MICHAL VIEWEGH
Roman pentru doamne
roman
Strada Ficțiunii

Michal Viewegh

Roman pentru doamne

Traducere din limba cehă și note de
Mircea Dan Duță

ALLFA
2015

Strada Ficțiunii

EDITURA ALLFA

Această carte în format digital intră sub incidența drepturilor de autor și a fost creată exclusiv pentru a fi citită utilizând dispozitivul personal pe care a fost descărcată. Oricare alte metode de utilizare, dintre care fac parte împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială a textului, punerea acestuia la dispoziția publicului, inclusiv prin intermediul Internetului sau a rețelelor de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme – altele decât cele pe care a fost descărcată – care permit recuperarea informațiilor, revânzarea sau comercializarea sub orice formă a acestui text, precum și alte fapte similare, săvârșite fără acordul scris al persoanei care deține drepturile de autor, sunt o încălcare a legislației referitoare la proprietatea intelectuală și vor fi pedepsite penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

ROMÁN PRO ŽENY

Michal Viewegh

Copyright © Michal Viewegh, 2001

ROMAN PENTRU DOAMNE

Michal Viewegh

Copyright © 2015 Editura ALLFA

Roman pentru doamne

ISBN ePub: 978-973-724-985-2
ISBN PDF: 978-973-724-986-9
ISBN Print: 978-973-724-488-8

Redactare: Crenguța Năpristoc
Tehnoredactare: Liviu Stoica
Corectură: Anca Tach
Design copertă: Alexandru Novac

Editura ALLFA
Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,
sector 6, cod 060512, București
Tel.: 021 402 26 00
Fax: 021 402 26 10

Distribuție:
021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi:
comenzi@all.ro

www.all.ro

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Roman pentru doamne

Translation supported by the Ministry of Culture
of the Czech Republic.

Această traducere a fost realizată cu sprijinul
Ministerului Culturii al Republicii Cehe.

MICHAL VIEWEGH

Michal Viewegh s-a născut la Praga, în 31 martie 1962, și a absolvit școala generală din Sázava, apoi liceul din orașul Benešov u Prahy. În 1981 este admis la Universitatea de Studii Economice din Praga, dar renunță după trei semestre și timp de câteva luni se întreține lucrând ca paznic de noapte. În 1983 este admis la Facultatea de

Litere și Filosofie a Universității Caroline din Praga, cu specializarea Pedagogia Limbii și a Literaturii Cehe. În 1989 se angajează ca profesor de limba și literatura cehă la școala generală din cartierul Zbraslav. Din 1995 devine scriitor cu normă întreagă, trăind exclusiv din scris. Scrie romane, proză scurtă, scenarii de film și articole săptămânale pentru diverse publicații. Cărțile sale s-au vândut în peste un milion de exemplare și au fost traduse în peste douăzeci de limbi, unele dintre romanele sale fiind chiar ecranizate. *Výchova dívek v Čechách* (*Cum se educă fetele din Boemia*, Editura ALLFA, 2012) s-a tipărit în 90000 de exemplare și a fost ecranizat în 1997. În 2001 a publicat *Román pro ženy* (*Roman pentru doamne*, Editura ALLFA, 2015) ecranizat patru ani mai târziu.

„Mă tem de felul în care va fi primit romanul meu, întrucât nu se încadrează în norma literară a timpului nostru."

Michal Viewegh

ROMAN PENTRU DOAMNE

Praga, 20 decembrie 1999

Dragă Laura,

Tot ce mi-a rămas de la tine sunt amintirile. Când scriu asta, sună ca într-un hit american de doi bani, din alea de care râdeam câteodată împreună. Dar, dintr-odată, în clișeul ăsta se ascunde pentru mine un adevăr profund. Îmi amintesc de tine ore și zile întregi – la serviciu, în mașină, în sala de așteptare a doctorului Z., peste tot. Îmi amintesc, așadar, iar atunci când reușesc să descopăr în memorie vreo imagine nouă sau vreun detaliu nou, acestea mă însuflețesc pe moment, dar imediat după aia mă doboară. O să râzi, dar îmi amintesc în detaliu de lucruri care, în aparență, sunt niște prostii: de exemplu, de modul aproape ritualic în care udai florile acasă la mine sau de mutrișoara exagerat de speriată și irezistibil de comică pe care o faci atunci când îți cureți urechile cu bețișoare de bumbac... E ridicol, nu? Sau de diminețile alea de duminică, în care te trezeai cu o dispoziție minunată și te hotărai dintr-odată c-o să ne pregătești ouă prăjite sau clătite la micul-dejun... Parcă te văd și acum cum stai desculță în bucătărie, în fața aragazului, purtând unul dintre tricourile mele, pe care, ca de obicei, le-ai umplut de pete verzi de la pasta ta de dinți preferată, cu aromă de mentă.

Iubito, ți-am scris trei scrisori în decembrie, dar n-ai deschis-o pe niciuna. Odată, într-o seară

posomorâtă de decembrie, în timp ce-ți scriam, mi-am imaginat așa, din senin, cum stai îngândurată în metroul care te duce acasă. Și atunci mi-a venit ideea să te abordez în felul ăsta neobișnuit, să mă adresez astfel. Pun pariu că atunci când ai citit cuvântul „idee" colțurile gurii tale frumoase au schițat o mișcare disprețuitoare, iar pentru o clipă sau două ai închis ochii în semn de neputință și resemnare. Așa reacționai întotdeauna la ideile mele neroade. Ca atunci când ți-am propus ca, din banii rămași după prima noastră vacanță în Croația, să ne cumpărăm o placă funerară confecționată din gresia aia care se găsește numai în Insula Hvar. (Doctorul Z. susține că încă de pe vremea aia mă temeam că voi pierde dragostea ta și că aveam nevoie de o dovadă palpabilă că nu mă vei părăsi niciodată...) Dar să ne întoarcem la ideea mea: am închiriat pentru o jumătate de an toate panourile publicitare din metrou și mi-am zis că te voi aborda în mod public, în fața tuturor... Ideea asta m-a cucerit imediat. Șase scrisori de dragoste în locul unor reclame stupide la covoare sau uleiuri de plante! Pradă unei stări de neobișnuită surescitare, m-am tot învârtit prin garsoniera mea... (Precis ți-o mai amintești, n-am mișcat niciun ac de când ai plecat tu de acolo.) Îmi imaginam momentul în care vei observa pentru prima dată „reclama" mea: cum te vei apropia, curioasă, cum vei începe să citești, la început fără a înțelege, și cum vei strâmba din năsuc,

iar între sprâncene îți va apărea acel rid drăgălaș, fin, binecunoscut mie... Bineînțeles că mi-am imaginat de o mie de ori clipa în care îți vei da seama că, fără înoială, textul îți este adresat: te vei speria, pentru o clipă îți vei ține respirația, vei roși ușor, poate că te vei și îndepărta un pic de panoul publicitar, te vei uita discret și cu prudență în jurul tău, ca și cum vreunul dintre călători ar putea efectiv să te convingă că destinatara scrisorilor ești cu adevărat tu... Apoi vei începe imediat să faci pe indiferenta sau cel mult să manifești un interes superficial, ușor amuzat.

Iubito, pot să-ți scriu numai o dată pe lună și pentru fiecare scrisoare am la dispoziție numai aceste aproximativ șaizeci de rânduri. Faptul că trebuie să economisesc cuvintele (și evident că nu mă pricep la asta) mă torturează în adevăratul sens al cuvântului. Deocamdată sper numai că mergi și acum la redacție cu metroul și că, mai devreme sau mai târziu, vei descoperi scrisoarea mea. Vezi cât de ridicol de mici pot fi cele mai mari speranțe ale omului?

Te sărut cu toată ardoarea (știu că „ardoare" este un cuvânt penibil de literar, dar nu găsesc nimic care să descrie mai bine contextul).

Oliver

Prolog

Stimate doamne,

Acesta este *romanul meu de dragoste*. Sună bine, nu? *O poveste de dragoste cu tot dichisul*, cum ar zice Oliver. Acest roman este în primul rând despre el. Și – un pic – și despre Jeff, Richard și Robert (în această ordine). În afară de asta, veți mai găsi aici câteva scurte love-story-uri ale mamei mele și ale lui Ingrid. Pentru informarea dumneavoastră, Ingrid este, încă din copilărie, cea mai bună prietenă a mea. Când citesc o carte, nu-mi place să nu mă pot orienta printre personaje. Iar dacă ajung la pagina șaizeci fără să fi priceput exact cine și ce hram poartă, abandonez cărticica. Cred că ați priceput că tocmai situația asta vreau s-o evit. Așadar, până acum am amintit-o pe Ingrid. Dacă vreți să știți exact cum arată fata asta, imaginați-v-o pe actrița Julia Roberts, ciopliți-i în gând o strungăreață cumsecade între cei doi dinți din față, scăpați-o de frățiorul în vârstă de zece ani și confiscați-i douăzeci și trei de centimetri din înălțime și veți avea imaginea exactă a lui Ingrid. Același păr bogat, aceiași ochi minunați, de culoarea alunei, aceeași guriță frumoasă și aceleași buze de dimensiuni generoase. Numai că acea mică strungăreață (de fapt, sincer vorbind, e ditamai scorbura) și mai ales cei douăzeci și trei de centimetri lipsă reprezintă pentru Ingrid un adevărat blestem. Bineînțeles că și așa este frumoasă, dar nu într-o asemenea măsură încât să devină

inabordabilă. Dacă ar fi cu douăzeci și trei de centimetri mai înaltă și nu ar avea peștera aia între dinți, puțini flăcăi s-ar da la ea. Dar așa, bărbații o iau literalmente cu asalt, fiindcă Ingrid reprezintă pentru ei o șansă nesperat de ușoară de a o regula pe Julia Roberts; iar când își pune cizmele cu toc de un sfert de metru (de altfel, alt gen de încălțăminte nici nu poartă) și mai ales dacă ține gura închisă, iluzia este aproape perfectă.

Mama se numește Jana și lucrează ca traducătoare liber-profesionistă. Uneori afirmă că traduce prostia cehească în engleză, germană și spaniolă. Zice chestia asta mai ales atunci când se înfurie pe niște așa-ziși manageri de categorie grea care nu au învățat în viața lor nicio limbă străină, în schimb țâțâie din buze a nemulțumire atunci când au impresia că mama traduce prea încet expresii precum „cocoașă de triere“[1], „cocoașă de retriere“[2] sau „grupă de expediere a trenurilor“[3].

Eu mă numesc Laura, anul acesta am împlinit douăzeci și doi de ani și lucrez în redacția revistei *Femeia echilibrată*. Oliver a comentat odată că „*Femeia echilibrată* este un fel de *Bravo* pentru cititorii de patruzeci de ani“ – o comparație destul de amuzantă, dar care, bineînțeles, nu este universal valabilă. De exemplu, mama are *peste* patruzeci de ani, dar niciodată nu citește revista noastră. Afirmă că *Femeia echilibrată* are pentru ea cam aceeași valoare ca o anumită casetă înregistrată cu muzică „de relaxare“, pe care i-a dăruit-o Richard la Crăciunul trecut: în loc să o liniștească, mai rău o

enervează. Pe acea casetă se aude susurul mării, dar și ciripit de păsărele, o combinație pe care, după câteva minute de ascultare, mama a clasificat-o drept *ucigătoare*. După aceea, pe fondul unui tril neobișnuit de enervant, a smuls literalmente caseta din aparat.

Păi, cred că pentru început este suficient.

Deocamdată nu v-am vorbit despre un singur personaj – nici eu nu știu de ce.

Poate fiindcă uneori mă îndoiesc eu însămi de existența lui.

---

[1] Una sau două linii în plan înclinat pe o pantă artificală pentru lansarea prin gravitație a vagoanelor prelucrate într-un triaj de cale ferată.

[2] O a doua „cocoașă", ulterioară celei de triere, de unde vagoanele sunt lansate prin gravitație și separate după stații, pentru o nouă triere în vederea expedierii cu trenuri de marfă locale.

[3] Zona finală din structura unui triaj, de unde trenurile de marfă nou formate prin trierea și retrierea vagoanelor intrate și prelucrate în triaj pornesc către destinații.

Capitolul I

Și-a găsit Laura vreun flăcău? –
Cea mai bună prietenă – Albul ochilor lui Rickie –
Un sms de la Oliver! – O minciună riscantă

1/

Deocamdată voi începe prin a povesti, de exemplu, cum ne-am întors eu și Rickie acum doi ani, la sfârșitul lui august, din concediul petrecut în Croația. Se zice că la începutul fiecărui discurs scris sau rostit ar trebui să fie inclusă o glumă. Cel puțin așa pretinde ghidul *Cum să vă perfecționați discursul scris și vorbit*. Cumpăr destul de des diverse îndreptare din domeniul psihologiei, precum *Nu vă distrugeți viața din cauza unor fleacuri* sau *Cum să-ți construiești o relație armonioasă*, întrucât de când mă știu mă chinuie convingerea că asemenea ghiduri conțin informații esențiale, în lipsa cărora este imposibil să fii fericit în viață... Mă rog. Autorul mai sus menționatei broșuri susține că „o glumă instaurează o atmosferă prietenească și atrage auditoriul de partea dumneavoastră". Așadar, dacă e vorba de un discurs scris, de ce să nu-mi încep și romanul cu o glumă? Da, dar *care* să fie...?

Cu ce glumă să încep, dintre toate cele care, la un loc, alcătuiesc cel puțin ultimii doi ani din viața mea de până acum?

Păi, hai să încercăm așa: am douăzeci și doi de ani și am cunoscut cel puțin trei ani de viață sentimentală

intensă. Dar singura bunică pe care o mai am, și care, din păcate, a cam deraiat de pe fix, mă întreabă de câte ori o vizitez *dacă nu mi-am găsit și eu vreun flăcău*.

— Ia zi, Laura, zice ea cu un zâmbet șiret, ți-ai găsit și tu vreun flăcău?

Iar eu niciodată nu știu dacă la replica asta să izbucnesc în râs sau în plâns. I-am povestit ore întregi despre relațiile mele cu Jeff, Richard, Oliver și mai târziu Robert. (În ceea ce privește acest gen de confesiuni, bunica o înlocuiește într-o oarecare măsură pe mămica mea cea cosmopolită, care este cam aburită de felul ei.) Mai mult, i-am dat de fiecare dată și fotografiile lor. Ce-i drept, bunica le-a luat și le-a așezat cu un aer sărbătoresc în spatele ușii glisante de sticlă de la bufet, lângă alte fotografii de familie (bineînțeles, majoritatea îl arată pe tata). Dar asta nu înseamnă că priceput mai mult.

În acea după-amiază de vineri din august, când am trecut pe la ea ca să-i duc cadoul pe care i-l cumpărasem în concediul petrecut în Croația, m-a întrebat din nou:

— Ia zi, Laura, ți-ai găsit și tu vreun flăcău?

Știți ce i-am răspuns, stimate doamne?

Nu știu ce m-a apucat, dar așa, dintr-odată, n-am mai avut chef s-o mint.

Așa că am afișat o privire sinceră a la Barunka Panklová[4] și i-am zis:

— Mi-am găsit, bunico. Doi în același timp.

2/

Și acum din nou despre întoarcerea din concediu: am aterizat joi după-amiază. Nu era nimeni acasă, fiindcă mama mai rămăsese la Chicago, la Steven, prietenul ei de atunci. Ca atare, Rickie s-a decis să petreacă noaptea la noi.

Chestia asta în niciun caz nu m-a făcut fericită.

M-am apucat fără niciun chef să desfac valizele. (Rickie s-a oferit să mă ajute, dar l-am refuzat.) Fiecare tricou pe care îl luam în mână îmi amintea de o anumită zi, concretă, și, prin asta, de Oliver. Costumul de baie, care era încă umed când îl împachetasem la plecarea din Croația, se uscase într-o anumită măsură, dar încă emana din el aroma sărată a mării. Am simțul mirosului extrem de dezvoltat, ceea ce, așa cum știm cu toții, are atât avantaje, cât și dezavantaje. Dacă nu locuiești într-un luminiș plin de migdali înfloriți și mergi în fiecare zi la serviciu cu vagoanele înțesate ale metroului (ceea ce este cazul meu), atunci dezavantajele predomină. Poate că reușești mai bine decât alții să recepționezi buchetul vinurilor sau aroma florilor și să apreciezi compoziția rafinată a unui parfum scump (iar eu, sinceră să fiu, sunt de-a dreptul *ahtiată* după parfumuri scumpe...). Dar, în același timp, te *chinui* enorm. Cel mai slab miros respingător, care celorlalți le pare cel mult *neplăcut* (sau poate că nici nu-l simt), te *ucide* în adevăratul sens al cuvântului.

Dar să n-o iau înaintea poveștii.

Din fericire, Rickie s-a decis să meargă la cârciumă

să joace darts, așa că am putut s-o sun pe Ingrid și să-mi deșert sacul:

— Cred că m-am îndrăgostit! Tipu' are aproape patruzeci de ani!

La celălalt capăt al firului este liniște. Pricep că Ingrid nu împărtășește entuziasmul meu. După câteva clipe, îmi mărturisește senzația ei că patruzeci de ani „e cam mult, serios".

— *Și eu* m-am gândit la chestia asta... scot din mine fără vlagă.

Mai târziu, Ingrid mă întreabă dacă nu vreau să mergem în seara aceea să dansăm undeva, ca să sărbătorim întoarcerea mea din concediu, dar eu, după o călătorie lungă, mă simt prea obosită pentru dans.

— Nu te supăra, azi nu mă simt în stare. Mâine nu vrei? îi sugerez eu. Eventual mergi și astă-seară, dar fără mine. Numai ai grijă să nu faci prostii!

Știu eu ce spun. În materie de sex, Ingrid mi-a luat-o întotdeauna înainte. Eu mi-am pierdut virginitatea la nouăsprezece ani, ea, la cincisprezece. Iar de atunci a trecut printr-o mulțime de experiențe. Nu toate s-au petrecut cu voia ei – odată, un dansator profesionist a legat-o de pat la miezul nopții... După asemenea experiențe, urmează un telefon smiorcăit a doua zi dimineața (ghiciți pe cine sună) și apoi un celibat de vreo trei săptămâni, în timpul căruia Ingrid se înscrie la unul sau două cursuri de cultură generală și la kick-box. Dacă o vizitez acasă în această perioadă specifică, în general o

găsesc aruncând furioasă prin aer cu picioarele ei scurte, ca într-un meci imaginar de kick-box, și țipând că toți bărbații merită castrați. Dar după o săptămână iar bate cafenelele, purtând topuri decoltate și făcând ochi dulci cine știe cărui brunet cu ochi verzi în pulover de cașmir. În aceeași seară se și culcă cu el, se îndrăgostește, iar după numai o săptămână îi cumpără un fotoliu portocaliu din magazinul The Art of Living. (Ceea ce, bineînțeles, pe flăcăul respectiv îl îngrozește, îl face să-și strângă jucăriile și să declare că Ingrid e un pic dusă cu pluta.)

Și în fond are dreptate.

3/

Vinerea aceea era încă zi de concediu. Aș fi putut să dorm și până la unsprezece, dar m-am trezit în zori și am început să fixez tavanul. De-abia așteptam să deschid mobilul, dar n-o puteam face mai devreme de ora opt, fiindcă lui Rickie i s-ar fi părut suspect. În timpul nopții trebuia să-mi închid mobilul – în acel concediu am aflat că pe Rickie îl trezește din somn chiar și bipul discret care anunță intrarea unui sms. Știți cum e: la unu și jumătate noaptea deschideți ochii, fiindcă nu sunteți sigură dacă mobilul a „bipăit" sau nu (și, bineînțeles, vă temeți de ambele variante), iar pe peretele din față se reflectă în mod trădător lumina verde a ecranului. Așa că roșiți (noroc că e întuneric), vă țineți respirația și vă întindeți cu grijă către noptieră ca să luați telefonul și să

citiți cât mai repede mesajul (bineînțeles, în așa fel încât prietenul dumneavoastră să nu vadă nimic, dacă eventual e treaz):

EXISTĂ PE LUME CEVA MAI PUSTIU DECÂT BRAȚELE CARE NU CUPRIND PE NIMENI?

Ștergeți imediat mesajul, deși gestul vă frânge inima. Ecranul se stinge imediat, așa că în camera de hotel mai luminează numai albul ochilor prietenului dumneavoastră cuprins de o tăcută gelozie.

Suratelor, cred că vă puteți imagina situația, doar azi toate avem mobil.

Pun pariu că știți foarte bine ce atmosferă plină de tensiune poate să creeze un asemenea bip.

4/

Până la urmă n-am mai rezistat. La șapte și un sfert mi-am pus ochelarii și m-am ridicat din pat. Rickie dormea sau se făcea că doarme. Apropo de ochelari: îi port din clasa a treia, așa că m-am obișnuit de mult cu ei. Și n-am niciun fel de complex din cauza lor. Eu și ochelarii mei suntem una, așa a fost și așa va fi întotdeauna. Niciodată nu m-am gândit să-mi pun lentile de contact: pe de o parte, astăzi se găsesc ochelari cu care îți poate sta foarte bine, iar pe de altă parte refuz din principiu să-mi bag degetele în ochi. Mi se pare de-a dreptul dezgustător. Când văd cum cineva își coboară până la refuz pleoapa de jos pentru ca toată lumea să-i vadă mucoasa rozalie, pur și simplu mi se face rău. Mai mult, cred că

în timp ce face chestia asta, fiecare arată ca un idiot retardat: ați observat vreodată ce *moace* fac oamenii în timp ce-și pun lentilele de contact?

Mă rog. Cum mi-am pus ochelarii pe nas, m-am dus în bucătărie să-mi deschid telefonul, ca să văd dacă nu mi-a scris *cineva* vreun mesaj. Zic „cineva", dar mă gândesc, bineînțeles, la Oliver. În afară de el, numai Ingrid și mama îmi mai scriu noaptea. Cu sms-urile mamei nu este nicio problemă, pot oricând să i le arăt lui Rickie. (Cu excepția cazului în care se referă chiar la el – ha, ha...)

Iar mesajul tipic de la Ingrid vine în orele timpurii ale dimineții și sună astfel: *TOȚI BĂRBAȚII AR TREBUI CASTRAȚI!*

5/

Mobilul este deja pus în funcțiune și îmi adresează un bip silențios. „Mesaje primite: 1", mă anunță ecranul. Apăs pe butonul corespunzător: „Oliver". Din fericire, nimic de la Ingrid, nici de la mama, ceea ce mă irită un pic – dar acum principalul este că mi-a scris Oliver. „Citiți?" Da!

TE INVIT LA CINĂ – LA ȘAPTE, LÂNGĂ TEATRUL NAȚIONAL? O.

Gândurile mele se succed în următoarea ordine:

1. Sunt fericită!

2. Trebuie să-mi anulez programarea la dentist de luni și să mă duc chiar astăzi! (Iar pentru asta sunt

dispusă să suport toate aluziile lui deocheate!)

3. Trebuie să ajug la coafor în cursul dimineții!

4. De ce mama nu dă niciun semn?

5. Trebuie să mă epilez!

— Cine ți-a scris? se aude vocea lui Rickie din dormitor.

Îl urăsc! Cum a putut să audă acel bip? Uite-l că se apropie. „Să șterg Mesajul?“ Da. „Șterg mesajul.“ Hai odată! „Nu aveți niciun mesaj nou.“ Uf! Rickie e în fața mea. Mă sărută pe frunte (știe că încă nu m-am spălat pe dinți) și privește bănuitor telefonul pe care îl țin în mână.

— Mama, declar eu cu sânge rece. Dacă găsește bilet de avion, vine acasă astă-seară.

---

[4] Numele real al scriitoarei cehe Božena Němcová (1820-1862), considerată întemeietoarea prozei cehe moderne. Fotografiile sale de epocă atrag atenția, într-adevăr, printr-o neobișnuită sinceritate a privirii.

Capitolul II

Richard alias Rickie – Aplicarea femigelului[5] *– BMW-ul și posibilitățile financiare ale familiei*

1/

Rickie este cu doi ani mai tânăr decât mine. Când l-am cunoscut, vindea telefoane mobile într-un magazin de pe Bulevardul Națiunii. De aceea avea tendința de a-i caracteriza pe oameni în funcție de telefoanele pe care le foloseau.

„Tembelito ăla cu Alcatelu' ăl mai ieftin..."

Ce-o mai fi făcând astăzi Rickie?

Habar n-am.

2/

De fapt îl cheamă Richard, dar prietenii îi zic Rickie. După părerea mea, Richard este – spre deosebire de Rickie – un nume OK, chiar *onorabil*, dar Rickie a insistat să fac bine și să utilizez această poreclă. Așa că m-am conformat. Mi-am spus: „Doar nu contează numele!" La început îmi era un pic cam greu să pronunț această poreclă în public, dar m-am obișnuit. Însă jena aceasta nu a dispărut nici în timp. Ce-i drept, îi spuneam *Rickie* și de față cu alte persoane, dar pronunțam cu o anumită reținere pe care o și *conștientizam*, dacă mă înțelegeți, pentru a le semnala tuturor celor care, la fel ca mine, își dădeau seama că această poreclă este, ca să nu spun mai mult, discutabilă, pentru a le semnala, așadar, o

anumită distanțare ironică din atitudinea mea. După un an am reușit și performanța de a mă adresa lui Rickie *cu glas tare*:

— Rickie, vino încoace, te rog!

Dar înainte de asta mă uitam întoteauna în jurul meu.

Porecla asta a lui era ca un fel de pulover urât, în culori țipătoare, pe care unul dintre cei care stau la masă cu dumneavoastră pe o terasă arhiplină vi-l aruncă peste umeri când v-ați plâns că vă e frig. Sau ca o pungă de plastic din acelea pe care le primești la supermarket. Aversiunea față de pungile de plastic o moștenesc de la mama. Înainte de a pune cumpărăturile, le întorc întotdeauna pe dos, iar casierele se uită mereu ciudat la mine. Dar tot e mai bine decât să defilez pe stradă cu o reclamă la Cio cio chips.

Cu toate acestea, Richard părea absolut mulțumit de porecla lui. Ca și cu numele de familie, de altfel.

— Kabíček[6] nu-i un nume urât, zicea el. Există și mai rele. N-am de ce să mă plâng.

Se străduiește să aibă un ton autoritar, dar în ochii lui se citește întrebarea.

— E un nume frumos, sunt eu de acord, încercând să fiu cât mai convingătoare.

Apoi adaug râzând:

— Imaginează-ți că te-ar chema, să zicem, Čestmír Varlátko[7]...

Mă privește bănuitor.

3/

Richard e băiat bun, te poți baza pe el. E mărunțel, dar arată bine: are părul castaniu și des, o gură bine croită și ochi frumoși de culoare închisă. Uneori, când mama nu era acasă și Rickie stătea în fața mea, în bucătărie, citind anunțuri din *Anunțul* sau *Magazinul imobiliar*, îl observam pe furiș. Asta îl irita, dar în general nu se trăda.

Odată, într-o asemenea situație, a așteptat câteva clipe, apoi m-a privit întrebător și a rostit:

— Unde ți-e gându', gagico?

Îi zâmbesc.

— Păi un' să-ți fie *ție* gându'... continuă el, se ridică, mă ia în brațe și mă duce în patul mamei (al meu este prea mic pentru doi).

— Dezbracă-te! îmi ordonă.

Iar eu mă conformez.

Îi face bine când simte că mă domină, de aceea uneori încerc să-i consolidez acest sentiment. Dar mai întâi trebuie să-mi aplic femigelul (uneori îmi apar niște infecții, îl folosesc și preventiv). Cu o curiozitate excitată, adolescentină, aproape copilărească, Rickie insistă să-mi aplice el gelul.

— Nu, Rickie, asta nu! spun eu, jenată.

Și nu joc teatru.

— Ei, asta-i! Ce mare lucru? o ține Rickie pe a lui, contemplând fascinat tubul cu gel.

Așa că-mi scot chiloțeii și mă întind pe pat. El se

apropie de mine cu o expresie atât de serioasă și de *responsabilă*, că mă face să râd. Mă domolește și îmi desface picioarele. Speriată, întorc ochii către tavan. Mă tem să nu mă zgârie, dar, spre mirarea mea, face totul cu precizie, cu finețe și cu multă grijă. Apoi, mulțumit, se șterge pe un prosop. Dintr-odată îmi pare mai matur ca oricând.

— Vino, Rickie! îi cer eu. Te vreau în mine.

Dar după aceea, ca de obicei, strică totul: începe să se hlizească din senin.

Râde de îi tremură umerii și i se înroșește fața. Îi văd gingiile dezgolite. Arată ca un adolescent la pubertate.

— Băi, frate, da' ce pleoscăia gelu' ăla-n tine, auzi? zice el, râzând de se sufocă.

Așa era aproape întotdeauna cu Rickie: când tăcea, iar eu îi contemplam fețișoara aia frumoasă, simțeam pentru el o iubire adevărată și sinceră.

Numai că, din păcate, mai devreme sau mai târziu începea să dea din gură. Iar eu începeam să am sentimentul că relația noastră e o mare greșeală.

4/

Dar Richard (bine, știu, *Rickie*) mă impresiona cel mai tare când vedeam cum încearcă să se gândească la viitorul nostru. Decupa anunțuri cu apartamente de vânzare și le punea în dosarele pe care le purta în permanență în geantă. Îl înțelegeam. Nu aveam un

apartament al nostru, iar la mine puteam fi împreună numai când era mama plecată.

— Garsonieră și spațiu pentru gătit, patruzeci și doi de metri pătrați, cărămidă, Karlín[8]. Cât zici că face?

— Șase sute cincizeci, răspund eu.

Mă privește admirativ.

Vorbim adesea despre imobiliare, așa că mă pricep destul de bine.

Rickie se întunecă la față, se ridică și începe să se plimbe prin încăpere. Știu că socotește în gând numărul ratelor lunare și obișnuitul aconto.

— Șase-șapte pe lună, zice el pe scurt.

Dar eu înțeleg ce vrea să spună.

Alteori începe așa, din senin:

— Bine, *beamveu*, mașină fainâ, nu zic, da' ratele astea te cocoșează. Și p'ormă ești legat de mâini și de picioare cu banii-n familie, și nici să te bești în libertate nu mai poți. Darămite să-ți mai iei una-alta... Păi zi și tu, are *sens*?

— Nu, Rickie, n-are, răspund eu, încercând să fiu cât mai convingătoare.

---

[5] Gel vaginal antiinflamator, medicament care se utilizează în Cehia.

[6] Nume de familie cu formă de diminutiv, comparabil cu cele care se termină în „-uț" sau „-el" în limba română.

[7] Nume de familie cu formă de diminutiv la genul neutru sau feminin, simbolizând genul de diminutive pe care

le folosesc copiii, comparabil cu cele care se termină în „-iță“ sau „-ică“ în limba română.

[8] Cantier semicentral și destul de căutat din Praga.

Capitolul III

Mirek și femeile echilibrate – Laura e frumoasă? –
O chestiune de viață și de moarte

1/

În redacția revistei *Femeia echilibrată* mă ocup de rubrica „Relații cu cititorii". Ceea ce, în practică, înseamnă să descifrezi toate scrisorile greu de citit, și pe deasupra sfâșietoare, care ne sosesc în fiecare zi din toată republica și să le transcrii într-o formă publicabilă. Bineînțeles că de fiecare dată trebuie să stilizez, să simplific, să adaug sau, dimpotrivă, să elimin câte ceva, dar tocmai asta mă amuză.

Mă distrează să transform respectivele scrisori în niște povești cu totul diferite față de cum arătau la început.

— Laura, mi-a spus nu demult Romana pe un ton admirativ, comparând varianta publicată a unei scrisori cu forma ei inițială, de-a dreptul neartistică, de fapt, tu ești aproape o *scriitoare*...

Nu pot să spun că nu m-a măgulit.

2/

În redacția noastră, existența are regulile ei consacrate. Cine vine primul hrănește peștișorii din acvariu, udă florile și pune la fiert apă pentru cafea. Acesta este ritualul nostru de dimineață. Până apare Tesařová, ne povestim la o ceașcă de cafea ce am făcut cu o zi înainte

sau în weekend. Mai precis: Romana este divorțată și destul de singuratică, iar Vlasta și Zdeňka sunt de mult măritate (și amândouă susțin că au căsnicii nefericite), așa că, în mod logic, cel mai mult am de povestit eu. Mai este și Mirek, graficianul nostru, dar el nu povestește niciodată nimic, cică nu vrea „să intre-n gura lumii". Mirek consideră că eu „intru-n gura lumii" când povestesc, de exemplu, despre amanții mei, dar mie nu mi se pare.

Mirek are treizeci și cinci de ani. Din păcate, este exact genul pe care mama îl caracterizează cu dispreț drept „funcționarul ceh însurat": iarna poartă pantaloni din poliester pe care literalmente îi *burdușește* în acele imposibile cizme înalte bărbătești. Iar la această ținută alternează două pulovere maronii – și nu poartă niciodată altceva. Vara poartă pantaloni scurți cumpărați de la vietnamezi[9] și cămașă cu mânecă scurtă, în general albă sau cu model tropical, șosete albe și mocasini ponosiți și cu găurele.

— Dar în gura cui intru? obiectez eu. Cu excepția Tesařovei...

Tesařová este șefa noastră. Așa cum s-a exprimat adesea, își consideră munca un *job* și nimic mai mult. Reviste precum *Femeia echilibrată* sunt sub nivelul ei, ceea ce ea arată în mod ostentativ și prin faptul că nu ia niciodată prânzul cu noi și nici nu hrănește peștișorii din acvariu. Prin asta vrea, probabil, să sugereze că viața *ei* de familie este fericită și că le disprețuiește pe femeile

care își imaginează că echilibrul în viață poate fi atins prin lecturarea unui săptămânal pentru doamne.

Numai că în cazul ei este absolut totuna prin ce anume „intru-n gura lumii": nici tăiată în bucăți n-aș fi în stare să-mi inventez istorii măcar pe jumătate atât de îngrozitoare față de enormitățile pe care le debitează ea despre mine. Viața m-a făcut să înțeleg că în fața unora nu are rost să vă canoniți cu vreo *autoprezentare*, fiindcă oricum vor gândi despre dumneavoastră numai ce vor ei. Așadar, ce rost are?

Mirek nu răspunde și îmi este clar că l-aș face fericit dacă prin poveștile mele aș „intra numai în gura" lui. Mirek mă iubește în secret – și asta mai ales în zilele în care am impresia că sunt frumoasă.

3/

Sunt frumoasă? Nu știu, și credeți-mă, stimate doamne, o spun cu toată sinceritatea. Nu este un „nu știu" izvorât din falsă pudoare și îmbibat de o convingere nedeclarată într-o apreciere mult superioară a propriului aspect. Eu într-adevăr *nu știu*. Bineînțeles, sper că *sunt* frumoasă, dar nu am *siguranța* că sunt și probabil că nu o voi avea niciodată. De exemplu, Ingrid îmi spune că am ochi *inteligenți*, dar nimeni nu mi-a spus până acum că aș avea ochi *frumoși*... Am un ten destul de curat, dar un pic cam gras, și, mai mult, mi se cam dilată porii. Am talia subțire, dar șolduri și coapse destul de solide. Am și sâni frumoși (aici semăn cu mama),

dar uneori mi se par cam mari. Pe scurt, există zile în care mi se pare că sunt frumoasă, câteodată chiar foarte frumoasă, în schimb în alte zile mă simt grasă, urâtă și neatrăgătoare... Care este raportul dintre numărul acestor zile? Să zicem *fifty-fifty*? Poate. De fapt, cred că mai precisă decât întrebarea dacă suntem urâți sau frumoși (ceea ce reprezintă întotdeauna aprecieri venite din partea cuiva) este aceea dacă îi putem face pe alții să se îndrăgostească de noi, ceea ce se poate *dovedi*.

Iar *asta* știu despre mine însămi.

Cu toată modestia, știu că pot deștepta în cineva sentimentul dragostei.

Iar dacă un bărbat inteligent de patruzeci de ani stă la două noaptea sub fereastra camerei dumneavoastră de hotel, ce altceva înseamnă asta, dacă nu dragoste?

4/

Mă spăl pe dinți cu pasta mea de dinți favorită, mentolată, mă îmbrac, aștept cu nerăbdare să se care Rickie și îmi sun coafeza, pe Sandra. Poate să mă primească chiar astăzi! Slavă Domnului!

Imediat după aceea îmi sun dentistul.

— Deci vreți să *faceți* chestia asta chiar azi? Dar e vineri... se aude vocea cântată a dentistului libidinos. E chiar atât de important?

Caut cu febrilitate un motiv acceptabil.

— E o chestiune de viață și de moarte.

— Să vă schimbați plombele cu amalgam în

plombe albe? râde dentistul. Bine, donșoara iepuraș, atunci veniți pe la trei! O să mă uit cum stăm cu *chestia asta*.

5/

Mai am încă două ore. Constat din nou că nu mă pricep să fiu singură. De câte ori sunt singură în apartament, am senzația că mă urmărește cineva, pentru a constata și a evalua cum reușesc să mă descurc în singurătate.

Ingrid, care are deja propria garsonieră, nu are probleme cu singurătatea, iar eu o invidiez sincer pentru asta. De altfel, Ingrid este singura femeie pe care o suport goală lângă mine. Nu am o problemă în a face duș cu ea, și nici măcar transpirația ei nu mă afectează. Îi știu mirosul transpirației încă de la școala primară, din sala de sport. Când, câteodată, se întâmplă să rămână peste noapte la noi, înainte de a adormi ne ținem în brațe. Uneori, Ingrid o ia razna și se apucă de prostioare pe care, probabil, le consideră manifestări de lesbianism: mă cuprinde cu coapsele, își agită limba peste buze și alte chestii asemănătoare. Iar în acest timp mijește ochii și are o expresie atât de cretină, încât spulberă toată iluzia, eu izbucnesc în râs, și ea mi se alătură.

Îmi este dragă. De câte ori vorbește despre înălțimea ei, mă topește și devin sentimentală.

— Un metru cincizeci și nouă este o înălțime cât se poate de normală pentru o fată! proclamă Ingrid,

agitată, adăugând discret doi centimetri la înălțimea ei reală. Dar să arăți ca Julia Roberts și să ai numai o sută cincizeci și nouă de centimetri e chiar *de căcat*...

— Prostii! obiectez eu cu hotărâre. De ce să fie de căcat?

— De ce? Fiindcă arăți imediat ca o variantă comică *în miniatură*. Așa, precum Mica Olandă în Disneyland sau unde o fi... Arată *aproape exact* ca Olanda, numai că e mult mai mică...

— Nu mă mai enerva! îi răspund, lipindu-i capul de sânii mei. Amândouă știm foarte bine că ești frumoasă.

Fraza asta o liniștește întotdeauna.

Mama nu dă niciun semn. Ceea ce deja mă îngrijorează și încep să i-o reproșez în gând, dar apoi îmi amintesc de diferența de fus orar: la Chicago e noapte, așadar probabil că mama doarme. Iau mobilul și îi scriu să mă sune cât mai curând.

---

9 Magazinele membrilor numeroasei comunități vietnameze sunt recunoscute în Cehia pentru prețurile mici, dar și pentru calitatea îndoielnică a mărfurilor.

Capitolul IV

Trauma mamei – Arpagică și tenișii care au marcat destinul mamei – Dietă garantată – Mona Lisa de pe Ruzyně[10] – I wish I could fly

1/

Așadar, acum despre mama.

A plecat la Chicago pentru un american numit Steven. Înaintea lui a avut o relație cu un norvegian pe care îl chema Knut, iar predecesorul a fost un francez al cărui nume acum îmi scapă și pentru care mama a tradus timp de o săptămână la Praga.

De ce numai străini?

Stimate doamne, știți precis ce înseamnă traumele din copilărie. La zece ani vă atacă un doberman dezlănțuit, iar după aceea dumneavoastră vă temeți toată viața de *toți* câinii de pe lume. Sau primiți în prima tinerețe drept leac împotriva tusei miere cu ceapă și apoi nu mai mâncați toată viața *absolut nimic* gătit cu ceapă.

Mama a trăit o traumă asemănătoare: în tinerețe a avut doi iubiți cehi și de atunci îi detestă pe cehi.

Pe toți.

Pe primul dintre ei îl pomenește sub numele de Arpagică (niciodată nu mi-a fost clar dacă este vorba despre un nume de familie sau despre o poreclă; de câte ori vorbește despre el, mama este atât de nervoasă, încât îmi e teamă s-o întreb).

Al doilea ceh a fost tatăl meu.

2/

Mama s-a născut în 1958, în zodia leului – și în cazul ei, corespunde. În anul 1976, când era studentă în primul an la Facultatea de Litere (secția traducere-interpretare), și-a început relația cu Arpagică. El a fost primul bărbat din viața ei. Se pare a fost o mare iubire, care, totuși, a durat numai un an. Mama i-a fost în permanență loială lui Arpagică, dar el era în permanență gelos. În schimb, el însuși a înșelat-o de două ori. În timp ce făcea sex, Arpagică se gândea numai la el și la propria satisfacție, așa că mama nu a avut niciodată un orgasm alături de el. Mai mult, îi bătea vântul prin buzunare, se îmbrăca într-un mod absolut imposibil și nici măcar o dată n-a invitat-o pe mama într-o vinărie cumsecade.

S-au despărțit definitiv într-o seară în care Arpagică a venit la un spectacol la Teatrul Realist îmbrăcat cu un pulover vechi de schi și încălțat cu teniși. Iar mama avea pe ea o rochie nouă de seară. I-a spus iubitului că nu vrea să-l mai vadă cât trăiește – și s-a ținut de cuvânt.

3/

În aceeași seară l-a cunoscut pe tata.

Spre deosebire de Arpagică, era îmbrăcat într-un costum de culoare închisă care îi venea bine și avea în picioare pantofi de lac. Iar în pauza spectacolului a invitat- pe mama la un pahar de vin alb, la bufetul teatrului. Ținea paharul așa cum se cuvine – de picior –, vorbea

pe un ton măsurat și plăcut, avea un vocabular cultivat și la fiecare ușă o lăsa pe mama să treacă prima. Mama a făcut atunci o eroare pe care avea să o regrete toată viața: a început să creadă că acela e modul de a fi *permanent* al tatei.

În primăvara anului 1978, când a înțeles că e vorba de o mască falsă și amăgitoare, era deja prea târziu. Era însărcinată în luna a treia cu un bădăran ceh cu nimic superior lui Arpagică.

Totul se repeta în cele mai mici detalii: tata nu avea niciodată bani, dimineața își sufla nasul în chiuvetă, refuza să spele vasele, se lăsa jignit de chelneri și așa mai departe. Singurul automobil pe care a fost în stare să-l cumpere a fost o Škodiță veche și uzată. Și unicul apartament pe care a fost capabil să ni-l procure se afla la etajul șapte al unui bloc comunist urât și cenușiu din cartierul Bohnice[11]. Iar mama, de când se știe, detestă blocurile comuniste. (Ce-i drept, în acel apartament locuim și în ziua de azi.) Tata era ocupat tot timpul (dar numai cu lucruri banale) și din această cauză lua întotdeauna micul dejun și prânzul în mare grabă: salam turistic pe care îl mânca direct din pachete de hârtie pline de grăsime, sandvișuri cu maioneză, tobă, cârnați grași cu varză, crenvurști și rulade de carne. Mama nici nu se putea uita la oribilitățile astea. Și doar nu i-a spus de sute de ori că mănâncă nesănătos? Dacă ar fi mâncat fructe, legume proaspete, cereale, pește și ulei de măsline, n-ar fi murit de cancer de colon la treizeci și doi

de ani. Nu-i așa? Și nici n-ar fi transformat-o pe mama într-o văduvă de aceeași vârstă și pe mine într-un copil pe jumătate orfan. (La Crăciunul din 1990, când a murit tata, eu aveam doisprezece ani. De atunci, în familia noastră nu se mai sărbătorește Crăciunul.) Și, nu în ultimul rând, dacă ar fi mâncat sănătos, tata ar fi scutit-o pe mama de experiența oribilă cu sistemul de sănătate cehesc, cu linoleumurile împuțite din spitale, cu halatele găurite ale doctorilor și cu scaunele cu rotile, dezolant de coșcovite, parcate în fața sălilor de operații.

Și cu funcționarii tatuați de la oficiul de pompe funebre.

Mama l-a urât pe tata din cauza acelui cancer.

Din păcate, în același timp l-a și iubit.

— O combinație cumplită, spune mama câteodată. Cea mai rea cu putință.

4/

Pe scurt, cehii au dezamăgit-o definitiv pe mama.

După părerea ei, cehii sunt sau niște slăbănogi complexați, sau niște tirani ai propriilor familii. Sau zgârciți la limita penibilului, sau îmbogățiți peste noapte, care vorbesc numai despre banii lor. Oricum, niște primitivi vulgari și niște țărănoi fără șanse de a se schimba în bine. Scuipă pe stradă, miros a transpirație, poartă o lenjerie oribilă – iar de costume, nici vorbă. În ceea ce privește igiena, au obiceiuri oribile, mai urâte chiar decât felul în care consumă crevetii. (Bineînțeles,

dacă îi invită cineva la o asemenea delicatesă, fiindcă, din proprie inițiativă, cehii înșiși n-ar comanda niciodată ceva atât de scump.) Și așa mai departe. Iar excepțiile confirmă regula.

În afară de cehi, mama detestă acum și *limba cehă*. După ea, ceha este o limbă veche, uzată, în cadrul căreia majoritatea lucrurilor deja nu mai funcționează – la fel ca în *trenurile* cehești. Să zicem că cineva (Arpagică) vă spune cehește: „Te iubesc, vreau să mă însor cu tine și să trăim împreună toată viața.“ Peste câteva luni, nimic din toate acestea nu mai e valabil. Pe scurt, în cehă cuvintele și-au pierdut sensurile – sau au căpătat sensuri complet opuse.

„Te iubesc“ înseamnă „te voi părăsi“.

Sau „mor“.

Și așa mai departe.

O atitudine la fel de rezervată are mama și față de *istoria* cehă. Consideră întreaga Renaștere Națională[12] o enormă eroare. Dacă debilii ăia complexați[13] nu s-ar fi apucat de prostii, astăzi am fi putut locui în Viena, la Graben... 28 octombrie[14] reprezintă pentru mama ceva asemănător Conferinței de la Yalta: în schimbul libertății naționale, Masaryk[15] le-a lăsat pe cehoaice la cheremul unor Kondelici, Švejci, Jakeši[16], Miloši Zemani[17] și Arpagici, sau în cel mai bun caz la discreția unor impotenți nevrotici de tip Kafka sau Karel Čapek.

— Mami, Kafka a fost neamț... obiectez timid, dar mama face un gest disprețuitor cu mâna.

— Chiar și așa, tot nu cred că avem ce sărbători pe douăzeci și opt octombrie, spune ea.

5/

Mama îi detestă pe cehi, trenurile cehești și plasele de nailon.

Îi adoră pe străini, avioanele și valizele de firmă.

Uneori am senzația că mama iubește aeroporturile și avioanele chiar un pic mai mult decât pe străini. Când spun asta, mă bazez pe faptul că nimeni nu a reușit să câștige inima mamei direct *în Praga*. A-i cumpăra bijuterii și parfumuri scumpe sau a o invita la cină în restaurantele La pictori sau Casa care dansează[18] era în mod clar o pierdere de timp din partea tuturor Knutilor și Stewarților care au petrecut sejururi mai lungi sau mai scurte în orașul nostru. Vă pierdeți vremea, domnilor, îmi spuneam în gând. Dacă vreți s-o cuceriți pe mama, plecați înapoi acasă și după câteva zile trimiteți-i un *bilet de avion*. Pe urmă puneți-vă costumul cel mai bun, mergeți cu automobilul la spălătorie, cumpărați un buchet de flori și veniți s-o așteptați pe mama la aeroport. Și vă garantez că ea vă va ceda în aceeași seară.

Mama are o slăbiciune specială pentru zbor. Puține lucruri îi produc o bucurie mai mare decât ușile hidraulice cu deschidere silențioasă pe care se poate citi inscripția DECOLĂRI-DEPARTURES. Dincolo de ele, marmura netedă și lucioasă a aeroportului și coada de la ghișeul de check-in așteaptă numai valiza argintie cu

rotile a mamei... Mama se așază la coadă cu un zâmbet enigmatic, pe care, fără îndoială, niciunul dintre ceilalți călători iritați nu și-l poate explica.

(„Mona Lisa de pe Ruzyně.. ", a luat-o în râs Oliver pe mama, când i-am povestit prima dată despre pasiunea ei pentru zboruri.)

— *Good morning!* o salută fata de la ghișeu pe mama, considerând-o o străină; iar pașaportul ceh al mamei o surprinde sincer.

— *Morning, sweetheart!* face mama mulțumită.

Bineînțeles, dă impresia că ar fi afectată și prețioasă. Mai mult, având în vedere eroarea fetei de la ghișeu, atitudinea mamei este chiar un pic jignitoare, dar în mod sigur nu este un comportament intenționat.

Mama pur și simplu *gândește* în limba engleză.

Limba maternă dispare rapid din creierul ei. Cu ajutorul ultimelor câtorva cuvinte cehești, solicită un loc la fereastră, afișând în continuare acel zâmbet misterios și plin de satisfacție.

— Câte bagaje aveți?

— *Just this one*, arată mama către valiză.

— Ochei, aprobă fata de la ghișeu.

Apoi îndeplinește formalitățile necesare și îi înmânează mamei tichetul de îmbarcare.

— Ora îmbarcării este unsprezece și zece, mai zice ea un pic derutată și, Dumnezeu știe de ce, trece din nou la engleză. *Gate B six.*

— *Thank you*, spune mama pe un ton de un firesc

absolut.

Își ia *hand-luggage*-ul (desigur, și el are rotile) și, după o curbă elegantă, se îndepărtează de ghișeu. Funcționara o mai urmărește pe furiș câteva secunde. Mama este îmbrăcată într-un taior albastru-închis și se mișcă atât de sigură pe ea, atât de conștientă de sine, încât unii dintre cei pe care îi întâlnește pe traseu o cred însoțitoare de bord. Se îndreaptă către barul Meeting Point și soarbe în picioare un pahar de șampanie. Băutura îi ușurează și mai mult pasul, astfel că străbate secția Control Pașapoarte cu șarmul profesional al unui star de cinema. Fără să știe prea bine de ce, vameșii manifestă față de ea o atitudine frapant de curtenitoare... Odată ajunsă în zona de tranzit, mama intră la Duty Free Shop, încearcă crema hidratantă Clinique, adulmecă noul parfum Gucci (dacă are bani, îl și cumpără), apoi se așază printre călătorii care așteaptă la poarta B6, își pune dezinvoltă un picior peste celălalt și așteaptă decolarea cu o atitudine plină de demnitate, ținând în mână un număr întredeschis din revista *franțuzească ELLE*. Când călătorii sunt invitați să se îmbarce, mama, spre deosebire de toți ceilalți, rămâne pe scaun. De-abia atunci când vălmășagul uman plin de nerăbdare de lângă ușile din sticlă se mai rarefiază, iar din difuzoare se aude mesajul *The last call for passengers to New York*..., mama se ridică fără grabă, bagă revista în poșetă, parcurge cei câțiva pași și îi înmânează tânărului steward de la ghișeu tichetul de îmbarcare (și o face într-un asemenea mod,

încât stewardul roșește tot). În avionul aproape plin, apariția mamei atrage atenția. Pun pariu că pe parcursul întregii istorii a transporturilor aeriene nimeni nu s-a mișcat pe culoarul dintre scaune cu atâta eleganță ca mama (poate cu excepția dansatoarei Josephine Baker).

— Cine-i asta? își întreabă femeile soții, pe șoptite.

— Habar n-am, răspund bărbații din zonă, cu ochii la mama.

Mama se așază. Între timp, una dintre însoțitoarele de bord începe obișnuita explicație a felului cum se utilizează centura de siguranță și vesta de salvare. Deși zboară destul de des, mama urmărește respectiva demonstrație cu o atenție surprinzătoare. Iar câteva clipe mai târziu, când palmele însoțitoarei zvâcnesc brusc în sus, indicând ieșirile de salvare, din expresia mamei este clar că acolo este vorba despre mai mult decât un instructaj de securitate obișnuit.

Pentru mama, este o *slujbă divină*. Iar amintita însoțitoare de bord este o tânără *preoteasă* a credinței căreia mama și-a închinat viața.

Credința că, prin puterea sa imensă, acel Boeing 737 o va duce (pentru totdeauna) departe de toți acei *cehi* neloiali, bădărani și prost îmbrăcați.

---

[10] Numele aeroportului care deservește Praga.

[11] Cartier praghez mărginaș, nepopular și din cauza faptului că aici se află un sanatoriu pentru bolnavi psihic.

[12] Mișcare de regenerare și revigorare a sentimentului

național ceh și, concomitent, a atitudinilor anti-germane și antiaustriece, pe parcursul secolului al XIX-lea. Scopul Renașterii Naționale, crearea unui stat ceh independent de Imperiul German (mai târziu Austriac, respectiv Austro-Ungar) avea să fie atins în 1918, prin apariția Republicii Cehe și, câteva luni mai târziu, a Cehoslovaciei libere.

13 Referire injurioasă la liderii Renașterii Naționale Cehe.

14 Data proclamării statului cehoslvac independent la Praga, în 1918.

15 Primul președinte al Cehoslovaciei independente.

16 Miloš Jakeš, ultimul secretar general al Partidului Comunist Cehoslovac, la sfârșitul anilor '80, înaintea căderii regimurilor comuniste în Europa Centrală și de Est. Jakeš este menționat în special ca exemplu al politicianului inabil, opac, care nu intuiește mersul istoriei și mizează pe cauze pierdute, precum aceea a comunismului la sfârșitul anilor '80.

17 Miloš Zeman, prim-ministru al Republicii Cehe în perioada în care se desfășoară acțiunea romanului, simbol al coruptiei vieții politice cehești la sfârșitul anilor '90. În acel moment, autorul nu avea cum să știe acest lucru, dar în martie 2013, după o lungă perioadă de inactivitate politică, Zeman a fost ales președinte al Cehiei.

18 Restaurante de lux din Praga. În plus, „Casa care dansează" este o clădire atipică, deosebit de originală, un monument arhitectonic reprezentându-i în mod

stilizat pe Ginger Rogers și pe Fred Astaire în timpul unui dans.

Capitolul V

I wish I could fly – *Profesoara noastră de engleză* –
Cu ce se hrănesc țestoasele de mare? –
Dredurile cuiva mă gâdilă pe burtă

1/

Iar acum, stimate doamne, vă voi povesti cum am zburat eu spre New York. Am mers acolo ca să-l vizitez pe Jeff. (Cine e Jeff? Aveți răbdare, veți afla în câteva clipe.)

Cu o săptămână înainte, am început să resimt o anumită nervozitate, care, odată cu apropierea zilei în care urma să plec, bineînțeles că s-a accentuat.

Taximetristul care mă duce la aeroport încearcă să facă bancuri, dar nu-l ascult, fiindcă simt nevoia acută de a controla în permanență dacă nu mi-au căzut din geantă pașaportul, banii sau biletul de avion. Am obrajii în flăcări, iar nasul și mâinile, mai reci decât altădată. Când se deschid înaintea mea ușile hidraulice cu inscripția DECOLĂRI (spre deosebire de mama, nu observ inscripțiile în engleză), sunt atât de stresată, încât trebuie să mă îndrept imediat către cea mai apropiată toaletă. Iau cu mine înăuntru valiza Samsonite a mamei, fiindcă mă stresează o teamă infantilă că, dacă îmi las bagajele afară, mi le-ar putea fura cineva. Nu îmi este deloc ușor să deschid ușa cabinei strâmte. Două femei aflate în zonă îmi urmăresc eforturile prin oglinda de deasupra chiuvetei. (Nu știu ce-or fi gândind despre

mine, dar în mod sigur nu mă confundă cu o însoțitoare de bord...)

Când plec de la toaletă, verific repede să nu-mi fi căzut din geantă pașaportul, banii sau biletul de avion, apoi îmi caut zborul pe unul dintre panourile de afișaj albastre. Și nu-l găsesc! Încep să intru în panică, îl apuc de mâneca plină de trese pe unul dintre piloții care trec prin zonă și îi vorbesc cehește.

— Ați putea să-mi spuneți de ce New York-ul nu e trecut acolo?!

Simt în glasul meu un început de isterie, dar nu reușesc să mi-o stăpânesc.

Pilotul se întoarce către cei doi colegi ai săi.

— De ce New York-ul nu e trecut acolo? repetă el după mine, amuzat.

Privește către ecran și apoi către valiza mea.

— Am impresia că vreți să *decolați*, nu?

Fără să înțeleg ce vrea să spună, confirm printr-o mișcare a capului. Pilotul zâmbește ironic.

— Atunci de ce vă uitați la tabelul cu *aterizări*?

Roșesc, îi mulțumesc fâstâcită și mă îndrept către afișajul cu *decolări*. Într-adevăr, zborul meu este acolo. Găsesc și numărul ghișeului de check-in. Îl notez pe o bucată hârtie, ca să nu-l uit.

— Câte bagaje aveți? mă întreabă blonda de la ghișeu când îmi vine rândul și mă îndrept spre ea cu biletul în mână.

— Două, răspund. Valiza și geanta, dar pe asta aș

prefera s-o iau cu mine la bord.

— Deci aveți un singur bagaj, concluzionează blonda, strâmbându-se disprețuitoare. Culoar sau fereastră?

— Fereastră, vă rog! spun eu cu reținere.

Încerc să-mi mobilizez spiritul emfatic. În fond, zdreanța asta psihologică pe care am afișat-o până acum nu sunt eu!

— Și sunt nefumătoare, așa că, dacă se poate...

— În avioanele noastre nu se fumează *de ani de zile*, mă instruiește, plictisită, domnișoara. Unsprezece și zece, poarta B6.

Îmi este clar, funcționara consideră că check-in-ul meu s-a terminat, dar eu refuz să mă îndepărtez de ghișeu.

— B6! întreb eu cu glasul plin de panică. Și pe unde vine asta?

Domnișoara oftează nervoasă, apoi începe să-mi explice.

Am ajuns la barul Meeting Point și consult lista de prețuri, ca să aflu cât costă aici apa minerală. Până la urmă îmi cumpăr una de la un automat. Iau o pastilă de kinedryl[19] și ajung la Control Pașapoarte. Afișez o expresie atât de șovăielnică și de lipsită de siguranță de parcă aș transporta în bagajul de mână cinci kilograme de heroină pură. Am impresia că vameșii îmi aruncă priviri bănuitoare. Transpir. Ajung în zona de tranzit și găsesc poarta, mă așez printre ceilalți călători și pentru

siguranță îmi întreb vecinul dacă mă aflu la locul potrivit. În poșetă am revista *Cosmopolitan* (varianta *cehească*), dar nu sunt în stare să citesc acum. Aștept mesajul cu privire la îmbarcare, strâng în mână biletul și mă rog să nu întâlnim turbulențe pe traseu. Mă hotărăsc să o sun pe mama înainte de a-mi închide mobilul pentru zbor, deși ne-am înțeles că o voi suna doar când ajung la New York.

— S-a întâmplat ceva? se miră mama. S-a anulat zborul?

— Nu, răspund eu. Te sun ca să-ți spun că sunt în zona de tranzit.

Penru câteva clipe, în receptor nu se aude nimic. Apoi răsună râsul uscat al mamei.

— Excelent, *honey*! Deci ai reușit!

După ce terminăm convorbirea, mă simt un pic jignită.

Apoi mă uit în jurul meu să văd dacă nu mă observă cineva, îmi scot din geantă cangurul de pluș și îi aplic un sărut rapid.

2/

Și acum să vă spun cum l-am cunoscut pe Jeff.

Trebuie s-o iau mai pe departe. Mi-am luat bacalaureatul la nouăsprezece ani. La Facultatea de Litere (specializarea cehă-psihologie) nu m-au primit. Eram fecioară și nici nu vorbeam englezește ca lumea. Și acum, scuzele (de fapt, pretextele) de rigoare: vina pentru

virginitatea mea o purtau foștii colegi de liceu, fiindcă în timpul celor patru ani de studii medii n-am reușit nici măcar o dată să-mi imaginez că aș putea ajunge în pat cu vreunul dintre cretinii ăia gălăgioși... În afară de asta, mă îngrozeau de-a dreptul bolile venerice. De câteva ori m-am lăsat invitată la cafenea, dar de fiecare dată totul s-a sfârșit într-un fiasco. Stăteam la masă în fața unuia sau a altuia dintre băieți, în ochii lui se reflecta flacăra lumânării festive de pe masă, iar eu îmi imaginam mirosul acid al transpirației lui, SIDA și *stafilococi*...

În schimb, vina pentru nivelul mizerabil al englezei mele o purta profesoara noastră de specialitate din liceu. De la bun început nu ne-am plăcut. De fapt, nici nu era anglicistă, ci o profesoară de rusă cât se poate de obișnuită, care se recalificase. Iar eu, din principiu, nu am încredere în chestiile „revopsite". O profesoară de rusă recalificată reprezenta pentru mine ceva asemănător cu o rochie de la mătușa, pe care cineva a prelucrat- și a recroit-o. *O limbă străină second-hand*. Recalificarea dintr-o limbă slavă la engleză nu duce la nimic bun. Mai mult, avea o pronunție plină de afectare, pe care, Dumnezeu știe de ce, o considera accent britanic. Numai că isteria nu transformă pe nimeni într-un vorbitor nativ. De altfel, cred că era conștientă de chestia asta, fiindcă la fiecare inspecție era extrem de nervoasă. Dădea buzna în clasă încă din timpul pauzei, ținea în brațe vreo trei magnetofoane și, cu mâinile tremurânde, smulgea de la gazeta de perete a clasei toate fotografiile

lui Jim Morrison desfăcut la șliț (în ciuda protestelor lui Ingrid, care era responsabilă cu pregătirea gazetei) și punea în loc fotografii cu jandarmi londonezi zâmbitori, autobuze cu etaj, cabine telefonice roșii și Big Ben-ul. *Welcome to London!*

I know. I just make excuses.

Eram o adolescentă la vârsta pubertății, lenește, derutată, șovăielnică și exagerat de critică.

3/

O ochelaristă virgină de nouăsprezece ani, care nu știa englezește ca lumea...

Greu de spus ce anume dintre toate astea era mai greu de acceptat pentru mama. Cum nu era în puterile ei să-mi organizeze deflorarea, a încercat cel puțin să se ocupe de partea privind engleza și m-a înscris la un curs intensiv de un an, la aceeași școală de limbi străine unde predase și ea cândva. Susținea că este o școală excepțională, bazată pe metode de predare netradiționale.

Ceea ce ar fi trebuit deja să fie un avertisment pentru mine.

Din păcate, la prima oră am întârziat cam cu zece minute. Când am deschis ușa clasei, în primul moment am crezut că înăuntru nu este nimeni. Dar după câteva clipe, i-am văzut pe toți studenții așezați, îngenuncheați sau chiar întinși *pe podea*. Pe mocheta cenușie. Toți erau desculți și aveau lipite pe frunte etichete galbene:

Rabbit; Wild Pig; Squirrel; Horse; Polar Bear...

— *Hi, you must be Laura!* m-a întâmpinat o americancă cu un fund enorm, atunci când, într-un final, m-a observat. Avea pe ea niște pantaloni de tip salopetă, lăbărțați și uzați. *I know your mother. She is absolutely great!*

— *Yes*, am scos din mine cu o voce răgușită. *I know.*

Americanca a dat din cap câteva secunde bune în semn de aprobare, timp în care îmi zâmbea larg. După aceea m-a pus să mă așez în genunchi, mi-a arătat un bilețel cu inscripția *Turtle* și mi l-a lipit exact deasupra ochelarilor.

Habar nu aveam ce înseamnă cuvântul acela. Aveam senzația că ar fi putut să însemne „raton", dar nu eram sigură. Toți tipii ăia necunoscuți din clasă mă priveau amuzați. Cuiva îi miroseau cumplit picioarele.

— *You are a turtle now! Isn't it fantastic?* tot dădea din gură americanca. *Look around and find some friends!*

M-a apăsat pe umeri și m-a obligat să mă sprijin cu palmele de podea. Mirosul de picioare murdare s-a intensificat. Dar în clipa aceea am observat că *se târăște* către mine un grăsan cu o cămașă cadrilată și cu un barbișon cu fire rare (exact ceea ce am detestat de când mă știu). Gâfâia și pufnea pe nări. Pe frunte avea scris că e un *sea calf*. Adică o chestie de mare. Să fi fost șarpe? Mă întrebam dacă gâfâie din cauza efortului sau încerca să imite vreun animal.

— *Hi, sweet little turtle!* a zis *sea calf*, dând impresia că e pe cale să-și piardă respirația. *Do you know me?*

Toți s-au arătat încântați de „distracția“ asta.

— Salut, i-am răspuns eu pe cehește și, în limita posibilităților, calmă. *Sorry*, da' eu nu știu cuvântul ăla de pe fruntea ta.

— *Speak English, turtle!* a urlat americanca. *No Czech!*

Am tras aer în piept.

— *I don't know this word*, am zis apoi, arătând cu degetul la fruntea transpirată a grăsanului.

Americanca i-a ordonat să-mi explice cumva cuvântul respectiv. Iar el mi-a explicat pe englezește că este „gras și stă toată ziua pe plajă“.

— *Are you a German tourist?* am reușit, într-un final, să fac o glumă, dar, din păcate, nimeni n-a auzit-o. Iar grăsanul, la rândul lui, sau n-a înțeles, sau a luat-o ca pe o jignire.

— Da' de unde! a zis el plictisit și iritat. Înseamnă „focă“...

— *Speak English!* a urlat americanca.

— Ouchei, a răspuns el. *What do you like to eat, turtle?*

De unde, Doamne iartă-mă, să fi știut ce bag în mine, dacă habar n-aveam cine sunt?! Am simțit că roșesc. A trebuit să recunosc adevărul: nu știam nici cuvântul de pe fruntea *mea*.

Toate focile, balenele, mistreții și veverițele mă

priveau cu înțelegere.

— Înseamnă „țestoasă-de-mare“, mi-a explicat grăsanul, de data aceasta pe un ton vădit disprețuitor. *What do you like to eat?*

Doamne, cu ce se hrănesc țestoasele-de-mare? Dumnevoastră știți? Nici eu.

M-am ridicat în șezut.

— *Excuse me*, am rostit apoi în engleză, conform indicațiilor. *I have to go to the bathroom.*

Apoi am ieșit din clasă și nu m-am mai întors acolo nici până în ziua de azi.

4/

— Eu nu mă mai întorc acolo, i-am adus mamei la cunoștință. O să-mi găsesc o școală care *nu utilizează* metode alternative de predare.

— Treaba ta, a cuvântat mama. Găsește-ți o școală bazată pe bucheriseală, toceală și mușteluială de tip prusac...

A doua zi am vizitat câteva școli de limbi străine, dar toate mi s-au părut prea *moderne*; până la urmă m-am hotărât pentru Școala de Stat de pe Calea Națiunii – mi s-a părut cea mai *serioasă*. Am deschis la întâmplare ușa unei clase, în care tocmai se desfășura o oră de curs. Toți studenții stăteau cuminți în bănci și aveau în față manuale deschise.

Nu se tăvălea nimeni pe jos.

M-am dus la cancelarie și m-am înscris.

5/

De Jeff m-am îndrăgostit încă de la prima oră de curs. Era înalt și suplu, purta ochelari cu rame expresive și, înainte de orice, avea părul împletit în dreduri frumoase, de culoare brun-deschis. Uneori, când noi, studenții, începeam să vorbim cehește între noi, Jeff se simțea teribil de încurcat și de stingher, zâmbea fiindcă nu pricepea nimic și arunca prin clasă priviri hoinare și neputincioase din ochii frumoși, de culoare închisă.

— *Let's speak English, please*, se ruga el de noi. *We should speak English...*

Mi s-a părut că la mine se uită mai lung decât la ceilalți. Îmi zâmbea des. La rândul meu, ridicam adesea ochii de pe exercițiul de gramatică primit ca temă, pentru a-i privi mâinile. Degetele lui lungi și subțiri răsfoiau un dicționar gros.

Am început să-l visez noaptea. În vis, dredurile lui îmi gâdilau burta. N-am rezistat și i-am povestit mamei totul.

— În sfârșit! a comentat ea. Era și timpul!

Apoi ne-am îmbrățișat.

6/

Îmi mai lipsea binecuvântarea lui Ingrid. În asemenea chestiuni, ea reprezenta pentru mine o autoritate peste care nu se putea trece. M-am hotărât să i-l arăt pe Jeff.

În acel moment, el stătea la coadă pentru a-și

cumpăra o cafea de la un automat. Ca de obicei, prin zonă era o îmbulzeală de nedescris, iar Jeff nu m-a observat printre ceilalți studenți. Cu un curaj care mi-a tăiat răsuflarea, Ingrid s-a așezat la coadă direct în spatele lui.

L-a privit îndelung cum pune monedele în aparat.

— Da, a zis ea și s-a întors către mine. Îți zic „da". El să fie!

Simțeam că inima îmi bate mai să-mi spargă pieptul. Automatul a început să bâzâie, iar Jeff s-a aplecat spre a controla dacă paharul din plastic este la locul lui.

— Fain fundulețl a constatat Ingrid în clipa următoare.

Speriată, i-am cerut să vorbească mai încet, dar se părea că Jeff nu observase nimic.

— Arată bine, așa că precis are experiență, a continuat Ingrid imperturbabilă. Dacă-i spui că n-ai mai făcut-o până acum, o să se poarte cu atenție și delicatețe. Cred c-o să-ți placă.

Mi-am lipit arătătorul de buze.

— În plus, e american, așa c-o să folosească prezervativul. Atâta numai să-i zici, să-și taie unghiile.

Ingrid s-a holbat semnificativ. Iar eu am roșit toată. În sfârșit, Jeff m-a văzut.

— *Hi*, Laura! a rostit el, stingher și încurcat ca de obicei.

Ba chiar a vărsat pe jos un pic de cafea.

— *Hi*, Jeff!

Ingrid ne observa, și îi făcea plăcere.

Schimburile noastre de priviri au devenit tot mai frecvente. De câte ori ridicam ochii de pe propozițiile condiționale, întâlneam privirea lui Jeff. Și reciproc. Bineînțeles, ceilalți studenți au observat și ei. Iar aluziile lor îmi făceau plăcere.

Era numai o chestiune de timp.

Într-o vineri, după lecție, când Jeff își aduna lucrurile într-o geantă, am simțit că nu știu cum voi rezista întregul weekend fără el. Toți ceilalți ieșiseră din clasă, numai eu zăboveam în mod inexplicabil cu plecarea. Jeff și-a dres vocea.

— *Can I speak to you*, Laura? *Just for a while*...

Am făcut semn din cap că da, dar, pentru siguranță, m-am dus mai întâi să închid ușa. După cum se părea, gestul nu l-a surprins prea tare. Și-a dres vocea din nou și m-a privit direct în ochi.

— Am vrut să-ți spun că am ceva experiență. Nu cine știe ce, dar cred că știu să fiu atent și delicat. Trebuie să recunosc și că-mi inspiri o tandrețe neobișnuită. Bineînțeles că voi folosi prezervativul. Iar unghiile mi le-am tăiat, a rostit el într-o cehă nu lipsită de greșeli, dar cursivă, arătându-mi mâna dreaptă.

Accentul lui și felul cum îl pronunța pe „ř“[20] erau de-a dreptul irezistibile.

— În principal, vreau să-ți spun că mi-ești dragă, cred, a mai zis el.

Parcă-mi amintesc că la faza asta am leșinat.

[19] Pastilă împotriva răului de avion.

[20] Sunetul cehesc cel mai dificil pentru străini, care se pronunță asemănător unei combinații de „r“ și „j“ românești.

Capitolul VI

Bărbatul visurilor – Unt de arahide –
De ce s-a despărțit Laura de Jeff? –
Iubirea și bateria de ceas – Diferența de fus orar

1/

Era delicat, tandru, fin și atent.

Se părea că mă iubește cu adevărat.

Și mie mi se părea că-l iubesc.

Și aveam impresia că e bărbatul pe care îl visasem întotdeauna.

2/

Englezește nu prea m-a învățat, fiindcă, în ciuda protestelor lui, împreună vorbeam aproape numai în cehă. După părerea mea, un bărbat îți poate fi sau *iubit*, sau *profesor*, chestiile astea două nu se pot combina. Pe iubitul dumneavoastră nu-l puteți întreba dacă ați utilizat în propoziția anterioară prepoziția corespunzătoare...

Dar Jeff m-a învățat multe pe alte planuri: să nu mă jenez să vorbesc despre sex. Să resimt plăcerea de a face sex. Să nu mă tem să vorbesc cu chelnerii și taximetriștii. Să schiez, să folosesc untul de arahide. Să fac jogging și să fumez iarbă. Să iau micul dejun în oraș, să fiu sigură pe mine și să mă port ca atare, să călătoresc.

M-a învățat chiar și să *zbor*.

3/

New Yorkul m-a vrăjit și m-a îngrozit în același timp.

Când eram în compania lui Jeff, domina vraja. Dar, după aceea, Jeff a primit pentru o lună un post de editor la nu știu ce revistă sportivă extrem de populară; dimineața pleca la opt și jumătate și se întoarcea acasă pe înserat. Am rămas singură în New York.

Din fericire, în prima săptămână a fost vreme frumoasă, așa că am petrecut zile întregi la marginea Central Park, observând mamele care își alăptau copiii și perechile pe role, învățând englezește, citind și scriindule mamei și lui Ingrid sms-uri lungi. În acest context, mi-a trecut prin cap la un moment dat că, în fond, romanele nu sunt nimic altceva decât niște sms-uri mai lungi.

Trimit mesaj toate contacte listă.

Dar după aceea s-a stricat vremea, și pe banca mea preferată din mijlocul Strawberry Fields a început să-mi fie frig. (V-am spus că sunt foarte friguroasă?) Atunci mi-am mutat sediul într-un bistro de pe West 72nd Street, unde luasem de câteva ori micul dejun în compania lui Jeff și unde făceau niște clătite extraordinare (mie îmi plăceau cu ciocolată și cocos sau cu clasicul sirop de arțar). În plus, personalul mă cunoștea, așa că puteam să-mi petrec acolo liniștită și aproape neobservată diminețile ploioase. Ba chiar o chelneriță simpatică, o negresă, îmi servea pe gratis cafea cu aromă de alune.

— *Where are you from?* m-a întrebat ea odată.

Mi-a făcut plăcere că mi s-a adresat. De-abia atunci am observat că are mâna stângă bandajată.

— *Czech Republic?* am răspuns eu. *Czechoslovakia?* Îți spune ceva?

A ridicat sprâncenele și a dat din cap în semn că da, dar nu era prea convingătoare.

M-a întrebat ce fac la New York.

M-am gândit câteva clipe înainte de a-i răspunde:

— Ca să fiu sinceră, *visez*, am încercat eu să-i explic pe englezește. Visez la bărbatul vieții mele, la bărbatul ideal...

— La *bărbatul ideal*? a început chelnerița să râdă zgomotos. Ai venit la New York să visezi la *bărbatul ideal*? a repetat uitându-se în jurul ei, prin sala bistroului, și arătându-și gingiile roz.

Am avut sentimentul neplăcut că își va chema toate colegele de la bucătărie ca să se uite la mine ca la cine știe ce specimen.

Din fericire, n-a făcut-o.

S-a mulțumit numai să mă instruiască:

— Scumpo, bărbații ideali nu există.

Apoi s-a îndepărtat, amuzată.

4/

Majoritatea după-amiezilor mi le petreceam în recepțiile sau sălile de la intrarea hotelurilor; îmi alegeam hoteluri mari și cât mai zgomotoase, ca să nu atrag atenția. Mă așezam în câte un fotoliu și citeam, dar

îmi priveam mereu ceasul, ca să dau impresia că aștept pe cineva. La mesele alăturate stăteau perechi mai vârstnice. Menționez doar un exemplu: ea cu o coafură în formă de moț, el cu mâinile pline de pete, beau în tăcere cafea și vin scump, iar singurele zâmbete care apăreau pe chipurile lor erau adresate chelnerului pe care îl chemau din când în când...

Asta înseamnă *căsnicia*, mi-am spus în gând.

Altădată m-am așezat în fața a două japoneze tinere, dar obeze, care și-au scos pantofii, iar apoi, icnind de durere, și-au pus leucoplast pe degetele de la picioare.

— *Can I help you?* mă întreabă cineva din senin, poate un recepționer, poate un chelner. Iar eu, speriată, dau din cap că nu și nici nu mă uit la persoana care mi s-a adresat.

Și se întâmplă din nou: habar nu am cum *să fiu o străină*. Cum să joc acest rol. Să mă scuz, zâmbind, pentru felul în care pronunț cuvintele, să întreb zâmbind pe unde trebuie s-o iau, să descifrez zâmbind listele de bucate... Dacă nu acceptați acest rol, vă transformați rapid într-o ființă ciudată, incapabilă de orice și suspectă.

Din când în când îmi dădeam seama că locul meu nu este acolo. Pentru Dumnezeu, ce căutam acolo? În timpul nopții m-am trezit îngrozită: lângă mine sforăia nu știu ce *american*...

5/

În schimb, mama a fost foarte încântată de Jeff. O înțelegeam: era străin, absolvise o universitate de prestigiu, avea convingeri liberale și, mai mult, provenea dintr-o familie solidă de proprietari de terenuri din clasa mijlocie... Mama îi permitea să rămână la noi mai multe zile în șir, îi gătea și mergea cu noi în excursii și la cinematograf. Vorbea cu el numai englezește, glumeau și râdeau împreună – iar eu nu prea înțelegeam ce zic.

Și mai puțin pricepeam ce spun compatrioții lui Jeff, cu care acesta se întâlnea de câteva ori pe săptămână. Jeff încerca să-mi traducă ce se discuta acolo, dar și așa mă simțeam în ca un debil retardat compania lor. În schimb, îi reproșam lui Jeff că nu înțelege expresii de genul „situația e gravidă“ sau „e clar cu ce se lasă“...

Dar în principal aveam senzația că mama și Jeff se pregătesc de nuntă – mai precis, pregăteau nunta *mea*.

Și asta nu-mi plăcea deloc. Aproape că-mi doream să fi avut un prieten care să n-o entuziasmeze atâta pe mama.

Well, chestia asta mi-a reușit perfect cu Rickie Kabíček.

6/

Ambii complotiști au fost *absolutely shocked* când au aflat de hotărârea mea.

— Doamne, dar de ce? nu pricepea mama.

— *Tell me why!* țipa Jeff.

Ce să le spun? Nici eu nu puteam să-mi explic prea

bine.

De ce m-am despărțit de Jeff?

Printre altele, poate fiindcă îmi doream nespus să stau de vorbă cu un bărbat alături de care să nu mă gândesc atât de des la concordanța timpurilor și la propozițiile condiționale?

Fiindcă nu mai voiam să fiu mereu *în gardă*?

Fiindcă nu mai aveam chef să mă simt în pat ca un raft cu bunătăți de la TESCO?

Fiindcă îmi plăcea tânărul vânzător de telefoane mobile Richard Kabíček, care era plăcut de *previzibil* și al cărui univers *cehesc*, atât de simplu, mi s-a potrivit imediat ca o mănușă veche și purtată de nu știu când?

Vă rog să nu spuneți nimic.

Vă puteți imagina ce-am auzit de la mama.

7/

Și azi îmi amintesc adesea de Jeff. Uneori se întâmplă chiar mai mult: de exemplu ieri, când am scos din mașina de spălat vase cănile și farfuriile colorate în galben și albastru pe care le-au cumpărat cândva Jeff și mama de la IKEA, mi-am dat seama cu uimire că, dacă Jeff ar descuia ușa, ar arunca cheile pe raftul din hol, așa cum obișnuia pe vremuri, și m-ar anunța vesel *I'm home, honey!*, chestia asta nu m-ar surprinde deloc. M-aș șterge pe mâini cu prosopul în aceleași nuanțe ca și farfuriile (e tot de la IKEA), aș merge în hol, m-aș ridica pe vârfuri și l-aș săruta. Pe urmă i-aș lua din mână

o parte dintre cumpărăturile făcute la TESCO și l-aș ajuta să despacheteze. (Știu precis ce s-ar afla în pungi: ouă, slănină, fasole, ketchup, crenvurști, bere, fistic, măsline, pepene galben, ton la conservă, brânzeturi franțuzești mai ieftine, vin roșu sec, biscuiți cu ciocolată și un pachet mare cu înghețată de alune.) Unde s-au pierdut toate astea, mă întreb. Unde a dispărut toată dragostea aceea? Mai ales că Jeff a fost primul meu bărbat. Înțelegeți, suratelor, *săptămâni* întregi m-am gândit la el, *zile* întregi am vorbit despre el cu Ingrid, m-am machiat pentru el, am roșit în fața lui, mi-am ținut respirația, m-am prefăcut, am transpirat, m-am grăbit să ajung la întâlniri, am așteptat cu emoție telefoanele de la el, i-am cumpărat cadouri, i-am scris, am gemut și am icnit de plăcere și de bucurie în timp ce făceam dragoste cu el, am coborât și am ridicat tonul, m-am temut, am fost geloasă, l-am așteptat cu nerăbdare, am fost disperată, am plâns – unde s-a pierdut toată această energie?

Până și tâmpenia aia de baterie de ceas, de mărimea unghiei de la degetul mic, durează mai mult.

8/

De două sau de trei ori, trecând prin stări asemănătoare, am pus mâna pe telefon și, fără să mă gândesc ce fac, am format acel interminabil număr *american* (după despărțirea noastră, Jeff s-a întors definitiv în State).

Prima oară am sunat într-un moment cu totul

nepotrivit, fiindcă, bineînțeles, uitasem de diferența de fus orar.

— *Hallo?* a răspuns el, nervos.

— Eu sunt, am șoptit.

Mă bucuram să-l știu trezit din somn, dar fără intenția de a-i face vreun rău. Mă încânta însă gândul că mi-l puteam imagina mai bine: doar știam cum deschide ochii încă de pe vremea când se trezea lângă mine...

Timp de câteva clipe nu s-a auzit nimic în receptor.

Apoi Jeff a întrebat pe un ton răgușit:

— *Do you know what time is it?*

Și a închis fără un cuvânt de rămas-bun. Ceea ce m-a iritat, la fel ca faptul că nu vorbise cehește. Engleza m-a îndepărtat întotdeauna de el.

Nici a doua oară n-a ieșit mai bine. L-am sunat noaptea târziu, adică după-amiază, după ora lor. La început, Jeff mi-a părut un pic mirat, dar după aceea, profitând de dispoziția mea sentimentală, mi-a amintit tăios (*Let me remind you, honey...*) că *eu* îl părăsisem *pe el*. Apoi mi-a enumerat cele mai mari nedreptăți pe care i le făcusem. Ceha lui nu mai era nici pe departe atât de corectă ca pe vremea când trăia la Praga, totuși vorbea cehește; poate că voia numai să se dea mare față de cineva. Mi-a trecut prin cap că se transformă într-un american la fel cum actorul din filmul ăla se preschimba într-o muscă.

— Dar ți-aș fi iertat totul, chiar și faptul că m-ai înșelat, a mai rostit el.

Știam ce urmează.

— Dar ceea ce nu-ți pot ierta este *cu cine* m-ai înșelat.

Yes, I know, Jeff. Cu Rickie Kabíček, vânzător de telefoane mobile.

Apoi a închis telefonul cu sentimentul unei absolute superiorități morale. Parcă îl și vedeam. Și, cu toate că toată situația era cumplit de tristă, am zâmbit amuzată minute bune după aceea.

Praga, 20 ianuarie 2000

Dragă Laura,

Peste tot se vorbește acum despre prima mea scrisoare, la serviciu m-au și întrebat dacă am citit-o. Le-am răspuns – în aparență fără pic de interes – că nu, dar trebuie să recunosc că aceste ecouri surprinzătoare mă umplu de o mulțumire posacă. De câte ori merg cu metroul și observ cum ceilalți călători citesc scrisoarea (poate că unii dintre ei au citit-o deja de mai multe ori), îmi vine să zâmbesc. Dacă ar ști ei că acel misterios iubit refuzat, despre care vorbește o jumătate din Praga, sunt tocmai eu... I-ar dezamăgi profund aspectul meu de duzină, de bărbat de patruzeci de ani care a prins ceva rotunjimi (nu mai merg la sală) și care într-o anumită măsură se neglijează, de lucrător de rând al unei agenții publicitare. În schimb, într-un anumit sens, sunt celebru. Este însă faima Omului cu Masca sau a lui Batman

(comparație care, fără îndoială, te va amuza).

În primul rând mă gândesc la ce crezi tu despre scrisorile mele. Precis te măgulesc măcar un pic (oare nu este măgulitor faptul că cineva ne iubește atât de mult, încât să facă astfel de lucruri?), dar probabil că te și deranjează. Pot să înțeleg și asta – de o jumătate de an ai început o viață nouă alături de EL, iar scrisorile astea îți amintesc de ceva ce s-a terminat de mult, un capitol pe care îl consideri închis și la care nu vrei să te mai gândești... Dar, te rog, încearcă să mă înțelegi și pe mine! Pentru mine nimic nu s-a terminat, dimpotrivă, totul este viu ca o rană deschisă. Dacă ești nevoit să mergi la psihiatru de două ori pe săptămână, situația asta prezintă cel puțin avantajul că-ți poți permite în scrisori expresii și manifestări patetice, care nu par nimănui exagerate... Așadar, să mai adăugăm un pic de patos dramatic: chiar și acum, când intru în baie și simt aroma laptelui de corp pe care îl foloseai (nici nu contează dacă acel parfum a rezistat într-adevăr în încăpere atâta timp sau nu, important este că, din păcate, eu îl simt cu adevărat), fiecare celulă din corpul meu strigă un singur cuvânt – „Iubesc!". Înainte de a te fi întâlnit, n-am fost niciodată atât de sigur de dragostea mea, și uite, tocmai pe tine te-am pierdut. Oare este posibil să se poarte cineva altfel decât mine în situația dată? Și apropo: oare aș putea simți altceva decât ură pentru omul care mi-a furat copyright-ul pentru

„modelul" care ești?

Îmi amintesc de tine timp de ore întregi în fiecare zi. Dar o anumită amintire se repetă mereu în ultima vreme: ții minte cum te-am întâlnit anul trecut, absolut întâmplător, în centrul Pragăi? Veneai de la Kodak, îți ridicaseși fotografiile din vacanță. Te uitai la ele în timp ce mergeai și aveai un aer absent și în același timp vesel. Erai atât de absorbită de poze, că din când în când te ciocneai de trecători. Știam, desigur, ce e în acele fotografii. Te-am observat de departe. Am amânat intenționat clipa în care te-am strigat pe nume. Totul îmi părea amuzant, ca într-o glumă... Dar încă nu conștientizam ceea ce avea să urmeze.

Astăzi știu pe dinafară acel album colorat în negru și galben. Conține numai cinci poziții luate pe plajă (Dumnezeu știe de ce, nu-ți plăcea să te fotografiezi în costum de baie): în două dintre ele stai întinsă pe spate într-un șezlong acoperit cu un material dungat, în alte două ești goală de la mijloc în sus și îți acoperi cu brațele sânii dezgoliți, prin care se străvăd vene albastre, iar în ultima fotografie suntem împreună pe chei, stăm jos, mijim ochii din cauza soarelui, iar tu m-ai luat pe după umeri. Mai sunt câteva fotografii din talcioc, din port, din excursia la Hvar și de pe iahtul LUI – iar în una dintre ele apare EL însuși...

Azi, după numai șapte luni, totul este altfel. Dar, oare, sunt eu altul decât cel care am fost în acele

fotografii? Unde a dispărut totul? Oare chiar s-a putut pierde atât de ușor tot ce strălucea în ochii tăi atunci când te uitai la aceste fotografii?

Laura, te rog, întoarce-te! Sunt același om pe care nu demult încă îl iubeai.

Te sărut.

Oliver

Capitolul VII

Cu Sandra coafeza despre avantajele demipensiunii – Uscătoare de păr amuțite dintr-odată

1/

— Așa că de-abia aștept concediul... zice Sandra, coafeza mea, în timp ce-mi piaptănă buclele ude. (O dată, când mi-a făcut un permanent, mama a afirmat cu sarcasm că Sandra trebuie să fie un *pseudonim artistic*, un nume de scenă...)

— Bronzată, odihnită... continuă ea.

Vara îmi este mai ușor să conversez cu Sandra decât în timpul iernii. De la începutul lui mai și până la sfârșitul lui septembrie, vorbim de obicei despre concedii: unde am fost sau unde avem de gând să mergem și așa mai departe... Dar în restul anului nu prea știu despre ce aș putea vorbi cu ea. Alte femei discută cu coafezele lor despre păr și cosmetice de păr, dar eu nu știu atâtea nici despre plete, nici despre șampoane. Cel puțin nu atât de multe încât să am subiect de conversație pentru o oră întreagă, cât durează programul meu la coafor. Mama și Ingrid susțin că le place să meargă la coafor (Ingrid spune că e foarte plăcut să te spele altcineva pe cap), dar eu aș putea trăi foarte bine și fără aceste vizite: pe de o parte, trebuie să-mi suport mutra în plan detaliu timp de o oră întreagă (fără ochelari, cu părul ud și în dezordine, mi se pare întotdeauna că sunt urâtă), iar pe de altă parte rebuie să inventez tot felul de

teme de conversație, care mai de care mai artificiale.

— Mda, încep eu forțându-mă să afișez un zâmbet prietenesc. Gata cu vacanța...

— Unde ați fost?

— La Korčule, zic pe un ton degajat. Direct în oraș, dacă îl cunoașteți...

— Nu-l cunosc, dar am auzit că e foarte frumos acolo...

Dau din cap în semn de aprobare.

— Noi am fost acum doi ani la Brač, zice Sandra după câteva clipe.

Nici de data asta nu-mi trece prin cap vreo replică potrivită situației, așa că scot bărbia la înaintare și ridic sprâncenele într-un gest plin de importanță.

— Am stat paisprezece zile. Am avut demipensiune.

— Și noi am avut demipensiune, răspund eu.

— E mai bine așa, se oprește Sandra din lucru în spatele meu. Măcar în concediu să nu gătim, nu-i așa?

N-am ochelarii, așa că imaginea Sandrei în oglinda din fața mea îmi apare foarte ștearsă și pot numai să ghicesc expresia de pe chipul ei. Pentru orice eventualitate, afișez un zâmbet larg.

2/

— Unde anume la Brač? întreb un pic mai târziu, de parcă aș cunoaște acea localitate.

— În zona Bol, în apropiere de Zlatny rat, dacă știți

pe unde vine.

Dau din cap, în semn de scuză. Și încă atât de energic, încât Sandra trebuie să-mi oprească bărbia din mișcare, altfel riscă să mă taie.

— Scuze, zic.

— Nu-i nimic.

Se aude numai zgomotul silențios al foarfecii.

— Dar dumneavoastră? întreabă Sandra. Cât ați stat la Korčule?

— Paisprezece zile... ridic tonul, pentru a acoperi zgomotul făcut de uscătoarele de păr.

— E mai bine așa. O săptămână nici nu știi când zboară și nici n-apuci să te odihnești ca lumea.

Aprob cu înflăcărare.

— Dacă pot să vă întreb, țipă Sandra, ați fost cu prietenul? Sau cu vreo amică?

Am senzația că mă spionează prin oglindă, dar nu sunt sigură.

— Cu prietenul! urlu eu, abordând însă un ton plictisit și oftând ostentativ.

De ce am făcut chestia asta? Mă aplec spre oglindă și îmi inspectez chipul.

— N-o spuneți cu prea mult entuziasm! urlă și Sandra, privind către colega de la măsuța de alături.

Am senzația că amândouă așteaptă un răspuns de la mine.

— Nu-l mai iubesc! zbier la rândul meu, afișând zâmbetul de circumstanță. M-am îndrăgostit de un tip

de patruzeci de ani! Vă vine să credeți?

Dintr-odată, se lasă o liniște profundă.

Dintr-odată, nu se mai aud nici uscătoarele de păr.

Toate coafezele și toate clientele se întorc amuzate către mine.

— Deci de-aia toată graba asta! proclamă mulțumită Sandra și privește triumfătoare în jur.

Trage fotoliul alăturat și se așază lângă mine.

— Păi povestiți, ce mai așteptați?

Capitolul VIII

Un bărbat misterios și însingurat –
Se va metamorfoza Laura într-un șnițel natural? –
Plimbarea ateilor furioși – În sfârșit, patruzeciul!

1/

L-am remarcat din prima zi în restaurantul hotelului.

De altfel, ar fi fost greu să nu îl observi: dintre cele două sute de turiști, era singurul care stătea singur la masă. Îmi plăcea felul în care își stăpânea singurătatea: în liniște și cu un anumit firesc al demnității. Când intra în sala de mese, mergea încet, iar în timpul mesei avea o atitudine neutră, rareori posomorâtă. Când le comanda tinerelor chelnerițe croate obișnuita sticlă de vin la începutul mesei (ceea ce, în primele zile, a atras atenția celor de la mesele din jur), pe chipul lui apărea o expresie de simpatică autoironie. Pe parcursul celei de-a doua săptămâni, chelnerițele au început să intre în vorbă cu el. Ceea ce nu m-a surprins. E drept că se îmbrăca de mântuială, dar arăta destul de tânăr (îi dădeam vreo treizeci și cinci de ani), avea o figură inteligentă și un zâmbet simpatic, iar singurătatea lui ciudată putea trezi speranțele unor aventuri romantice.

Așa cum mi-a explicat mai târziu, cam cu zece zile înaintea decolării, într-un acces de furie, *dăduse buzna* în biroul agenției de turism Fischer de pe Calea Națională pentru a anula biletul prietenei sale. (În primul moment

nu l-am crezut, dar astăzi știu că poate nimic din ceea ce mi-a povestit nu era exagerat.) Susținea că nu regretă de fel acel gest: cică pentru o taxă de anulare de numai douăsprezece mii, avusese parte de nu mai puțin de paisprezece zile de „fantastică libertate personală, autoacuzare și însingurare".

Așa se exprimă întotdeauna Oliver.

2/

Zilele lui de concediu se conformau unui orar de o regularitate pedantă, care uneori arăta de-a dreptul comic. După micul dejun îl vedeam în fiecare zi cum își comanda un espresso dublu cu lapte, pe care îl bea pe terasa hotelului, unde se așeza mereu pe același fotoliu pentru a citi exact o oră. În jurul orei unsprezece apărea pe plajă. Stătea la soare o jumătate de oră, apoi intra în apă. Întotdeauna înota foarte departe. După prânz își făcea somnul de după-amiază, apoi se bronza și înota din nou. La patru și jumătate se întorcea la hotel și își comanda din nou un espresso dublu, pe care însă acum îl bea în cameră, unde lucra până seara. Dacă voiam, puteam oricând să-l văd de pe plajă, cum stă în balconul camerei sale, așezat la o măsuță din plastic și aplecat asupra laptop-ului, cu o expresie de surprinzătoare concentrare.

Cu excepția unor accese de simpatie amuzată la adresa destinului său de însingurat, în primele zile individul îmi era mai degrabă indiferent. De-abia mai târziu

m-am surprins căutându-l din priviri, în timp ce mă delectam cu un Cornetto de ciocolată sau când ne jucam *veseli* cu Rickie de-a aruncatul „farfuriei zburătoare" prin apa puțin adâncă de lângă mal.

Și, când îl găseam, resimțeam o anumită stare de bine.

3/

După trei zile, Oliver a început să ne salute prietenește, la fel ca pe ceilalți turiști veniți în concediu, pe care îi întâlnea pe plajă sau în restaurant.

În a patra zi, eu și Rickie ne-am întâlnit cu el în liftul hotelului, când ne întorceam de la cină. A așteptat până s-au închis ușile, apoi și-a privit chipul bronzat în imensa oglindă din lift.

— Mă transform în *cartof prăjit*, a spus el nemulțumit, dar fără să își mute privirea de la oglindă.

Chestia asta m-a distrat. Cartofii, de care aveam parte la fiecare masă, îi enervaseră deja pe toți clienții. Din respirația lui Oliver se simțea mirosul vinului local. M-am uitat în oglindă, am inspirat profund și am făcut o figură buhăită.

— Iar eu mă preschimb în *șnițel natural*, am zis.

Și de șnițele aveam parte destul de des. Oliver a izbucnit într-un râs uscat. Era clar că Rickie se gândește în ce mâncare s-ar putea transforma, la rândul lui, dar nu i-a venit nicio idee. Noi am ajuns primii la destinație.

— La revedere! mi-am luat rămas-bun.

— La revedere! a răspuns Oliver.

— 'vedere, a aruncat și Rickie, fără pic de interes.

4/

Mă obișnuisem să fiu trezită la șapte dimineața de clopotele uneia dintre bisericile locale, dar duminica începeau să bată de la șase. Răsunau monoton și parcă la infinit. M-am înfuriat într-un asemenea hal, încât n-am reușit să mai adorm. Ce aveau în cap țârcovnicii ăia?

Stimate doamne, așa cum probabil ați înțeles, de la moartea tatei, eu și mama nu eram tocmai niște bune creștine. (Mama se roagă și mulțumește numai atunci când avionul ei străbate zone cu turbulențe.) Iar la biserică nu-mi place să merg. Nu-mi plac nici mirosul, nici frigul, nici întunericul dinăuntru. Când totuși trebuie să intru în biserică, mă simt acolo ca un călător fără bilet în tramvai.

M-am ridicat din pat și am încercat să-l coving pe Rickie să mergem să înotăm înainte de micul dejun sau măcar să ne plimbăm, dar el a boscorodit ceva și s-a întors pe partea cealaltă. Așa că am plecat singură la plimbare, iar pe plaja pustie l-am întâlnit pe Oliver.

Pe moment m-am gândit dacă n-ar fi mai bine să schimb direcția, dar până la urmă m-am îndreptat către el.

— Văd că și pe dumneavoatră v-au trezit clopotele... am început conversația.

A confirmat printr-un gest cu capul. În clipa aceea,

clopotele au reînceput să bată, probabil dintr-un lăcaș concurent. Ne-am uitat unul la altul cu o expresie chinuită.

— Și mai susțin că-și iubesc aproapele... a făcut Oliver, dând din cap. Îi înțeleg că vor să aducă lumea la biserică, dar de ce, Doamne iartă-mă, nu-și aleg un mijloc de propagandă mai *uman*?

Am zâmbit. Avea pe el niște pantaloni scurți și un tricou lăbărțat pe care se puteau vedea câteva pete; era ciufulit și se vedea clar că încă nu se bărbierise. La mâna stângă avea un ceas *pentru copii*, cu figura rățoiului Donald imprimată în centrul cadranului. Acel ceas arăta destul de ciudat pe antebrațul lui bronzat și musculos.

— Flyere în cutia poștală, billboard-uri lângă autostradă, un mic spot la televiziune, un balon în forma ochiului divinității, înălțat în văzduh – toate astea ar fi de înțeles, a continuat Oliver. Dar să tragi cu măciuca- bronz duminică dimineața la ora șase...?

Sub picioarele noastre scârțâia pietrișul. Soarele încălzea încă destul de puțin, iar aerul era îmbibat de o răcoare plăcută. Am început să povestim despre una-alta – la început despre cei din hotel, dar după câteva minute dezbăteam toate subiectele posibile. M-a surprins cu câtă ușurință a pornit conversația noastră. În general, dimineața nu vorbesc prea mult, dar în ziua aceea a trebuit să mă stăpânesc pentru a nu-l întrerupe pe Oliver.

Printre altele, l-am întrebat și cu ce se ocupă: fără a

fi prea încântat, a binevoit să admită că lucrează într-o destul de cunoscută agenție de publicitate pe post de *creator de reclame*. Mai precis, imagina noi spoturi și sloganuri publicitare. Nu părea prea entuziasmat.

— Dați-mi un exemplu! i-am cerut.

A arătat către pantalonii lui ponosiți și tricoul pătat:

— Dacă n-ai, defilezi cu ce ai!

Am râs și l-am întrebat dacă nu-și amintește și de vreun alt slogan de succes. A întins mâna stângă și mi-a arătat ceasul pentru copii.

— *Image*-ul nu înseamnă nimic. Urmează-ți instinctele!

— Dar asta nu-i reclamă la Fanta?

— Ba da, dar exact în felul ăsta a apărut.

Se auzea susurul liniștit al valurilor. Pescarii se întorceau de pe mare. Mi se părea că soarele încălzește deja mai puternic, așa că m-am dezbrăcat până la body. Privirile lui Oliver au alunecat fără pic de discreție către sânii mei.

(„Clar...", remarcă în acest moment Sandra cea experimentată.)

5/

Plimbându-ne, am ajuns până la marginea orășelului și am luat un suc și o cafea pe terasa singurei cafenele deschise la ora aceea. Eram singurii turiști, la mese mai stăteau numai câțiva localnici. Oliver mi-a povestit

câteva istorioare vesele despre un prieten de-al lui pe nume Hubert. Timpul a trecut într-un mod foarte plăcut.

— Câți ani aveți, dacă pot să vă întreb? l-am chestionat curioasă, într-un moment în care nu vorbea.

— La anul împlinesc patruzeci, mi-a răspuns, privindu-mă drept în ochi.

Recunosc că m-a surprins.

— Avantajul vârstei mai înaintate este o mai mare măsură a autocunoașterii. În mod concret, patruzeciul este un moment minunat al echilibrului vital, a zis el zâmbind, de parcă ar fi vrut să mă convingă cu privire la ceva. Omul este destul de matur pentru a ști ce vrea și încă destul de tânăr pentru a nu se teme de nimic...

— Voi reține această idee, am răspuns. Și aș vrea să i-o citez și mamei...

Mai târziu mi-am dat seama că fusesem destul de lipsită de tact. Cu un gest teatral, Oliver s-a apucat cu mâinile de cap.

— Ce-ați păpit? am întrebat, neînțelegând.

— Mi s-a făcut rău privind în adâncul prăpastiei dintre generații pe care tocmai ați creat-o...

Am fost mulțumită că ia lucrurile în glumă.

— Văd că nu purtați verighetă, am observat plină de curaj. Nu obișnuiți s-o purtați în concediu sau sunteți *cu adevărat* necăsătorit?

— În sensul convențional al cuvântului, sunt un om liber, adică necăsătorit. Mai precis, divorțat. Dar dacă *libertatea înseamnă capacitatea de a rezista ispitelor*

– definiție care îmi place foarte mult –, atunci nu m-aș caracteriza ca fiind tocmai un om liber. Dimpotrivă, pe planul ăsta sunt aproape un sclav.

N-am mai rezistat și l-am întrebat, în fine, cu privire la cauzele singurătății lui. Mi-a explicat totul pe scurt.

— Mi se pare de neimaginat să fiu singură undeva în străinătate! mi-a țâșnit de pe buze cu toată sinceritatea. Să stau paisprezece zile singură într-o cameră de hotel! După cum mă cunosc, aș adormi cu veioza aprinsă, cu mobilul la ureche și camera ar fi plină de cupoane GO consumate...

Am preferat să nu pomenesc de cangurul de pluș pe care, în asemenea situații, l-aș strânge la piept, pradă unei stări de veritabilă anxietate.

A ridicat din umeri.

— Oricum omul e *întotdeauna* singur, a remarcat el oarecum sub formă de scuză. E mai bine să ne obișnuim din timp.

Capitolul IX

Dintr-odată, Oliver dispare – Răspunsuri inacceptabile pe planul comportamentului în societate – Un tembelism de patruzeci de kune[21] – Bočanová și Zedníček

1/

Apoi nu l-am mai văzut toată ziua.

La plajă nu a venit. A apărut pentru scurt timp la cină, ne-a salutat pe mine și pe Richard, dar a dispărut din nou, înainte să apuc să-i fac vreo propunere.

De-abia așteptam să-l văd a doua zi după micul dejun, așezat în fotoliul lui preferat, dar nu era acolo. Rickie voia să închiriem un caiac cu două locuri și să înconjurăm golful, dar în ziua aceea nu mă simțeam în stare de asemenea performanțe sportive, așa că i-am spus să meargă singur. A acceptat, dezamăgit.

Am așteptat să se îndepărteze de mal, i-am făcut cu mâna (vă rog să nu comentați în niciun fel...), apoi am străbătut toate plajele învecinate și după aceea am scotocit toate ungherele din hotel. Dar Oliver nu era nicăieri. Jaluzelele de la camera lui erau în permanență coborâte. Bănuitoare, le-am măsurat din cap până în picioare pe tinerele chelnerițe croate care alergau după treburi prin jur. Într-un final, mi-am comandat un espresso dublu cu lapte și l-am dus pe terasă, la fotoliul lui Oliver.

„Doamne, ce-i cu mine?“ mi-a trecut prin cap.

2/

Peste o jumătate de oră stătea în picioare lângă mine, cu un pahar de apă minerală în mână. Avea ochii tumefiați, părea adormit și mirosea a alcool.

— Locul ăsta e al meu, a zis.

Glasul lui era neobișnuit de răgușit.

— Aveți mai mult de o oră întârziere, l-am informat cu asprime. Și-apoi, unde ați fost ieri toată ziua?

S-a așezat pe fotoliul de alături. Din dreptul barului, o pereche de turiști cehi ne aruncau ocheade curioase.

— Doriți să auziți adevărul sau un răspuns acceptabil din punct de vedere al comportamentului în societate? m-a întrebat, la obiect, Oliver.

— Adevărul, bineînțeles.

— Sunteți sigură că vreți să-l auziți?

Făcea eforturi evidente pentru a vorbi – probabil că-l durea capul.

— Absolut sigură.

— Am încercat să vă evit.

N-am știut cum să reacționez.

— Dar de ce? am întrebat în cele din urmă.

Am mimat slab un sentiment de mirare.

Fără să-mi răspundă, s-a așezat pe fotoliul din fața mea, a luat două pastile de nurofen cu apă minerală, a deschis cartea și a început să citească.

M-am ridicat, jignită și i-am spus:

— Atunci nu vă mai deranjez.

Apoi am plecat.

3/

În cursul serii, l-am văzut în oraș, la o reprezentație folclorică, un dans al săbiilor numit *Morešky*. Spectatorii priveau spectacolul așezați pe scările de sub poarta orașului; ne-am așezat printre ei. După câteva clipe, când m-am întors, l-am zărit pe Oliver așezat pe o treaptă un pic mai sus de noi. Arăta mult mai bine, ba chiar a schițat din cap un gest de salut. Rickie n-a observat nimic. Era o noapte caldă, aveam pe mine numai o rochie albă, iar puloverul mi-l legasem în jurul taliei. A început spectacolul. Rickie m-a cuprins pe după umeri. Pe scena luminată, Regele Roșu s-a luptat multă vreme cu Regele Negru, care îi răpise iubita.

Simțeam în ceafă privire lui Oliver.

Într-un final, Regele Negru a fost înfrânt.

4/

La plecare, am dat din nou peste Oliver. Rickie era nici să nu-l recunoască.

— Bună seara, a zis Oliver.

— Bună... Doamne, ce nenorociți! și-a dat drumul Rickie. Auzi, să-ți ceară patruzeci de kune ca să vezi prostia asta! Să le fie rușine!

Nici eu, nici Oliver nu am comentat în niciun fel. Liniștea care a urmat avea în ea ceva penibil. Îmi mai rămăseseră două sau trei secunde pentru a face o

mișcare.

— Ce-ar fi să mergem la un pahar de răchie? am propus eu pe un ton *degajat*. Vă invit, băieți!

Pe Rickie l-a surprins un pic propunerea, dar a dat din cap că acceptă. La început, Oliver s-a arătat reticent, dar în cele din urmă a acceptat invitația și toată seara s-a comportat ireproșabil. Ne-a acordat atenție în mod egal, ba chiar a reușit să câștige simpatia prietenului meu cu ajutorul câtorva istorioare amuzante din domeniul publicității. Mai târziu, când Rickie, deja matolit, a început să mă pipăie, Oliver s-a uitat în altă parte.

Într-un final, Rickie s-a dus la toaletă, împleticindu-se.

— Dați-mi numărul dumneavoastră de mobil! i-am cerut imediat lui Oliver.

— De ce? a răspuns el aproape supărat. Vreți să-mi faceți o invitație la sex în trei?

Nu era timp de explicații și de ceartă. Am împrumutat rapid un pix de la polonezii de la masa de alături și l-am obligat pe Oliver să-mi dicteze numărul. Apoi am înapoiat pixul și am ascuns în geantă bilețelul pe care scrisesem. Din cauza efortului, era să-mi pierd răsuflarea.

Rickie s-a întors.

— Alo, voi, ăia doi! a strigat el de departe. Bem, ne trăscănim sau la loc comanda?

După o oră, când s-a dat jos de pe mine și a adormit, m-am ridicat, mi-am luat geanta și m-am dus pe

balcon. Noaptea era senină și la fel de caldă; stelele străluceau în tăcere. Mi-am deschis telefonul. În întuneric a pâlpâit strălucirea verde a ecranului.

NU POT SĂ DORM, i-am scris lui Oliver. *CREDEȚI CĂ-MI IESE UN DINȚIȘOR?*

Dar nu mi-a răspuns.

Și nici la următoarele două mesaje.

5/

După două zile urma să merg cu Rickie într-o excursie pe Insula Mljet. Dar deja mi se părea de neimaginat să nu-l văd pe Oliver o zi întreagă. De aceea, în seara dinaintea excursiei, am profitat de primul pretext pe care mi l-a oferit bietul Rickie, care habar nu avea de nimic, pentru a provoca o ceartă disperat de inutilă, care a durat o jumătate de oră.

Așa că Rickie a plecat pe Insula Mljet, singur și nervos.

(Vă rog, nu comentați în niciun fel.)

— De ce nu-mi răspundeți la mesaje? m-am zbor-șit la Oliver imediat ce am dat de el, în cursul aceleiași dimineți.

Contrar obiceiului, nu bea cafea pe terasă, ci se bronza la capătul plajei.

A ridicat capul, dar nu a răspuns nimic.

— Nu credeți că e cam nepoliticos? am continuat eu.

Mă scruta îngândurat.

— Nepoliticos? Nu cred. Prin simplul fapt că-mi trimiteți asemenea mesaje ne-ați plasat pe amândoi în mod automat *în afara* acestei categorii...

Mi-am despăturit pledul, mi-am dezbrăcat partea de sus a costumului de baie și m-am întins alături de el. A închis ochii. Soarele dogorea. Simțeam parfumul cremei de bronzat a lui Oliver.

— Cine e fata cu care trebuia să veniți aici? l-am întrebat după câteva clipe.

— Să zicem... o rusalcă *rătăcitoare*, a oftat el.

— O rusalcă rătăcitoare?

— Care rătăcește și va rătăci prin lumea showbusiness-ului până când lumina[22] ei, la început limpede, va începe să pălească.

— Și se aștepta ca dumneavoastră să-i arătați calea cea dreaptă.

Ținea în continuare ochii închiși.

— Mai degrabă se aștepta ca, dacă m-am culcat cu ea în august, să o iau în septembrie la lansarea noului parfum Esteé Lauder, unde, cu un pic de noroc, ar putea face cunoștință cu Pavel Zedníček[23] sau cu Mahulena Bočanová[24]...

(Stimate doamne, nu mă veți crede, dar verbul „a se culca“ a trezit în mine un veritabil sentiment de gelozie.)

— Sunteți cam cinic, am aruncat eu cam la nimereală, dar se părea că Oliver meditează cu adevărat asupra observației mele.

— Mă străduiesc doar să spun pe nume lucrurilor pe care le văd, mi-a răspuns el. Dacă asta se cheamă „cinism", atunci da, sunt cinic.

Apoi s-a întors pe burtă, cu fața pe partea cea mai îndepărtată a prosopului de plajă.

— Dar despre sms-urile mele ce părere aveți? l-am întrebat pe un ton scăzut.

— Nu cred că vreți să știți, a bolborosit el cu fața îngropată în prosop.

— Vreau să-mi răspundeți.

A chicotit scurt.

— Bine, cum vreți. Deci cum sună întrebarea exact?

— Sună așa: după părerea dumneavoastră, ce tot am făcut eu pe parcursul ultimelor zile? am aruncat pe nepregătite.

M-am speriat de propria întrebare. Oliver s-a ridicat încet în capul oaselor, și-a întors fața către mine și m-a privit în ochi. Apoi mi-a răspuns nemilos:

— Încercați să mă transformați într-un digestiv care să vă ajute să-l înghițiți mai ușor pe frumușelul ăla tembeluț.

I-am lipit o palmă, apoi l-am sărutat.

Până la plecare, această scenă s-a repetat de două ori.

---

21 Kuna, moneda națională croată.

22 Rusalcele, ielele și alte personaje feminine din

mitologia slavă, care, conform tradiției, vieţuiau prin păduri sau pe malurile apelor și se arătau călătorilor în special în timpul nopții, purtau cu ele (în alte variante erau ele însele) stranii surse de lumină.

[23] Celebru actor, comic și moderator de televiziune ceh.

[24] Cunoscută actriță cehă, crainică la canalul de știri al Radioului Național.

Capitolul X

Mrázek, dentistul libidinos – Mama se mărită! –
Chiflă, bufonul curții

1/

— E un lichid vâscos și lipicios, se hlizește Mrázek în timp ce îmi introduce între dinți „potcoava“ argintie impregnată cu substanța în care se imprimă formele dinților. Nu are un gust prea neplăcut, dar e mai bine să n-o înghițiți.

Aruncă o privire către asistentă, care, dezgustată, dă ochii peste cap, apoi îmi adresează o privire solidară. Mrázek prinde faza, dar, spre surprinderea mea, nu reacționează în niciun fel.

— Mușcați! strigă el, cu degetele în gura mea. Și țineți așa!

Substanța de prisos îmi curge pe limbă și sunt pe punctul de a vomita, dar Mrázek mă curăță repede cu o spatulă.

— Respirați adânc! îmi ordonă, plin de veselie. Tre' să suferi ca să fii frumoasă...

În clipa următoare îmi sună celularul în geantă – după melodie îmi dau seama că e mama. Mă holbez disperată la asistentă, rugând-o din ochi să răspundă.

— Vă e rău? se interesează Mrázek.

Din fericire, asistenta se prinde la timp ce vreau de la ea. Scoate telefonul din poșetă, dar Mrázek i-l smulge din mână. Aud vocea mamei, dar nu-i pot răspunde,

fiindcă îmi atârnă din gură o chestie imensă din metal. Mă simt de-a dreptul neputincioasă.

— Aici doctorul Mrázek, o încunoștiințează dentistul pe mama, care pare foarte binedispusă. Acum domnișoara nu poate vorbi, fiindcă ține în gură instrumentele mele!

După care îi înapoiază telefonul asistentei și începe să râdă isteric, behăind ca un berbec.

Femeia îl privește cu chipul ca de piatră.

Treptat, substanța în care se imprimă formele dinților mi se solidifică în gură.

2/

— Cine era tembelul ăla? ține mama să afle după o jumătate de oră, când mă sună din nou.

— Un dentist, răspund eu zâmbind. Un dentist ceh.

Mă bucur că, în sfârșit, o aud pe mama.

— Ce noutăți ai?

— Păi, ce să fie? răspund eu, încercând zadarnic să-mi maschez entuziasmul. *Mi-a scris!* M-a invitat diseară la cină!

— Cine, ăla cu reclamele? Ăla de *patruzeci de ani*? rămâne mama uluită.

Mai reduc motoarele. Ce au toți cu vârsta lui? De ce mi-o tot amintesc? Parcă vârsta contează?

— Da, ăla de *patruzeci de ani*, repet după mama, pe un ton reținut. Ăla de patruzeci de ani, care *mi-ar putea*

fi tată.

— De ce te urzici una-două? întreabă mama. Încă n-am apucat să zic nimic!

— Tocmai aia e! Ce-ar fi să zici, de exemplu, așa: „Bravo, excelent! Îți țin pumnii!“

— Bravo, excelent! se conformează mama. Îți țin pumnii.

— Mulțam.

— Totuși, azi să nu te culci încă cu el.

— 'Nțeles, să trăiți!

— Dar de mâine îți dau voie.

Chicotesc surprinsă. Dar o înțeleg: și *ăla de patruzeci de ani* e mai bun decât Rickie Kabíček.

— Zău, mami... fac eu, cu o aparentă indignare.

— Poți să-i ridici osanale, dar nici să nu exagerezi.

— Bine, bine. Dar tu ce noutăți ai, mami?

— Nu mare lucru. Doar că...

— Doar că... întreb eu curioasă.

— Doar că s-ar putea să mă mărit! izbucnește mama, în culmea bucuriei.

Înainte de a mă preface că-i împărtășesc bucuria, cad pentru câteva clipe pe gânduri. Așadar, și mama... De la ea nu m-aș fi așteptat la așa ceva. Pe bune dacă înțeleg ceva: așadar, și cea mai emancipată femeie face pe ea numai când aude cuvântul „nuntă“...?

(Suratelor, bag de seamă că suntem cazuri fără speranță.)

— Mami, când aterizezi? întreb, pe cât posibil la

obiect.

— Depinde când găsesc bilet de avion. Așadar, mâine după-amiază sau poimâine.

— Bine așa! Nea Chiflă de-abia așteaptă să te vadă!

3/

Nea Chiflă e *prostul nostru de la cină*. Familia Chiflă locuiește în apartamentul de lângă noi. Așa că, dacă eu și mama vrem să ne amuzăm, ajunge să deșurubăm masca de la baie, iar programul distractiv e asigurat pe o seară întreagă.

În familia Chiflă, dialogurile sună de obicei cam în felul următor:

„Doamna Chiflă: Ai putea să-mi spui unde pleci acum, în faptul serii?

Domnul Chiflă: Ce te interesează?

Doamna Chiflă: O să te surprindă, dar mă interesează foarte mult. Sunt soția ta, așa că am dreptul să te întreb unde mergi.

Domnul Chiflă: Nu mă călca pe nervi!

Doamna Chiflă: Ba tu să nu mă urzici! Te întreb unde pleci, așa că fă bine și răspunde-mi!

Domnul Chiflă: Să-mi cumpăr țigări. Unde altundeva aș putea să plec în faptul serii?

Doamna Chiflă: Iar după țigări? Doar ți-ai cumpărat ieri! Ori le-ai și fumat pe toate? Pe cine vrei, mă, să tragi în piept? Pe mine? Nu ți-ai găsit omu', să știi!“

Și așa mai departe.

Nea Chiflă e topit după mama. Mai ales de când a murit tata. De fapt, și eu, și mama avem tendințe spre îngrășare, iar după moartea tatei am slăbit foarte mult amândouă. Mama și astăzi susține că altfel n-ar fi slăbit atâta. Sună poate ca o glumă, dar e adevărat: după un an de doliu, când mama s-a dus, în sfârșit, la coafor și a reînceput să se machieze, arăta ca văduvele alea frumoase din filmele americane. Chiflă s-a îndrăgostit urgent de ea, iar madam Chifloaia a început mintenaș s-o deteste.

Cunoașteți schema.

Capitolul XI

Sissa Sklowská[25] și-a mărit sânii? – Apel de urgență de la Ingrid – O întâlnire neașteptată cu nea Chiflă – Ce importă Karel?

1/

De la coafor merg la redacție cu metroul. Este vineri după-amiază și mă tem că nu îmi voi mai găsi toți colegii la birou. Dar, când trântesc ușa de perete și îi găsesc pe toți aplecați ca de obicei asupra claviaturilor, mă topesc de emoție.

— Norocel! îi salut eu zgomotos și cu veselie.

Toți (în afară de Tesařová) se întorc speriați către mine, cu degetul la buze. De-abia acum observ că șefa are căștile pe urechi și își ondulează mâna liberă pe sub scaun, de parcă ar vâsli la o probă de caiac-canoe pentru olimpiadă. Pricep imediat ce s-a întâmplat: Tesařová a prins la telefon vreun superstar de la care vrea să stoarcă un interviu.

Sunt obligată să mă înțeleg din ochi cu ceilalți colegi. Romana și Vlasta zâmbesc. Zdeňka arată înspre noua mea coafură și ridică admirativ degetul mare, iar din încăperea alăturată se furișează Marek. Pășește cu grijă, ca să nu o irite pe Tesařová, dar când mă vede se luminează tot. Are pe el niște pantaloni raiați de culoarea prunei, strânși în talie cu o curea din imitație de piele, o cămașă portocalie și un pulover maroniu cu nasturi. S-a terminat vara.

— Domnișoară Sklowská, chiar nu v-ați putea găsi nici măcar câteva minuțele? ciripește Tesařová.

Ascultă preț de câteva clipe ce i se spune de la capătul celălalt al firului, apoi, dezamăgită, își lasă în jos nasul mare.

— Dar mi-ați putea măcar răspunde la câteva întrebări prin telefon? Vai, sunteți o drăguță! Așadar, Sissa, pot să încep cu întrebările? Bun, atunci, prima întrebare: cititoarele noastre – și cred că vă este clar cine sunt ele –, așadar cititoarele noastre sunt curioase dacă aveți sâni naturali... Refuzați să răspundeți. Bine... Da, sigur. Atunci, altceva. Treceți prin stări de depresie? Hm! Nu treceți. Sincer vorbind, e păcat, pentru ar fi fost mai bine să... Nu, nu, iertați-mă, nu asta am vrut să spun!

În timp ce Tesařová vorbește cu superstarul, mă îndrept către biroul meu și parcurg din ochi grămada de scrisori care mi-au sosit. Știu precis ce conțin: povești despre soți adulterini, divorțați, alcoolici, încuietori schimbate la ușa de la intrare, carnete bancare furate, palme, poate și ceva șuturi cu piciorul și arsuri cu țigara; în cel mai bun caz, probleme cu un medic de familie incapabil sau banale certuri între vecini, care, cu anii, au căpătat dimensiuni de tragedie antică: „De ce i-am băgat foarfeca-n burtă? Fiindcă mizerabilul ăla s-a pișat (iar!!!) pe prețul nostru...“

N-am chef să plonjez *tocmai acum* în toate mizeriile astea.

Tesařová își ia rămas-bun pe un ton plin de răceală

și închide telefonul. Bănuiesc că, la capătul celălalt al firului, acest lucru s-a întâmplat deja.

— Vacă ce e ea! își dă drumul Tesařová și caută imediat o țigară.

Ceilalți pot în sfârșit să se ridice și să mă îmbrățișeze. Împart cadourile pe care le-am adus: un mic acvariu cu un golf și bărcuțe pentru Romana (biata de ea adoră marea, dar după divorț, adică de nouă ani, n-a mai văzut-o), o cutie mare de bomboane pentru Vlasta, o sticlă de *prošek*[26] pentru Zdeňka și un flacon cu ulei de levănțică pentru Tesařová (stimate doamne, bănuiesc ce gândiți despre mine, da' n-aș vrea să fiu dată afară, asta e tot).

Pentru Mirek am o sticlă de vin roșu ieftin.

— Nu mă... așteptam, scoate cu greu din el vreo câteva cuvinte, în timp ce ochii i se umezesc. Îți... mulțumesc mult.

În general, autocompătimirea lui mă calcă pe nervi, dar de data asta îmi înfrâng repulsia și îl sărut în grabă.

Pe drumul de la redacție către bunica, am dintr-odată senzația că îl înțeleg nu numai pe Mirek, ci, la urma urmei, pe toți bărbații care se îmbracă și se tund fără gust. Pe toți bărbații obosiți care vin de la muncă în mașini vechi și uzate și care au soții urâte, în curs de îmbătrânire... Pe un scaun în fața mea stă un individ care arată atât de epuizat, încât îl compătimesc cu toată sinceritatea. Ajunge să te uiți la gâtul lui ca să-ți dai seama cât este de țeapăn. Îmi vine să mă aplec și să-l

masez.

Ce m-a apucat?

Nimic.

Sunt îndrăgostită.

2/

— Ia zi, Laura, mă fixează bunica în timp ce scot din plasă și așez pe masa ceea ce i-am cumpărat, ți-ai găsit în sfârșit vreun flăcău?

Dincolo de ușa de sticlă a bufetului sunt mai ales fotografii de-ale tatei. Cea mai recentă dintre ele îl arată la vârsta de treizeci și doi de ani. Tata a fost singurul copil al bunicii, iar ea și l-a dorit foarte mult. A rămas însărcinată pe neașteptate la treizeci și patru de ani, în ciuda tuturor prognozelor pesimiste.

— Mi-am găsit, bunico! Doi în același timp.

(Știu, am mai povestit chestia asta.)

Oricum, pe bunica o interesează mai mult conținutul plasei decât numărul iubiților mei. Și nu pot s-o condamn.

— Ce mi-ai adus? vrea să știe.

— Lapte, bunico, ce să fie! răspund eu cu răbdare.

Bunica se arată jignită. Voia lapte în sticlă cu trei dungulițe roșii pe capacul argintiu, așa cum se găseau în anii '80. Și, în loc de asta, eu îi aduc o cutie suspectă din hârtie cerată, pe care mai devreme sau mai târziu o va confunda în mod dramatic cu balsamul pentru rufe.

— Și când se întoarce mama? mai întreabă pe un

ton iritat și dezaprobator. Ce-o fi apucat-o iar cu America aia?

Pentru bunica, orice drum în afara Pragăi este *ceva cu totul lipsit de sens*, iar călătoriile în afara republicii, *nebunie curată*. Prefer să nu mă gândesc în ce categorie încadrează zborurile peste ocean...

— Poate chiar mâine, o liniștesc eu. Și precis îți aduce un cadou!

Îmi sună telefonul. Pe ecran citesc numele lui Ingrid.

— Bună! spun eu. Cum a fost petrecerea de ieri?

La celălalt capăt al firului nu se aude nimic timp de câteva secunde bune. Apoi Ingrid izbucnește în plâns.

— Ce s-a întâmplat? întreb nedumerită.

— Toți bărbații sunt niște porci, asta s-a întâmplat! țipă Ingrid.

— Ce noutate îmi spui...

— Te rog, vino la mine! mă solicită Ingrid.

Mă uit la ceas. Mai am timp și pentru asta.

— Bine. Într-o jumătate de oră sunt la tine.

— Și cumpără-mi niște alifie cu aromă de mușețel.

Alifie cu aromă de mușețel? Da' ce-și imaginează ăștia? Că sunt infirmiera lor?

3/

La farmacie mă întâlnesc cu vecinul Chiflă. Nevastă-sa e bolnavă, așa că a ieșit să-i cumpere ceva medicamente – care au umplut o jumătate bună de plasă

din plastic. Observ că atunci când nea Chiflă e întors cu fața spre mine, farmacistul îl cercetează pe furiș cu privirea.

— Și când se întoarce mama din America? ține nea Chiflă să afle.

— Mâine după-amiază sau poimâine.

— Foarte bine. Ni s-a făcut dor de ea...

Afirmația sună aproape lasciv. Mi se face rău când mă gândesc că grăsanul ăla de cincizeci de ani s-ar da la mama.

— Laura, mergi acasă? Să te aștept?

— Nu, mă duc la cumpărături.

Nu-i adevărat, dar vreau ca nea Chiflă să se care, fiindcă nu vreau să afle ce cumpăr de la farmacie.

— Alifie de mușețel, vă rog, îi spun farmacistului. Iar lui Chiflă îi adresez un gest semnificativ: La revedere!

— Bine, pa!

Aștept până când grăsanul îmi dispare din câmpul vizual. Farmacistul are răbdare, așteaptă odată cu mine.

— Și un tub de femigel, vă rog!

4/

După o jumătate de oră stau așezată pe sofaua roșie cumpărată din magazinul The Art of Living. Ingrid se plimbă nervoasă prin garsoniera ei elegantă, cu o suprafață de douăzeci și cinci de metri pătrați, și privește absentă către cadoul de la mine, o brățară din coral roz, pe care i-am prins-o la încheietură acum câteva clipe.

Este cinci și jumătate după-amiaza, dar Ingrid e încă în cămașă de noapte.

— Te rog, așază-te odată! îi zic pentru a treia oară. Mă calci pe nervi!

Într-un final, se oprește din cursă.

— Nu pricepi că *nu pot* sta jos?! țipă ea, plângând cu sughițuri.

Pe urmă începe să-și deșerte sacul: l-a cunoscut aseară, la cârciuma Nesiguranța solidă[27]. Îl cheamă Karel, are în jur de treizeci de ani, cică nu e însurat și are o firmă care „nu știu ce importă".

— Bine, dar *ce anume* importă? o întrerup. Ceasuri, heroină, cizme? Ce *anume*?

— De unde să știu eu, Doamne? zice Ingrid. N-am memorie pentru detalii.

— Ce-ați băut?

— Vin, răspunde Ingrid jignită. Serios că numai vin.

Băuseră o sticlă de vin alb la cină și încă una după aceea. Lui Ingrid îi plăcuse finețea lui Karel, cică *nu făcea deloc presiuni* asupra ei. Nu se referise deloc la Julia Roberts pe parcursul serii. Despre ce vorbiseră? Ingrid flutură din mâini: of, despre de toate – despre politica actuală a social-democraților, despre filmele lui Forman[28], despre mobilă (Karel susținea că, la fel ca lui Ingrid, îi plăcea combinația de lemn, sticlă și metal), despre prețurile apartamentelor care au luat-o razna, despre cărți...

— Nu există afaceriști care citesc, obiectez eu.

— Ăsta citește, răspunde Ingrid. Marquez, Nabokov, Saroyan... A citit o groază.

Dar cel mai mult vorbiseră despre călătorii. Ingrid avea impresia că acel Karel fusese peste tot prin lume, dar, în același timp, era suficient de inteligent pentru a nu se lăuda cu asta. Toate destinațiile exotice posibile reprezentau pentru el doar un decor – ce-i drept, indispensabil – pentru istorioare vesele și amintiri. De exemplu: știți cum arată măcelăriile în America de Sud? Iată cum: o capră jupuită agățată de un cârlig din fier ruginit, înfipt în peretele unei case. Dumneavoastră arătați cu degetul ce parte din capră vă doriți, negustorul apucă maceta, alungă mușteleși vă taie porțiunea respectivă.

Karel vorbise chiar și despre copii.

— Înțelegi? Despre copii! țipă Ingrid. Bărbații ăștia nu mai au nimic sfânt!

Karel susținea că își dorește copii. Cică tic-tac-ul ceasului biologic se aude și în cazul bărbaților. Sigur, știa că, bărbat fiind, mai avea încă timp. În schimb, n-ar fi vrut să ajungă în situația ca vreo învățătoare cretină să-i întrebe copilul – în fața întregii clase – de ce ieri la ședința cu părinții a venit bunicul...

Așadar, de-a dreptul vrăjită, Ingrid se lăsase invitată acasă la Karel, unde, după cinci minute, acesta o „făcuse pe la spate".

Și numai în spate.

Și nici măcar nu dăduse drumul la muzică în acel

timp.

Ingrid sângerase, așa că el îi chemase un taxi. Și nici nu îi ceruse numărul de telefon.

5/

Ingrid plânge cu capul pe umărul meu, iar lacrimile ei îmi umezesc tricoul.

Dintr-odată mă privește drept în ochi.

— Amândouă știm că noi, femeile, suntem în stare să ne purtăm ca niște curve împuțite. Totuși, și aici întoarce capul, atât de *scroafe* nu suntem!

---

25 Cântăreață slovacă, sex-simbol în spațiul ceh, polonez și slovac.

26 Vin dulce din Croația, care se servește, în general, la desert.

27 Restaurant și bar cu false pretenții de cafenea literară din centrul Pragăi.

28 Miloš Forman, celebru regizor de film născut în Cehia și emigrat în America.

Capitolul XII

Toți bărbații sunt la fel? – Oliver n-ar vrea să mai comande încă o sticlă – Poate o etajeră pentru pantofi să stingă pasiunea? – Cum sărută un cangur? – Nudul scandalos din antreu

1/

Iau cina cu Oliver!

Suntem la restaurantul Marco Polo de pe cheiul Vltavei. Localul este situat la subsol. Prin fereastra situată deasupra mea văd palatul Žofin, la ora aceasta luminat feeric. Oliver a ales localul. Zice că-i plac aici „podeaua din lemn veritabil și scaunele tot din lemn veritabil".

Privesc în jur.

— Dar de tâmplăria din lemn veritabil ce zici? îl întreb zâmbind.

Zâmbește și el, dar nu-mi răspunde. Amândoi suntem pradă unei nervozități festive. Oliver nu a renunțat nici acum la raiații lăbărțați, dar măcar și-a pus o cămașă curată și un sacou acceptabil. Este încă bronzat și îi stă bine.

— Să delimităm încă de la început subiectele de conversație, zic eu. Vă interzic să vorbiți despre politica actuală a social-democraților, despre filmele lui Forman, despre mobilierul modern, despre prețurile apartamentelor care au luat-o razna, despre America de Sud și în special despre copii. Niciun cuvânt despre copii, e

clar?

— Bine, răspunde Oliver fără să priceapă.

Îi povestesc pe șoptite și cu nervozitate aventura lui Ingrid (utilizând, bineînțeles, expresia „sex anal"). Oliver dă din cap, dar nu comentează în niciun fel. Mă gândesc că, poate, istorioara asta a „înghețat" atmosfera de la început, în mod inutil.

— Chiar toți sunteți la fel? scot din mine o prostie fără margini.

Oliver meditează asupra subiectului.

— Păi, cam da – mai mult sau mai puțin, răspunde apoi cu toată seriozitatea, în timp ce mă holbez la el. Ne deosebim numai în funcție de cât suntem de egoiști.

Din fericire, în clipa următoare ni se aduce aperitivul. La sosirea chelnerului, flacăra lumânării festive de pe masă tremură un pic, dar nu se stinge. Ni se servește un *carpaccio* excelent, dar eu am în fața ochilor numai capra agățată de cârlig.

— Pe cât posibil, poftă bună! spune Oliver.

2/

În timpul aperitivului, de care, din cauza lui Ingrid, am uitat de tot și eu, și el, îi propun lui Oliver să ne tutuim. Nu are sens să mai amânăm momentul. Bem în cinstea evenimentului și după câteva clipe ne obișnuim cu de acum indispensabilul „tu". Iar din acest moment conversația noastră pornește cu aceeași naturalețe ca înainte. Oliver este din nou acela pe care îl știu de pe

plajă: degajat, inteligent și amuzant.

Mă apropii un pic de el și îi ating discret genunchiul pe sub masă. Trupul meu îi simte căldura. Flacăra lumânăricii i se reflectă în ochi, iar eu nu mă gîndesc nicio clipă la SIDA și la stafilococi.

— Mă bucur mult că m-ai invitat! îl asigur. Îmi place să vorbesc cu tine.

Nu răspunde. Apuc paharul și, cu un gest penibil, sorb cele câteva picături rămase pe fund. Și sticla este goală.

— Nu mai luăm una? propun, ca din întâmplare. Doar numai o dată trăim...

Uneori, din cauza nervozității, torn munți de baliverne.

— Pe moment, această realitate incontestabilă – deși, sincer vorbind, oarecum banală –, declară Oliver pe neașteptate, *nu* reprezintă pentru mine un motiv suficient de convingător pentru a comanda încă o sticlă.

A spus-o pe un alt ton decât cel de până acum. Îl privesc speriată.

El continuă:

— Spune-mi deschis că vrei să te îmbeți cu mine și comand bucuros și a doua sticlă. Dar nu mă minți! Eu unul n-am chef de minciuni. N-o să simulez interesul pentru prețurile apartamentelor pragheze care au luat-o razna, când, așa cum știm amândoi, mă interesezi în principal tu. A simula poate fi ceva folositor, dar pe de altă parte și cumplit de *obositor*. În curând o să

împlinesc patruzeci de ani, iar jocurile astea nu mă mai amuză de mult.

— *Jocuri?!*

— Da, jocuri. Refuz, de exemplu, să evit orice referire la Richard și să ascund în acest fel realitatea că, încă de la începutul acestei seri, deasupra mesei noastre plutește o *potențială infidelitate*.

Sunt de-a dreptul șocată. Arunc din mine:

— Dar *tu* m-ai invitat la cină!

— E adevărat, este nevoit să recunoască Oliver. Dar măcar acum, în momentul ăsta, încerc să am un comportament loial. Refuz să te îmbăt *pe furiș*, să abuzez de *slăbiciunile tale de o clipă*, să te pipăi *ca din întâmplare*, refuz ca, la momentul potrivit, chipurile fără să vreau și fără să mă gândesc la ce fac, să chem un taxi printr-un gest discret cu mâna, să simulez *uimirea* că respectivul taxi nu a oprit, iar odată ajuns acasă, să manevrez în așa fel încât să te împing spre dormitor... Refuz toată comedia asta ipocrită!

Spre finalul discursului, Oliver ridică tonul, dar apoi își dă seama și, după o scurtă pauză, reia ceva mai potolit.

— N-am de gând să-mi alcătuiesc o tactică anume, deși acest lucru se poate întoarce împotriva mea. Când spun asta, îmi este foarte clar că un mod atât de ostentativ de a renunța la tactica clasică a seducției poate el însuși să pară o tactică extrem de rafinată și perversă, dar împotriva acestui risc n-am cum să lupt. Pe scurt:

dacă vrei să mă atingi, atinge-mă, dar nu *pe furiș*! Dacă într-adevăr vrei să-l înșeli pe Richard cu un alcoolic de aproape patruzeci de ani, atunci fă-o, dar *asumă-ți* acest gest! Fiind conștientă de ceea ce faci. Nu încerca să scapi de răspundere și nu da vina pe vinul băut, pe lumânărica romantică de pe masă sau pe bietul șofer de taxi... *Asumă-ți* realitatea că, dacă fac semn către un taxi, acesta o să ne ducă direct în patul meu. Dorești acest lucru?

Doresc toate acestea – și le voi face. În restaurant, în public, în fața tuturor. Îi ating vârfurile degetelor și îi cuprind mâna. Mă aplec și îmi așez palma transpirată pe antebrațul lui, mângâi ceasul lui pentru copii și urc cu palma până la punctul unde se încheie primul nasture de la cămașa lui. Oliver închide ochii. Privirile unora dintre cei prezenți ne urmăresc. Îmi dau seama că nu pot să merg la el acasă. Am nevoie de parfum, de periuța de dinți, de chiloței curați, de trusa de demachiaj, de crema de noapte, de pijama, de femigel... Fără toate acestea nu m-aș descurca în nicio situație.

— Taxiul o să ne ducă în patul *meu*, spun eu încet.

3/

Taxiul oprește în fața blocului nostru.

Stimate doamne, așa cum cred că v-am mai spus, mama detestă blocurile comuniste. Încă de pe vremea când trăia tata, l-a obligat să zidească și să căptușească acele porțiuni de baie confecționate din prefabricate.

Mai târziu și-a concetrat atacurile asupra linoleumului bej din hol și din bucătărie, pe care l-a înlocuit cu dale de culoare ocru-cărămiziu, și, când a mai strâns ceva bani, a înlocuit ușile albe din carton cu unele din lemn. Acum doi ani a aruncat covoarele vechi din toate încăperile și a cumpărat de la Baumax (cu reducere) șaizeci de metri pătrați de pardoseală flotantă (model „cireșe americane"), a îmbrăcat un tricou decoltat, s-a dus la nea Chiflă și i-a cerut să ne monteze podeaua cea nouă... Bineînțeles că individul s-a executat cu plăcere și n-a cerut un sfanț pe treaba asta (măcar că pe madam Chiflă au apucat-o toate năbădăile). Ca atare, după aceea mama n-a mai fost nevoită să refuze vizitele. Iar anul trecut, cu mult curaj, a lărgit aria renovărilor și în afara apartamentului nostru: a vopsit balustrada din jurul liftului, a tapetat coridorul împreună cu mine, tot împreună am schimbat globul stricat al becului de pe coridor și am lipit la loc benzile din plastic care acopereau muchiile treptelor.

Din păcate, nici după toate aceste transformări intrarea în apartamentul nostru nu este tocmai un portal impunător. Când cobor împreună cu Oliver din liftul mirosind de o veșnicie a urină și a aer stătut, primul lucru pe care îl vedem este etajera pentru pantofi a familiei Chiflă, care ocupă aproape o treime din coridorul de la etajul nostru. A confecționat-o însuși capul familiei, iar consoarta a ornamentat-o cu milieuri cu model în formă de mac înflorit.

— De câte ori citeam prin romane chestii de genul „nu și-au mai putut stăpâni pasiunea și au început să arunce hainele de pe ei încă de pe coridor“, îmi amintesc vrând-nevrând de etajera asta pentru pantofi... îi explic lui Oliver, în timp ce descui ușa.

Glumița asta mai destinde atmosfera.

— Nu te descălța și intră! mai adaug și arăt înspre camera mea. Acolo e patul meu...

Încerc să fac glume și pe mai departe, dar de fapt amândoi suntem destul de neplăcut surprinși să constatăm că până și o atitudine *lipsită de ipocrizie* față de sex poate fi problematică. Pe mine, cel puțin, *adevărul spus pe față* încă nu m-a eliberat într-o asemenea măsură, încât să pot spune fără să clipesc „Du-te la baie și spală-ți mădularul, că eu te aștept în dormitor...“.

Am rămas amândoi în pragul camerei mele de fată. Dintr-odată îmi dau seama în ce direcție se uită Oliver. Deasupra patului, pe un raft, se află numeroasa mea colecție de personaje de pluș: cangurelul, cățelușul, bebelușul urecheat și alții...

— Dumnezeule mare, ce-i asta?! erupe Oliver. Arată-mi imediat cartea de identitate!

— Păi... Niște talismane... Îmi poartă noroc, răspund eu încurcată și adun la repezeală animăluțele de pe raft.

Dar mă simt atât de vinovată față de ele, încât – în ciuda prezenței lui Oliver – simt nevoia să sărut măcar *cangurelul*...

— Mi se pare mie, sau chiar l-ai sărutat?! exclamă Oliver.

— Nu ți s-a părut, înfrunt eu cu vitejie privirea bărbatului, deși roșesc toată. Îmi poartă noroc.

— Și săruți aceste... *obiecte* în fiecare seară? se mai interesează el.

Aprob, rușinată, printr-un gest cu capul.

— Așadar, e un caz patologic de *dependență*, constată sumbru Oliver.

Insistă că trebuie să mă tratez. Îmi propune „o alternativă la programul de dezintoxicare bazat pe metadonă": cică ar trebui să încep prin a săruta bucăți de pluș fără o formă definită.

— Nimic care să aibă ochi, pricepi? îmi explică pe un ton care nu lasă loc de compromis. Faza ulterioară va fi să săruți lenjerie de pat din damasc.

Încerc de mai multe ori să-i astup gura, dar de fiecare dată Oliver îmi îndepărtează palma.

— Desigur, este riscant, dar, dacă reușești, ai câștigat bătălia...

Mă lipesc de el și îl sărut pe gură.

— Marsupialul ăla a avut parte de un sărut mai lung, îmi reproșează Oliver.

4/

Când noaptea e pe sfârșite, simt prin somn cum Oliver se ridică încet din pat și își scoate cu delicatețe mâna de sub tricoul meu transpirat. Deschid ochii. În

cameră domnește deja o lumină tulbure – văd prin fereastră cum se face ziuă...

— Trebuie să fac pipi, se scuză Oliver în șoaptă. E unul dintre multele dezavantaje de a face sex cu un prostatic.

Întoarce capul cu grijă, ca să nu-mi respire în față. Dau din cap aprobator, zâmbesc, îmi pun mâinile sub cap și mă întind ca o pisică. Oliver mă dezvelește și se uită la mine. Pe trupurile noastre bronzate se cunosc petele albe rămase de la costumele de baie. Încearcă să se ridice din nou, dar, până apucă să ajungă cu picioarele pe podea, îl trag înapoi în pat.

— Fac pe mine! icnește.

— Numai zece secunde, îi aduc la cunoștință.

Ne îmbrățișăm și ne mângâiem. Mă încântă căldura trupului lui, ca și parfumul pielii plăcute la pipăit.

— A expirat timpul, spune Oliver.

Se ridică și se duce la baie. Îmi place și fundul lui. Ascult cum face pipi și resimt o excitație ciudată. Nu mă simt deloc vinovată, deși îmi înșel prietenul. Sub ferestrele noastre, un vecin își pornește mașina. La un etaj de mai sus, cineva face duș. Liftul se oprește la etajul nostru, ușile se trântesc. Toate aceste zgomote îmi par cunoscute de când lumea, prietenești, și astăzi îmi sunt dragi. Oliver dă drumul la apă, se spală pe mâini și face gargară discret cu apă de gură. Zâmbetul meu se lărgește. De-abia aștept să se întoarcă Oliver... Se aude cheia în broască, iar prin ușile din sticlă pătrunde în

cameră lumina din antreu. Îmi pun pe mine un tricou și mă ridic din pat. Aud cum mama pune valiza pe podea și oftează – a apucat să vadă pantofii bărbătești... Oliver continuă să facă gargară.

— Rickie? presupune mama.

Din tonul ei este clar că se simte jignită. Aud cum se deschide ușa de la baie. Pe urmă, liniște...

Oliver și mama sunt amândoi în antreu, stau față în față și se privesc în tăcere. Pe mine nu mă observă niciunul. Mama este îmbrăcată în costumul albastru-închis din cauza căruia este confundată cu o însoțitoare de bord. Oliver este gol pușcă și își acoperă partea de mijloc a trupului cu un prosop.

— Jana?! îngaimă el surprins și buimac.

— Ce, Doamne iartă-mă, cauți aici? prinde glas mama într-un final.

În clipa următoare pricep ce s-a întâmplat.

Oliver e Arpagică.

Capitolul XIII

Omul evoluează – Cum se împacă Laura cu noua situație? – Ce cumpără Rickie de Crăciun pentru mama Laurei? – Mărturisirea neașteptată a celei mai bune prietene – Sex în Marlboro Country – Oameni în toată firea vorbesc la telefon

1/

Oliver se retrage înapoi în baie, unde se și încuie.

În antreu, mama se așază pe valiză. Mă îndrept către ea s-o îmbrățișez, dar în clipa aceea aud cum Oliver țipă ceva în baie. Nu înțeleg ce zice, sună ca un fel de geamăt.

— Ce-ai spus, Oliver? întreb eu ridicând tonul, pentru a mă face auzită.

Mama dă din cap dezaprobator.

— Ce vrei, băi, *Arpagică*?! urlă ea ostentativ mai tare decât mine.

Aud cum Oliver oftează. Apoi, cu o pronunție ireproșabilă, îmi cere să-i aduc „șifoanele cumplit de ponosite și complet ieșite din modă".

Chipul mamei roșește până la refuz.

— Dispari din baia mea, Arpagică! începe ea să țipe. Dispari imediat din viața mea!

N-o mai recunosc. Îi șoptesc:

— Mami, oamenii se mai schimbă, mai evoluează...

— Mă doare-n cot! șuieră mama, furioasă.

— Așteaptă-mă, vin imediat! îi strig lui Oliver.

Vreau s-o mângâi pe mama, dar ea îmi refuză îmbrățișarea.

— Mami?! izbucnesc eu șocată. Ce te-a apucat?

Într-un final, își revine și mă lipește de ea. Dar încă nu este în stare să vorbească.

— Mami, încerc eu s-o consolez, da, este o *coincidență* incredibilă, probabil neplăcută, dar nu e nimeni vinovat că s-a întâmplat așa...

Zice că nu vrea să vorbească despre asta. Cică are nevoie de timp pentru a se obișnui cu gândul – dacă va reuși vreodată. Se ridică încet, cu greu, merge la bucătărie și închide ușa în urma ei.

Bat la ușa băii. Oliver îmi deschide. Arată zdrobit. Stă pe marginea vanei și are încă prosopul în jurul mijlocului. Îl sărut, dar rămâne inert.

— *Sorry*, șoptesc în chip de scuză. Mi-a zis că vine de-abia după-amiază...

Își îmbracă slipul cu gesturi absente. Mă joc cu mădularul lui, dar nici acum nu reacționează.

— Da' zi ceva! îi cer eu disperată. Te rog!

Se uită la mine și spune că se va gândi la chestia asta.

Cică are nevoie de timp pentru a se obișnui cu gândul.

2/

Se strecoară afară din apartamentul nostru fără a

se uita înapoi. Imediat ce se închide ușa în urma lui, mama merge la culcare. Aștept o oră ca Oliver să mă sune, dar mobilul rămâne tăcut. Nu rezist singură, așa că o sun pe Ingrid și o anunț că trec imediat pe la ea.

La început, așa cum era de așteptat, povestea o șochează, dar acum pare mai degrabă amuzată.

— Dar *eu*? îmi plâng de milă, plină de amărăciune. Bine, a ieșit la iveală că Oliver *s-a culcat* cu mama. Dar, surprinzător, nici pe ea, nici pe el nu-i interesează cum mă voi împăca *eu* cu situația...

Ingrid zâmbește, apoi zice:

— Chestia asta e prescrisă de ani de zile. E spermă de mult uscată, nimic altceva...

Mă arăt tare amărâtă, dar în clipa aceea îmi sună telefonul. Mă năpustesc să răspund, dar din păcate este Rickie. Mă sună de la serviciu: vrea să știe ce anume să-i cumpere mamei de Crăciun.

— De *Crăciun*, Rickie? repet după el stupefiată și arunc o privire semnificativă către Ingrid, care, la rândul ei, afișează o grimasă de surpriză.

Însă exact atunci resimt prima dată anumite mustrări de conștiință.

— Suntem de-abia la începutul lui *septembrie*...

Rickie îmi explică: în urmă cu o zi au primit la magazin huse colorate și foarte frumoase pentru mobile Nokia 3210, așa cum are mama. S-a gândit că poate îl ajut să aleagă... Bineînțeles că darul de Crăciun nu s-ar limita la husa respectivă, ar putea adăuga o antenă cu

semnalizare luminoasă sau un motoraș pentru apel cu vibrații. Eventual chiar ambele articole.

Simt că sunt o fată rea.

— Chestia cu husa e o idee bună, Rickie, spun, dar vorbele îmi cam rămân în gât. O s-o alegem împreună, vedem noi când.

Mă întreabă dacă ne vedem astăzi.

— Mâine, Rickie, răspund. Azi aș vrea să stau cu mama.

Cu Oliver, Rickie. Cu Oliver.

Rickie încearcă să facă gât, dar până la urmă acceptă situația. Mâine vine și îmi arată husele.

3/

— Uneori e așa de drăguț! îi spun lui Ingrid după ce închid telefonul.

Astăzi eu sunt cea care se plimbă nervoasă prin garsoniera ei. Ingrid stă jos și mă observă exact așa cum o observam și eu ieri: pe jumătate înțelegătoare, pe jumătate ironică.

— Cine, Rickie sau Oliver?

— Rickie... Mă simt ca o fată *rea*...

— De ce să te simți ca o fată rea? reacționează Ingrid în mod automat.

— Cum de ce? Eu îl înșel, iar el se gândește la daruri de Crăciun pentru mama...

Arunc o privire către telefon: ecranul e negru...

— Nu-ți face probleme, și ei ne înșală, ba chiar

mai des decât noi pe ei, declară Ingrid. Crede-mă, ne înșală atât de des, încât nu ne-ar ajunge toată viața ca să fim chit cu ei pe chestia asta!

Vorbește cu atâta aprindere și omniscientă superioritate, încât încep să mă întreb dacă, întâmplător, n-a fost ceva între ea și Rickie.

— Știi cumva ceva despre Rickie ce eu nu știu? o întreb, parodiind o replică din nu știu ce film.

— Poate, răspunde Ingrid.

Răspunsul ăsta mă readuce la realitate. Mă opresc din plimbarea prin încăpere.

— Poate?

Ingrid ridică din umeri.

— A încercat o dată să se ia de mine, îmi explică.

Se vede că își cântărește cuvintele.

— Mai precis, anul trecut, de Revelion, când am rămas peste noapte la voi.

— La noi?! țip. În timp ce eu dormeam, el a... Voi ați...

Nu se poate! Visez! E un coșmar!

— *El*, nu *noi*, subliniază Ingrid. Dar nu-ți imagina cine știe ce: mi-a povestit cât de mult i-a plăcut Julia Roberts în *My Best Friend's Wedding* și a încercat să mă sărute.

— Să te sărute?!

Pe ce lume trăim? Înșelăm și suntem înșelați.

— Nu numai atât. La un moment dat chiar mi-a băgat mâna în chiloței...

Mi se taie genunchii și simt nevoia să mă așez. Dincolo de orice, privirea mea consternată o pune în încurcătură pe Ingrid.

— Dar eu i-am îndepărtat mâna imediat! se apără ea. Nu s-a întâmplat nimic.

Rickie, nesimțitule!

Ingrid se apleacă spre mine, îmi ia mâna dreaptă într-a ei și o duce până la marginea dantelată a chiloților. Simt cu buricele degetelor pilozitatea ei pubiană. Nu pot să spun că mă excită, dar nici că ar fi neplăcut.

— Dar mâna ta n-aș îndepărta-o... șoptește și începe, zvăpăiată, binecunoscutele mișcări oscilatorii ale limbii. Ți-am povestit toate astea numai pentru a te elibera de povara mustrărilor de conștiință.

O măsor de sus până jos cu o privire bănuitoare, pe care mi-o înfruntă cu un zâmbet liniștit. Sau într-adevăr nu s-a ajuns la nimic între ea și Rickie, sau este la fel de bună actriță ca Julia Roberts.

Sună telefonul!!! Ingrid nu-mi dă drumul. Într-un final, reușesc să-mi eliberez mâna și răscolesc prin geantă după telefon: ecranul afișează „număr necunoscut“, dar niciun „număr necunoscut“ nu-mi este atât de bine cunoscut ca acesta.

— Nu-mi spune nimic! Unde ești? îl atac imediat pe Oliver, fără să-l salut. Vin la tine! Trebuie să te văd!

— Și pentru a putea să continui... spune Ingrid pe un ton scăzut.

Oliver îmi dă telefon de acasă. Glasul lui sună

obosit și se aude ca dintr-o cavernă. Refuză invitația mea la prânz: a luat târziu micul dejun și încă nu îi este foame. Îi propun atunci să luăm niște gogoși și o cafea la Dunkin' Donuts... Mai bine nu, zice el. *Azi* se simte prea bătrân pentru un astfel de local.

În sfârșit, pricep: la început, am avut impresia că pe Oliver l-a dărâmat penibilul incidentului de dimineață și faptul că sunt într-o relație de rudenie atât de apropiată cu marea lui dragoste de pe vremuri. Dar lucrurile stau altfel. Azi-dimineață, Oliver a înțeles cu durere că a ajuns în mod ireversibil la vârsta la care bărbații încep să arunce ocheade către fiicele amantelor lor de pe vremuri. Tot ceea ce s-a întâmplat de dimineață a reprezentat pentru el *în primul rând* un mod neplăcut de a i se reaminti că se apropie bătrânețea.

Oliver nu respinge câtuși de puțin teoria mea. Vine chiar cu o completare:

— Pe deasupra, îmi este extrem de dezagreabilă și realitatea că m-am îndrăgostit de fiica celei care a fost martora directă a ejaculărilor mele precoce și a altor...

— Scutește-mă de detalii! îl întrerup repede. Puneți proteza dentară, că vin la tine!

4/

Deasupra patului din garsoniera surprinzător de plăcut aranjată a lui Oliver, situată în cartierul Nusle (și eu, care mă așteptam la harababură de tip boem... iar în loc de asta, aici domnește pe alocuri o ordine aproape

pedantă), se află una dintre acele enorme reclame la țigările Marlboro – din seria Marlboro Country. Le știți: câmpii scăldate de lumina blândă a soarelui – iar sub acest peisaj, textul de rigoare: *This is the place where some men do what others only dream about.* („În acest loc, unii dintre bărbați reușesc lucruri la care alții doar visează.")

Stau cu capul pe pieptul lui Oliver. Sunt goală, îi simt respirația în păr, iar el mă mângâie pe spate cu două degete. Mă simt bine.

Mobilul face gălăgie (și, după felul cum sună, îmi dau seama că este Rickie), dar îl închid. Dacă pot să mă exprim astfel, Oliver mi-a *deviat* toate convorbirile, a *deviat* totul în viața mea.

— Era băiatul ăla? întreabă Oliver.

Fac semn din cap că da.

— Dacă aș declara acum că îmi pare rău pentru el, meditează Oliver cu glas tare, asta ar reprezenta din partea mea – deși sunt cât se poate de *sincer* – o dovadă încă și mai mare de ticăloșie morală, decât dacă aș afirma că mă doare-n cot de el.

Mă foiesc nemulțumită. Nu vreau să aud asemenea lucruri, oricât ar fi de adevărate.

— Așa că, în această situație, o atitudine cu adevărat morală o reprezintă indiferența absolută, adaugă Oilver.

Îi simt gustul pielii și plescăi din limbă, poftcioasă. Ador pielea lui Oliver!

— Hai mai bine să vorbim despre mama! propun.

— Mama are o fată. Pe fată o cheamă Laura, începe Oliver să recite. Laura prepară carnea. Laura, tu te pricepi mai bine ca mama![29]

— Potolește-te!

Îi ard o palmă peste pectorali, apoi ne sărutăm îndelung.

— Ar trebui să abordăm situația ca niște oameni în toată firea, sugerez. Hai s-o sunăm pe mama și...

— Oameni în toată firea cu patul plin de talismane de pluș? reacționează Oliver.

5/

Dar în cursul după-amiezii am luat taurul de coarne și, într-adevăr, am sunat-o pe mama.

— Bună, o salut eu cu prudență. Sper că nu te-am trezit din somn...

— Vorbești la plural? nu pricepe mama la început. Aaa, stai un pic, deci...

Vocea i se acrește: nu, n-am trezit-o, s-a sculat de mult.

— Dă-mi-o la telefon! propune Oliver pe neașteptate.

Se cunoaște că este nervos, dar în același timp decis. Îmi impune. Îi dau telefonul, îl iau de mână și el mi-o strânge cu înfrigurare.

— Bună, îi spune mamei. Sunt eu.

Mama tace.

— Jana, ce-ar fi să ne întâlnim undeva și să stăm de vorbă în liniște? continuă Oliver, plin de vitejie. Toți trei. Poate chiar mâine.

Tot nimic.

— Te rog, adaugă.

— Arpagică, se aude într-un final glasul mamei, fii drăguț și dă-i mobilul fiicei mele!

Oliver ridică din umeri și îmi dă telefonul.

— Mamă, înțelege, încep eu. Sunt îndrăgostită.

— Felicitări.

Parcă o și văd cum se strâmbă.

— Mami, nu vreau și nici nu *pot* să fac ceva împotriva voinței tale! țip disperată.

— Și ce vrei? reacționează mama pe același ton. Să vă dau *binecuvântarea* – ție și lui Arpagică?!

— Vreau să încerci măcar să înțelegi!

Îi aud respirația în telefon.

— Mami?

Oftează adânc și îndelung. Am senzația că în acest oftat e concentrată toată viața ei: toate dezamăgirile și despărțirile.

— Bun, zice ea fără pic de bunăvoință. Vreți să ne întâlnim, fie! Unde?

Propun cafeneaua Louvre de pe Calea Națională, știu că îi place acolo. Să zicem mîine la ora unu?

— Bine, acceptă ea după o clipă. Dar transmite-i acelui *individ* să fie atât de drăguț și să nu vină în tenișii.

---

[29] Parodie a lui Oliver după textele din abecedarele cehești menite a-i învăța pe copii literele „l“ și „m“. Spre comparație, este vorba despre ceva asemănător cu textele de tipul „Ana are mere“ în limba română.

Capitolul XIV

Un incident penibil când se comandă un Martini –
Este Oliver în stare să gândească cu propriul cap? –
Șosetele lui Rickie

1/

Duminică, la ora douăsprezece și jumătate, eu și Oliver suntem deja pe baricade și așteptăm să apară mama. Amândoi suntem nervoși. Ba chiar, din greșeală, Oliver răstoarnă paharul cu apă minerală.

Mama ajunge la cinci minute după ora unu. Arată bine. Ne caută din ochi, iar eu îi fac cu mâna. Străbate culoarul dintre mese cu obișnuita-i siguranță de sine. Câțiva dintre bărbații prezenți o urmăresc din priviri. Oliver se ridică.

— Bună, mami, spun eu pe un ton ceremonios. Te rog să-mi permiți să ți-l prezint pe prietenul meu Oliver. Oliver, ți-o prezint pe mama. Faceți cunoștință.

— Noi ne cunoaștem așa, un pic, zice Oliver nesigur pe sine – nu l-am văzut niciodată așa. Bună, Jana!

Mama îi întinde mâna, dar văd bine că îi evită privirea.

— Oliver ai zis? face ea. Oliver? Bine. Voi încerca să țin minte.

Nici nu se uită la scaunul pe care i-l oferă Oliver și se așază lângă mine. O privim perplecși.

— Care-i problema? ne atacă cu o grimasă pe măsură. Vă așteptați să spun că sunt *încântată*?

Liniștea care urmează este lungă și apăsătoare. Iau linguriță și încep să ciocănesc cu ea în pahar.

— Liniște, vă rog! spun. Vreau să vă spun ceva.

Mama oftează. Declar solemn:

— Aș vrea să știți că țin mult la voi. La *amândoi*, pricepeți?

Din păcate, în clipa aceea apare un chelner tânăr cu meniul, așa că discursul meu nu sună cum aș fi vrut.

— Doriți un aperitiv? întreabă chelnerul și așteaptă un răspuns.

Tăcem toți. Ospătarul ridică sprâncenele a întrebare.

— Cu ce să le servim pe doamnele? zice și se întoarce către mama și către mine.

— Aveți diazepam? îl fixează mama cu privirea. Sau alt anxiolitic?

Chelnerul roșește în mod vizibil.

— Mamă... spun pe un ton rugător.

— Pardon, zice mama. Un martini sec, vă rog!

— Și eu la fel, spune Oliver.

Recunoscător, chelnerul face un gest aprobator cu capul.

— Și fiica dumneavoastră ce dorește? îl întreabă apoi pe Oliver.

Sunt singura care reușește să râdă.

— Iertați-mă o clipă! spune mama.

Apoi ia șervetul din poală, îl împăturește fără grabă, se ridică și se îndepărtează în direcția toaletelor.

Oliver se prăbușește în brațele mele. Îi mângâi fruntea și obrajii.

2/

Mama se întoarce. Pare mai liniștită. Zîmbește discret și îi aruncă o scurtă privire chiar și lui Oliver.

Dacă n-aș cunoaște-o, aș zice că a fumat un *joint* la toaletă.

Chelnerul aduce aperitivele, iar noi îi spunem fără prea mare entuziasm comanda pentru felul principal. După ce se îndepărtează, ridic paharul:

— Pentru întâlnirea voastră!

— Mai bine pentru sănătate, mă corectează mama.

— Sănătate! zice și Oliver.

Martini-ul are exact temperatura potrivită.

— Ochei, *Oliver*, începe mama cu discursul, dând semnificativ din cap. Nu ne-am mai văzut de douăzeci de ani. Așa că aș vrea să-ți ascult povestea vieții...

Deocamdată, ironia nu este prezentă în glasul ei. Îi mângâi mâna.

— Aici, în fața copiilor? întreabă Oliver pe un ton în aparență grijuliu și arătând spre mine.

Mama afișează un zâmbet condescendent.

— Las' că-s mari de-acuma. Dă-i drumul!

Oliver întoarce palmele într-un gest care înseamnă că este greu să concentrezi douăzeci de ani în câteva propoziții. Dar după aceea dă din cap în semn că este de acord.

— Bine. Dar cât de lungă să fie povestea? se interesează el. Și ce *gen* de poveste ar trebui să fie?

— Dramă socială, propune mama, și este clar că avea glonțul pe țeavă. Omu-i sărac, n-are ce mânca, țoale de doi bani... N-are un chior în buzunar, la teatru merge în tenișii, poartă ceas pentru copii – doar știi genul ăsta de *poveste*...

Oliver zâmbește pentru prima dată. În sfârșit, reușesc să mi-i imaginez împreună – și resimt un acces de gelozie.

— Ce-i drept, cam genul ăsta de poveste se cere spusă în asemenea situații, recunoaște Oliver. Totuși, aș cere permisiunea să utilizez mai degrabă genul *comediei grotești*. Deși în cazul meu s-ar potrivi foarte bine și genul *horror*.

— Surprinde-ne! spune mama.

Oliver începe să povestească. La obiect, uneori chiar inutil de concentrat. Nu intră în detalii și nu își înflorește autobiografia. (Folosește drept pretext faptul că mi-a povestit-o deja și că nu vrea să mă plictisească.) Vorbește despre studiul inutil al economiei socialiste, anii cumpliți ai serviciului militar, petrecuți la Žatec[30], două joburi fără importanță, o căsnicie care a durat șase ani (și în care nu au apărut copii), divorțul, scurta carieră postrevoluționară în Forumul Civic[31] și cariera (care durează de opt ani) de „creator de reclame“ într-o agenție de publicitate destul de cunoscută. O activitate care poate ridica semne de întrebare pe plan moral, dar

este bine plătită, uneori și amuzantă. Și-a terminat povestea și acum tace.

— De ce ați divorțat? întreb eu cu un *viu interes*.

Oliver mă privește.

— Îmi adresa întrebări absolut imposibile, răspunde. Și era cumplit de copilăroasă. Când eram în cadă, venea după mine în baie și îmi scufunda toate vaporașele...

Izbucnesc în râs.

— Woody Allen, mă informează mama, tacticoasă. Poate n-ar fi rău să afli că majoritatea așa-ziselor gânduri și idei ale lui Arpagică sunt citate preluate din cine știe cine...

Oliver înlemnește.

Mama își cere iertare.

Lucrurile merg în același fel pe toată durata prânzului. Ne despărțim după o oră și jumătate, destul de indispuși. Merg acasă cu mama, iar Oliver se duce să se plimbe.

3/

Pe parcursul după-amiezii, o descos pe mama cu privire la cum a fost în America – mi-e clar că tema *Oliver* îi ajunge pentru acest weekend. Îmi descrie sejurul la Chicago, la invitația lui Steve, apoi discutăm despre consecințele serioase și comice ale cererii în căsătorie venite din partea lui. Am ajuns din nou în faza în care chicotim ca două bune prietene.

Mai pe seară, când Rickie sună la interfon, în prima clipă nu mă duce capul cine ar putea fi. Stimate doamne, știu că pare neverosimil, dar *serios* că de Rickie am uitat complet.

O privesc pe mama cu o expresie de scuză și mă duc să deschid.

— *Hi*, Jane! salută Rickie gălăgios. *How are you? How was your trip to Chicago?*

Accentul lui mi se pare mai cumplit decât oricând. Începe imediat să se descalțe, deși i-am spus de o sută de ori că nu le cerem oaspeților să facă acest gest.

— *I'm fine*, răspunde mama cu un zâmbet trist.

Observ că privește către șosetele cu model bogat ornamentat ale lui Rickie.

— *Nice socks*, remarcă ea, și la replica asta izbucnim în râs și eu, și ea.

Rickie șovăie puțin, apoi ni se alătură. Se îndreaptă către mama și o sărută pe obraz, iar pe mine, bineînțeles, mă sărută pe gură. Când mama este cu spatele, Rickie îmi pipăie sânii. În clipa aceea îmi sună telefonul pe care l-am lăsat pe frigider. Încă înainte de a mă uita la ecran, știu sigur că este Oliver.

Nu mă întrebați de unde am știut, n-aș fi în stare să vă explic. Pur și simplu *am știut*. Cu siguranță absolută.

— Nu deranjez? întreabă Oliver.

Răspunsul meu este un râs nervos.

— E acolo? pricepe imediat Oliver. Richard e

acolo?

— Păi, din păcate... cam da.

Aud cum Oliver înghite în sec. Mama îmi aruncă o privire îngrijorată. Rickie e cu spatele la mine și simulează – destul de prost – interesul pentru regulile nu știu cărui concurs idiot cu premii în pungi de *cornflakes*. Dar s-a plasat intenționat în punctul cel mai îngust dintre masă și bufetul de bucătărie, pentru ca eu să fiu obligată să trec cu telefonul prin imediata lui apropiere și să îmi poată spiona convorbirea.

— Știi... N-aș vrea să... Dar... se bâlbâie Oliver.

— Te *înțeleg*, îl asigur. *Nu trebuie* să-mi explici nimic.

— Doamne... Cred că sunt *gelos*! țipă deodată Oliver, de parcă nu i-ar veni să creadă. A început să mă doară burta. E de-a dreptul caraghios... Parcă m-ar strânge mii de clești din toate părțile. Cunoști sentimentul ăsta? Dar e de-a dreptul absurd!

— Dar... Nu-i nevoie, *n-ai motive*, pricepi? îl întreb cu disperare. Este absolut inutil, nu ți-e clar?

Rickie se întoarce către mine și mă urmărește cu privirea, fără să se mai ascundă.

— Dumnezeule... adaugă Oliver. O să rămână la voi *peste noapte*?

Îmi lipesc mobilul de ureche, ca să nu se poată auzi ce spune Oliver, și mă uit la șosetele lui Rickie.

— Nu știu. Dar... Asta *nu contează*, fiindcă eu deja m-am... Uite, pot să te sun mai târziu? întreb.

— Da, bine. Adică, stai un pic, ce înseamnă *mai târziu*? se chinuie mai departe Oliver. Fiindcă eu... Vreau să spun că... Situația asta e cumplită! Dumnezeule!

Mă chinuiesc și eu odată cu el. Aș vrea să-l liniștesc. Și să-l sărut.

— Te sun *într-o clipă*! insist. Peste zece minute, bine? Te rog, nu face prostii, n-o lua razna!

— Bine, zice Oliver, dar glasul lui nu pare prea convingător.

Închid telefonul.

— Vrea cineva o cafea? întreabă mama pe un ton *degajat*.

— N-aș zice nu, aprobă Rickie. Ingrid te-a sunat? mă întreabă apoi, bănuitor.

— *She is crazy*, adaugă el, adresându-se mamei. Ingrid, vreau să spun...

Dar imediat după aceea se întoarce din nou către mine.

Chem în ajutor cele povestite de Ingrid despre Revelionul trecut.

— Nu, răspund pe un ton iritat. Nu era Ingrid.

Rickie așteaptă, dar eu nu mai spun nimic. Simt cum se apropie de noi o furtună, dar nu fac nimic pentru a o opri.

Rickie se uită către mama, ca pentru a-i cere o explicație, dar mama îi aruncă o privire indiferentă.

— Atunci *cine* te-a sunat? insistă el cu un gest semnificativ din cap.

Cine m-a sunat? Doamne, cine m-a sunat? Inspir adânc – și, dintr-odată, tot sentimentul de apăsare a dispărut.

În mine nu mai este nicio urmă de neliniște. Spun:

— M-a sunat Oliver.

Mama mă privește surprinsă. Rickie deschide gura din nou:

— *Oliver?!* izbucnește. Ăla... din concediu? Din concediul nostru?

Deocamdată, în glasul lui încă nu se simte gelozia, ci doar uluirea. Totul este prea nou și prea neașteptat. Noua realitate încă nu îi intră în cap lui Rickie. Este de bună credință când mă întreabă:

— Și de ce te sună? Doar e bătrân, nu? Sau tu, cumva...

În vocea lui își face loc nesiguranța. Caută în ochii mei dovada că bănuielile lui sunt neîntemeiate, dar nu o găsește.

— Nu-i bătrân, Rickie, răspund eu pe un ton trist și în același timp ceremonios. Îl iubesc.

Îmi aruncă o privire speriată, aproape copilărească. Lumea lui începe să se prăbușească. Dar asta nu se poate! Uite, are în geantă husele de Nokia 3210 pentru mama! Vrea să-i ofere una drept cadou de Crăciun – doar mi-a zis chestia asta! Ne-am înțeles s-o alegem împreună! Se aude șuieratul cafetierei. Mama toarnă cafeaua în cești pregătite, le așază pe o tavă pe care o duce apoi – *discret* – în sufragerie. Rickie își caută

cuvintele, de fapt deschide gura inutil, fără a le găsi. Desigur, îmi pare rău pentru el, dar în același timp întreaga scenă începe să-mi pară caraghioasă.

— Dar de ce? scoate Rickie din el într-un final.

Ridic din umeri.

Este răspunsul cel mai sincer pe care i-l pot oferi.

— Dar eu... Și eu care...

— Nu e vina ta, Rickie, rostesc pe un ton scăzut, ca în filme.

— Dar eu de doi ani de zile pun ban lângă ban ca să ne cumpărăm apartament! izbucnește Rickie, într-un acces de revoltă împotriva felului în care a fost nedreptățit. Economisesc cu Vulpoiul[32]!

---

[30] Mică localitate lângă Plzeň, în Boemia de Vest.

[31] Partidul politic anticomunist care a preluat puterea în Cehia în anul 1989, după căderea regimului socialist.

[32] Casa Cehă de Economii (*Česká spořitelna*), care oferă și posibilitatea economisirii cu scopul construcției sau cumpărării de locuințe, are drept logo un vulpoi, iar motto-ul firmei este „Economisiți cu Vulpoiul!“.

Capitolul XV

Spre Thailanda cu Vulpoiul – Ce anume chinuie sufletul delicat al prințesei Stephanie? – Connecting people – *Spălatul geamurilor nu trebuie neapărat să fie o activitate neplăcută!*

1/

Da, e adevărat. Acum un an, fără să-mi spună nimic, Rickie a deschis un cont de economii cu scopul cumpărării unei locuințe. Depunea în el trei mii de coroane pe lună, câte o mie cinci sute pentru fiecare dintre noi. Asta ar fi trebuit să fie o surpriză pentru mine. Peste numai patru ani urma să mă uluiască prin mărimea *sumei economisite* și prin oportunitatea obținerii creditului fără niciun fel de dificultăți. Mi-am dat seama cât de mult a trebuit să se stăpânească pentru a nu-și trăda taina. Asta explica și zâmbetul lui misterios, care apărea de fiecare dată când pe mine mă înfuriau prețurile absurd de ridicate ale apartamentelor pragheze.

Și ce rost au avut toate acestea? (Chiar și astăzi, când îmi amintesc de acel zâmbet misterios al lui Rickie, încep să mă simt vinovată.)

Totuși, în cursul primelor zile, se pare că Rickie suportă cu vitejie despărțirea noastră: nu sună, nu se smiorcăie, nu se milogește. Stau cu Oliver douăzeci și patru de ore pe zi, și în mod sigur sentimentele lui Rickie nu reprezintă punctul meu central de interes. Totuși, uneori, mă surprind privind cu nemulțumire ecranul stins al

mobilului și întrebându-mă de ce Rickie nu sună, de ce nu promite câte în lună și în stele și de ce nu se milogește.

Faptul că suferă atât de puțin aproape că mă jignește.

Dar a patra zi Rickie îmi trimite următorul mesaj: *Peste trei zile decolez spre Thailanda. Am nevoie să uit. Îți doresc toate cele bune.*

Acest „am nevoie să uit" sună cam patetic pentru gustul meu, dar, în rest, tonul neașteptat de auster, aproape *bărbătesc* al lui Rickie mă impresionează.

— Așadar, spre Thailanda cu Vulpoiul... comentează Oliver. O fi având habar ministrul Finanțelor că nu subvenționează construcția și cumpărarea de locuințe, ci prostituatele din Bangkok? Statul îți pune la dispoziție patru mii cinci sute, ceea ce în Thailanda înseamnă pe puțin două, trei *numere*...

Mi se pare o reacție cinică și lipsită de tact față de Rickie.

— De unde știi? trec eu la atac, dar Oliver se mulțumește să zâmbească.

„Astea sunt temeliile pe care puteți construi"[33], se aude de la televizor finalul cântat al unei reclame, și amândoi izbucnim în râs.

2/

— M-am despărțit definitiv de Rickie Kabíček, le anunț miercuri dimineață pe celelalte *femei echilibrate*

din redacție.

Bineînțeles, aceasta este noutatea principală a zilei. Romana începe să se smiorcăie, Zdeňka și Vlasta mă privesc uluite, iar pe moment Mirek este încântat (cel puțin până în momentul în care află alte detalii). Tesařová ne adresează o strâmbătură acră, ceea ce înseamnă: „Terminați cu trăncăneală, că azi e ziua în care închidem numărul cel nou."

Mă întorc către computer și mă uit printre materialele pregătite spre publicare: *Ce anume chinuie sufletul delicat al prințesei Stephanie? – Olga din Klatov: Nu voi renunța niciodată la lupta cu kilogramele în plus! – Am probleme cu banii, dar îmi plătesc creditele, spune Zbyněk Merunka*[34] *– A nu plăti pensia alimentară reprezintă o infracțiune – De ce de la nunta lui B. Pitt a lipsit Nancy, mama miresei? – Tusea lui Petřík sună ca un lătrat de câine și i-a speriat pe părinții micuțului – Fiica mea de șaisprezece ani s-a îndrăgostit, dar refuză să discute cu mine despre sex – Cum să rămâi tânăr – Cât câștigă viitorii regi? – Rețeta de duminică: salată de fasole cu ciuperci – Chistul ovarian a chinuit-o mult timp pe pacientă – Camilla, prietena lui Charles, a avut o cădere nervoasă – Marcela Březinová*[35] *schimbă ca pe bandă coafurile, nu bărbații – Exclusiv: un afiș cu serialul „Cassandra"*. Cele două „povești din viață" prelucrate de mine pentru acest număr sună astfel: *Prostituată, nu vânzătoare la bar!* și *I-am furat soțului meu amantul!*. Nu consider necesar să fac pe stahanovista, așa că termin treaba cu mult înainte de

prânz.

— Ne-a trimis tovarășul astrolog horoscopurile cele noi? o întreb pe Zdeňka. (Îi zic „tovarăș“ întrucât comisia de lustrație l-a dovedit drept *colaborator*.) Speriată, Zdeňka întoarce capul către Tesařová, iar apoi, suspect de rapid, dă din cap în semn de aprobare.

— Uite-le! zice ea.

Îmi înmânează un text de numai o pagină, adresându-mi o privire plină de subînțeles. Iau foaia, o așez pe birou și îmi citesc horoscopul pe săptămâna viitoare: „Se pare că destinul a pornit împotriva dumneavoastră o ofensivă de lungă durată, cu scopul de a vă distruge. Nu disperați; ca de obicei, veți reuși să învingeți vitregia destinului. Înarmați-vă cu răbdare și concepeți un contraatac bine gândit!“

— Hm! fac eu dezamăgită și îi înapoiez Vlastei hârtia cu horoscopul. Mulțam fain.

După câteva clipe, când merg la toaletă, Zdeňka iese și ea pe hol și aleargă după mine.

— Idiotul ăla iar a trimis horoscopul prea târziu, îmi șoptește apoi. Așa că a trebuit să-l scriem eu și Vlasta, cum ne-am priceput...

Apoi ne hlizim încetișor, în semn de scuză față de cititoarele noastre.

3/

A doua zi dimineața fac clătite pentru micul dejun în bucătăria lui Oliver. Pe trupul gol am numai tricoul lui

de bumbac, un pic pătat de la pasta mea de dinți preferată, cu aromă de mentă. Oliver este în spatele meu și mă mângâie pe sâni. Un bip al mobilului mă avertizează cu privire la sosirea unui sms. *Aici e plin de curve, dar tu ești mai curvă ca toate. N-ai concurență. Fuck you, bitch!* îmi scrie Rickie.

Mă chiombesc uluită la ecran, apoi i-l arăt lui Oliver.

— Nokia, comentează el. *Connecting people...*

Începe să-mi tremure bărbia și izbucnesc în plâns împotriva voinței mele. Uleiul sfârâie în tigaie, așa că Oliver o ia de pe foc. Apoi mă conduce către masa pusă pentru micul dejun și mă așază pe genunchii lui. Îi simt tensiunea din mădular.

— Dimpotrivă, cred că e mai bine că a scris chestia asta, spune Oliver fără grabă, dar în acest timp continuă să mă mângâie. E mai bine pentru noi amândoi. Este excelent că a renunțat la masca ipocrită a *bărbatului zdrobit de durere*. Mă bucur că se exprimă atât de vulgar. Pe tine, asta o să te ajute să scapi de reproșuri, iar pe mine, de teama resentimentelor care te-ar putea cuprinde...

Iau un șervețel galben și îmi suflu nasul în el. Când mă ridic ușor ca să-l pun în scrumiera de pe masă, simt cum Oliver începe să mă pătrundă.

— Acum, singurul motiv de teamă pe care-l mai am, zice Oliver pe un ton răgușit, e că sunt îndrăgostit.

Este prima dată când îl aud pronunțând acest

cuvânt.

— Vezi de treabă! Nu cobi! răspund eu, dar în fond sunt fericită.

— Degeaba, face Oliver, simulând panica. Simptomele sunt clare.

4/

De când mă știu, detest să spăl geamurile.

În timpul weekendului spăl geamurile de acasă de la bunica și cânt. Stau călare pe pervaz, iar bunica își face cruce. Am pe mine numai un tricou și niște chiloței, vestimentație potrivită cu vara târzie de afară. Soarele mă arde pe umeri și luminează tencuiala albă a casei de alături. Cerul este minunat de albastru, dar frunzișul din parc a îngălbenit. Băieților care îmi fac cu mâna de jos, de pe trotuar, le răspund în același fel. Mă încântă că le place fundulețul meu. Substanța cu care spăl geamurile are o aromă plăcută, iar ferestrele strălucesc.

Spălatul geamuriloe mi se pare o muncă minunată.

Mare păcat că bunica n-are mai multe.

— Ia zi, Laura, ți-ai găsit, în sfârșit, vreun flăcău? mă tachinează bunica la masă, când bem împreună o cafea slabă.

— Mi-am găsit, bunico! Îl cheamă Oliver!

— Asta e bine, răspunde bunica. E rău când omul rămâne singur.

5/

Nu-mi amintesc să fi fost vreodată capabilă să trăiesc bucuriile vieții în mod spontan și deplin. Poate doar în copilărie. Dar de atunci încoace a fost nevoie *să învăț* ce înseamnă bucuriile vieții. Cel puțin după moartea tatei, a trebuit întotdeauna să mă *atenționez* pe mine însămi cu privire la frumusețea și farmecul unui anumit moment pe care tocmai îl trăiam și la realitatea că ar fi fost *păcat* să nu mă bucur de el.

Și, în general, îmi dădeam seama rapid de asta.

Iar dacă nu-mi dădeam seama singură, era nevoie să mă *atenționeze* alții: „Laura, uite ce bine arată caisele astea! Laura, vezi ce frumos și albastru e cerul astăzi? A fost o seară minunată, nu-i așa, Laura?“

Dacă sunt binedispusă, admit cu oarecare întârziere că așa este: „Da, caisele astea chiar arată excelent... Da, în principiu, în mare, a fost o seară destul de fainā...“ În schimb, dacă sunt prost-dispusă, mă limitez la un gest aprobator cu capul, dar în gând îi trimit pe toți undeva, cu caisele lor cu tot!

S-a mai întâmplat să conștientizez bucuriile vieții mai târziu – de-abia prin intermediul amintirilor. Existența mea adunată în amintiri este de obicei foarte frumoasă: săptămâna trecută am văzut un excelent spectacol de teatru, acum doi ani am avut parte de o călătorie minunată în America, iar toamna trecută am bătut cu piciorul Munții Šumava, într-o excursie de neuitat. Dar totul în *trecut*... Numai că, pentru mine, prezentul și trecutul au însemnat întotdeauna două realități cu totul

distincte. La timpul *prezent*, când mă aflam acolo, America a fost pentru mine un stres cumplit, în timpul spectacolului de teatru mi-a fost *în realitate* cumplit de cald (și în plus, pe rândul din fața mea stăteau niște idioți), iar în Šumava m-au nimicit țânțarii și mi-au crăpat chiloții în timpul mersului.

Și așa mai departe.

Nici cu *viitorul* nu stau mai bine. De exemplu, îmi plăcea să visez că voi face acasă o curățenie exemplară, voi cumpăra parmezan și vin roșu italienesc, voi găti *spaghetti frutti di mare* și îi voi invita la un chef pe toți prietenii lui Richard. Că voi fi degajată, amabilă și spirituală cu ei și că voi avea pe mine numai niște blugi de casă și un tricou pe sub care nu voi purta sutien, așa că băieții îl vor invidia sincer pe Richard... Dar atunci când am încercat să *concretizez* acest vis, totul a mers cum nu se poate mai prost: a trebuit în permanență să alerg la bucătărie, nu apucam să spăl paharele și să șterg ketchup-ul de pe podea și îi înjuram în gând pe toți că se chiombeau la țâțele mele și scuturau pe covor scrumul de la țigări...

Sau îmi imaginam că într-o zi, după prânz, voi pleca mai devreme din redacție pentru a petrece o după-amiază demnă de o tânără emancipată: îmi voi cumpăra *Elle* sau *Cosmopolitan*, îmi voi comanda cappuccino într-o cafenea agreabilă, mă voi așeza picior peste picior, voi citi și voi observa prin sticla vitrinei mulțimea grăbită de afară... Și acum despre *împlinirea* acestui vis:

cafeneaua mea preferată este ultraplină, așa că pierd trei sferturi de oră căutând altă cafenea, iar când în sfârșit o găsesc (deși nici nu se compară cu prima), aflu că nu mi se poate servi cappuccino fiindcă li s-a înfundat nu știu ce aparat care prepară laptele. Atunci comand un espresso mare, dar primesc unul mic – chelnerul cel antipatic a făcut o greșeală... Beau cafeaua în mai puțin de cinci minute și constat că nu știu ce să fac cu mâinile. Nu-mi place cum se chiombesc la mine prin sticla vitrinei trecătorii de pe stradă. Încerc să citesc, dar aproape că nu sunt în stare să urmăresc textul, așa că mai bine plătesc și plec acasă. Sau poate chiar mă întorc la redacție...

6/

Oliver a schimbat toate acestea.

În primele săptămâni de când suntem împreună, momentele timpului prezent sunt chiar mai frumoase decât amintirile de mai târziu.

Ziua de mâine este cu Oliver întotdeauna mai frumoasă decât visele de astăzi.

După ce venim de la muncă, ne întâlnim în garsoniera lui.

UMPLU CADA, îmi scrie, dacă ajunge înaintea mea.

MAI AM NUMAI TREI SUTE DE METRI, îi răspund din mers.

Facem baie, apoi facem dragoste. Uneori

schimbăm ordinea. Seara citim sau ieșim să luăm masa în oraș. Mergem des la teatru sau la cinema; imediat ce se sting luminile în sală, îi dau lui Oliver ochelarii, iar el mi-i șterge cu un șervețel de hârtie – a devenit un fel de ritual al nostru. Apoi îmi așază ochelarii pe nas și mă provoacă privindu-mă îndelung din profil – știe bine că treaba asta mă irită. Îmi sprijin capul pe umărul lui, apoi îmi strecor palma între genunchii lui, iar el mi-o strânge cu putere.

Dimineața ne spălăm pe dinți împreună și tot împreună luăm micul dejun. În weekend vizităm galerii și muzee: hoinărim pe urmele grupurilor de turiști străini, ne șoptim nimicuri la ureche și ne ținem de mână (tocmai în acest fel mi-am imaginat întotdeauna o relație). Alteori închiriem o barcă de la debarcaderul de lângă palatul Žofín și vâslim timp de două ore în jurul Insulei Săgetătorului. Sâmbăta următoare ne suim în Škodița cea veche a lui Oliver și mergem la Grădina Zoologică, iar peste o săptămână prospectăm vreuna dintre periferiile pragheze.

— Uite ce frumoase sunt perele astea galbene! îl atenționez în timp ce facem cumpărături la Delvita. Simți cât sunt de aromate?

Oliver cumpără două kilograme.

Simțim amândoi că e al meu și sunt a lui. Îl iubesc.

7/

Mama nu mai suportă dragostea mea pentru

Arpagică, așa că la începutul lui octombrie decolează din nou către Chicago, pentru a-l vizita pe Steve.

Când mă întâlnesc pe coridor cu nea Chiflă și îi împărtășesc această noutate (despre proiectata căsătorie prefer nici să nu pomenesc), el reacționează aproape cu gelozie:

— *Iară?* Doară numa' ce s-a-ntors dă colo-șa...

Și dă din cap a nemulțumire. Târăște după el o sacoșă plină de cumpărături și pare obosit. Când se descalță, este nevoit să se așeze pe etajera pentru încălțăminte. Îmi dau seama din nou că are ochi frumoși, dar ce folos, dacă privirea lor trebuie să străbată un metru liniar de slănină ca să ajungă la noi.

— Ce mai face doamna? întreb din politețe.

El face cu mâna a lehamite:

— Ce să facă... Bolește. Chestia asta-i cam suspectă, zău așa...

Aproape că îl compătimesc.

8/

„Nunta va fi pe 10 decembrie", îmi scrie mama.

— Prima ta iubire se mărită în decembrie, îl înștiințez pe Oliver.

Amândoi râdem cu prudență.

Praga, 20 februarie 2000

Dragă Laura,

Iubirea mea, data acestei scrisori este

convențională. Am scris-o la începutul lunii, la fel ca pe cele două dinainte. La începutul lunii, cu toate că termenul la care trebuie să le predau pentru a fi afișate aici este data de douăzeci. Dar în fiecare lună îmi prelungesc deadline-ul cu o zi sau două, motiv pentru care secretarele de la firma care închiriază aceste spații publicitare mă iau întotdeauna peste picior. Dar fac acest lucru pentru a-mi prelungi speranța că voi primi un mesaj de la tine – speranță deocamdată neîmplinită. Tăcerea ta mă distruge în primul rând fiindcă mă obligă să-i găsesc tot felul de explicații, care mai de care mai chinuitoare. Este oare posibil ca tu să nu fi observat până acum scrisorile mele, când ele sunt afișate în vagoanele de metrou în peste o sută de exemplare? Sau poate că le-ai citit, dar ai decis că răspunsul cel mai potrivit este tăcerea disprețuitoare? Dar, dacă asta e explicația reală, ce anume disprețuiești? Disperarea mea? Dragostea mea pentru tine?

Nu-mi rămâne decât să continui această „campanie publicitară" destul de costisitoare, chiar dacă nu pot utiliza niciuna dintre metodele tradiționale de a-i verifica eficiența. Ce-i drept, o mulțime de oameni vorbesc despre ea, ceea ce ar putea crea impresia că este o campanie de succes. Numai că tu, care reprezinți grupul-țintă, nu dai niciun semn de viață. Îți mai „trimit" câteva scrisori, apoi se va vedea: sau până la urmă reclama va avea efect, te va

impresiona, iar eu voi reuși să-mi vând produsul (= dragostea pentru tine), sau acest lucru nu se va întâmpla, iar firma (= eu) va da faliment. Așa e viața în condițiile de libertate ale capitalismului.

În acest context mi-a trecut prin cap următoarea comparație. Îmi amintesc de un film american al cărui titlu, din păcate, l-am uitat, dar pe care l-am văzut împreună. După proiecție am intrat la Blatnic˘ka să bem un pahar de vin și acolo i-am întâlnit pe Ingrid și pe Hubert. (Îți mai amintești?) În acest film este o scenă în care un producător celebru de la Hollwood, care se grăbea tot timpul, se hotărăște să-i dea o șansă unui scenarist începător: îi oferă un singur minut pentru a-i demonstra din mers lui, producătorului, că scenariul pe care l-a scris este excelent... Eu stau ceva mai bine: pentru a te convinge, am la dispoziție în fiecare lună aceste șaizeci de rânduri. (În schimb, EL are la dispoziție zile și nopți întregi...)

Dacă, eventual, nu ai citit cele două scrisori care au precedat-o pe aceasta, află că am încercat să apelez la fondul tău sentimental prin intermediul amintirilor: ți-am scris despre diminețile de duminică pe care le petreceam acasă la mine, despre făcutul clătitelor, despre concediile în Croația și în Insulele Canare și așa mai departe. Acum încerc să te „atac" cu o „armă" de calibru mare: poezia. (Da, am început să citesc poezii – cine și-ar fi imaginat așa ceva despre mine?) Nu demult am dat peste poezia lui Orten[36],

Scrisoare de dragoste, în care se regăsesc multe dintre aspectele care m-au determinat să fac gestul de a-ți scrie. Iat-o:

Lumina pură strălucește-n fine,
momentul potrivit atunci când vine
iar chipu-mi ți se pierde-n depărtare
și nici pe pleoapa ta nu mai apare.

Căci inima-mi nu poate și nu zboară,
pe vârfuri doar se-ndreaptă către tine
numai o dată-n fiecare seară
iar slova de pe plic mi-o știi prea bine.

Tu spui că e păcat, că bezna toată
frumoasă-i când în noapte se topește...
Bătrână ofilită-n trup și-n gând,

vei plânge-aflând în slove, dintr-odată,
privirea mea ce nu te mai privește
și dragostea ce n-a plecat nicicând.

Știm amândoi că reclama nu este altceva decât o uscăciune peste care s-a turnat un pic de parfum. Dar, crede-mă, în cazul ăsta lucrurile nu stau așa. Aceste versuri m-au marcat în mod dureros, și în ultima vreme mi le repet din ce în ce mai des. Nu este vorba despre un slogan publicitar pe care l-aș fi selectat cu obișnuita încredere cinică în eficiența lui. N-am nimic

să-ți vând, ci doar să-ți ofer tot ce am în inimă. Te iubesc. Te rog mult, întoarce-te!

Oliver

---

[33] Finalul reclamei pentru Casa Cehă de Economii, adesea difuzată de posturile cehești de radio și televiziune.

[34] Actor ceh de film și televiziune.

[35] Cântăreață de jazz.

[36] Jiří Orten (1919-1941), talentat și apreciat poet ceh, care a avut mult de suferit în anii ocupației germane din cauza originii sale evreiești.

Capitolul XVI

Refuză Laura să-l recunoască pe Hubert? – Sânii care se întrevăd prin bluză – O veritabilă efervescență intelectuală – Cum se scapă de depresiile de toamnă?

1/

— Aș vrea să ți-l prezint, *în sfârșit*, pe Hubert, îmi propune Oliver într-o seară de octombrie, la câteva zile după ce mama a plecat în vizită la Steven.

Ne aflăm în sufrageria apartamentului meu și tocmai deschidem a doua sticlă de vin roșu din Chile.

Expresia „în sfârșit", pe care am subliniat-o mai sus, conține o anumită urmă de reproș, ca și cum Oliver ar sugera că până acum nu am manifestat un interes suficient de viu pentru a-l cunoaște pe Hubert, sau chiar că aș fi refuzat sistematic să fac cunoștință cu cel mai bun prieten al iubitului meu.

— Bine, zic eu cât pot de amabil, atunci fă-ne cunoștință...

Dar Oliver aștepta mai mult.

— Uneori, oamenii au tendința de a-l subestima pe Hubert, mă avertizează. Se lasă influențați de prima impresie, care, așa cum se știe, poate fi înșelătoare...

Încerc să adopt o asemenea atitudine din care să rezulte clar că nici nu îmi trece prin cap să îl subestimez pe Hubert. Oliver continuă:

— Dar cine ajunge să-l cunoască se convinge de

obicei imediat că are de-a face cu o personalitate de excepție. A citit mult, este foarte inteligent și, mai mult, este extrem de amuzant.

Din tonul lui se simte că are un pic de chef de ceartă, dar pe vremea aceea nu eram în stare să intuiesc această nuanță.

— Așadar, Hubert al tău e ceva între Bolek Polívka[37] și Dalai Lama? zic zâmbind.

Oliver rămâne serios. După câteva clipe declară că, fără a-și putea explica de ce, odată cu trecerea anilor i se pare din ce în ce mai important ca partenera sau prietena unui bărbat *să-i accepte* cel puțin prietenii, dacă, din varii motive, nu reușește să ajungă *să țină la ei* cu adevărat.

Are o figură mohorâtă.

Îi iau mâinile într-ale mele și îi spun:

— Oliver, ascultă-mă! Îți spun sincer, de-abia aștept să-l cunosc pe amicul tău! Mi-ai trezit curiozitatea. Aș vrea să-l cunosc cât mai curând și voi face totul pentru a ajunge să țin la el.

Asta îl mulțumește.

— Bine, spune. Vinerea viitoare Hubert dă o mică petrecere pentru câțiva prieteni. Vrei să mergem?

Pentru siguranță, accept imediat propunerea, dar o anumită idee îmi vine de-abia după aceea:

— Ce-ar fi să-mi aduc *și eu* prietena cea mai bună?

Se vede clar că ideea îl surprinde Oliver, dar ce îi rămâne de făcut decât să accepte...

2/

Ziua de vineri e plină de ghinioane de la bun început.

Oliver vine de la serviciu de-abia pe la șapte și jumătate. Este un pic iritat și mă informează că petrecerea a început la șapte, așa că trebuie să ne grăbim, ceea ce nu pot să sufăr. Nici nu m-am îmbrăcat. Pescuiesc rapid niște pantofi negri eleganți, un costum gri și o cămașă neagră cu guler mare și ascuțit. Mă privesc în oglinda din antreu și sunt destul de mulțumită (țin în mână și trei flori de gerbera pentru soția lui Hubert). Dar Oliver consideră că vestimentația mea este *inutil de oficială*. El nici nu se deranjează cu schimbatul hainelor, merge la petrecere așa cum a venit de la muncă: are pe el raiații verzi cu genunchi și un pulover negru lăbărțat din lână grosolană, ros la subsuoară.

— Vrei să mă schimb? mă ofer.

— Nu, lasă! răsunde Oliver. Nu e timp.

Chemăm un taxi și mergem s-o luăm pe Ingrid. În interfonul deteriorat al clădirii se aud pocnete și trosnete cumplite.

— Am nevoie de cinci minute să mă pregătesc, ne solicită Ingrid.

Oliver, care a auzit mesajul, oftează adânc. Taximetristul își așază pe volan un număr din revista *Blesk* și începe să citească, iar eu fac ture prin fața intrării în clădire. Ingrid apare după un sfert de oră. Sub pardesiu poartă o bluză din tul străveziu, prin care se întrevăd

mameloanele ei maronii, mari cât niște farfurioare pentru desert.

— Ingrid, fii serioasă! apuc să zic și o trimit înapoi să se schimbe.

— Unde, Doamne iartă-mă, pleacă iar? întreabă Oliver cu voce tare și pe un ton de reproș.

— Și-a uitat chiloțeii și sutienul! strig la rândul meu, dar el nici nu încearcă să râdă.

3/

Ne deschide Hubert în persoană.

— Uite-i și pe-ăștia! aruncă el acru. Începuserăm să sperăm că nu mai veniți.

Oliver zâmbește, așa că îl imit. Ingrid râde cu voce tare.

Din sufrageria dominată de o bibliotecă lungă de vreo zece metri ne privesc cu condescendență vreo șapte persoane între treizeci și patruzeci de ani; majoritatea sunt așezați direct pe podea. Toți sunt îmbrăcați cam ca Oliver și schimbă între ei priviri amuzate.

— Descălțați-vă! ne ordonă Hubert. Din cauza voastră a trebuit să ne întrerupem din ascultarea operei *Cneazul Igor* de Aleksandr Porfirici Borodin, respectiv Rimski-Korsakov, care...?

Apoi, fără niciun avertisment, se întoarce către Ingrid, ca pentru a aștepta un răspuns. Ingrid face pe școlărița prinsă cu lecție neînvățată și, cu un gest cochet, lasă capul în jos. Hubert se întoarce către mine și

repetă întrebarea:

— Care...?

Îmi amintesc:

— E ăla de-a compus *Zborul cărăbușului*. Chestia aia care sună bâz-bâz-bâz.

Hubert refuză răspunsul cu un gest al mâinii.

— Bine, și asta, dar, în principal, a *terminat* opera *Cneazul Igor*. Împreună cu cine? Cu *Glazunov*, firește.

În timp ce Hubert vorbește, ne descălțăm disciplinați. Dintr-odată am senzația că sunt prea scundă. Partea de jos a pantalonilor mei eleganți mătură podeaua. Nimeni nu ne prezintă nimănui – și, din cât se pare, asta nu deranjează pe nimeni. Stăm încă în antreu, fiindcă Hubert nu ne-a invitat să intrăm și să luăm loc. Între timp, Hubert schimbă tema și – Dumnezeu știe de ce – începe o conferință despre bătălia în urma căreia Napoleon a ocupat Moscova. Toți cei prezenți, inclusiv Oliver, îl ascultă cu un respect evident. Chiar și Ingrid dă impresia că se concentrează în mod deosebit. Îi iau pardesiul și îl agăț împreună cu al meu în cuierul arhiplin. Într-un final, Hubert își întrerupe discursul cu un aer stupefiat și se uită la buchetul pe care încă îl țin în mână, întrucât habar nu am care dintre cele trei femei prezente este soția lui Hubert.

— Ce-i asta? întreabă nemulțumit.

— Gerbera, zic, oferindu-i buchetul. Flori.

Hubert ia florile cu un gest plin de silă și le arată celorlalți.

— Se pun în vază, zâmbesc. Asta colorată trebuie să stea cu vârful în sus.

Oliver mă privește cu reproș. Hubert așază florile pe cuier. Omul ăsta mă calcă pe nervi de la bun început.

— Sper că vă place Borodin, zice el pe un ton bănuitor. Altfel vă cărați de aici...

— Îl *adorăm*, răspunde Ingrid, inspirată.

— Ne-am lipit un *poster* cu el deasupra patului, încerc eu să fac o glumă, dar nimeni nu râde.

Trag adânc aer în piept și privesc către cei prezenți.

— Dacă, întâmplător, interesează pe cineva, mă numesc Laura, iar ea este amica mea Ingrid.

Nimeni nu reacționează. Trei persoane plasate în colțul cel mai îndepărtat ne privesc fix și schimbă între ele câteva șoapte.

— Laura?! se îngrozește Hubert. Pe bune, sună aproape ca *Emanuelle*...

Toată lumea râde. Inclusiv Oliver.

— Sau ca *Sabrina*, zice cineva dintre ceilalți.

Urmează o salvă de râsete. „Ce-i așa de amuzant?“ mă întreb în gând.

— Sau ca Vanessa... adaugă și Oliver.

Iar râde toată lumea. „Tu să-ți ții gura, *Arpagică*!“, îl amenință în forul meu interior.

— Sunt dispusă să primesc critici la adresa numelui meu, nu mă las eu și îi adresez gazdei noastre o privire plină de curaj și vitejie, dar nu din partea cuiva care se numește *Hubert*...

Dar Hubert nu mă ascultă sau cel puțin se face că nu mă ascultă. Scoate din el gemete și icnete demonstrative:

— Dumnezeule mare! Laura! În apartamentul meu se află *Laura* și *Ingrid*... O întreagă „bibliotecă roșie“ ambulantă!

Toată lumea izbucnește din nou în râs, inclusiv Laura și Oliver. Începe să-mi fie frig la picioare. Mă adresez lui Oliver:

— Crezi că amicul tău are de gând să ne invite să intrăm în sufragerie, eventual să luăm și loc pe undeva? Și că, în ciuda numelor noastre amintind de „biblioteca roșie“, o să ne ofere ceva de băut? Poate și niște papuci?

Spre sfârșitul discursului încep să ridic tonul. Ceilalți au amuțit, stupefiați.

Oliver are o figură de parcă ar vrea să mă înjure.

— Laura, nu ești un pic cam nervoasă pentru *o femeie echilibrată*? zice Hubert batjocoritor. Relaxează-te, fii mai degajată, *Laura*! Fă-ți niște salată de spice, ca să alungi depresiile de toamnă...

Am auzit undeva sloganul ăsta...

— Sau zugrăvește-ți camera în tonuri luminoase! sugerează unul dintre bărbații din colț.

De-abia acum observ că ține în mână un număr din *Femeia echilibrată*.

Și dintr-odată pricep: pentru ei, eu și Ingrid suntem cam la nivelul familiei Chiflă.

4/

Și astfel merg lucrurile toată seara. În cea mai mare parte a timpului, Hubert nu permite nimănui să ia cuvântul. După ce epuizează bășcălia la adresa revistei noastre, trece la desființarea sarcastică și nemiloasă a lumii publicității și la condamnarea fără drept de apel a impotenței așa-zișilor creatori în materie de imaginație (la care Oliver se amuză). Apoi ne obligă să ascultăm *Dansurile cumanilor poloviți*, pe care, în proporție de peste cincizeci la sută, le „dirijează" el însuși cu ample gesturi ale mâinilor. Următorul subiect abordat este „Zilele teatrului german la Praga", ocazie de a trece puțin mai târziu la opera lui Thomas Bernhard, care, în acest moment, este cică singurul scriitor german în viață[38] care merită să fie numit astfel. Hubert afirmă că restul scriitorilor germani în viață sunt, de fapt, morți de multă vreme, dar încă n-au înțeles acest lucru... Oliver, care, din întâmplare, a citit nu demult patruzeci de pagini din romanul *Extincția* de Bernhard, iar apoi, dezamăgit, l-a abandonat, aprobă cu entuziasm opinia amicului său. Ingrid abordează în permanență o expresie admirativă la adresa gazdei. În ceea ce mă privește, am de multă vreme paharul gol și mi-e frig din cauza ferestrei deschise. Pe deasupra, mor de foame. Ce-i drept, pe măsuța din fața mea este un fel de pastă uscată care pare comestibilă, dar n-am pe ce să o întind.

De dragul lui Oliver, rezist două ore în infernul acela intelectual. Cu puțin înainte de miezul nopții îi

șoptesc că aș vrea să plec acasă. În același timp, îi sugerez cu generozitate că, dacă vrea, poate să mai rămână.

— Da' ce s-a-ntâmplat? întreabă el cu falsă preocupare și aparentă surprindere. Te simți rău?

E prima oară când mă dezamăgește.

— Oliver, spun pe un ton scăzut, doar știi foarte bine cum mă simt...

Oliver se uită în altă parte. După ochii lui înroșiți și injectați, îmi dau seama că el n-a avut probleme în a-și găsi ceva de băut.

— Dacă asta vrei, arată spre paharul meu gol, îți aduc eu vin.

— Nu vinul îmi lipsește! răspund eu iritată.

— Da' ce-ți lipsește, Laura? mă întreabă Hubert batjocoritor.

Așadar, când vrea, aude.

— Tu du-te-n brânză, Hubert! reacționez, tăioasă.

Cât îl detest pe individul ăsta! Oliver mă strânge de mână în semn de avertisment.

— Serios, rânjește Hubert, chiar mă interesează ce anume i-ar putea lipsi unei *femei echilibrate*.

— Atenția și delicatețea, de exemplu, răspund rece. Aș prefera mai puține aforisme și parabole și ceva mai multă politețe umană elementară – dacă știi ce înseamnă, bineînțeles. Exact lucrurile pe care nu ești în stare să le oferi.

— Oare e adevărat? întreabă Hubert încântat, întorcându-se către ceilalți. Laura mă atacă verbal... Dar

de ce, Laura? De ce aceste două lumi diferite ale noastre, aceste două *culturi* oarecum distincte pe care le reprezentăm eu și tu n-ar putea coexista pașnic? De ce, *Laura*?

Mă ridic, mă duc în antreu și încep să mă încalț. Mi se urcă sângele la cap – și nu numai din cauză că am stat aplecată.

— Vrei să afli de ce? țip furioasă. Pentru că cei care fac parte din cultura *mea*, chiar dacă poate nu au capacitatea intelectuală de a analiza creația lui Thomas Bernhard, în schimb sunt în stare să observe că oaspeții lor nu au nici ce să mănânce, nici ce să bea, că le este frig din cauza geamului deschis și că imbecilul ăsta de Korsakov sau cine o mai fi fost îi calcă pe nervi! *De-aia!*

Și trântesc ușa în urma mea.

5/

O iau la fugă pe stradă în toiul nopții și caut zadarnic un taxi. Totul fierbe în mine. După câteva minute iese din bloc și Oliver și se apropie de mine.

— Presupun că ești supărat pe mine, mă străduiesc să-i spun cât pot de calm.

El tace. Se apropie un taxi liber. Pun un picior în stradă și îi fac semn. Șoferul frânează și oprește. Observ că Oliver se clatină în timp ce se urcă în mașină, dar nu fac din asta un capăt de lume. Taximetristul ne măsoară din cap până în picioare cu priviri bănuitoare.

— Unde mergem? îl întreb pe Oliver.

Ridică posomorât din umeri. Îi dau șoferului adresa mea din Bohnice. După câteva clipe de liniște, vorbesc din nou:

— Te rog să înțelegi că toată seara nu m-a *întrebat* nimeni, nimic. N-a interesat pe nimeni cine sunt. Toți aveau sentința pregătită: lucrez în redacția revistei *Femeia echilibrată*, deci sunt proastă de dau în gropi...

Taximetristul mă observă prin oglinda retrovizoare.

— Mă enervează că toată lumea trebuie *să deteste*, *să disprețuiască profund* pe cineva! izbucnesc.

Oliver doarme. Horcăie, stă tolănit pe banchetă, iar capul i se mișcă pe spetează; nu arată tocmai fermecător.

Filosofez așa, pentru mine însămi:

— E vorba să te mai gândești și la ceilalți, asta-i tot.

În rest, nu mai scot o vorbă până ajungem. Îl trezesc pe Oliver în fața blocului nostru. Coboară din mașină suspect de repede. Plătesc cursa și, cu toate că motorul huruie, iar aparatul de taxat scoate bâzâitul specific la tipărirea bonului fiscal, aud cum Oliver vomită nu departe de noi. Și taximetristul a observat.

— A fost câte pe ce să-mi borască în mașină, zice el dezgustat. Și v-ar fi costat scump...

---

[37] Celebru actor ceh de comedie, cu talent de mim și reputație de bufon.

[38] Ironia mușcătoare a eroinei se referă, printre altele, și

la faptul că Bernhard murise în 1989.

Capitolul XVII

Este Oliver alcoolic? – Dintr-odată, Hubert este curtenitor – Nu te poți baza pe uleiurile afrodiziace din țara asta

1/

Încep să-l urmăresc dacă și cât bea.

Nu știu dacă bea în cursul zilei. Cu anumite excepții, de la serviciu vine treaz (pe de altă parte, la el oricum nu se cunoaște dacă ia la bord numai două, trei pahare – sau cel puțin eu nu reușesc să-mi dau seama). Dacă seara rămânem acasă, de obicei bea o sticlă de vin; dacă beau și eu cu el, adesea desface și a doua sticlă. Din motive de economie, la restaurant comandăm o singură sticlă, dar, evident, Oliver bea mai mult decât mine. În plus, ia câte un fernet și înainte, și după masă.

Așa că nu știu...

Într-o seară îl *tachinez*, propunându-i să completăm împreună testul din ultimul număr al revistei *Cosmopolitan*. Testul se numește: „Sunteți alcoolic?“ Oliver n-are chef. Cică e o pierdere de timp, fiindcă știe exact cum o să-i iasă.

— Serios? zic pe un ton neutru. Și cum o să-ți iasă?

Zâmbind, indică cu creionul penultima dintre variantele de concluzii negative ale testului.

— Asta îmi iese, zice liniștit.

Pentru câteva clipe ne înfruntăm din priviri.

— Aș vrea totuși să completezi acest test, îi cer.

— De ce? nu pricepe Oliver. La ce *noutate* te aștepți?

— Fă-o pentru mine!

Ridică din umeri, resemnat. Bine, va completa testul. Dar cu condiția să desfacem o sticlă de vin și să o golim între timp. Așa, ca să facem lucrurile *cu stil*, cică.

— Bine, aprob cu jumătate de gură.

Temerile mele că nu va răspunde sincer la întrebările testului se dovedesc inutile.

„Consumați alcool:

a) De patru ori pe lună sau mai puțin

b) Mai mult decât de patru ori pe lună

c) O dată la două zile

d) În fiecare zi“

— Punctul „d)“ corespunde adevărului, zice Oliver vesel și bifează câmpul respectiv cu o sinceritate care îmi îngheață sângele în vine.

Apoi gustă cu poftă din vin.

Când termină de completat, mă uit peste umărul lui și constat îngrozită că iubitul meu consumă cinci litri de vin pe săptămână plus douăsprezece „unități“ de alcool tare.

— Cât înseamnă o *unitate* de alcool tare? îl întreb.

— Un păhărel, mă lămurește Oliver. Liniștește-te, iubito!

Concluzia testului este exact așa cum a prevăzut-o: după adunarea punctelor, rezultă că *dependența lui de alcool este de nivel redus către mediu* și că ar trebui să *se gândească la a-și schimba stilul de viață și la eventualitatea unei cure de dezintoxicare alcoolică*.

— Nu ți-am zis că așa iese? zâmbește Oliver, mulțumit.

Vrea să beau cu el în cinstea succesului estimării lui inițiale.

Așa că îi îndeplinesc dorința.

2/

Îmi dau seama încetul cu încetul că, în ultima vreme, serile pe care le petrecem în oraș se desfășoară numai în restaurante. De aceea, încep să insist să ieșim mai mult la teatru și la film. Numai că, după fiecare spectacol, Oliver propune să mergem undeva să bem un păhărel, iar eu, de obicei, cedez în fața insistențelor lui.

O fi început să îmi placă și mie alcoolul?

Cu o seară înainte de înapoierea mamei din America, mergem la un film, după care eșuăm în vinăria Blatnice, unde, spre surprinderea mea, dăm peste Ingrid și Hubert. Ingrid stă pe genunchii lui Hubert și bâțâie din picioarele ei scurte; ce-i drept, atunci când dă cu ochii de noi, aceste mișcări încetează imediat.

— Salut, Hubert! strigă Oliver vesel. Bună, Ingrid!

— Salut! răspunde Ingrid încurcată (iar stinghereala ei nu mă suprinde deloc). Ce-i cu voi aici?

— Salut! răspund cu voce măsurată.

La urma urmei, Hubert e însurat...

— Bună, Laura! Mă bucur că te văd! Arăți *minunat*! Vorbesc serios! parodiază Hubert recenta mea referire la politețea umană elementară. Ce mai *faci*? Iartă-mă, am uitat să vă fac cunoștință, dar de fapt tu și Ingrid vă cunoașteți, nu?

— Hubert, poți să te pupi la fermoarul de jos, îi răspund zâmbind.

— Ei, Laura... Mai bine vino și ia loc!

Se ridică și, plin de curtoazie, îmi oferă un scaun.

— Te rog, așază-te! Ce vrei să bei? Vin roșu? Vin alb? Dacă-mi pot permite să-ți fac o sugestie, vinul casei este excelent. Dar stai un pic... Ai mâncat ceva? Doamne, nu cumva ți-e foame?

Îi arăt degetul mijlociu cu gestul specific, dar constat în cursul serii că discursul meu critic din seara aceea a avut efecte favorabile asupra relației mele cu Hubert. Nu își permite să mă mai ignore, din când în când mă lasă să vorbesc, iar uneori chiar ascultă ce spun.

Oliver strălucește de entuziasm și îmi mângâie palma.

Îmi sprijin capul de umărul lui și de-abia aștept să ajung în pat.

3/

Cum ajung acasă, încep să pregătesc baia pentru o

noapte romantică: umplu cada cu apă fierbinte, adaug spumă de baie și ulei aromatic afrodiziac, apoi umplu baia cu lumânările discrete și parfumate. Aduc CD player-ul, pun muzică, apoi ne dezbrăcăm reciproc. După aceea intrăm cu grijă în cadă – apa este atât de fierbinte, încât ne taie respirația. Ne așezăm încet, iar trupurile noastre se ating cu delicatețe. Spuma de baie clipocește ușor, oglinda a prins un strat ușor de abur, iar flăcăruile lumânărilor aruncă umbre tremurânde.

You're so beautiful... cântă Joe Cocker.

Mângâi trunchiul ud al lui Oliver. Simt cu limba gustul spumei adunate în jurul firelor de păr de pe pieptul lui. Sunt excitată, aș vrea să fac dragoste. Oliver se apleacă spre mine. Îl sărut. Dar observ că mâna lui dreaptă se mișcă suspect pe sub apă, iar pe chipul lui apare o scurtă grimasă de durere.

— Ce ai? îl întreb nedumerită.

— Nimic, răspunde. Mi-am spart o bătătură...

Ba îmi mai și *arată* minunea.

Întorc capul, oripilată. „Ăștia-s *bărbații cehi*", îmi zic. „Are dreptate mama."

Oliver încearcă zadarnic să dreagă grosolănia. Jignită și iritată, mă duc la culcare, mă întorc cu spatele la el și adorm imediat.

Capitolul XVIII

Oliver face spume la gură – Sentimentele durabile reprezintă numai un mit? – Iluzii pierdute – Cum se educă vameșii în Boemia[39] – Izbucnirea antiamericană a lui Oliver

1/

A doua zi dimineața ne trezim aproape în același timp. Oliver se întoarce spre mine și începe să mă atingă cu grijă și prudență. Este foarte plăcut; totuși, pentru câteva clipe, continui să mă prefac că dorm. Într-un final, scot un fel de murmur neînțeles, precum o pisică adormită care toarce, și mă lipesc de el cu tot trupul; îi simt obișnuita erecție de dimineață. Mă sărută pe umăr, mă îndepărtează ușor, se dă jos din pat și se târăște către baie, ca să se spele pe dinți înainte de a face dragoste. Mă mângâi cu degetele în zona pubiană și mi-l imaginez gol în fața oglinzii de la baie, cu mădularul întărit ca un topor, cu pleoapa încă adormită și cu un pic de spumă verzuie pe bărbie, de la pasta de dinți.

Imaginea asta mă face să zâmbesc, dar în același timp mă și excită.

— Grăbește-te, iubitule! îl strig. Te doresc ca o nebună!

2/

Seara îl urăsc pe Oliver, iar dimineața îl iubesc.

Acum câțiva ani, asemenea variații bruște ale

sentimentelor pentru partenerul de viață mi se păreau inexplicabile, ciudate, oarecum *anormale*. Dar astăzi înțeleg că aceste oscilații sentimentale sunt inevitabile. De asemenea, încep să pricep că intervalele de timp dintre afecțiunea și aversiunea de moment se scurtează din ce în ce mult și că momentele de dragoste și clipele de ură se împletesc adesea, aproape că se identifică.

Pleacă de aici, animalule!

Nu, stai! Rămâi cu mine, dragostea mea...

3/

Pornim către aeroport ca un cuplu proaspăt îndrăgostit.

La început, Oliver nu reușește să pornească mașina. Ca de obicei, prin Praga se circulă cumplit și găsim cu greu un loc liber în parcarea aeroportului, așa că ajungem la „Sosiri" cu sufletul la gură și în ultima clipă. Dar acolo constatăm că zborul mamei are cincizeci de minute întârziere, așa că avem destul timp la dispoziție. Aeroporturile îmi induc întotdeauna o stare de nervozitate, chiar dacă nu călătoresc nicăieri. Mai mult, astăzi, îmbrăcată în blugi vechi și geacă sport, mă simt destul de stingheră printre toți acești „businessmeni" în costume de culoare închisă. Oliver îmi simte nervozitatea și mă ia de mână; de altfel, în ceea ce privește vestimentația, nici el nu stă mai bine ca mine... Găsim un stand unde se vând flori, comandăm un buchet din trei trandafiri și apoi luăm o cafea la barul Meeting Point.

Oliver observă că îmi tremură mâinile.

— Ce-i cu tine? mă întreabă.

Vine mai aproape cu scaunul, apoi mă îmbrățișează, sincer preocupat de starea mea.

— Nu știu, îi răspund, și sunt sinceră. Mi-a venit ciclul, dar nu-i vorba de asta. Mi-e și un pic frică.

Încerc să explic cum pot mai bine – și lui Oliver, și mie însămi. Cred că pricina stării mele este faptul că sunt pe jumătate orfană și, pe deasupra, singură la părinți. Nu am pe nimeni pe lume în afară de mama și de bunica – mă refer la rude de sânge. Cu bunica și așa nu prea se poate comunica, dar mama se află într-un monstru motorizat în greutate de câteva tone, suspendat printre nori. Iar căderea lui de la o înălțime de zece kilometri este împiedicată numai de patru motoare care se pot defecta oricând...

— Înțelegi, mama este undeva printre nori! repet disperată.

Pe jumătate sunt sinceră, dar pe jumătate joc teatru.

— Ăsta e șantaj sentimental, constată Oliver, dar continuă să mă țină de după umeri. Un truc ieftin prin care să mă obligi să te iau în căsătorie și să lărgesc cercul membrilor tăi de familie la cel puțin trei persoane.

Abordez o mină dezamăgită.

— Iar nu mi-a ieșit trucul, mă lamentez.

— Poate iese data viitoare, mă încurajează Oliver.

4/

Ne plasăm printre călătorii care ies pe poartă și așteptăm să apară mama. Ușile hidraulice care ne separă de zona de tranzit se deschid tot timpul. Dintr-odată zăresc silueta dreaptă și mândră a mamei: pășește alături de un tânăr elegant de origine asiatică, care împinge căruciorul cu bagajele ei. Are pe ea un pardesiu îmblănit nou, care îi vine foarte bine. Îi fac din răsputeri cu mâna. Zâmbește, ne aruncă o privire scurtă, apoi se oprește pentru a-și lua rămas-bun de la însoțitorul ei exotic; îi dă mâna și îi spune ceva în engleză. Ceva amuzant, probabil, fiindcă tânărul izbucnește în râs. Tropăi pe loc, nerăbdătoare. Într-un final, mama își îndreaptă căruciorul cu bagaje către noi.

— Ce mai faceți, porumbeilor? întreabă cu o condescendență simulată. Încă nu v-a trecut?

O îmbrățișez și, împotriva voinței mele, izbucnesc în plâns.

— Ce-i cu tine, dragă? întreabă mama cu o grimasă. Te bate?

— Dimpotrivă, oftez și râd în același timp. Imaginează-ți, am fost de câteva ori chiar și la teatru! N-aș fi crezut că relația noastră va trece cu succes este acest test... Dar am reușit!

Mama îmi dăruiește o pernă de călătorie, apoi îmi șterge lacrimile cu o batistă de hârtie.

— Mami, arăți minunat, nu pari deloc obosită! spun uimită. Cum reușești?

Mama îmi explică:

— Am dormit șase ore și sunt proaspătă ca un trandafir de dimineață.

Conținutul acestei metafore corespunde întru totul realității. Mama exact așa *arată*.

Oliver își drege glasul:

— Păi... Bine ai venit acasă, *mămico*!

În ochii mamei apar fulgere, dar acceptă florile de la el, ba îl lasă și să o sărute pe obraz.

— Noroc, Arpagică! zice ea și iarăși ne măsoară din cap până în picioare. Ați fost pe undeva cu cortul? Sau *să curățați pădurea* de uscături?

5/

Afară e urât, aerul e jilav și burnițează.

— Doamne, ce vreme cumplită e aici! exclamă mama când părăsim clădirea aeroportului.

Oliver observă:

— În America nu s-ar putea întâmpla așa ceva.

Trage după el valiza mamei, în timp ce eu îi duc bagajul de mână. Imediat ne atacă doi taximetriști.

— Taxi? o abordează cel mai tânăr dintre ei pe mama; e îmbrăcat în trening și într-o geacă din piele, iar în picioare are șosete albe și sandale de plajă.

— Nu, mulțumim, îl refuză Oliver, înainte ca mama să apuce să reacționeze în vreun fel.

Trecem printre taxiuri și ne îndreptăm către parcare.

— Atunci pupă-te-n... se aude discret, dar suficient de clar în spatele nostru.

Imediat după aceea, cineva râde batjocoritor și pe înfundate.

Oliver se întoarce, dar ambii taximetriști ne-au întors deja spatele și se îndreaptă alene spre clădirea aeroportului. Mama se uită consternată în urma lor.

— Apropo, ne informează ea, vameșul care m-a controlat s-a scărpinat în ureche și de-abia după aia mi-a înapoiat pașaportul! Cu aceeași mână!

— Scandalos, afirmă Oliver.

— Păi și ce, nu-i așa? Pe mâneca uniformei vameșul are *stema de stat*! argumentează mama, dând din cap în semn de dezaprobare. Ziceți și voi, ce au oamenii ăștia în cap?

Ajungem la ultimele rânduri de automobile parcate.

— Lasă-i încolo de mitocani, mami! încerc s-o liniștesc și, pentru siguranță, schimb subiectul. Când faceți nunta? Acum știi data exactă?

Dar altceva a atras dintr-odată atenția mamei. De altfel, s-a și oprit.

— Pot să dau cu presupusul? îl atacă pe Oliver și indică fără greș Skodița lui veche. Asta ți-e limuzina, nu?

Mi-e dragă mașina asta, dar acum o văd prin ochii mamei: aripa de protecție din partea stângă are altă culoare, rugină prin toate colțurile, roțile murdare, lacul decolorat și spălăcit... Printre celelalte automobile din

parcare, majoritatea străine, mașina lui Oliver pare un hârb.

— Nu-i așa că e a ta? întreabă mama râzând.

— Bingo! confirmă Oliver.

— *Mă gândeam eu* că exact o asemenea mașină trebuie să ai, declară mama cu o satisfacție atât de evidentă, încât mă întristează.

— Škoda 105[40] este mai mult decât un automobil! zice Oliver în timp ce deblochează ușile care atârnă ca vai de ele. Škoda 105 este *un stil de viață*...

Oricât ar încerca să glumească, îmi dau seama că sarcasmul mamei îl afectează. Ne urcăm, iar mama se așază în spate. În mașină e frig și mizerie și, pe deasupra – ca de obicei –, stăruie un miros neplăcut. (Oliver susține că el nu simte nimic.) Motorul pornește cu un zgomot înfiorător.

— Un motor pe care nici nu-l auziți, continuă Oliver să glumească.

Mă bucur că își calcă pe mândrie de dragul meu. Ieșim din parcare.

— Toată lumea se plânge de diferența de fus orar, zice mama gânditoare. Dar eu cred că nu-i adevărat. Cea mai cumplită este *diferența* culturală...

Este deja prea mult pentru Oliver. Se întoarce din senin către mama și i se adresează:

— Știi ceva, Jani? Vezi să nu faci pe tine de atâta drag de America...

Mama inspiră adânc, dar se stăpânește și până la

urmă nu reacționează în niciun fel. Nimeni nu mai scoate o vorbă. Când Oliver se oprește la o stație de benzină, mă mut în spate, lângă mama, și îmi îngrop fața între gâtul și umărul ei.

— Ai nasul cumplit de rece, constată mama. Mai mult ca de obicei.

— Păi...

— Ți-a venit?

— Azi-dimineață.

— Și mie tot azi dimineață, face mama.

Ne zâmbim.

— Și Steve? Și nunta? încep eu cu întrebările. Hai, povestește!

Mama se uită în direcția lui Oliver, care pune la loc pompa de alimentare și se îndepărtează către magazin, ca să plătească.

— N-o să fie nicio nuntă.

Sunt de-a dreptul șocată.

— Nu faceți nuntă?!

— E un idiot! Vrea să voteze cu Bush[41]. Și îi plac armele.

— Stai un pic! izbucnesc. Adică nu te măriți cu Steven cel bogat, politicos, arătos și de succes numai fiindcă vrea *să voteze cu Bush*?!

— Nu mă mărit cu nimeni care susține pedeapsa cu moartea! reacționează mama. Pe deasupra, ținea neapărat să ne cununăm în biserică...

Oliver se întoarce. Mama adaugă iute:

— Nu vreau să vorbesc despre asta acum!

---

39 Aluzie la unul dintre primele romane ale lui Michal Viewegh, *Cum se educă fetele în Boemia*, trad. Mircea Dan Duță, Editura ALLFA, București, 2012.

40 Peste autoironia personajului și a Janei se suprapune aceea a autorului: Škoda 105 era unul dintre produsele specifice comunismului cehoslovac din timpul așa-zisei normalizări și un motiv de mândrie propagandistică pentru „forța industrială" a țării. De unde și citarea combinată a unor reclame din epocă și de mai târziu.

41 Este vorba despre alegerile din SUA din anul 2000, când pentru Casa Albă au candidat George Bush jr. și Al Gore.

Capitolul XIX

Patru cai în curte – Conversație cu un dispărut –
Ziua Recunoștinței în Bohnice

1/

Colac peste pupăză, săptămâna viitoare e Ziua Morților.

Mama detestă această zi, ca atare o ignoră, nu o marchează niciodată, în niciun fel.

Acum câțiva ani am încercat să o conving să meargă la mormântul tatei de Ziua Morților.

— N-am nevoie de o zi specială în calendar care să-mi amintească că bunicii, mama, tatăl și soțul meu nu mai sunt în viață, îmi explică mama. Așa că eu marchez această „sărbătoare" pe parcursul întregului an...

La asta n-ai ce să mai zici.

Bineînțeles că bunica ține Ziua Morților, așa că în fiecare an, la sfârșitul lui octombrie, îi cumpăr lumânări (Dumnezeu știe de ce, bunica le vrea numai de culoare violet), un buchet de dalii și o cununiță și apoi o însoțesc pe drumul până la cimitir și înapoi acasă. De obicei mergem cu taxiul, dar anul acesta ne duce Oliver.

— Cine-i individul ăsta? mă întreabă bunica pe un ton bănuitor.

Stă dreaptă și țeapănă pe bancheta din spate, ține în poală lumânările și cununița și îndreaptă către Oliver arătătorul încovoiat.

— Este prietenul meu, Oliver, bunico!

Nicio reacție. După o clipă, bunica zice nemulțumită:

— E frig aici. Ție nu ți-e frig?

Acum e cald în mașină. Oliver a întors butonul care pornește căldura și a zâmbit prietenește către bunica. Dar ea nu îi întoarce zâmbetul, dimpotrivă, pare destul de posomorâtă.

— De ce nu mergem cu taxiul? ține să știe.

— Fiindcă Oliver a fost foarte amabil și s-a oferit să ne ducă el.

Bunica face o grimasă, dar nu comentează informația pe care a primit-o de la mine. Începe să murmure cântecul „Patru cai în curte-au stat,/ Nu-i ia nimeni la arat". Mă uit la Oliver și îl mângâi pe coapsă. Dintr-odată, bunica tace. Iau imediat mâna de pe piciorul lui Oliver.

— Ia zi, Laura! zice bunica, aplecându-se spre mine și clipind.

Știu ce urmează.

— Ți-ai găsit și tu vreun flăcău?

— Mi-am găsit, bunico! risc. Îl cheamă Oliver.

Bunica izbucnește într-un râs disprețuitor.

— Du-te, tu, de aici... mă apostrofează. Cum să-l cheme așa? Ce nume caraghios[42]...

2/

La cimitir este o grămadă de lume, ceea ce, bineînțeles, îl surprinde pe Oliver. Îi explic:

— Astăzi are loc aici o adevărată competiție.

În cimitir mă cam jenez de el, de aceea îmi chem cinismul în ajutor. Durează aproape douăzeci de minute până să ajungem la mormântul tatei, trecând prin mulțimea venită să-și comemoreze dispăruții. Bunica scoate din sacoșă cele trebuincioase și începe să curețe suprafața din marmură. Mă tem să nu izbucnească în plâns, dar, din fericire, se mărginește la a bălăcări administrația cimitirului. Stingherit, Oliver stă deoparte. Îmi dreg glasul.

— Bună, tati! mă adresez cu jumătate de glas celor câteva litere care au prins o patină argintie. Ce mai faci?

Încă nu m-am obișnuit cu faptul că tata nu-mi răspunde...

— El este Oliver, îi mai spun tatei cu voce gâtuită. De fapt, Arpagică... Probabil că ai auzit de el de la mama...

3/

Dacă nu ține Ziua Morților, în schimb, de vreo câțiva ani, mama serbează Ziua Recunoștinței.

Știu ce vreți să spuneți, stimate doamne. Da, Ziua Recunoștinței este o sărbătoare *americană*.

Așa cum probabil bănuiți, totul a început pe vremea când eram cu Jeff.

La jumătatea lui decembrie, Jeff avea zbor către State, ca să își viziteze părinții, și voia să merg cu el. I-am amintit că mama și cu mine nu sărbătorim

Crăciunul și i-am refuzat politicos invitația. Jeff s-a întristat, dar imediat a propus ca, în locul Crăciunului, să sărbătorim împreună Thanksgiving Day, Ziua Recunoștinței. La început și mie mi s-a părut absurd, dar, așa cum mă așteptam, mama a susținut cu înflăcărare ideea lui Jeff.

În dimineața zilei incriminate, a făcut curățenie în tot apartamentul, a făcut duș, s-a fardat și s-a îmbrăcat sărbătorește. I-am urmat exemplul, dar fără tragere de inimă. Jeff a apărut imediat după prânz, îmbrăcat cu un costum albastru care îi venea perfect și încălțat cu pantofi asortați. (Când l-a văzut așa, mama i-a iertat până și faptul că a purtat prin toată Praga un curcan și trei sticle de Chardonnay californian într-o plasă de plastic.) Și-a scos sacoul, și-a suflecat mânecile de la cămașă, și-a prins un șorț în jurul mijlocului și a început să gătească. Trebuie să recunosc că arăta destul de sexy. (Cel puțin pe mama a entuziasmat-o – era de-a dreptul dezlănțuită.) Jeff a umplut curcanul cu migdale, l-a pus la copt, l-a întors și i-a adăugat apă, timp în care a pregătit și sosul de coacăze, și cartofii cu ceapă. Mama a strălucit de fericire pe parcursul întregii seri. A insistat că anul următor să repetăm performanța.

Rickie s-a străduit să-i facă pe plac.

4/

După Rickie, noua tradiție a familiei este preluată de bietul Oliver.

— Ce?! se îngrozește el atunci când îi sugerez cu prudență cam ce se așteaptă de la el în ultima săptămână din noiembrie. Te-am auzit bine?! *Ziua Recunoștinței?!*

— Păi, da... De o vreme, noi o cam serbăm... răspund pe un ton de scuză.

— Sărbătoarea creștină americană numită Ziua Recunoștinței? se arată din ce în ce mai uluit. Atunci de ce nu sărbătoriți Pesah-ul, în amintirea eliberării evreilor din robia egipteană? Sau Ramadanul?

Îi explic cum s-a întâmplat totul.

— Bine că n-ai avut un iubit *chinez*, se strâmbă Oliver. Atunci ar fi trebuit să serbez cu voi Anul Nou chinezesc?

— Oliver... îi rostesc numele și fac apoi o pauză semnificativă. Această sărbătoare *înlocuiește* pentru noi *Crăciunul*... Pricepi?

— Pricep, pricep, se înmoaie Oliver, ținându-se cu amândouă mâinile de după cap. Ba nu, nu pricep! Iartă-mă, pur și simplu nu reușesc! Nu pricep și gata!

— Totuși, aș vrea foarte mult să vii. Și ia-ți costumul negru!

— Faci mișto de mine? Să vin în costum? Nici nu mă gândesc!

— Te rog!

— Am zis „nu"!

— Fă-o pentru mine! Îți dai seama că te-a *invitat* mama? Cred că ești de acord că e un gest pe care ar

trebui să-l apreciem la justa lui valoare...

(Spre surprinderea mea, cu câteva zile înainte mama îmi spusese la micul dejun că, dacă vreau, pot să-l invit și pe Oliver.)

Dar Oliver o ține pe-a lui.

— Oliver, te rog!

— Bine, mă, bine! Dumnezeule mare! strigă el într-un final. Familia asta a voastră o să mă scoată din minți într-o zi!

— Îți mulțumesc pentru înțelegere. Vino la ora șapte.

— Ochei, ăt sevăn, confirmă el. Sevăn pi iem?

5/

Sosește la timp. Nu poartă cravată, dar este îmbrăcat în costum și încălțat cu pantofi asortați. Scoate din geantă trei sticle de Muscat alb și *Istoria SUA*, pe care a împrumutat-o ieri de la Hubert. Mă sărută scurt, mama îi întinde și ea obrazul. Pe urmă deschide cartea la pagina pregătită de acasă.

— În anul 1607, o sectă de vreo sută de fanatici religioși englezi, care își ziceau „separatiști", au fugit în Olanda pentru a scăpa de persecuțiile lui Jacob I și ale Bisericii Anglicane, începe el să ne dăscălească fără altă introducere. De aici, în anul 1620 au plecat în America, unde au întemeiat localitatea Plymouth. Acolo au suferit de foame și de boli.

— Bagă vinul în frigider! îi cere mama.

— În primăvara anului 1621, coloniștii s-au întâlnit cu un indian pe nume Squanto, care i-a învățat să cultive porumbul, continuă Oliver plin de entuziasm. Drept urmare, în aceeași toamnă au avut parte de o recoltă bogată și, de bucurie, au organizat împreună cu indienii din zonă o sărbătoare a recoltei care mai târziu avea să se numească Ziua Recunoștinței.

Ridică ochii din carte și privește triumfător în jur.

— Foarte instructiv! declară mama.

Apoi deschide cuptorul pentru a verifica ce mai face curcanul.

— Asta așa, ca să fie clar! proclamă Oliver pe un ton dramatic, arătând către masa așternută sărbătorește. Trebuia spus odată lucrurilor pe nume, ca să fie clar ce *găselniță de doi bani* e toată sărbătoarea asta.

Așa cum am mai spus, există momente în care Oliver mă calcă pe nervi – și ăsta este unul dintre ele. Mă tem de reacția mamei, dar ea se mulțumește să zâmbească. Apoi spune calmă:

— Oliver, spală-te pe mâini și vino să ne ajuți la bucătărie!

Iar Oliver se execută, ascultător.

Există clipe în care îl iubesc cu adevărat.

---

42 În cehă, *oliva* înseamnă „măslină“.

Capitolul XX

Laura vrea să intre în contact cu high-society –
Lasere și ouă de prepeliță – Scandaloasa dezgolire

1/

– M-am săturat! îi spun lui Oliver pe la începutul lui decembrie, pe un ton de reproș aparent.

Stau culcată pe o parte, sunt ghemuită și presez cu funduleț gol „bagajul" lui Oliver.

– De trei luni mă culc cu tine din două în două zile, iar tu *încă* nu m-ai invitat la *nicio* lansare a noului parfum Esteé Lauder, ca să pot face cunoștință cu Pavel Zedníček sau Mahulena Bočanová...

Trag cu ochiul la el. Oliver zâmbește.

– Încep să-mi pun problema dacă merită să rămân cu tine, continui, dând din cap cu o dezamăgire perfect jucată. Ca trambulină către înalta societate nu faci doi bani.

– Ajunge să-mi spui ce vrei. Se apropie Crăciunul. O să te iau la atâtea reuniuni de firmă, care mai de care mai dezgustătoare, c-o să mă rogi în genunchi să rămâi acasă într-o seară...

– Pentru început, ajunge un singur party, precizez. Alege-l tu!

Într-un final, Oliver pricepe că vorbesc serios. Nu pare tocmai entuziasmat.

– Detest party-urile și reuniunile, se apără el. Dacă nu sunt nevoit, niciodată nu particip. Și nu înțeleg

de ce și-ar dori cineva să suporte *din proprie inițiativă* toată fandoseala aia zisă de societate?

— Vreau și eu o dată în viață să văd cum e...

— Bine, atunci o să vezi, cedează Oliver.

Mă întoarce pe spate și începe să-mi mângâie sânii. Mameloanele mele reacționează imediat. Iar Oliver întreabă:

— Dar eu cu ce m-aleg din chestia asta?

2/

Mă duce la petrecerea de Crăciun a unei cunoscute firme internaționale cu reprezentanță la Praga. Lucrurile se desfășoară într-un club de dans de dimensiuni foarte mari, unde n-am fost niciodată. În fața intrării se înghesuie o mare de oameni, dar cu trei trepte mai sus veghează un bodyguard care nu pare dispus la compromisuri. Străbatem cu greu mulțimea adunată lângă scară. La intrare, un tânăr ras în cap și îmbrăcat într-un costum de culoare închisă (are și cravată) ne oprește cu o simplă privire. Oliver scoate invitația și i-o arată, iar tânărul se retrage cu un pas și, fără o vorbă, ne face loc să intrăm.

Clubul are două etaje și o mulțime de scene înălțate – sau mai precis podiumuri. Muzica ne invadează de peste tot, are un nivel apreciabil, dar încă nu este asurzitoare. Semiobscuritatea domnește peste tot, iar într-una dintre săli este de-a dreptul întuneric. De undeva, din tavan, pornesc niște raze laser viu colorate.

Aerul este greu, sufocant, plin de fum; adesea simt diverse parfumuri scumpe (pe unele le recunosc: Clinique Happy, Kenzo și Oblique de la Givenchy). Observ cu groază că una dintre fetele cu care ne întâlnim când ne întoarcem de la garderobă este goală pușcă de la mijloc în sus – dar se pare că sunt singura care sesizează acest detaliu. Cineva îi adresează lui Oliver un salut amical, dar, până să mă întorc și să văd despre cine e vorba, respectiva persoană s-a făcut nevăzută. Mă agăț de mâna lui Oliver, iar el mă trage după el către interiorul clubului. Adoptă o mină ironică, aproape arogantă, dar simt că nici el nu este în apele lui. Câțiva tineri înclină capul către Oliver cu surprinzător de politicoase gesturi de salut, dar din când în când constat că raiații și cămașa lui roșie (de nenumărate ori spălată) provoacă reacții ironice printre costumele de firmă de aici. Am senzația că și eu am ales o vestimentație prea conservatoare, așa că nu prea mă simt în largul meu. O anumită stare de nervozitate îmi induce și faptul că nu sunt în stare să mă orientez în spațiu. Majoritatea încăperilor pe care le străbatem au formă neregulată, iar împărțirea spațiului este ciudată; peste tot se află baruri în jurul cărora s-au format cozi imense. Caut din mers niște toalete, dar până acum n-am găsit niciuna. Așa cum nu am remarcat nici vreo personalitate mai cunoscută, cu excepția unui fotomodel celebru. În altă sală se găsește un ecran enorm pe care se succedă rapid niște imagini colorate. Din greșeală mă împiedic de cineva și îi cer

scuze. Dintr-odată, Oliver se oprește, se apleacă și sărută pe obraz o fată destul de frumoasă, îmbrăcată cu pantaloni negri stretch și cu un top argintiu; aștept să fiu prezentată, dar individa dispare rapid. Oliver mă împinge mai departe, ne continuăm traseul.

— Era rusalca rătăcitoare... îmi șoptește Oliver în viteză.

— Aia căreia i-ai dat papucii? îl întreb.

Confirmă printr-un gest cu capul. Resimt un ușor acces de gelozie, dar apoi mă orbesc blițurile unui aparat de fotografiat. Când personajul fotografiat se întoarce cu fața către noi, îmi dau seama că îl știu de la televizor, dar nu îmi amintesc cum îl cheamă. Totuși, pe moment, datorită prezenței lui în zonă, interesul celor din jur se reflectă – în parte – și asupra lui Oliver și a mea. Sentimentul că nu am ce căuta acolo este încă și mai puternic. Pur și simplu nu fac parte din acel mediu. În schimb, toți ceilalți arată și se comportă cât se poate de natural: stau în picioare sau pe scaune de piele marca Natuzzi, fumează, glumesc cu voce tare, beau degajați tot felul de cocktailuri și ciugulesc cu furculițe minuscule din farfurioare (habar nu am de unde or fi făcut rost de ele, că nu am văzut pe nicăieri niciun bufet) specialități pe care eu nu le-am gustat niciodată: paté de iepure, ouă de prepeliță și chiar (cel puțin așa susține Oliver) trufe.

— Bine ai venit în lumea virtuală! dă din el Oliver. Nimic din tot ce vezi aici nu e adevărat.

Îl distrează stinghereala mea.

— În cazul ăsta va trebui să beau ceva, răspund și privesc cu grijă în jur.

Ceafa mi-a amorțit complet.

— În sfârșit, o vorbă cu cap! afirmă Oliver și ne așezăm la coadă la șampanie.

3/

După mai puțin de o oră ajung într-o stare de beție plăcută. Sunt mai degajată, încep să iau seama la muzică și să-mi undui șoldurile fără pic de rușine.

Și să zâmbesc. Chipurile celor din jur îmi par mai prietenoase decât până acum.

— Ce schimbare magică pe capul tău... se bucură Oliver.

Îmi descheie un nasture de la bluză și îmi răsfrânge gulerul, ca să-mi pună în evidență decolteul. Apoi constată cu mulțumire diferența. Pe urmă îmi spune:

— Mă întorc imediat.

4/

A dispărut de aproape treizeci de minute. Mă uit în jur, dar nu îl văd nicăieri. Doi bărbați încep aproape concomitent să-mi vorbească în engleză; nu înțeleg ce vorbesc, așa că dau din cap zâmbind. Mă aflu într-o stare de veselie indiferentă, dar simt cum crește în mine și un sentiment ciudat de nemulțumire.

Mă duc să-l caut pe Oliver. Mă simt ametită.

Descopăr tot timpul noi colțuri întunecoase.

Într-unul, Oliver se sărută cu fata îmbrăcată în tricou argintiu.

Mă observă amândoi. Mai întâi Oliver, apoi ea. Ea zâmbește. Oliver își mușcă buzele și ridică ochii spre tavan. Mă întorc brusc și plec imediat de acolo. Oliver îmi spune nu știu ce cu voce tare, dar nu mă opresc și nici nu mă întorc. Căutând ieșirea, mă lovesc de cei prezenți, mereu mă împiedic de câte cineva. Nici paltonul de la garderobă nu mi-l mai iau. În sfârșit, ajung afară. E un frig cumplit, dar, din fericire, câteva taxiuri așteaptă chiar în fața intrării. Deschid atât de brusc ușa unuia dintre ele, încât șoferul se sperie.

— În cartierul Bohnice! ordon pe un ton neobișnuit de autoritar. Și repede!

Praga, 21 martie 2000

Dragă Laura,

Am primit cu bine scrisoarea pe care mi-ai scris-o împreună cu prietenul tău.

Când am deschis-o și am văzut că este de la tine, m-au năpădit sentimente contradictorii. Bineînțeles, pe de o parte era minunat. Era, în sfârșit, o dovadă convingătoare că mi-ai citit „scrisorile din metrou". (Ce-i drept, după tot circul mediatic pe care l-au declanșat, îmi imaginam că ai dat și tu peste ele, dar aveam nevoie să mă conving.) Pe de altă parte, am

trăit și sentimente neplăcute. Sigur că mă așteptam la inepțiile pe care urma să le citesc, dar insuportabil era în primul rând gândul că te-ai consultat cu EL în ceea ce privește conținutul scrisorii, că v-ați sfătuit ce anume să-mi scrieți, pentru a mă determina să încetez această „campanie publică". Ideea că tu și EL mă comentați în cine știe ce restaurant de lux.

Fără îndoială, tonul relativ moderat al scrisorii este meritul tău. Te cunosc bine și știu că ai o aversiune aproape fizică față de conflicte și că începi o ceartă cu cineva numai atunci când este inevitabil (mai mult, în asemenea situații maschezi și o anumită disperare...). De exemplu, pun pariu că acea aluzie fină, aproape intelectuală, la o posibilă amenințare a fost formulată de tine. În mod sigur, EL s-ar fi exprimat mult mai direct. Afirmați că ceea ce fac reprezintă un act „nedemn și exhibiționist". (Apropo, presupun că unele dintre expresii le-ați preluat automat de la psihologii ăia care speculează caraghios prin ziare și pe la posturile de televiziune despre pretinsele mele tulburări din copilărie și așa-zisa relație problematică dintre mine și mama...) Scrieți că ar trebui „să accept înfrângerea, să mă port ca un bărbat și să încetez cu acest comportament penibil"... Și că ar trebui să mă gândesc la tine și să conștientizez că această spălare a rufelor murdare în public îți este foarte neplăcută. Urmează apoi un fragment de un sarcasm idiot la adresa citării poeziei lui Orten în

ultima mea scrisoare. Cred că aici ai uitat de intervenția condeiului redacțional și ai lăsat comentariul unei poezii pe seama unui om care citește numai reviste despre mașini și iahting... Iar în finalul scrisorii apare acea amenințare voalată cu tribunalul.

Cam asta e. Așa cum bine știi, nu sunt tocmai un bătăuș (ultima caftealã cu pumnii la care am participat datează din clasa a treia). Dar când am citit scrisoarea „ta" mi s-a urcat sângele la cap și am simțit o dorință de nestăpânit să-i sparg mutra nenorocitului ăluia. EL, care este atât de lipsit de demnitate încât se ascunde de mine și mă evită în toate modurile posibile, tocmai EL are impertinența de a-mi da lecții de demintate... EL, cel care îți trimitea sms-uri cu două înțelesuri, deși știa că erai iubita mea, îmi solicită acum „un comportament onest"...

Dar, la urma urmei, EL nu contează. Ce importanță are că vrea să mă reclame? Explică-i că nu mai am ce pierde – oricum am pierdut tot ce aveam. Pentru mine contezi numai tu, Laura. Înțelege-mă: crezi că pot să mă comport altfel? Să renunț, când asta ar însemna să pierd definitiv ceva – fără exagerare – de o importanță vitală pentru mine?

Pe scurt, lupt pentru tine, dragă Laura. Lupt așa cum știu, cât pot mai bine – iar asta nu poate însemna ceva nedemn. Nu contează dacă nu știu cine consideră ceea ce fac drept penibil sau exhibiționist. Astea sunt simple vorbe; și încă din partea unora care

n-au trăit niciodată așa ceva pe propria piele.

Te iubesc, Laura. Întoarce-te la mine!

Oliver

Capitolul XXI

Poligamia ca povară ereditară – Opinii diferite cu privire la infidelitate – Nefericita vânzătoare de prezervative – Marele blond în costum de biciclist

1/

În aceeași noapte o sun pe Ingrid.

Mă ascultă cu răbdare, apoi mă întreabă cu prudență dacă nu exagerez un pic acuzațiile la adresa lui Oliver.

— Să exagerez? țip. Ce să *exagerez*?! Se *pupa* cu el, nu pricepi?! Își băgase *limba* în botu' ei ăla plin de ruj!

— Scumpo, zice Ingrid adormită, mai ții minte cu cine te-ai sărutat tu *de atâtea ori*, în timp ce erai în concediu cu Rickie?

Tac și mi-e rușine.

Ingrid profită de ocazie și îmi explică: spre deosebire de noi, femeile, bărbații sunt infideli chiar și atunci când sunt mulțumiți de partenera lor. Cică treaba asta e dovedită științific. Îmi citează rezultatele nu știu cărui studiu compartiv: istoria umanității a cunoscut ceva mai mult de o mie o sută de civilizații, dintre care peste o mie erau *poligame*.

— Iar asta înseamnă mai mult de nouăzeci la sută, pricepi? Din păcate, bărbații au infidelitatea în sânge, declară Ingrid, plină de importanță.

Ceva nu rimează aici.

— Ingrid... E cineva cu tine acolo?

Ingrid șovăie cu răspunsul, iar eu pricep, în sfârșit. Apoi rostesc extenuată:

— Așadar vrei să spui că, de la bun început, cineva a ascultat tot ce vorbim?!

În receptor se aud niște zgomote suspecte. Aud cum Ingrid spune ceva în șoaptă, apoi, pentru câteva clipe, nu se mai aude nimic.

— Bună, Laura! îl aud dintr-odată pe Hubert. Iartă-mă, dar este foarte târziu, iar peste o oră trebuie să mă întorc în mijlocul familiei... Din păcate, predestinarea mea genetică mă obligă să vă întrerup convorbirea.

Apoi închide.

2/

Nu vreau să-l mai văd pe Oliver. Nu-i răspund la telefon, nu reacționez la sms-urile lui din ce în ce mai disperate.

Nici mamei nu-i spun nimic; pretind cu vitejie că totul este în ordine.

Luni dimineața sosesc la redacție hotărâtă să nu mă destăinui nimănui, dar *femeile echilibrate* citesc pe chipul meu că s-a întâmplat ceva. După câteva clipe, întrebările lor pline de îngrijorare mă fac să izbucnesc în plâns – așa că trebuie să le povestesc tot.

Opiniile redacției cu privire la infidelitate sunt diferite:

Zdeňka consideră că Oliver nu e altceva decât un nemernic egoist, așa cum cică sunt majoritatea

bărbaților.

Dimpotrivă, Vlasta mă avertizează să nu distrug o relație frumoasă din cauza unui fleac ca ăsta și îmi citește un articol intitulat *Andie MacDowell: Gelozia ne-a distrus căsnicia*, pe care îl pregătește pentru numărul următor al revistei.

În principiu, Romana este de acord cu ea, dar îmi spune că, în locul meu, nu ar lăsa lucrurile așa. Hotărât lucru, l-ar pedepsi pe Oliver într-un fel sau altul.

Tesařová zâmbește cu îngăduință. Prin asta ne sugerează că nu a avut, nu are și nu va avea niciodată probleme legate de infidelitate.

Mirek afirmă că în niciun caz nu vrea să se amestece în viața mea personală și nu își permite să dea nimănui sfaturi în materie de relații afective. Dar părerea lui este că ar trebui să termin cu Oliver și să-mi găsesc pe cineva pentru care relația cu mine să însemne mai mult.

Declar că mă voi gândi la asta.

3/

Privirile din ce în ce mai nemulțumite ale Tesařovei mă determină să mă întorc la locul meu. Dimineața încă nu s-a terminat – încerc să muncesc. Încep prin a-mi deschide corespondența – azi am o singură scrisoare. Este foarte greu de citit și numeroase cuvinte sunt subliniate cu hotărâre.

Dragă redacție,

Eu întotdeauna, mi-am rezolvat singură problemele mele personale decât să mă plâng de ele la cineva complet străin *da acuma* chiar nu mai știu *cu cine să mai vorbesc așa c-am zis că să vă scriu dumneavoastră. Poate m-ajutați măcar că nu prea cred că doar d-ăștia ca mine îs* o groază. *Când eram în clasa opta eu am vrut să dau la Școala Centrală Pedagogică, dar* propria mea mamă *mi-a zis că n-am eu cap de liceul ăsta așa că mai bine să dau la școala de ucenici și să mă fac vânzătoare și până la urmă chiar am făcut școala de ucenici și acuma de doi ani sunt vânzătoare la parfumerie la noi în orașul nostru. Da eu să știți că dădusem cererea să mă scriu la Școala Centrală Pedagogică și-am plâns cu lacrimi când a trebuit de-am luat-o înapoi și nici măcar diriga mea dintr-a opta* n-a înțeles *de ce și numa tot repeta și mă-ntreba „Da de ce, Susănico, de ce?". Toată problema la mine e că nu-s cine știe ce de frumoasă (da nici urâtă sper!) și-s cam bleagă și bătucită și pierită și zdrobită la inimă și n-am deloc încredere în mine da de unde atâta încredere în tine când* propria ta mamă *îți zice că* n-ai tu cap *să faci o școală! Aicea la parfumerie de mult nu mai îmi place și tre să recunosc că câteodată am așa un chef să împroșc cu spray din tester* direct în ochi *nu normal pe mână mă scuzați de expresie câte-o vacă care vine aicea și face gât*

pentru toate fleacurile. Când am intrat aicea vânzătoare mă gândeam c-au să vină măcar câteodată și ceva băieți tineri ca să cumpere, da să știți că băieții tineri nu prea cumpără de la parfumerie că n-au bani. Mai degrabă cumpără ăștia mai bătrâni și cu familii că băieții normali n-au de un să dea 1000-2500 de coroane pe-un parfum c-așai în capitalismul nostru „democratic"! Și dacă se mai găsește câte un băiat care să aibă, de obicei vine normal la parfumerie cu tipa lui și asta-ți rupe inima că tu n-ai așa un iubit să-ți cumpere parfum sau măcar ghiocei la primăvară că de un să ai. Mai vin ei și singuri da dacă se-ntâmplă de-mi place vreunul, tot nu-s în stare să vorbesc cu el exact așa cum aș vrea că eu n-am deloc încredere în mine și d-aia nu-mi iese niciodată nimic din chestiile astea! În rest n-am nicio *posibilitate ca să cunosc vreun băiat că-n fiecare zi mă-ntorc acasă la 8 fără 1 sfert și și-așa sunt frântă și de obicei mă duc direct să mă culc. Și în weekend tre să aspir și să-i ajut pe-ai mei acasă și* nici seara n-am voie ca să mă duc nicăieri măcar că am nouăspe ani! *Numa la film mă lasă da cine merge sâmbăta seara la film doar e logic că toți merg la dans sau la restaurant. Sunt în stare ca să le zic o vorbă, două numa la băieții ăia mai mici ca mine care vin la noi la parfumerie și vor de exemplu ca să cumpere prezervative și vorbesc tare urât cu mine, da la băieții drăguți și cumsecade nu-s în stare ca să le zic o vorbă! Așa că uneori*

îmi zic că ce viața mai e și asta, *da nici nu vreau să hulesc că de fapt în afara la încrederea în mine cam am de toate-n viața asta. Numa tare-aș vrea să cunosc și eu pe cineva bun la suflet care* chiar *să mă iubească și p-ormă să aibă cu mine doi copii. Nu tre să fie neapărat unu d-ăla frumos ca-n filme, că-n viață sunt lucruri mai importante decât să fie omu frumos. Și nici nu vreau chestia asta așa de mult. Sau oi fi vrând? Puteți ca să mă sfătuiți ce să fac ca să mi se împlinească visul ăsta al meu? Că câteodată mă disper și-ncep să mă-ntreb ce mă fac dacă nu mi* se-mplinește niciodată *visul ăsta???*

Cititoarea Dumneavoastră Suzana

P. S.: Vă rog ca să-mi răspundeți!!!!!

Termin de citit și încep să mă smiorcăi. Romana se întoarce și mă privește bănuitoare:

— Dumnezeule! Oftează. Asta iar dă apă la șoareci...

4/

După prânz, imediat după ce ne întoarcem la birou, sună cineva la ușă; Vlasta merge să deschidă. Când se întoarce, ne face cu ochiul.

— Fără doar și poate, dând cu ochii de mine, acest tânăr a avut serioase îndoieli că s-ar afla în redacția *Femeii echilibrate*... repetă ea o glumă veche.

Toți ne întoarcem către Vlasta și constatăm că o

urmează un curier[43] care poartă un costum de ciclist, foarte strâns pe trup, și o geacă galben cu negru care parcă aduce în redacție frigul de afară. Băiatul este suplu, bronzat, iar sub cascheta de ciclist îi vedem părul blond, tuns periuță.

Ține în mână un buchet de trandafiri roșii. Ne salută gâfâind:

— Bună ziua.

Răspundem aproape la unison, iar Zdena chicotește ușor.

— Pentru domnișoara Laura... zice blondul și ne cercetează stingherit cu privirea; ochii lui se opresc ceva mai mult asupra mea, ceea ce mă măgulește.

Vlasta confirmă printr-un gest cu capul și printr-un zâmbet, iar mesagerul îmi înmânează florile și răsuflă ușurat.

— Îți putem oferi o cafea, mândrule ciclist? întreabă Romana, dar tânărul refuză politicos.

Apoi părăsește biroul redacției imediat ce îi semnez de preluarea livrării.

Mirek se întoarce către ecranul calculatorului și se face că are foarte mult de lucru, dar colegele – inclusiv Tesařová – mă privesc curioase. Trandafirii sunt în număr de zece. Iar sub celofan se află un plic micuț.

„Te rog, dă-mi șansa de a repara prostia pe care am făcut-o", îmi scrie Oliver. „Te iubesc."

Vlasta nu mai rezistă

— Ei? rupe ea tăcerea.

Le citesc mesajul. Mă străduiesc să pun cât mai multă ironie în glas, dar stratagema nu prea îmi reușește. Doamnele prezente trec printr-o stare de evidentă agitație. În fond, datorită mie, asistă în sfârșit la o *autentică* dramă afectivă. Vlasta îmi propune chiar să includ scena cu trandafirii la rubrica „Povești pe care le-a scris însăși viața", dar Romana refuză ideea cu un gest.

— Aici nu e vorba de rubrică, spune ea. Ci despre cum va *reacționa* Laura...

5/

Cum voi reacționa?

Ce să-i fac acestui monstru?

Tare-aș vrea să-l informez cu răceală în glas că nu vreau să-l mai văd!!! În viața mea! Niciodată! Dar problema este că, de fapt, vreau!!! Să-l văd! Și cât mai repede!!! Așa că îl sun la birou, îi mulțumesc cu răceală pentru flori și îl invit la cină. La noi acasă!!!

Valorile de bază ale familiei versus o rusalcă rătăcitoare în vârstă de douăzeci de ani...

Vrăjit de generozitatea mea, Oliver se îmbată imediat, iar în drum spre noi face un gest încă și mai ostentativ decât faptul de a-mi trimite niște flori: cuprins (probabil într-o oarecare măsură și sufocat) de o avalanșă de dragoste sentimentală pentru mine, pentru mama, pentru el însuși și pentru toată omenirea, intră la bancă, scoate din cont o jumătate din tot ceea ce a economisit de când se știe și cumpără de la cea mai apropiată

agenție de turism un sejur de Crăciun cu durata de o săptămână, în Insulele Canare.

Pentru trei persoane.

Ajunge la noi, se așază la masă, ne arată voucherul plătit și confirmat, se răstoarnă în scaun și se amuză văzându-ne atât de uluite.

— Șaizeci și trei de mii?! dă mama din cap a uimire, în timp ce citește voucherul. Ai înnebunit, Arpagică!

Dar se vede din atitudinea ei că îi pare bine.

— Nu te-ai fi așteptat la asta din partea unui ceh, nu-i așa? zâmbește Oliver.

— Recunosc că te pricepi la *gesturi ieftine*, arunc înspre Oliver o replică în aparență mușcătoare.

— Nu-i așa? Le am cu gesturile ieftine, admite Oliver cu mândrie.

---

[43] În Cehia funcționează un serviciu de mesagerie cu bicicliști a căror vestimentație corespunde întru totul descrierii din text. În primii ani de funcționare ai acestui serviciu, mesagerul tânăr, cu alură sportivă și în costum de ciclist strâns pe trup a devenit în Cehia un gen de sex-simbol comparabil cu sportivul de performanță.

Capitolul XXII

Un spirit de independență fără precedent –
Nein, Vater, nein! – *Amintiri despre Brigitte Bardot –*
Crăciunul pe plajă

1/

Este însă o excursie de grup – iar mama le-a detestat întotdeauna. Dar rezolvă lucrurile cu eleganță: pe aeroportul din Praga se separă de la bun început de grupul de excursioniști și ne lasă pe mine și pe Oliver să îndeplinim formalitățile de prezentare la ghișeul agenției de turism. După aterizare, refuză să parcurgă în colectiv drumul de la aeroport la hotel; îi explică politicoasă ghidului care ne zorește nervoasă să ne urcăm în autobuzul anume pregătit pentru noi (iar vântul bate într-un asemenea hal, încât biata femeie trebuie să țipe ca să se facă auzită) că oricum aveam de gând să închiriem o mașină pentru toată săptămâna, așa că ne vom asigura transportul la hotel din resurse proprii. Ghidul pare surprinsă, cică până acum nu i-a mai adresat nimeni o asemenea cerere. Obiectează invocând răspunderea pe care o are pentru *absolut toți* participanții la excursie.

— Nicio grijă, scumpo! îi zâmbește mama. Ne descurcăm noi.

Părul îi flutură sălbatic în bătaia vântului.

Autobuzul pleacă fără noi.

Ne întoarcem în terminal și ne îndreptăm către standul AVIS. Mama face glume în spaniolă cu fata de la

ghișeu, apoi îi dă cardul de credit, fata dă un telefon, iar în mai puțin de cinci minute în fața celei mai apropiate ieșiri din aeroport se află parcat un Seat Toledo alb. Cerul are culoarea azurului, iar soarele încălzește plăcut. Oliver încarcă valizele, iar mama se așază la volan: pornește motorul și aerul condiționat, mă privește în oglinda retrovizoare, apoi pune mașina în mișcare cu multă finețe, parcurge labirintul marcat haotic al parcării, nimerește fără greș toate pasajele și rampele adiacente autostrăzii, toate sensurile giratorii și intersecțiile și, fără a greși vreo curbă, fără a fi vreodată nevoită să se oprească spre a se orienta – cu atât mai puțin spre a consulta harta –, după mai puțin de cincisprezece minute ne aduce cu bine în parcarea din fața hotelului.

— Mami, zic cu sinceră admirație, chiar că ești tare...

— Știu, zâmbește mama. Dar ceilalți or fi conștienți de chestia asta?

2/

Este o vreme minunată, s-a mai încălzit, chiar dacă vântul continuă să bată cu putere; după-amiază sunt douăzeci și trei de grade. Pentru prima oară în viață nu am nasul și mâinile reci de Crăciun.

Hotelul e de trei stele și e destul de bun. Ba chiar camera cu un singur pat a mamei are vedere la mare. La hotel mâncăm numai micul dejun (încă înainte de a decola din Praga, mama i-a cerut lui Oliver să anuleze

demipensiunea cumpărată inițial). Prânzul și cina le luăm la diverse restaurante din stațiune (felurile mele preferate sunt cartofii în coajă, *papas arrugadas*, de preferat cu sos roșu picant *mojo*, și mai ales *gambas*, creveți serviți în ulei fierbinte de măsline lângă o baghetă caldă cu aromă de usturoi). Evident, chelnerii și turiștii ne iau drept o familie care are o fiică. La un moment dat, când mama merge la toaletă, iar Oliver mă sărută cu pasiune, un cuplu britanic de la masa de alături fac ochii cât cepele la noi. Uneori e neplăcut, dar alteori astfel de reacții ne amuză.

Când Oliver mă îmbrățișează pe plaja plină de nemți, mă fac că mă apăr:

— *Nein, Vater, nein!*

3/

Dar pe plajă îmi dau seama din nou că lui Oliver îi plac mai ales femeile *tinere*; privirea lui expresivă și absorbită urmărește adesea și duducuțe excesiv de june. Peste câteva zile, când – în absența mamei – îi atrag atenția asupra acestui aspect (cu ceva mai multă gelozie decât mi-aș fi dorit), mă surprinde să constat că nici măcar nu încearcă să-și nege „vina".

— *Bineînțeles* că-mi plac fetele și femeile tinere, răspunde el cu aerul cel mai liniștit din lume. De ce nu mi-ar plăcea? Ți s-ar părea mai normal să-mi placă *bătrânele* astea? arată el cu degetul spre niște pensionare nemțoaice pline de riduri.

— De fapt, *pentru ce* se bronzează femeile astea? l-am întrebat chiar din prima zi pe Oliver, constatând conștiinciozitatea pensionarelor pline de riduri de a sta ore întregi la soare. Pentru *cine*?

— Pentru vizitele la doctor, răspunde Oliver sec. Pentru directorul clinicii.

— Mi s-ar părea mai normal să-ți placă femeile apropiate de vârsta ta.

— Atunci n-aș fi aici cu tine, observă Oliver destul de la obiect.

Nu-mi mai trec prin cap decât argumente de tipul „Fii drăguț și conștientizează-ți vârsta" sau „Le-ai putea fi tată", așa că mai bine tac.

— Știi ce a răspuns Brigitte Bardot când a fost întrebată de ce preferă bărbații tineri, chiar dacă a trecut de patruzeci de ani? mă întreabă Oliver. A zis că întotdeauna i-au plăcut tinerii și că nu înțelege de ce ar trebui să-și schimbe gusturile numai din cauză că îmbătrânește...

Tac, dar resimt mocnind în mine o anumită nemulțumire.

— M-aș semna și eu sub acest răspuns, adaugă el.

— Îți place mama? îl întreb cam agresivă. Vreau să spun din punct de vedere fizic.

Oliver șovăie. Apoi își alege cuvintele cu grijă:

— E o femeie frumoasă și inteligentă. Are... *personalitate*.

Prudența din exprimarea lui mă incită.

— Te atrage? Ai avea chef să te culci azi cu ea?

— Azi *la ce oră*? încearcă s-o dea pe glumă, dar nu-l iert.

— Ai avea sau n-ai avea chef?

Îl privesc drept în ochi.

— Întrebarea ta e prea categorică. Iar viața nu e atât de categorică.

— Bine, reformulez: *mai degrabă* ai avea chef, sau *mai degrabă* n-ai avea?

Oliver oftează. Apoi răspunde fără chef:

— Mai degrabă n-aș avea chef.

— Vezi? zic tristă. Și ce se va întâmpla când voi avea patruzeci de ani?

— De fapt, ce vrei să auzi?

— Un răspuns sincer.

— Nu știu. Efectiv nu știu.

— Nu știi? Și cum vrei să trăiesc alături de tine, dacă nu știi chestia asta?

Lui Oliver îi sare țandăra:

— Dar atunci cum vrei să trăiesc eu, dacă nu știu?! De ce crezi că pentru mine ar fi mai ușor? Lumea e numai una, nu se împarte în bărbați și femei, cum încearcă să te convingă ăia din *Cosmopolitan*. *Toți* suntem în aceeași barcă, în același rahat *unisex* care se numește *viața omenească*! Înțelege odată!

— Bineînțeles că pricep că viața e un rahat, și m-am împăcat cu asta! ridic tonul. Numai cu opiniile tale nu mă pot împăca!

— Păi, vezi! jubilează Oliver. Singură ai zis-o! Asta e atitudinea clasică a femeii față de viață! Vă împăcați cât de cât cu imperfecțiunea *vieții*: asta e viața, trebuie s-o luăm așa cum e. Dar nu vă împăcați niciodată cu imperfecțiunile *bărbaților*. Îl căutați în permanență pe *Mr. Perfect*, ba mai și aveți pretenția că *vi se cuvine* să-l găsiți și să-l aveți. Aveți impresia că bărbatul desăvârșit este un *drept* inalienabil al femeii. Iar dacă nu găsiți un asemenea individ, vă simțiți *pe bună dreptate iritate*...

— Palavre!

— Sile, îmbătrânesc, fă ceva! Sile, nu vezi că mă înconjoară o lume crudă și nedreaptă? Vă enervează *zeii* destinului, dar, cum știți bine că ăștia nu primesc reclamații, vă vărsați nervii pe *paznicul templului*...

Tot restul zilei nu mai scoatem o vorbă. Încerc să citesc, dar nu mă pot concentra. Mă gândesc la Rickie și mi-e dor de el.

Până la urmă, pe Oliver și pe mine trebuie să ne împace mama...

Bine am ajuns!

4/

Ne dăm seama că e Crăciunul numai după faptul că plaja e încă de dimineață plină de Moși Crăciuni matoliți, în costum de baie, care vorbesc nemțește. Convenim cu mama că peisajul este un pic absurd, dar că, din fericire – și spre deosebire de crapul tradițional[44] și brazii care strălucesc în geamurile apartamentelor din

Bohnice –, nu trezește în noi niciun fel de amintiri legate de Crăciun.

Exact acum opt ani a murit tata.

Ne aflăm într-o cafenea de la marginea plajei, iar chelnerul ne aduce un vas de sticlă în formă de balon, plin cu sangria răcită exact atât cât trebuie.

— „Crăciunul un pic altfel", decretează mulțumit Oliver. Excelent slogan, nu? Mă gândesc să-l vând vreunei agenții de turism.

Privirea mamei a căzut pe sandalele lui ponosite și pe tricoul plin de găuri.

„Mami, nu spune nimic", o rog în gând. Ea ține între buze un pai pe care încă nu l-a desfăcut din ambalaj și rostește cu gândul în altă parte:

— Imaginează-ți că, de ani de zile, o mătușă de-a noastră coace cozonaci de Crăciun...

Plină de recunoștință, mă alătur conversației:

— Nu c-am cârti. În fond, datorită acestui obicei al mătușii, avem cu ce să hrănim pisica...

Oliver ne mângâie pe brat, apoi ne sărută (pe amândouă).

E prima oară când mama îi permite. Ba chiar roșește un pic.

— Păi, la mulți ani de Crăciun! zice Oliver și ridică paharul pentru un toast.

Mâna mamei șovăie.

— Oliver, noi nu folosim urarea asta, îl informez încetișor. *Sorry.*

Oliver bagă capul între umeri, în semn de scuză.

— Atunci, pentru *sănătate*! încearcă el din nou.

— Pentru sănătate și pentru *dragoste*! completează mama și ciocnește cu noi.

Tot restul după-amiezii ne zbenguim în valuri.

---

44 În Cehia, o specialitate culinară tradițională de Crăciun este crapul la cuptor.

Capitolul XXIII

Un neamț care detestă nemții – Dragoste între cei rămași – Este psihologia masculină influențată de societatea împărțită în clase? – Profunzimea somnului de femeie

1/

Chiar a doua zi, în timpul unei excursii în Tenerife, mama își întâlnește noua iubire de o viață.

Este un neamț care îi detestă pe nemți cu toată sinceritatea.

La rândul ei, mama îi detestă pe cehi, așa că au toate șansele de a forma un cuplu ideal.

2/

Îl cheamă Hans, are patruzeci și cinci de ani și este arhitect; călătorește singur. Seamănă un pic cu Clint Eastwood în tinerețe, impresie care mi se accentuează atunci când, în timp ce așteptăm feribotul, respectivul se apropie de noi ca să ne întrebe nu știu ce în limba engleză.

Cea care – numai din politețe – prelungește conversația în mod oarecum artificial este mama.

— *It's a windy day today, isn't it?* ciripește ea.

În schimb, ieri a fost plăcut și cald, nu? Nici răcoare, nici arșiță. Exact cum trebuie.

Eu și Oliver schimbăm o privire amuzată, dar mama nu ne bagă în seamă.

S-ar zice că nici Hans nu e mare amator de Crăciunuri reci în Europa Centrală, nu, continuă ea să se străduiască.

— *Well, it depends...* răspunde Hans cu un zâmbet simpatic.

Hans petrece fiecare Crăciun acolo, se interesează mama.

Numai de trei ani, răspunde Hans.

Dar dintr-odată nu mai este atât de sigur pe el. Strânge buzele și bagă capul între umeri. Vine aici de Crăciun de la moartea soției, adaugă apoi, ca pe un fel de scuză.

— *Oh, my God!* izbucnește mama. *I'm so sorry!*

Începe imediat să vorbească în germană și se scuză din nou în fața lui Hans. Eu înțeleg cam un cuvânt din cinci, dar este evident că pe Hans îl încântă germana ei perfectă. Ridică mâinile în semn că nu este nevoie de scuze. Apoi, plin de tact, schimbă subiectul și ne întreabă în engleză cum am petrecut Ajunul Crăciunului în Cehia. Sau l-am petrecut aici? Îi privește mai ales pe mama și pe Oliver – este clar că, la fel ca mulți alții, îl consideră tatăl meu. Următoarea întrebare pe care ne-o adresează confirmă această impresie, iar mama îi explică eroarea.

De data aceasta Hans este cel stingherit și care se scuză inutil de mult. În timp ce vorbește, în ochii lui se citește o întrebare nerostită.

— Soțul *meu*, îl informează mama, s-a stins acum

opt ani.

Hans oftează adânc, cu un aer de neputință. Se pare că nu-și găsește cuvintele.

— Nicio problemă, îl liniștește mama. Nu vă simțiți obligat să reacționați în vreun fel anume.

Hans începe să râdă. Și trebuie să recunosc că îi stă bine.

Zâmbește și mama. Ne urcăm pe feribot.

— Ce-ar fi să-i lăsăm aici pe *ăștia tineri*, îi propune mama lui Hans, indicându-ne pe mine și pe Oliver, și să mergem la o cafea *fără niciun fel de obligații*?

Hans este de acord imediat:

— Bună idee!

3/

— E din Hamburg! ne informează mama fericită după o jumătate de oră, când se întoarce. Acolo s-a născut.

Oliver afișează o expresie ostentativ de buimacă.

— Iartă-mă, ține el să știe, dar ce este *atât* de încântător în faptul de a te naște la Hamburg?

Sigur că nu de Hamburg e vorba, îi explică mama, ci despre faptul că Hans este un *vest-german* (așa cum, de altfel, ea și spera în secret), nu un fost *redegist*.

Dar Oliver are un pic de chef de ceartă:

— Și de ce atunci când începe o poveste de dragoste e atât de important cine și în ce regim a crescut?

— Pentru că socialismul i-a deposedat pe

majoritatea bărbaților de siguranța și respectul de sine, explică mama. Și cred că tu știi ceva despre asta, Arpagică...

(„Obișnuiau să vorbească despre popoare întregi ca și cum ar fi vorbit despre indivizi. Iar mie chiar și a vorbi cu atâta siguranță despre indivizi mi se părea ceva riscant și nepotrivit", îmi citează mai târziu Oliver din cartea pe care tocmai o citește.)

După ce coborâm de pe feribot, ne urcăm într-un autobuz. Iar în autobuz observ că, în două, trei rânduri, mama îi aruncă lui Hans niște priviri cochete. La prima stație coborâm, iar Hans ni se alătură din nou. Admirăm împreună și vârful înzăpezit al muntelui Pico de Teide. Ceva mai târziu, Hans mă întreabă cu ironie fină (fiindcă are o fiică măritată de vârsta mea) dacă îi permit să o invite pe mama la prânz.

— Mai întâi, două întrebări de control! îl atac cu severitate în limba engleză. Prima: ce părere aveți despre pedeapsa cu moartea?

— Despre pedeapsa cu moartea? răspunde surprins. Sunt împotrivă...

— Bun. Dar armele? Vă plac?

Mama râde.

— Nu-mi plac, zice Hans, tot fără să priceapă.

— Ochei. Atunci puteți merge la prânz cu mama...

4/

Pe parcursul zilelor următoare, Hans și mama sunt

nedespărțiți. Amândoi par îndrăgostiți.

— Cum ți se pare tipul? o întreb curioasă pe mama.

— Deocamdată, extraordinar, răspunde mama. Deocamdată, aproape ideal...

— Dumnezeule mare! izbucnește Oliver. Iar? *Bărbatul ideal* nu există! Bărbatul ideal este numele unui virus care atacă rațiunea feminină – în măsura în care există ceva asemănător cu rațiunea feminină...

— Poate că bărbatul ideal nu există, dar nici drept virus nu-l poți caracteriza, îmi exprim dezacordul. Este pur și simplu un *vis* frumos.

— Și o să te miri, dar uneori visele omului se mai și împlinesc, mă completează mama.

Apoi zâmbim una către cealaltă.

Oliver dă din cap în semn de dezaprobare.

— Prostii! Ăsta e un *mit* periculos. Fiecare femeie care utilizează această asociere de cuvinte ar trebui arestată pentru infracțiunea de răspândire a panicii. Sau, și mai bine, pentru *amenințarea siguranței generale a cetățenilor* – pedeapsa este mai mare în acest caz.

Mama își toarnă ceai. Observ că îi tremură un pic mâna.

— V-ați supăra dacă m-aș muta la hotelul lui Hans? întreabă ea ca din întâmplare, dar evitându-mi privirea. Am vrea să petrecem Revelionul împreună.

— Crezi că merită? obiectează Oliver. Pentru o singură noapte?

— Bineînțeles că nu ne-am supăra... intervin eu.

5/

Seara o petrec cu Oliver în barul hotelului; ne țin companie alte câteva cupluri, la fel de însingurate ca noi. Din restaurantele alăturate se aude zarva petrecerilor de Revelion care tocmai încep. Dacă ar fi după mine, aș vrea să mergem undeva să dansăm, dar Oliver detestă discotecile. Mă gândesc la mama, dar nu spun nimic.

— Dacă mai beau și asta, adorm urgent, îi aduc la cunoștință lui Oliver în clipa în care mai comandă două pahare de vin roșu și greu.

— În fragedă copilărie, începe Oliver gânditor, îmi plăcea foarte mult un cunoscut cântec despre ucigașul Mackie Messer din *Opera de trei parale*[45]. Îl interpreta Miloš Kopecký.

Vorbește ca din carte, deci mi-e clar că s-a matolit deja.

— Mai pe scurt! îi solicit.

— Acest cântec conține următoarea strofă: „Într-o seară, o femeie liniștită se culca/ Și în somn e siluită, însă Mack nici nu mai vrea/ Ca să știe apoi de ea."

— Fantastic! reacționez eu, obosită. Și care-i morala?

— Acest cântec a reformat viziunea mea despre cât poate fi de profund somnul unei femei.

Cugetarea asta mă face să râd. Când vrea, Oliver

știe să fie amuzant. Iar faptul că este bronzat îmi amintește că, în fond, e vorba de același Oliver.

Cel din Korčula.

Mă lipesc mai strâns de el și îmi face plăcere sentimentul că suntem unul al celuilalt.

— Din cauza acestui cântec nenorocit am crezut timp de ani de zile că, dacă dormiți, noi, *ăștia*, putem face cu voi *tot ce vrem*, continuă. Îți poți imagina dezamăgirea de mai târziu?

Mă uit în jur dacă nu ne observă cineva, apoi îi bag mâna între picioare.

— Și ți-ar plăcea chestia asta? îl întreb, cochetă. Ți-ar plăcea... dacă aș dormi *adânc*?

— Să admitem, zice Oliver cu prudență, că o femeie adormită prezintă o anumită atractivitate pentru un bărbat.

— Da? Și în ce constă această atractivitate?

— În faptul că bărbatul poate să treacă direct la treabă, fără să-l împiedice nimic, împlinindu-și astfel instinctul dominator care i-a fost hărăzit – ceea ce și-a dorit, de altfel, dintotdeauna. De asemenea, în faptul că femeia adormită nu-i solicită toate activitățile alea absurde cu rol de preludiu, pe care, Dumnezeu știe de ce, doamnele redactor de la revistele pentru femei le consideră excitante. Nu-și mai pierde timpul cu masajul pseudooriental al tălpilor sau suptul lobului urechii... Și, în sfârșit, scapă de obligația de a face conversație în perioada de postludiu.

Știu că nu vorbește serios în totalitate, totuși ceva mă determină să mă îndepărtez un pic de el.

— Așadar, pentru voi cel mai bine ar fi dacă femeia ar fi *moartă*?

— De ce neapărat moartă? întreabă liniștit. Ajunge să ia din când în când câte un rohypnol[46].

Până acum câteva clipe, discuția mi se părea interesantă, chiar excitantă, dar acum nu mă mai amuză. Pe lângă noi trec alergând și țipând doi băieței de vreo cinci ani. Oliver ia o figură de om chinuit.

— Puradeii ăștia ar trebui să doarmă de mult! se oțărăște el.

La început nu zic nimic. Dar după câteva clipe îl întreb:

— Care e părerea ta despre copii?

— Copii aduc și bucurii, și griji.

— Vorbesc serios.

— Chiar? întreabă Oliver. Copiii sunt jucăriile adulților plictisiți și care nu știu ce să facă cu viața lor.

— Cum?!

— Copiii sunt umplutura vieților goale.

Sunt de-a dreptul consternată.

Și voiam să mă mărit cu omul ăsta!

Praga, 20 aprilie 2009

Dragă Laura,

A venit primăvara, iar eu continuu să-mi cânt

vechiul șlagăr: se numește „Laura, întoarce-te!“. Este hitul sezonului. Am fost menționați de câteva ori în diverse ziare, de două ori la emisiunea principală de știri a televiziunii NOVA și cică și într-o emisiune de știri a televiziunii germane ARD. (Folosesc în mod îndreptățit pluralul, fiindcă tot acest succes mediatic este în primul rând meritul tău...) Un critic literar a scris chiar și un articol în Respekt[47]*, intitulat „Orfeul din metrou“*[48]*. L-ai citit? Sau acum te limitezi la revista* Iahturi și șalupe?

Am remarcat de multe ori cum câte unii dintre călători (de obicei o fată sau o femeie) îmi citesc scrisorile cu un interes real și cum lectura îi impresionează, ceea ce trezește în mine o anume stare de tristă mulțumire. Dar am trăit și experiența contrară: călătorul manifestă o evidentă lipsă de interes, citește numai primele câteva rânduri, apoi, plictisit, își întoarce ochii către reclamele alăturate – „Gustă asta“, „Hai să cunoști gustul extraordinar al acestui produs“, „Nu te limita, încearcă, ai curaj“... Asemenea lucruri atrag și amuză. Tristețea plictisește, mai ales când este a altcuiva. Durerea altcuiva? Nu te interesează!

Nu demult am văzut cum un grup de adolescenți își băteau joc într-un mod destul de vulgar de scrisoarea mea anterioară. Nu sunt atât de idiot încât să nu le înțeleg reacția, totuși am sperat în secret că măcar una dintre fete le va spune băieților din grup

ceva de genul „Potoliți-vă, tembelilor!“, așa cum se întâmplă când cineva face glume a căror vulgaritate depășește măsura. Dar niciuna dintre fete n-a spus nimic. Mai există însă oare vreo măsură în această epocă a kitschului cehesc superficial și de succes? Când ne batem joc de Palach[49] și de lagărele de concentrare, mai putem lua în serios sentimentul abandonării, cu care ne întâlnim în fiecare zi?

În legătură cu deja menționata singurătate: nu e nevoie să mă crezi, dar pe parcursul lunilor care au trecut de la despărțirea noastră nu m-am culcat cu nicio femeie. Mă cunoști bine și știi cât de important este sexul pentru mine. Acum vreo trei săptămâni, un coleg din agenție (bineînțeles că îl cunoști, dar din motive lesne de înțeles nu pot menționa aici numele lui), care nu mai suporta să constate ceea ce numea „tortura mea voluntară“, m-a târât după el într-un bordel din afara Pragăi. Dar n-am fost în stare să mă duc „sus“ cu niciuna dintre fetele alea cât se poate de sârguincioase în meseria lor, însă în mod evident nu tocmai fericite. Ironia soartei: am pierdut totul, dar mi-au rămas barierele psihologice... Concret (de data aceasta te rog să-mi ierți detaliile intime – recunoaște că până acum m-am abținut în mod exemplar): când au pus melodia lui Céline Dion „Let's Talk About Love“, una dintre fete, pe bună dreptate enervată de nehotărârea mea, mi-a pus mâna între picioare. Am avut imediat o erecție – și în același timp am

izbucnit în plâns. Încearcă să-ți imaginezi scena (apropo, auzind povestea asta, doctorul Z. a început să râdă, ceea ce nu este tocmai reacția pe care o așteptăm de la un psihiatru): mă aflu într-un bordel provincial, stau într-un fotoliu monstruos, pantalonii îmi sunt umflați într-o anumită zonă, cântă Céline Dion – și eu plâng în gura mare.

Așadar, ți-am oferit și o mostră de „umor decent autoironic" (cum scria în articolul din Respekt*), legată de ceea ce ți-am spus cu privire la modul meu de viață exemplar de ascetic și mai ales la faptul că sunt încă single. Acum urmează ceva mai puțin amuzant.*

În ultimul timp îmi revine un vis cumplit, un coșmar care îmi produce stări de anxietate. În acest vis, te întâlnesc mereu în câte un parc, mai ales în parcul din Pru˚honice[50] *(habar n-am de ce exact Pru˚honice, fiindcă ultima dată am fost acolo într-o excursie cu clasa, pe vremea când eram elev, iar unul dintre colegi, fără să vrea, mi-a smuls o aluniță care pe urmă mi-a sângerat toată ziua...). În visele astea, te văd sau însărcinată, sau cum te apleci deasupra cărucior ului. Iar cărucior ul ăla este tare demodat – tipul ăla vechi, din material împletit –, dar ce știu eu, poate că azi e la modă iar.*

Mă rog să nu fie adevărat.

Te iubesc, Laura – iar asta va dura veșnic.

Întoarce-te!

Oliver

---

45 Este vorba despre *Opera de trei parale* a lui Brecht, nu a lui Havel. Unul dintre personajele principale este ucigașul și tâlharul londonez Mackie Messer, iar unul dintre cântecele din operă, care, după premiera din 1928, au făcut carieră internațională, este „Die Moritat von Mackie Messer" (în variantă engleză, „Mack the Knife"). În variantă cehă, opera a fost prezentată la televiziune, în alb-negru, în anii '60, iar cîntecul despre Messer este interpretat de marele actor ceh Miloš Kopecký, care a contribuit enorm la popularitatea aecstei piese în fosta Cehoslovacie.

46 Anxiolitic și sedativ puternic.

47 Respectată revistă de cultură cehească.

48 Aluzie la un film american clasic, „Orfeu în infern", realizat de Sidney Lumet în 1960.

49 Jan Palach, student ceh care și-a dat foc în anul 1969, în semn de protest față de invazia din 1968 a Cehoslovaciei de către Uniunea Sovietică și armatele altor state din Pactul de la Varșovia.

50 Zonă verde în sudul Pragăi, în care se află un parc de mari dimensiuni.

Capitolul XXIV

Noutăți de acasă – O cafea neparticipativă –
Dragoste prin telefon – Propunerea neașteptată a lui Oliver

1/

„Bine ați venit din vacanță“ sau „Noutăți de acasă“:

Bunica a ieșit la plimbare de Anul Nou împreună cu infirmiera care are grijă de ea, a căzut și și-a fracturat colul femural. A fost operată, iar acum este internată la spitalul Bulovka, într-un salon pe care îl împarte cu alte două bătrânele la fel de imobile ca ea și cu un funcționar de stat ieșit la pensie, aflat în stare gravă. Eu și mama o vizităm cu schimbul, o dată la două zile. Încercăm să o amuzăm în toate felurile, dar bunica este neobișnuit de tăcută; nici măcar nu m-a mai întrebat dacă mi-am găsit vreun flăcău.

Hubert și-a părăsit familia imediat după Crăciun și s-a mutat în garsoniera lui *Ingrid*. Au petrecut împreună Revelionul. Ingrid i-a cumpărat lui Hubert două biblioteci mari, un lampadar și, bineînțeles, un fotoliu. Afirmă că, pentru prima oară în viață, este cu adevărat fericită. Oliver este entuziasmat și îmi reproșează că nu îi împărtășesc bucuria.

Doamna Chiflă are cancer. Face tratament cu iradiere, așa că i-a căzut părul și trebuie să poarte un batic pe care este brodat un model aproape identic cu acela de pe etajera lor de pantofi. Se poartă de parcă eu și mama am fi vinovate de boala ei. În schimb, de câte ori

ne întâlnim întâmplător pe coridor, *nea Chiflă* încearcă să ne îmbrățișeze. Ne-a adus vestea în seara în care ne-am întors din Insulele Canare. Bineînțeles, este copleșit de durere. Mama i-a făcut o cafea și i-a ascultat oful cu indiferență. S-a hotărât să nu se implice emoțional. Susține că dacă *ea* nu are dreptul de a fi indiferentă în această chestiune, atunci nu-l mai are nimeni.

Pe *Tesařová* o bate bărbatul. Mi-au spus Vlasta și Zdeňka. Până acum a reușit să ascundă această realitate cu ajutorul machiajului, dar după Revelion a aflat toată lumea – este greu să pudrezi nasul fracturat și arcadele sparte. Romana încearcă s-o consoleze pe șefa, enumerându- femeile celebre care au fost și ele victime ale violenței conjugale.

Până acum, această strategie nu prea a dat rezultate.

2/

Cu ocazia Crăciunului, editorul *Femeii echilibrate* ne-a făcut cadou bilete la Teatrul Național, la piesa *Maryša*[51]. Am sunat-o pe mama și am întrebat-o dacă, având în vedere situația cu bunica, nu ar fi mai bine să dăm biletele altcuiva. Dar ea a răspuns că vrea să meargă la teatru, fiindcă trebuie să ne mai gândim și la altele, nu numai la necazurile de fiecare zi.

Amândurora ne-a plăcut foarte mult spectacolul, Zuzana Stivínová a jucat-o excepțional pe Maryša. La mult timp după încheierea reprezentației, și eu, și mama

suntem încă foarte impresionate și nu putem rosti niciun cuvânt.

— Știi la ce m-am gândit? mă întreabă mama într-un final, în timp ce ne îndreptam prin ger către cea mai apropiată stație de metrou.

— Nu, răspund, clănțănind din dinți.

— Situația Maryšei este dramatică, fiindcă nu-l iubește pe Vávra, ci pe Francek. Dar ce se întâmplă când în viața femeii *nu există* niciun Francek?

Mama mă privește pieziș și își înfofolește gâtul mai bine în gulerul paltonului.

— Sau când femeia nu e niciodată sigură că bărbatul din viața ei e omul potrivit? Când se *îndoiește* întotdeauna, de toți bărbații pe care-i cunoaște? Când această veșnică nemulțumire, această eternă incertitudine – dacă a ales sau nu așa cum trebuie – o obligă să nu se oprească niciodată din căutare?

— Vorbește-mi despre asta!

— Atunci nu e mai bine *să renunți* la luptă? *Să cedezi* voinței tatălui sau a altcuiva? Să te lași copleșită de *destinul implacabil*? Să renunți la această insuportabilă responsabilitate a propriei decizii...?

Încep să intuiesc la ce face mama aluzie.

— Problema e că avem posibilitatea de a alege. De-aia suntem mereu nemulțumiți, zice ea. Conștiința *inevitabilului* ne-ar fi, poate, benefică: „Asta e, nu poate fi altfel. Asta-i viața.“ Poate că tocmai de *asta* avem nevoie.

3/

De la întoarcerea din Insulele Canare, Hans o sună pe mama o dată la două zile, iar ea îi telefonează de două, trei ori pe săptămână. Vorbesc între ei nemțește, așa că nu înțeleg aproape nimic, dar la sfârșitul convorbirii mama are întotdeauna o figură posomorâtă.

Îi povestesc și lui Oliver despre asta. Nu zice nimic, se mărginește să ridice din umeri.

După câteva zile îmi servește un citat din cartea pe care o citește acum și care se numește *Generația X*: „Reprezintă un grup de oameni cu tendința cronică de a călători în detrimentul propriei stabilități financiare și a confortului pe termen lung și de a trăi catastrofice și extrem de costisitoare povești de dragoste prin telefon cu indivizi numiți Serge."

A încheiat citatul și acum tace, mulțumit de sine.

— În cazul de față, Hans, completează.

Pe la mijlocul lui ianuarie ne sosește prin fax confirmarea unei comenzi pentru un bilet de avion cu destinația Hamburg. Mama anulează câteva contracte pentru traduceri (pe care le obținuse cu mare dificultate) și cade din nou pradă acelei tendințe centrifuge care încă din tinerețe o determina să plece din Cehia. Scoate din șifonier cea mai nouă valiză și începe să împacheteze după un plan bine alcătuit. Dintr-odată, e plină de energie. Și zâmbește.

Când este în mișcare, se simte în siguranță.

4/

Avionul decolează de dimineață.

Mama se trezește la cinci și jumătate, iar după un sfert de oră mă dau și eu jos din pat. Mama își usucă părul în fața oglinzii din antreu. Mă postez lângă ea și constat această diferență enormă: eu am pe mine o cămașă de noapte mototolită, sunt adormită și ciufulită, iar pleoapele îmi sunt umflate de somn; în schimb, mama este impecabil machiată, are pe ea un costum nou și duduie de elan.

— Pa, scumpo! mă salută la plecare. Ai grijă de tine!

— Drum bun, mamă! Și sejur plăcut!

Închid ușa în urma ei și ies pe balcon. În balconul învecinat se află nea Chiflă. Are pe el niște pantaloni și o bluză din nailon roșu și fumează. Mă fac că nu-l văd. Mama se urcă într-un taxi, apoi ne facem cu mâna timp îndelungat. Nu-mi scapă faptul că și nea Chiflă îi face cu mâna. Taxiul pornește, iar mama își fixează palma pe geamul din spate.

— Încotro și pentru cât timp? întreabă nea Chiflă, concis ca niciodată.

— Pentru paisprezece zile. La Hamburg, răspund cu un anumit sentiment de vinovăție. Bună dimineața!

— Bună dimineața!

Își stinge țigara, dar rămâne în balcon. Doamna Chiflă strigă nu știu ce din apartament. Mă întorc în casă, care mi se pare ciudat de goală. Încep imediat să

mă simt singură și părăsită. Nu reușesc să mai adorm. Îmi fac o cafea și citesc ziarele de ieri. La ora opt sună mobilul. Este Oliver, care tocmai pleacă la lucru.

— V-ați trezit la timp? mă întreabă.

— Da.

— La cât decolează avionul?

— La opt și jumătate.

— Nu fi tristă.

— Hm...

Timp de câteva clipe, Oliver nu mai zice nimic. Pe urmă reia:

— Voiam să-ți propun să te muți la mine.

— Pentru paisprezece zile n-are rost. Și, oricum, trebuie să merg în fiecare zi la bunica.

— Nu pentru paisprezece zile, mă corectează Oliver. Ci *definitiv*.

---

[51] Tragedie scrisă în 1894 de frații Alois și Vilém Mrštík, însemnați dramaturgi cehi. Este vorba despre una dintre cele mai convingătoare piese din tradiția dramei realiste cehești. Acțiunea se petrece într-un sat din Moravia secolului al XIX-lea: Maryša, o fată de douăzeci de ani, este obligată de către tatăl ei să se mărite cu morarul Vávra, cu cincisprezece ani mai vârstnic decât ea și văduv cu trei copii, deși îl iubește pe tânărul Francek, care, la rândul lui, este obligat să plece în armată. În final, după ce Francek absolvă serviciul militar, încearcă s-o convingă pe Maryša să fugă cu el la

Brno, dar ea refuză, ca să nu se facă de rușine în sat, dar și în virtutea unui anumit fatalism: acesta este destinul ei și nu i se poate opune. Vávra încearcă să-l împuște pe fostul iubit al soției sale, ceea ce o determină pe aceasta la un gest disperat: își ucide soțul turnându- otravă în cafea.

Capitolul XXV

De ce se teme Laura? – Oliver și ședințele cu părinții – Un citat din Havlíček[52] – Mirek îndrăgostitul

1/

AM CUCERIT CETATEA HOLTEIULUI BĂTRÂN! este conținutul sms-ului pe care i-l scriu lui Ingrid.

Sunt atât de fericită, încât sunt pe punctul de a-i trimite un emoticon în formă de *inimioară zburătoare*, dar din fericire îmi amintesc la timp de hotărârea de a nu trimite niciodată, nimănui vreuna dintre acele mici imagini stupide. (Doar nu suntem indieni americani, să ne transmitem mesaje cu ajutorul imaginilor...) În același timp, însă, mă tem un pic de conviețuirea cu Oliver.

Mă tem pentru intimitatea mea, pentru obiceiurile mele de fiecare zi.

Mă tem că ne vom banaliza.

Mă tem că îi voi permite lui Oliver să mă calce pe nervi.

Mă tem că voi continua *să caut*.

2/

Totuși, primele două luni sunt neașteptat de frumoase. De la bun început, amândoi ne străduim în mod vizibil. În semn de bun venit, Oliver îmi oferă flori, o pijama albastră de mătase de la Marks and Spencer și un halat alb plușat. La rândul meu, îi cumpăr un fotoliu identic cu acela pe care i l-a cumpărat Ingrid lui Hubert.

Oliver este entuziasmat, drăguț și amuzant. Ne hârjonim și ne tachinăm prietenește.

— Dragă Laura, crede-mă, n-am absolut nimic împotriva șampoanelor de păr, a spumei de baie, a balsamurilor, a fixativelor și a flacoanelor *tale* cu *hair-repair* și lapte de corp care vor acoperi până la refuz bordura căzii mele, îmi spune Oliver după ce se întoarce de la baie. Dar numai cu condiția să rămână loc și pentru sticla cu vin și farfurioara cu măsline...

— Dumnezeule! Un dezordonat cu apucături pedante! râd. E cea mai cumplită combinație!

Mă apucă de bărbie și mă răstoarnă pe pat.

— Laura, măcar zece centimetri amărâți, acolo!

Mă surprinde cu tot felul de mici cadouri. Când vin acasă de la lucru și văd lumina aprinsă în garsonieră, grăbesc pasul cu încântare; dacă ajung eu prima, mă surprind așteptând cu nerăbdare să-l aud cum descuie ușa.

Ne ieșim în întâmpinare în antreu.

— Bună, iubitule! zâmbesc.

— Bună, iubito! zâmbește și Oliver și mă îmbrățișează. Ce-ai făcut azi?

Odată, la un pahar de vin, Oliver deschide chiar o discuție despre copii:

— Există zile în care *reușesc cu adevărat* să-mi imaginez c-aș putea avea copii...

Îi amintesc, tăioasă, propriile lui cuvinte:

— Te *plictisești* în halul ăsta?

Oliver dă din cap.

— La urma urmei, am patruzeci de ani. N-aș vrea ca la ședința cu părinții să fiu tatăl cel mai bătrân...

Replica asta îmi amintește de ceva anume, dar tot simt nevoia să-l sărut pentru ce a spus.

Dormim împreună aproape în fiecare seară. Nu facem dragoste atât de des ca înainte, dar în pat cu Oliver poate fi plăcut și dacă nu ne iubim. În general, mă cuibăresc la subsuoara lui, iar el îmi încălzește mâinile și picioarele reci sau își plimbă încetișor degetul pe fața mea (ador acest gest).

Suratelor, știți ce-i aia iubire?

Când cineva vă mângâie mâna înainte de culcare în mod dezinteresat.

3/

Numai că nimic nu durează o veșnicie.

Într-o seară de februarie, Oliver îmi citează din cartea lui Jaroslav Havlíček pe care tocmai o lecturează acum:

— „Adevărata valoare a iubirii constă în faptul că *a existat*. Visele împlinite se sfărâmă în pragul furtunilor, iar cele zadarnice intră în paradis."

În martie, aceste cuvinte se confirmă și în cazul nostru.

Și tot în martie nu mai am parte de niciun citat. Are foarte mult de lucru – sau cel puțin așa pretinde. Acasă nu ajunge mai devreme de opt, dar cel mai adesea apare

de-abia după nouă.

— Bună, iubitule! îl întâmpin, dar trebuie să mă străduiesc serios ca aceste cuvinte să nu sune a reproș sau chiar a bănuială.

(În același timp, nici nu am voie să mă gândesc la diverse rusalce rătăcitoare...)

Oliver îmi aruncă o privire surprinsă – de parcă l-ar uimi faptul că locuiesc la el.

— Bună, bună! răspunde apoi pe un ton distrat și obosit.

În ultima săptămână din martie este bolnav – propriu-zis, *face* pe bolnavul. Este doar o viroză de duzină, numai că Oliver dramatizează simptomele bolii. Refuză să părăsească patul, geme, își ia temperatura de cinci ori pe zi și se îndoapă cu coldrex, bromhexin și multivitamine care costă enorm. (Farmacia din casa lui amintește de un spital de campanie de mărime medie și bine aprovizionat.)

— În sfârșit, am înțeles ce înseamnă celebra *ipohondrie masculină*, îi zâmbesc în timp ce îi aduc a doua pijama uscată pe ziua aceea, dar Oliver se enervează.

Susține că „bagatelizez în mod cinic" evidentele lui problemele de sănătate.

Bineînțeles că după câteva zile se însănătoșește, dar rămâne tot arțăgos. Seri întregi nu scoate o vorbă, iar când îi cer de la obraz să stea de vorbă cu mine, începe să îmi povestească iritat că toți producătorii de detergenți sunt niște idioți.

Poveștile pe care le spune nu mai sunt amuzante.

Încep să mă plictisesc cu el.

Pe lângă toate astea, a început din nou să bea. În fiecare zi. Și se îmbracă încă și mai neglijent decât înainte.

Într-o zi, pe la mijlocul săptămânii, vine acasă beat criță (întâmplător, chiar în aceeași zi în care, la redacție, Mirek îmi dă o scrisoare de dragoste concepută cu o impresionantă nepricepere). Ies în antreu să-l întâmpin, dar el mă evită, trece pe lângă mine fără un cuvânt și cade pe pat fără a fi apucat să se dezbrace. Aruncă furios cangurul meu de pluș undeva într-o parte și în câteva secunde adoarme tun.

Bineînțeles că sforăie – e ca în filme. Îi aduc o găleată de plastic lângă pat, înșfac mobilul și o sun pe Ingrid.

— Vrei să vezi cum arată iubirea? îi spun fără niciun fel de introducere și fără a încerca să vorbesc încet. Vino până la mine...

4/

Îl privim de sus pe Oliver cel matolit precum două ursitoare dezgustate: miroase a fum de țigară și a alcool.

— Așa sfârșesc visurile noastre de fete... constată Ingrid și îi acoperă spinarea lui Oliver.

— Uneori aș vrea să fiu lesbiană, răspund.

Ingrid mă îmbrățișează și, cu pasiune simulată, mă mângâie pe sâni și între coapse; o resping și aduc

scrisoarea lui Mirek.

...Poate că o să râzi, dar eu chiar simt că-n mine zace atâta iubire sinceră pe care n-am cui s-o ofer, îmi scrie Mirek. *Viața omului e grea când n-are pentru cine să trăiască, să câștige și să se străduiască. Știu că și pentru tine e probabil foarte greu, dar, dacă ai reușit să ții măcar un pic la mine, am putea avea o viață frumoasă împreună, fiindcă eu știu să apreciez iubirea. Eu unul nu bat femeile! Mai mult, am și ceva economii, nu cine știe ce, dar ne-ar ajunge pentru o căsuță mai veche, undeva, departe de Praga. Sau pe tine nu te-ar tenta să trăiești departe de smogul și de zgomotul marilor orașe, în mijlocul naturii, acolo unde relațiile interumane dintre bărbat și femeie încă nu s-au deteriorat?*

Inițial, Ingrid zâmbește impresionată, dar la a doua lectură izbucnește în râs. Oliver sforăie. Încep să mă simt vinovată.

— Ingrid, spun, n-ar trebui să râdem de asta! E un sacrilegiu cumplit.

Dar pe urmă nu mă mai pot abține și chicotesc împreună cu ea.

Probabil că în cazul meu *relațiile interumane dintre bărbat și femeie* sunt deja deteriorate.

---

52 Jaroslav Halvíček (1896-1943), scriitor ceh,

reprezentant de marcă al prozei psihologice interbelice.

Capitolul XXVI

Meet my parents – Trei puișori – E normal
să fii mândru de pavajul din piață? –
Dacă n-ai colorate, dă-mi măcar unul alb!

1/

Iar în aprilie Oliver mă prezintă părinților lui în vârstă de șaizeci și cinci de ani.

De parcă nu ar ști că și fără asta avem destule probleme!

De parcă nu ar ajunge că are patruzeci de ani, că s-a culcat cu mama, că bea de stinge, că se îmbracă îngrozitor, că are opinii care mă îngrozesc în aceeași măsură ca și prietenul lui cel mai bun! Pe lângă toate astea, trebuie să mai aibă și *părinți*!

Lista defectelor lui Oliver se mărește – și ăsta nu este un semn bun pentru viitor.

2/

Mă duce la ei cu ocazia sărbătorilor de Paște; susține că această vizită nu mai poate fi amânată. Pe drum, în mașină, încearcă să-mi sugereze că n-ar trebui să văd chestia asta ca pe o obligație, ci ca pe o cinste. Amintește în treacăt că a avut multe *relații* la viața lui, dar părinților le-a prezentat numai pe acelea cu adevărat serioase...

— Dar pe Rusalca rătăcitoare le-ai prezentat-o? îl întreb de-a dreptul.

Dintr-odată, Oliver trebuie să se concentreze în mod deosebit la condusul mașinii...

— Aha! zic cu acreală.

3/

Oprește în dreptul unei căsuțe tip, la marginea satului; mai departe sunt numai ogoare și câmpuri. Grădina de lângă casă este foarte bine îngrijită, nu este nici urmă din „zgomotul și smogul marilor orașe" – dar, hotărât lucru, n-aș vrea să locuiesc acolo. Oliver oprește motorul și claxonează pe neașteptate, așa că trag o sperietură pe cinste (uneori, în urma unor astfel de experiențe, fac herpes). Perdelușele brodate cu motive florale de la ferestre se ridică, apoi părinții lui Oliver se grăbesc să ne vină în întâmpinare. Îmi zâmbesc, dar știu bine că în același timp mă compară în mod discret cu iubitele precedente ale lui Oliver.

Oliver mă înșfacă de mână și mă târăște în direcția lor. Are pe chip o expresie pe care până acum nu i-am cunoscut-o și care mi-l înstrăinează. „Oare a câta *vizită* de acest gen oi fi?" mă întreb în sinea mea. „A patra? A șaptea? De câte ori au jucat teatrul ăsta până acum?"

— Bună ziua! strigă toți trei cu zâmbetul pe buze.

Primele impresii: tatăl manifestă o jovialitate forțată și este surprinzător de mărunt; are părul rar (o fi o chestie genetică?), iar la gât îi atârnă o cravată de-a dreptul respingătoare. Mama lui Oliver este obeză, dar aranjată în felul ei; e clar că se străduiește să adopte o

atitudine de *demnitate calmă*. E genul care acordă atenție maximă coafurii, aspectului feței, decolteului și felului cum arată unghiile – acoperind restul cu un costum larg și cu eșarfe din mătase... Imediat mi-i imaginez cum ar arăta în pat (ce să fac, serios că nu mă pot abține).

— Mami, deci ea e Laura, zice Oliver.

Maică-sa mă îmbrățișează cu o căldură care, în mod surprinzător, pare sinceră. Inițial nu reușesc să-mi explic această afecțiune imediată, dar, când văd pe etajera pentru reviste din sufragerie câteva dintre cele mai noi numere din *Femeia echilibrată*, pricep că popularitatea revistei se reflectă și în simpatia la adresa redactorilor... De aceea, în timpul prânzului (și trebuie să menționez că în mijlocul mesei se află un ghiveci alb cu iarbă verde, un iepuraș de ciocolată și trei puișori galbeni din material textil), mă străduiesc din răsputeri să povestesc istorioare amuzante din redacție.

Oliver îmi face cu ochiul în semn de aprobare.

4/

După-amiază mergem toți să ne plimbăm *prin oraș* (nu pricep în ruptul capului de unde curajul de a numi „oraș“ fundătura asta mizerabilă). Mama lui Oliver *se agață* de brațul meu cu o naturalețe de-a dreptul șocantă, iar Oliver și taică-său merg la vreo trei pași înaintea noastră. Mergem absurd de încet, ca atare mi-e frig, ca de obicei, și mă simt ca la o înmormântare. În sfârșit ajungem la un fel de piață.

— Pavajul este nou! mă atenționează cu mândrie tatăl lui Oliver.

O fi. Dar toate magazinele și singura cafenea din localitate sunt închise. Probabil pentru încă douăzeci și patru de ore, îmi cade fisa. Vorbesc cu mama lui Oliver despre șampoane și balsamuri de păr; mai precis, repet fragmente pe care le-am auzit de la coafeza mea. Dintr-odată, bătrâna se oprește și îmi cercetează părul cu două degete. Mă simt ca un cal dus la vânzare. Ne încrucișăm cu o femeie de vârstă mijlocie, cu părul încărunțit, care duce într-un cărucior o butelie cu propan-butan.

— Bună! o salută Oliver.

Pariez că nu ghiciți cine era.

O colegă de-a lui din școala generală.

5/

Seara ne uităm cu toții la televizor. După ce se termină filmul în care a jucat Dustin Hoffman, invoc o durere de cap și mă duc la culcare în *camera de student* a lui Oliver.

Oliver apare peste vreo oră.

— Ei, ce zici? vrea să știe.

Nu știu ce să-i răspund, așa că adormim într-o atmosferă de dezacord nerostit (și nici de mână nu mă ține).

De dimineață, Oliver se trezește, din fericire, înaintea mea și mă lasă să mai dorm. Îi sunt recunoscătoare.

Îi sunt recunoscătoare pentru fiecare minut de singurătate. Reușesc să mai adorm, dar după câteva clipe mă trezește un zgomot ciudat: când deschid ochii, îl văd lângă pat pe tatăl lui Oliver ținând în mână o biciușcă de Paște[53].

Și acum poartă cravată.

— Paștele l-am prăznuit, fată, dă-mi un ou vopsit! recită el stângaci ca un școlar, apoi, înainte să pot reacționa în vreun fel, trage plapuma de pe mine.

Am dormit într-un tricou și fără chiloți, așa că țipătul meu strident sună – și este – cât se poate de autentic. Sar din pat și trag de tricou în jos, încercând să mă acopăr cât mai mult. Afișez un zâmbet fals, aproape spasmodic. Tatăl lui Oliver roșește, dar se face că n-a observat nimic.

— De n-ai ou vopsit și pace, un ou alb să-mi dai încoace, doar găina îți mai face! bolborosește el cu vitejie mai departe, mângâindu-mi coapsele goale cu fundele din mătase ale biciuștii.

Situația este cumplit de penibilă pentru amândoi, dar bineînțeles că nu am la mine niciun ou cu care să mă răscumpăr. În acest moment apare Oliver, însoțit de maică-sa; îi cer din ochi să mă ajute – numai că și el are o biciușcă pe care o ascunde la spate și, în loc să mă elibereze, începe să mă „bată“ peste mâinile cu care îmi țin tricoul. Și doare.

— Paște-am prăznuit, măi fată, scoate ouăle pe dată! zbiară el ca nebunul.

Ce, Doamne iartă-mă, vor cretinii ăștia de la mine, să-mi tai ovarele? În sfârșit, când se pare că toată comedia s-a terminat, se repede la mine maică-sa și mă stropește cu nu știu ce parfum ieftin[54].

După care cei doi părinți se retrag râzând.

Mă sprijin de zid și inspir adânc, altfel duhoarea „parfumului" mi-ar provoca voma.

— Trebuie să ai simțul umorului, spune Oliver.

Îl privesc direct în ochi.

— Mă străduiesc, îi șuier printre dinți. Deși, sincer vorbind, aș fi fost mai mulțumită dacă erai orfan...

---

[53] Printre obiceiurile de Paște din Cehia se numără și „biciuitul" fetelor cu o nuielușă din ramuri tinere împletite la care se atașează niște panglici de mătase, timp în care bărbatul sau băiatul care „biciuiește" recită un text ritual prin care îi cere fetei să îi dea un ou colorat sau măcar unul alb, pentru a se „elibera", „răscumpăra" și scăpa de „pedeapsă". Mai mult, în timpul ritualului, fata trebuie să fie dezbrăcată, astfel încât „biciul" să se aplice direct pe piele (vezi mai departe în text).

[54] Un alt obicei local de Paște este „stropitul" fetelor și al femeilor cu parfum, apă de colonie sau pur și simplu cu apă (oarecum înrudit cu „udatul nevestelor" din anumite zone ale Transilvaniei).

Capitolul XXVII

Depresiile lui Hubert – Adevărata valoare a dragostei (reluare) – Un mod dulce de a pune punct – Un cercetaș la cafeneaua Louvre

1/

Ingrid se desparte de Hubert!

— Nu mai rezistam să ascult palavrele alea, îmi explică în timpul prânzului pe care îl luăm la restaurantul Primăria din cartierul Nusle.

— Așadar, până la urmă s-a dovedit că *nu era* așa de matur, inteligent și instruit? îi amintesc cu ironie de felul în care o vrăjise Hubert la început.

— Ba cred că e, recunoaște Ingrid posomorâtă și plictisită. Numai că viața nu-i un concurs cu tema „cine a citit cel mai mult".

O fi ceva adevăr în chestia asta, fiindcă, așa cum Ingrid mă informează fără întârziere, în ciuda maturității și a experienței sale de viață, a inteligenței sale pătrunzătoare și a erudiției sale ieșite din comun (dacă toate chestiile astea vă sună malițios, vă asigur că nu vă înșelați), pe Hubert despărțirea de Ingrid l-a distrus sufletește, iar acum trebuie să meargă la psihiatru de două ori pe săptămână.

— Aiurea! izbucnesc surprinsă.

— Ba da, pe bune! Iar doctorul care-l tratează se numește Zábrana[55]...

Dau din cap cu recunoștință, iar Ingrid surâde

mulțumită. În sfârșit, ne-am răzbunat pe individul ăsta!

Mai târziu, mă confesez la rândul meu:

— Și Oliver mă calcă pe nervi. Uneori nu-l mai suport: nici ghetele lui ponosite, nici garsoniera aia mizerabilă și în care e tot timpul dezordine, nici mașina aia imposibilă...

— Ei, dar chestiile astea nu-s așa de importante... obiectează Ingrid.

— Teoretic. Îți convine să *vorbești* așa, fiindcă nu știi ce înseamnă să ai parte de toate astea în fiecare zi!

Ingrid pare că încearcă să își imagineze cam ce ar însemna.

— Doar nu pretind atât de mult! afirm cu o pasiune în mod evident subiectivă. Vreau doi copii sănătoși și un bărbat care să nu arate ca un boschetar. Asta-i tot. Sau poate și o căsuță albă cu acoperiș roșu și cu șemineu.

— Și eu la fel. Și aș mai vrea o grădină mică lângă casă și un cățel, mă completează Ingrid.

— Și niște vecini cumsecade. Poate un cuplu mai în vârstă. Iar de câte ori bătrâna ar coace ceva bun la cuptor, mi-ar pune și mie deoparte câteva bucățele pe o farfurie pe care mi-ar da-o peste gardul viu dintre curțile noastre...

— Exact! confirmă Ingrid.

2/

În schimb, Oliver e enervat pe Ingrid – așadar, și

pe mine. Susține că ea l-a *trădat* pe Hubert.

— Cum adică să-l trădeze? îmi exprim dezacordul. Păi ce, Ingrid i-a *promis* ceva? Parcă e posibil să promiți ceva în dragoste?

Oliver nu răspunde.

Îi amintesc:

— „Adevărata valoare a iubirii constă în faptul că *a existat*. Visele împlinite se sfărâmă în pragul furtunilor, iar cele zadarnice intră în paradis."

Oliver tace.

Totuși, despărțirea lui Hubert de Ingrid îl determină ca în luna mai să se străduiască să-și schimbe comportamentul: bea mai puțin, vine acasă mai devreme, iar uneori îmi aduce chiar și flori. Din când în când mai povestește chiar și câte o istorioară amuzantă.

Mai mult, a cumpărat o excursie la Korčula. Vom sta în același hotel ca anul trecut.

Pe vremea aceea cu Rickie – mă rog, știți povestea.

3/

Mama și Hans.

De câte ori o întreb, pe parcursul primăverii, cum merge cu Hans, se mărginește să zâmbească și să ridice din umeri. (O înțeleg – după toate experiențele de până acum, nu vrea să se bucure prea devreme.) Dar se vede cu el din ce în ce mai des. În aprilie vor merge împreună la schi în Alpii Savoiei (la fel ca mama, Hans este un excelent schior), iar la sfârșitul lui mai vor petrece

paisprezece zile în Mallorca.

Se pare că s-au găsit...

4/

Mama se întoarce din Mallorca într-o joi după-amiază.

Oliver are o întâlnire cu un client important, pe care cică nu o poate anula, așa că, de data aceasta, al doilea membru al comitetului de întâmpinare va fi Ingrid.

Ne aflăm în spatele balustradei metalice de la Sosiri și ținem în mână câte un buchet de lalele.

Căutăm din priviri o doamnă zâmbitoare, îmbrăcată ireproșabil, cu un machiaj desăvârșit și la vârsta cea mai frumoasă – dar, în locul ei, apare de după ușa hidraulică o femeie în curs de îmbătrânire, într-un costum mototolit și pătat la subsuori.

— Mami! izbucnesc speriată. Ce s-a-ntâmplat?

— Ce să se întâmple? Mai nimic. Se pare că sunt din nou o femeie liberă...

Ingrid o observă cu o expresie grijulie.

Întreb cu prudență:

— Cum adică liberă?

— Cum zic, răspunde mama cu un râs neconvingător. Viața mea este iarăși deschisă unor noi aventuri și promisiuni amăgitoare...

Apoi izbucnește în plâns.

5/

Scurtă recapitulare: după o săptămână de sejur în Mallorca, mama i-a reproșat lui Hans o atitudine arogantă față de turiștii din fostul bloc răsăritean (mai ales față de germanii din est, polonezi și, din păcate, și față de cehi) și a afirmat că acest comportament este „extrem de dezagreabil". După o scurtă pauză, Hans a afirmat că, după părerea lui, este o reacție destul de normală la comportamentul impertinent și primitiv al celor mai multe dintre acele persoane. Oare mama n-a observat modul lor de a se îmbrăca? De a-și face cumpărăturile? De a se purta pe feribot sau în sala de mese, când se servește bufetul suedez? Chiar nu vedea că unora dintre acei oameni le lipsește o *educație* elementară?

La care mama l-a numit *criptofascist*.

Enervat, Hans a răspuns că, hotărât lucru, nu merită asemenea insulte și că, în loc de asta, s-ar fi așteptat la un pic de recunoștință (și a bătut în mod semnificativ cu unghia de la arătător în cartea de credit aurie pe care o lua cu el peste tot).

Iar mama i-a aruncat în obraz conținutul cupei de înghețată asortată Heisse Liebe[56].

(Asta se cheamă *un mod dulce de a pune punct unei relații*...)

Hans s-a ridicat, și-a curățat de pe față înghețata și gemul fierbinte de zmeură, apoi a sunat de la recepția hotelului la aeroport pentru a-și rezerva un loc la primul zbor către Hamburg.

(Suratelor, ajunge cu visurile inutile! Viața adevărată arată cum vă zic eu aici.)

6/

Ce s-a mai întâmplat în luna mai:

Bunica se deplasează din nou, cât de cât, cu ajutorul bastoanelor.

În schimb, starea doamnei Chiflă este gravă – aproape că nu mai iese din apartament.

Tesařová divorțează.

Îl invit pe Mirek la cafeneaua Louvre.

Apare în pantaloni scurți maronii din material reiat și cămașă verde cu umeri bufanți, așa că arată ca un comandant de cercetași. Ne spunem totul, aruncăm toate cărțile pe masă. *Da, și eu țin la el, dar numai ca la un prieten.* Doar cunoașteți fazele astea... Este în același timp încântat și dezamăgit. Face o figură din aia dulce-acrișoară.

7/

Totodată, mai este ultima lună când mai sunt în stare să suport toate astea. La începutul lui iunie decolăm cu Oliver către Korčula, unde – așa cum cad de acord toți cei pe care i-am numit mai înainte – eu una înnebunesc de tot.

---

[55] O altă manifestare a ironiei auctoriale: în cehă, numele psihiatrului înseamnă „stavilă“, „piedică“,

„opreliște“.

56 „Dragoste fierbinte“ (germ. în original). Specialitate de înghețată asortată, agrementată cu gem fierbinte de zmeură.

Capitolul XXVIII

Tăcere sub palmieri – Bărbatul cu ochelari de soare – Asperitățile naturale ale unei relații afective – Gelozia trebuie să înceapă la vremea ei!

1/

Cine este foarte bronzat ar trebui măcar să zâmbească. Un chip *alb și palid*, dar posomorât, poate avea o anumită demnitate, dar, după părerea mea, o figură bronzată și îmbufnată arată de cele mai multe ori de-a dreptul ridicol.

După șapte zile însorite și extrem de călduroase petrecute în Korčula, și eu, și Oliver ne-am înnegrit de-a dreptul – dar niciunuia dintre noi nu îi arde să zâmbească. Stăm la umbra palmierilor de pe țărm, într-un părculeț din orășelul Hvar (situat în peninsula cu același nume), avem niște mutre acre și foarte probabil arătăm tare caraghioși. Mi-e sete, dar n-am putere să mă ridic să-mi iau ceva de băut. Așteptăm în tăcere feribotul care ne va duce înapoi la Korčula; mai rău, are o oră întârziere.

Acum două zile i-am spus lui Oliver că este insuportabil de capricios, că adesea mă rușinez de felul în care se îmbracă și că picioarele îi miros cumplit (nici nu e de mirare: de astă-primăvară poartă aceeași pereche de sandale pe care le încalță *pe piciorul gol*, iar când și le scoate e imposibil să reziști în aceeași cameră cu el). Totodată l-am rugat ca, de dragul meu, să renunțe la

obiceiul de a dansa la beție pe jumătate gol în fața oglinzii, fiindcă este efectiv penibil.

Surprins, Oliver a ridicat din sprâncene. Apoi a declarat că îmi este recunoscător pentru aceste clipe rare în care suntem cu adevărat sinceri unul față de celălalt, pentru că de mult timp dorește să-mi spună că a observat la mine anumite înclinații către snobism care se intensifică. Un pic de snobism nu îl afectează, dar ce e prea mult strică. În afară de asta, cică în lunile de iarnă am luat în greutate – după părerea lui, vreo trei, patru kilograme –, așa că ar trebui să mă pun pe gimnastică.

Nu că n-ar fi adevărată chestia cu kilogramele alea în plus, dar de unde nerușinarea de a-mi spune așa ceva?!

Ca atare, de atunci aproape că nu mai vorbim.

N-am mai făcut dragoste de cinci zile.

Am început să mă cam satur.

— Am început să mă cam satur, zic cu voce tare.

Oliver ridică din umeri și confirmă printr-un gest cu capul.

2/

Apoi apare un iaht alb cu steagul Cehiei fluturând pe catarg și ancorează chiar în dreptul nostru.

Elicea învolburează apele de nuanță turcoaz, apoi motorul se oprește. Din cabina de comandă apare un bărbat de vreo treizeci de ani, de o frumusețe frapantă, care are pe el numai niște pantaloni eleganți de culoare

deschisă și este gol de la brâu în sus.

— Dumnezeule mare, oftează Oliver pe un ton scăzut, *apariția* asta ne mai lipsea...

Îl privesc dezaprobator și fără să-l înțeleg. Între timp, EL străbate (fără ca pasul să-i șovăie măcar o singură dată) puntea care se leagănă pe valuri, ajunge la proră, ridică parâma, se apleacă (fără ca pe burta lui netedă să se formeze vreun fald de grăsime) și leagă parâma cu îndemânare în jurul stâlpului de piatră de pe chei. Acum se află atât de aproape, încât pot să-i recunosc marca ochelarilor de soare (Ray Ban), să-i observ părul auriu de pe brațul musculos și să văd cifrele de pe ceasul fără îndoială foarte scump pe care îl poartă la mână. De asemenea, observ că are buze frumos croite și senzuale.

— James Bond din Hvar... îl ia în râs Oliver, aproape dezgustat. A apărut exact la timp.

EL se întoarce către noi, își scoate ochelarii și ne aruncă o scurtă privire. Are ochi negri și adânci. Este și mai bronzat decât Oliver și decât mine, dar, deși nu zâmbește, nu arată deloc caraghios.

Dimpotrivă.

Printr-o săritură agilă peste parapet, ajunge de pe puntea iahtului pe mal. Apoi spune liniștit:

— Salut, Oliver!

— Noroc! zice Oliver plictisit și posomorât.

3/

EL este „directorul filialei pragheze a unei agenții de publicitate de anvergură mondială“ – iar Oliver scandează toate aceste adjective parodiind pronunția unui moderator care invită pe scenă un artist celebru. Tipul își petrece concediul navigând pe Adriatica; e de mirare, dar călătorește singur. Oliver mă prezintă drept „fata care era prietena lui acum câteva zile“; acum cică „nu mai este așa de sigur“.

EL întreabă cu o sfială simpatică:

— De ce, s-a întâmplat ceva?

— Nimic neașteptat, răspunde Oliver pe un ton înghețat. Relația noastră parcurge o evoluție pur și simplu normală. Dragostea Laurei față de mine este în cădere liberă, așa că acum mă vede cu alți ochi decât la început. Descoperă cu surprindere că eu, iubitul ei, am – în afară de câteva modeste calități, pe care cândva le admira sincer – și multe trăsături și obiceiuri pe care acum, la fel de sincer, le detestă.

În timp ce Oliver vorbește, EL lasă capul în jos, consternat. Are un păr minunat și des. (În timp ce al lui Oliver a început să se rărească în creștetul capului.)

Oliver continuă:

— Imaginea curată și limpede despre mine, pe care Laura și-o făcuse pe vremea când era îndrăgostită, este din ce în ce mai mult întunecată de mlaștina învolburată a defectelor pe care mi le-a descoperit de curând și care reprezintă pentru ea nu numai o sursă de dezamăgire, ceea ce este de înțeles, ci și – în mod doar în

aparență paradoxal – un izvor de *bucurii* și *mulțumire*.

— Te rog, potolește-te! îi cer.

— Mai precis, Laura îmi evidențiază slăbiciunile, le cataloghează cu grijă, într-un mod cât se poate de ordonat – aș spune aproape că le *răsfață*, le *alintă* –, fiindcă va avea nevoie să apeleze la ele atunci când le va invoca drept *motive*. De exemplu, în cazul că mă va înșela și așa mai departe. De altfel, nici n-ar fi drept s-o acuz într-o atare situație, fiindcă dificultățile deja menționate prin care trece relația noastră ne afectează, în mod logic, și viața sexuală, care, în loc de a fi jocul bucuriei a două trupuri, cum se întâmpla pe vremuri, a devenit acum un fel de *purtătoare de simptome*...

— Termină!

În sfârșit, Oliver a tăcut.

EL ne adresează întrebările obligatorii:

— La ce hotel locuiți? De când ați venit?

Are un glas liniștit, calm și plăcut.

— Suntem cazați la Korčula, răspund și îi explic problema cu întârzierea feribotului.

— Vă duc eu cu iahtul, e foarte aproape, ne propune EL.

Privesc întrebător către Oliver, dar el flutură mâinile într-un gest care înseamnă „Fă ce vrei!".

— Ar fi minunat... răspund. Dar nu vă modificați traseul?

— Oricum *voiam* să trec și prin Korčula, spune EL.

— Atunci e perfect! mă bucur eu.

Simt cum îmi revine buna-dispoziție.

Iar EL adaugă, plin de bună-credință:

— Astă-seară vreau să văd *Dansul săbiilor*, *Morešky*.

Privesc în altă parte. Oliver chicotește. Dintr-odată, se arată aproape zglobiu și zburdalnic (dar, evident, pe mine nu mă păcălește).

Se întoarce în același timp către mine și către EL:

— Știți ce scrie Goethe? „În nicio situație, nimic nu este mai important decât sosirea celui de-al treilea. Am cunoscut prieteni, frați, amanți și soți a căror relație s-a schimbat în mod radical, a căror situație a devenit cu totul alta prin sosirea neașteptată sau predestinată a unei persoane nou apărute."

Arunc către EL un zâmbet în semn de scuză.

— Cred că e bine să știți, zic pe un ton conversațional, că Oliver are o tendință aproape unică de a fi gelos *înainte de vreme*...

EL îmi întoarce zâmbetul cu o expresie încurcată. Prin burtică încep să mă gâdile fluturași zburdalnici. Oliver ne observă cu atenție.

— Gelozia *înainte de vreme* este un nonsens logic, remarcă el pe un ton uscat. Dimpotrivă, gelozia apare întotdeauna *prea târziu*.

Capitolul XXIX

Și corabia plutește[57] *– O prognoză a geloziei –*
Să fie Oliver mama lui Hamlet? – Lumea submarină

1/

Când ne îmbarcăm, îmi dă mâna. EL, nu Oliver.

Oliver se întinde imediat pe o saltea împletită, colorată în alb și albastru, situată la prora, iar eu merg să explorez cabina de comandă. EL dezleagă parâma și mă urmează. Pornește motorul, scoate încet vasul din port, apoi se îndreaptă rapid către marea liberă dintre două insule. Prora începe să salte pe spinările pline de spumă ale valurilor. Bate un vânt destul de puternic, dar este tot foarte cald, așa că atmosfera e plăcută.

— Vreți să încercați? mi se adresează EL. Pentru prima oară este nevoit să ridice glasul, pentru a acoperi zgomotul motorului, plescăitul apei care se lovește de prora și mai ales țipetele goelanzilor care ne însoțesc în zbor. Aprob nesigură printr-un gest cu capul, iar el îmi cedează locul la cârmă. Îl simt parfumul (sunt aproape sigură că este Eternity de la Calvin Klein). Mâinile noastre se ating pentru scurt timp, dar trebuie să ne concentrăm asupra cârmei. Îmi trebuie ceva timp ca să pricep că iahtul reacționează cu un pic de inerție la comenzile cârmei, dar apoi nimic nu mă mai împiedică să mă bucur de puterea motorului și de spațiul liber din fața noastră. Stâncile albe care brodează țărmul se îndepărtează încet-încet, iar la orizont se vede țărmul îngust al

Korčulei. Iar EL se află în spatele meu, foarte aproape de mine...

În burtica mea, fluturașii sunt din ce în ce mai mulți, iar aripile lor de catifea se agită, zburdalnice.

Pe salteaua de la prora, Oliver stă culcat pe spate, cu brațele desfăcute și cu ochii închiși.

— Ar trebui să mă duc la el, spun după o vreme.

Sună ca o întrebare din partea mea.

EL nu zice nimic, dar aprobă printr-un gest cu capul și îmi ia locul la cârmă.

2/

Îmi scot tricoul și partea de sus a costumului de baie (știu că EL mă privește) și mă întind pe burtă lângă Oliver, care ține în continuare ochii închiși.

— Aș vrea să ne împăcăm, îi spun.

Încerc ca tonul meu să fie degajat și liniștit, totuși glasul trădează faptul că sunt excitată. Mângâi părul rărit al lui Oliver, dar el nu reacționează. Oftez ostentativ, mă sprijin în coate și mă uit cum etrava alunecă printre valuri. Din când în când, salteaua pe care stăm întinși se zguduie, și picături fine de apă îmi stropesc spinarea bronzată.

— Ai stat la cârmă, începe Oliver să vorbească. Mi-am dat seama după faptul că, în câteva rânduri, schimbările de direcție au fost cu adevărat bruște. Le-am simțit.

— Da, dragul meu Watson, am fost la cârmă... Și a

fost minunat. Încearcă și tu.

— Așadar, mâinile voastre s-au atins pe roata cârmei, zice. Ți s-a tăiat răsuflarea... EL a stat în spatele tău, atât de aproape, încât ți-ai dorit în sinea ta să-l atingi. Să atingi mușchii ăia surprinzător de duri sub pielea fină și bronzată, ca de băiețel...

— Oliver, nu fi caraghios! Am spus că vreau să mă *împac*, nu să mă cert.

— Chiar și acum resimți o excitare pe care n-ai mai cunoscut-o de mult. Ai vrea să crezi că e vorba de beția vitezei, a spațiului și a aromei sărate pe care o aduce vântul, dar undeva, în adâncul sufletului, știi precis că această stare de excitare ți-a indus-o EL.

— Du-te la psihiatru.

— Mai înainte ți-ai scos tricoul, te-am auzit, continuă Oliver, tot cu genele lipite. Pariez pe o mie de dolari că ți-ai scos și sutienul...

Tac.

— Mă înșel?

Dintr-odată deschide ochii și îmi privește sânii. Roșesc.

— Știi că ai roșit?

— Lasă-mă-n pace!

Întoarce capul și se uită undeva la orizont. După câteva clipe adaugă:

— Astă-seară ne invită să vedem Morešky. Pui pariu? Inițial, eu voi refuza, dar tu mă vei convinge să mergem. Vei sta la mijloc, între noi doi. Eu îmi voi purta

sandalele urât mirositoare, pantalonii scurți cei murdari și cine știe ce cămașă cumplită cu gulerul scămoșat, în timp ce el va avea mocasini perforați Camel din piele neagră, blugi negri Lee, un tricou negru stretch marca Replay și un sacou alb ușor Hugo Boss, pe care, galant, ți-l va așeza mai târziu peste umerii goi și înfrigurați. Iar asemănarea lui cu Regele Negru...

— ...Va fi din clipa aceea de-a dreptul bătătoare la ochi, dar noi vom pretinde cu toții că nu vom observa niciun fel de simboluri, conchid eu pe un ton de simulată superioritate. Ochei. Bine. Așa să fie!

Oliver înclină capul cu satisfacție.

— Iar după spectacol, pradă unui *impuls instantaneu*, ne vei invita la un păhărel de tărie.

— Bineînțeles. Va fi numai așa, *o idee spontană, venită în clipa aia*...

— Exact. Iar în barul cel mai apropiat luăm fiecare câte două pahare de rachiu, după care pe voi doi o să vă apuce o foame cumplită, de nestăpânit... Dar, din fericire, EL trebuie să cunoască pe aici, prin apropiere, un restaurant cu specific pescăresc, unde anul trecut a mâncat niște *morun fantastic gătit*... De data asta ne va invita EL. Pe parcursul cinei vom bea trei sticle de vin Zlatan Plavac[58]. Ca atare, mai devreme sau mai târziu voi fi nevoit să merg la toaletă, astfel încât vei avea destul timp pentru a împrumuta la iuțeală un pix de la masa alăturată și a-ți nota pe un șervețel numărul lui de telefon.

— N-am chef să ascult toate astea, zic pe un ton cât pot de hotărât și mă ridic de lângă el.

— Eu voi fi nevoit, constată Oliver posomorât. Ba pun pariu că va trebui chiar să le și *văd*, nu numai să le ascult...

3/

Ca atare, nu putem merge la Morešky.

Cu toate că eu aș vrea.

Cu toate că EL într-adevăr ne invită.

— Nu, mulțumesc, refuz împotriva voinței mele propunerea pe care EL ne-o face pe un ton destul de singherit. Se pare că acest spectacol este insuportabil de simbolic... Iar din acest punct de vedere Oliver este extrem de sensibil.

Pe chipul LUI se citește clar că nu pricepe și, în același timp, că este dezamăgit (și trebuie să specific faptul că această combinație îl prinde foarte bine).

— În esență, sunt un bărbat comod, dacă nu chiar leneș, de vârstă mijlocie, explică Oliver și, cu un gest de proprietar, mă cuprinde de talie, astfel încât EL, bietul, se uită imediat în altă parte. Mă *îngrozește* ideea că ar trebui să mă *lupt* cu cineva pentru iubita mea. Și mai ales când toată chestia asta devine un spectacol *vizual* cu aspect dramatic...

— Dar ce-ar fi să iei un medicament care să te liniștească? De exemplu hysteps, mă fac eu c-o dau pe glumă (dar de fapt nu pot să mă împac cu ideea că n-o

să merg cu EL să văd Morešky).

Dar Oliver dă din cap, în semn că nu are de gând să cedeze.

— Aș arăta ca mama lui Hamlet la spectacolul comedianților ambulanți...

Ridic din umeri. Nu am nicio putere. Privirea mea se întâlnește cu a LUI. Amândoi știm că eu și Oliver plecăm din stațiune poimâine.

— Mâine ce program aveți? întreabă EL aproape trist.

Ne spune că mâine vrea să facă niște scufundări. Desigur, nu vrea să strice programul nimănui, dar, dacă vrem și noi, am putea face o mică excursie în jurul insulei și, cu ocazia asta, să luăm și un mic prânz pe undeva, pe traseu...

Oliver încearcă să se sustragă necesității de a răspunde – și tace.

Dar eu îl atac direct și îi înfrunt privirile cu răceală:

— Ce zici, mergem? Sau și scufundările sunt prea simbolice pentru tine?

— Bine, zice Oliver. Mergem.

4/

— Facem și poze? Să-mi iau aparatul cu mine? mă întreabă Oliver în camera de hotel, în timp ce ne pregătim pentru excursie.

Tocmai pregătesc trei baghete mari cu cașcaval și șuncă prosciutto și pe fiecare dintre ele o împachetez

separat, cu grijă, aproape cu *tandrețe*, în câte un șervețel. Arunc o privire scurtă către Oliver: nu pare să vorbească ironic, ci cât se poate de serios.

— Cum vrei, îi răspund, dar în sinea mea îmi doresc să-și ia aparatul.

— Atunci îl iau, da? îmi propune el prietenește.

— Bine, îi zâmbesc.

Oliver mă îmbrățișează și inspiră adânc. Îl mângâi pe spate.

— Iartă-mă pentru ieri, îmi șoptește. M-am purtat ca un idiot.

Îl sărut de parcă aș încerca să mă răscumpăr în felul ăsta.

5/

În timpul excursiei, dispoziția este mult mai bună decât în ajun. Oliver se străduiește și reușește, după multă vreme, să fie amuzant. Bem șampanie franțuzească veritabilă (sticla se află într-o frapieră argintie plină cu gheață) și mâncăm sandvișuri cu somon și baghetele mele. Marea e albastră și soarele ne arde.

— E ceva să te scalzi în bani, observ cu glas tare.

— Precis că în viața precedentă am fost un aristocrat bogat, zice Oliver. Fiindcă, uite, n-am nicio problemă în a mă adapta la o asemenea existență.

Mai târziu ne fotografiem la prora. Mai întâi ne face EL o poză mie și lui Oliver, apoi îi fotografiez eu pe ei. Amândoi sunt goi de la brâu în sus, iar comparația pe

care mi-o oferă vizorul aparatului de fotografiat nu este prea măgulitoare pentru Oliver.

— Hai odată! mă îndeamnă el.

Apăs pe buton.

Mi-aș dori mult să am fotografia în care apar cu EL, dar n-am curajul să i-o cer lui Oliver.

6/

Stimate doamne, vi s-a întâmplat vreodată să faceți scufundări cu bărbatul pe care tocmai începeți să-l iubiți?

În mare, lucrurile se petrec cam în felul următor. Mai întâi, EL vă pune în picioare niște înotătoare lungi și colorate. Odată echipată cu ele, ajunge să străbateți numai cei câțiva metri care vă despart de luciul apei pentru a vă simți ca o rață grasă și lălâie. După ce ați intrat în apă, EL vă mai dotează cu o pereche de ochelari de scafandru, monstruos de mari. Apoi, așa, de probă, vă scufundă pe neașteptate cu capul în mare, ocazie cu care constată că, în câteva locuri, apa se infiltrează pe lângă ochelari. În timp ce scuipați fluidul sărat și vă întrebați oare cam ce figură aveți cu părul lins și lipit de cap, omul care v-a cucerit inimioara încearcă să vă fixeze ochelarii mai bine. Apoi vă informează că imaginea a ceea ce vedeți pe fundul mării este distorsionată de refracția luminii soarelui (iar aceste cuvinte vor suna pentru dumneavoastră precum cea mai frumoasă poezie) și vă pune între maxilare ceva asemănător cu o apărătoare

de dinți pentru boxeri, așa că în secunda următoare veți arăta de parcă v-ar fi mușcat un bărzăune de buza de sus. După aceea vă scufundă din nou capul sub oglinda apei, iar când deschideți ochii și începeți să respirați (da, se poate, oricât ar părea de ciudat) constatați că este frumos.

Plutiți în mijlocul liniștii albastre și vă simțiți în siguranță, apa vă susține, vă poartă.

Peste tot în jurul dumneavoastră înoată zeci de peștișori colorați.

Sub acțiunea curenților, pe fundul apei văluresc plante pe care nu le-ați văzut niciodată.

Uimirea și entuziasmul dumneavoastră ÎL bucură. De câteva ori se scufundă până la fundul apei și vă aduce o scoică Saint Jacques. Evident că nu puteți vorbi, ca atare comunicați prin priviri – și prin atingeri sfioase. De exemplu, dacă vă apropiați prea mult de mal, EL vă ia de mână, ca să nu vă răniți înotând printre stâncile ascuțite. Aveți fața atât de aproape de a lui, încât vă reproșați faptul de a nu fi investit într-un machiaj rezistent la umezeală. Într-un final, când ieșiți la mal, fața dumneavoastră este udă, plină de sare și resimte încă apăsarea ochelarilor – dar sunteți fericită.

Atât de fericită, încât, cu prima ocazie, Îl strecurați pe ascuns un bilețel cu numărul dumneavoastră de telefon.

---

[57] Aluzie la un film din 1983 al lui Fellini, intitulat „E la

nave va“.

[58] Vin croat de elită.

Capitolul XXX

Slipul ud – Dragoste și ură – Întrebări prea complicate – Oglinda dorințelor Laurei

1/

— Cum a fost? mă întreabă mama sâmbătă, după ce ne întoarcem la Praga

— N-a fost rău... răspund.

Mama întoarce către Oliver o privire întrebătoare.

Dar Oliver ridică din umeri.

2/

În aceeași zi îmi sun coafeza și îmi fac o programare. Îmi epilez zona pubiană și picioarele. Inițial intenționez și să-i fac o vizită lui Mrázek, ca să-i cer să-mi lustruiască dinții, dar gândul la replicile lui obscene mă face să mă răzgândesc. Trec pe la bunica, dar nu reușesc să mă concetrez la poveștile ei încâlcite, așa că mă mărginesc la a da din cap în semn de aprobare. Mă întorc acasă, îmi pun la spălat rufele murdare și apoi le agăț la uscat pe balcon. După aceea stau puțin de vorbă cu nea Chiflă: îmi spune că soția lui se simte mai bine, chimioterapia a avut efect. Șosetele, slipul și tricoul ud al lui Oliver arată încă și mai rău decât atunci când sunt uscate. Mă întorc în casă și îmi privesc din nou mobilul.

Nu aveți apeluri pierdute.

Nu aveți mesaje noi.

De ce nu mă sună?!

Pândesc momentul în care Oliver se duce la toaletă, scot filmul din aparatul lui de fotografiat și îl pun în geantă, ca să-l dau la developat undeva în oraș. Apoi mă îndrept către lucrurile pe care le-am despachetat și, în timp ce Oliver trage apa, mângâi cu degetele scoica Saint Jacques.

Păstrează încă aroma mării.

3./

Duminică dimineața sosește, în sfârșit, primul sms:

NU VREAU SA MĂ SCALD ÎN BANI, VREAU SĂ MĂ SCALD ȘI SĂ MĂ SCUFUND ÎN APĂ CU TINE.

Mesajul mă agită într-un asemenea hal, încât intru imediat în cadă: deșurubez furtunul de la duș și trăiesc trei minunate orgasme consecutive (mai încet, stimate doamne, doar știu că și dumneavoastră o faceți...).

O sun pe Ingrid și o invit să luăm prânzul la Louvre, unde îi povestesc totul dintr-o răsuflare: poate că am întâlnit bărbatul ideal, este *extraordinar*, este *stilat*... Îi povestesc cum ne-am cunoscut și cum ne-am scufundat. Îmi face mare plăcere să spun toate astea. De obicei nu vorbesc atât de mult, dar acum simt că i-aș putea povesti lui Ingrid timp de ore întregi. Iar și iar.

— Cred că-l iubesc, zic.

Testez aceste cuvinte, ca să aud cum sună în gura mea.

— Prostii! mă potolește Ingrid. Te-ai îndrăgostit de

iahtul lui. De ceasul lui de firmă și de frapiera aia argintie pentru șampanie. Dar nu ăsta-i lucrul cel mai important...

— Așa zice și Oliver. Întotdeauna ne băteam joc de produsele „de firmă". Dar vreau să-ți spun ceva: mie chestia asta nu numai că nu mi se pare penibilă, dar îmi și *place*. N-am ce să fac. Are *glanț*. Pur și simplu, este nemaipomenit de... *elegantă*.

— Vorbești ca mama ta, constată Ingrid.

4/

Seara merg cu Oliver la film. Vestimentația lui nu este deloc elegantă. Dimpotrivă. Are un tricou vechi și scămoșat, pe care îl mai garnisește și cu firimituri de popcorn. Din fericire, după câteva clipe în sală se stinge lumina. Rulează primele reclame.

— Ura! Reclame! jubilează ca de obicei Oliver.

Gluma repetată de prea multe ori nu mai are haz. Îmi dau seama că ar trebui să-mi închid mobilul, dar mă tem.

Mă tem că va suna.

Mă tem că nu va suna.

Conform ritualului nostru, Oliver îmi șterge ochelarii, dar de data aceasta nu-mi culc capul pe umărul lui; mă mărginesc la a-i mângâia ușor genunchiul, apoi îndepărtez mâna. De mai mult nu sunt în stare. Presupun că filmul trebuie să fie o comedie destul de reușită, fiindcă toată lumea râde mereu. Dar eu nu sunt în

stare decât să zâmbesc forțat. Practic, nici nu știu despre ce e vorba.

— Nu ți-a plăcut? mă întreabă Oliver după proiecție.

— Ba da, ba da... răspund, privind stingherită în altă parte.

Mă privește cu un aer cercetător. Mi-ar sorbi din ochi toate secretele, dacă ar putea.

— Ce-i cu tine? vrea să știe.

Iar în vocea lui se simte iritarea.

— Nimic.

Dintr-odată, Oliver are un aer atât de nefericit, încât îl compătimesc. Îmi dau seama că încă țin la el. Îmi propune să mergem undeva să luăm „o cină bună". Sintagma „o cină bună" este o manifestare tradițională a faptului că dispoziția actuală a lui Oliver este plină de bunăvoință și amabilitate, de aceea îmi zic că e mai sănătos să accept propunerea. (Pentru informarea dumneavoastră, în vocabularul lui Oliver, „a merge la cină" înseamnă a lua o porție de brânză Hermelin pané și o mulțime de beri în cea mai apropiată cârciumă; iar „a merge să luăm o cină bună" înseamnă a lua două sticle de vin și orice meniu sub o sută cincizeci de coroane[59] în cea mai apropiată pizzerie.)

Până la urmă eșuăm într-o pizzerie din Piața lui Carol[60]. Exact în clipa în care Oliver testează vinul, din poșeta mea se aude un bip discret. Încremenesc.

— E-n ordine, i se adresează Oliver chelnerului,

dar fără a înceta să mă observe.

Mă uit în poșetă cu o expresie de indiferență bine studiată: ecranul mobilului este încă luminat. Apăs butonul de rigoare.

MI-E DOR DE PALMA TA. DACĂ POȚI, SUNĂ-MĂ.

Inima îmi bate să-mi spargă pieptul, iar sângele mi se adună în creier. Când ciocnesc cu Oliver, mâna îmi tremură.

— Vești proaste? întreabă mușcător Oliver.

Îl urăsc. Nu-i răspund și beau vinul până la fund.

— Era el?

N-am putere să neg.

— Așadar, reia Oliver surprins, până la urmă chiar i-ai *dat* numărul de telefon?

Uimirea lui furioasă se intensifică din ce în ce.

— Așadar, i-ai dat numărul de telefon *ascunzându-te de mine*?

— Da.

Pe parcursul serii nu mai scoatem niciun cuvânt. Este aproape insuportabil. Oliver își umple paharul iar și iar. Într-un final, trântește tacâmul de farfurie și se ridică.

— Mă duc la toaletă, șuieră printre dinți. Așa că poți să-l suni...

— Perfect, răspund.

Deschid geanta, iau mobilul și aștept. Oliver se întoarce brusc pe călcâie și se îndepărtează. Îl urmăresc din priviri până când dispare după colț, apoi sun la

numărul de la care mi-a venit mesajul.

— Eu sunt, zic grăbită, aș vrea foarte mult să te văd...

Mă invită la cină – mâine, la Le Café Colonial[61].

Sunt fericită.

5/

Luni dimineața dau filmul la developat la un centru al firmei Kodak.

— Le developăm pe toate, sau numai pe cele la nivelul corespunzător al calității tehnice? ține să știe fata roșcată de la ghișeu.

— Numai pe cele bune, zic inițial, dar mă răzgândesc imediat. Ba mai bine pe toate!

Pentru siguranță.

— Le lăsăm mate sau le dăm luciu?

— Le dăm luciu, răspund. Fără doar și poate.

Cuvântul „mat" nu își are locul într-un context legat de EL.

6/

Din redacție o sun pe Ingrid, ca să îmi asigur alibiul.

— Astă-seară luăm cina împreună. Noi două. Dar tu nu vei fi acolo, pricepi?

Mirek și Vlasta, care mă aud, se întorc către mine și îmi aruncă priviri întrebătoare, iar eu le adresez o grimasă conspirativă.

— Presupun că știi ce faci, îmi spune Ingrid, cuprinsă de grijă. Ești conștientă că aventura asta va sfârși în pat?

— Dacă sunt conștientă? repet. Dar eu sper că așa va fi!

Ingrid tace. După câteva clipe, mă întreabă:

— Dar Oliver?

Mirek mă observă cu atenție.

— Nu știu ce să zic despre Oliver... șoptesc. Dacă ești cu adevărat prietena mea cea mai bună, te rog să nu-mi mai pui asemenea întrebări complicate!

Consternat, Mirek dă din cap.

7/

După ce plec de la birou, mă opresc pe la Kodak. Având în vedere că este vorba despre o singură fotografie, entuziasmul meu este, ce-i drept, exagerat. Cum ies din magazin, deschid plicul și încep să mă uit repede peste fotografii. Zâmbesc și mă lovesc de trecători. Pozele sunt frumoase, contrastul este excelent. În majoritatea apar eu. În câteva dintre ele este și Oliver. Mi se taie respirația.

Fotografia următoare îl arată pe Oliver – și pe EL.

Îmi dau seama că îl iubesc.

Deodată cineva mă ajunge din urmă și mă îmbrățișează. Mă întorc speriată. În fața mea îl văd pe Oliver.

Mă holbez la el, surprinsă. Oliver zâmbește. Îmi explică: m-a văzut întâmplător pe trotuar după ce

plecase de la birou. Mă întreabă dacă nu vreau să mergem la o cafea.

Îi răspund că nu pot, fiindcă iau cina cu Ingrid și trebuie să mă schimb.

---

59 În momentul în care se petrece acțiunea cărții, 150 de coroane însemnau aproximativ cinci dolari.

60 Zonă aflată în imediata apropiere a centrului Pragăi, unde prețurile nu sunt atât de ridicate precum în zonele turistice din centru.

61 Cafenea și restaurant de lux din centrul Pragăi, cu prețuri foarte mari.

Capitolul XXXI

Rețetă verificată pentru a avea o familie fericită –
Un interior fermecător cu decorații persane –
Screaming Orgasm – Parfumul amăgitor
al fumului de turbă

1/

— Cred că nu-i adevărat, îmi spune Oliver zâmbind, după ce ajungem acasă.

— Ce nu-i adevărat? întreb prudentă.

— Că iei cina cu Ingrid.

Suntem în fața oglinzii din antreu (iar eu am pe mine numai o fustă și sutienul cel mai bun).

Îi întorc zâmbetul.

— Zici că nu? Atunci sun-o și întreab-o!

De ce trebuie ca lucrurile să fie întotdeauna atât de urâte?

— Cred că iei cina cu EL.

Încercăm să ne ghicim reciproc gândurile. Dacă situația nu ar fi tristă, ar putea fi chiar amuzantă.

— Bineînțeles că iau cina cu EL, recunosc liniștită, savurându-mi propria cruzime. Ți-am spus că merg cu Ingrid numai ca să-ți furnizez o explicație cât de cât acceptabilă. N-am vrut să te fac să suferi.

Oliver se străduiește încă să utilizeze un ton echilibrat, dar masca lui ironică începe să se sfărâme.

— Știu bine cum e... arunc o aluzie răutăcioasă la Rusalca rătăcitoare, iar apoi trec la un atac pe care inițial

nu îl plănuisem.

Îl întreb, privindu-l direct în ochi:

— Te-ai culcat cu ea? Te-ai culcat cu Rusalca în timp ce noi doi eram împreună?

Surprins, Oliver tace.

Bineînțeles, bănuiam că așa este, dar în sinea mea nu voiam să recunosc. Mărturisirea lui indirectă determină apariția în mine a unui val de *furie îndreptățită*.

— Păi, vezi, nemernicule? șuier printre dinți.

Lasă capul în jos.

— Tu ai stricat totul, adaug, nemiloasă.

Mă privește cu un aer trist în timp ce îmi îmbrac tricoul cu decolteu adânc. Asta mă irită. Vreau să plec cât mai repede.

— Nu pleca, șoptește Oliver. Te rog!

Îi arunc o strâmbătură disprețuitoare. De când mă știu, detest bărbații care se milogesc. Îmi pun pantofii și controlez conținutul genții.

— La ce oră te întorci? își continuă comportamentul penibil.

— Nu știu, răspund. Dar nu te teme: dacă nu sunt înapoi până mâine dimineață, îți trimit un buchet de flori printr-un curier...

— Refuz să fac bancuri pe tema asta.

— Eu nu glumesc.

Oliver înghite în sec.

— Dacă nu te întorci până la miezul nopții, atunci nu mai veni deloc!

Asta chiar că mă înfurie.

Încep să urlu:

— Dar tu? Tu ai dreptul să mă înșeli?! Bărbații au voie, dar femeile nu?!

— Exact, răspunde Oliver pe un ton ca de gheață. Este un model care funcționează cu succes, a fost verificat timp de multe secole. Pentru toate generațiile anterioare, fericirea familiei s-a bazat pe acest model – așa că nu încerca tu să-l schimbi, la dracu'!

La asta nu mai am ce să zic. Dar cel puțin trântesc ușa după mine așa cum se cuvine. Oliver o redeschide imediat și urlă la mine:

— Până la miezul nopții!

2/

Iau un taxi, cobor pe chei și o vreme mă plimb fără țintă, ca să mă liniștesc. E încă lumină și se simte curent de pe Vltava. Pe suprafața de culoare verde-închis a apei planează o mulțime de pescărușI. Se apropie ora opt și jumătate.

Am trei ore și jumătate pentru a mă decide.

3/

ÎL remarc imediat după ce intru în restaurant. Se ridică (Oliver nu s-a ridicat niciodată în picioare pentru a mă întâmpina), îmi vine în întâmpinare și îmi ia pardesiul (de obicei, Oliver uită s-o facă). Are un parfum agreabil; sunt aproape sigură că este Fahrenheit de la Casa

Dior (Oliver disprețuiește parfumurile de firmă). Este îmbrăcat într-un costum de vară gri închis, nesifonabil, marca Gianfranco Ferré, pe sub care poartă o cămașă din mătase, cu guler răsfrânt, cu o nuanță mai închisă la culoare decât costumul (singurul costum al lui Oliver, marca Prostějov[62], este vechi de unsprezece ani). Cu un gest curtenitor, trage scaunul de lângă masă și așteaptă să mă așez (lui Oliver nici nu i-ar fi trecut prin cap așa ceva).

Apoi îmi zâmbește.

— Arăți foarte bine, îmi spune.

Mă uit mulțumită în jurul meu, admir interiorul cu decorațiuni exotice (EL spune că sunt persane). Privirile celor de la mesele vecine îmi creează o stare de bine. La aperitiv, îmi comand *vinete coapte* și creveți la grătar cu ananas; EL preferă salată Tandori și friptură de miel cu usturoi și busuioc. Ca aperitiv ni se servește un vin de Porto, iar la felul principal, un Sivi Pinot de arhivă. La sfârșit mă regalez cu o *înghețată cu smochine cu glazură de migdale*.

Mama ar fi încântată de mine.

La ora zece și jumătate, EL achită cu un card auriu VISA (în timp ce Oliver plătește cu bancnote mototolite și monede pe care le extrage pe rând din toate buzunarele, laolaltă cu batiste, gume de mestecat, analgezice și bilete de tramvai). Apoi mergem la barul BUGSY'S, aflat în apropiere. Este plin, dar EL reușește să facă rost de o masă liberă în numai câteva clipe. (Oliver n-ar fi

reușit în viața lui așa ceva – chiar în ipoteza că vreodată, într-un moment de teribilă bună-dispoziție, ar fi acceptat să intre într-un asemenea local.) Beau un cocktail numit Screaming Orgasm (denumire care lui Oliver i s-ar părea cu totul dezgustătoare), iar EL își comandă un whisky single malt, cu o vechime de optsprezece ani și o denumire absolut imposibilă și începe să îmi explice cum se produce această băutură. Stimate doamne, imaginați-vă că orzul umed, așezat în straturi, trebuie mai întâi să se usuce în aer cald și fum de turbă, acesta din urmă lăsând în boabe un gust afumat, deosebit de plăcut. Maltul de orz care ia naștere astfel se macină apoi până când se transformă în șrot. Acesta se pune în cuva pentru brasaj, unde este amestecat cu apă fierbinte. Știați asta? Nici eu. Amidonul rămas în șrot se transformă în zahăr de malț, care mai târziu se descompune, dând naștere decoctului de malț. În cada de fermentație, acestuia i se adaugă levuri, fapt în urma căruia are loc procesul de *fermentație* – ce cuvânt sexy, nu credeți? Lichidul fermentat se distilează apoi în cazane de cupru, din care, la sfârșitul acestui îndelungat proces, curge așanumitul „whisky tânăr". Acesta trebuie învechit timp de cel puțin trei ani în butoaie din lemn de stejar.

Nu-mi iau ochii de la EL. E atât de inteligent și știe atât de multe!

Am senzația că în viața mea nu am ascultat ceva mai interesant.

4/

Locuiește singur într-o vilă proprietate personală, undeva în afara Pragăi.

Automobilul lui, marca Audi A6, rulează pe autostradă cu un susur discret, iar motorul toarce silențios. EL pune niște muzică.

— Ai șemineu în vilă? întreb.

Confirmă zâmbind.

— Ce-ar fi să facem focul? mă entuziasmez imediat.

„În luna august?“ întreabă el din priviri.

— Știu, e o prostie, zic tristă.

Apoi întreb din nou:

— Dar măcar lumânări ai?

Mă privește amuzat.

— Ador lumânările! declar plină de pasiune.

Fără o vorbă, iese de pe autostradă către prima benzinărie care ne răsare în cale, oprește și coboară din mașină. Rămân singură în mașină, lumina este stinsă, așa că privirile îmi cad pe cadranul luminat al radioului. Resimt un fel de apatie senină, de chefliu binedispus.

Am dreptul să fac tot ceea ce fac.

După câteva clipe, EL se întoarce cu trei pachete de lumânărele de ceai.

5/

Noaptea e caldă, așa că ne așezăm afară, pe terasă. Aduce șampanie franțuzească (din aceea din care am

băut și pe iaht) și două pahare cu picior. Aprind lumânărelele și le răspândesc pe toată lungimea balustradei din marmură. Flăcăruicile tremură. Noi tăcem.

Undeva departe, în întuneric, bate de miezul nopții.

— „Sună al trădării zvon, te cutremuri, Albion", spun.

— E din Halas[63], zâmbește el. Dar pe asta o știi?

Se întoarce sfios și începe să-mi recite pe franțuzește o poezie de Apollinaire:

— *Mon beau tzigane mon amant/ Écoute les cloches qui sonnent/ Nous nous amions épudement/ Croyant n´être vus de personne...*

Urmează încă trei strofe. Nu pricep nimic, dar sună minunat.

Atât de frumos, încât simt nevoia să-l sărut. El îmi răspunde la săruturi și începem să ne dezbrăcăm.

6/

Dimineața facem dragoste din nou. Îi fac clătite și luăm micul dejun împreună. Apoi EL mă duce la birou. La despărțire mă sărută. Promite că mă sună înainte de prânz.

Dar nu sună.

Asta mă irită. Iau mobilul cu mine și la toaletă. Nu știu ce să fac. La câteva minute după ora unu îi scriu: *TE ROG, SUNĂ-MĂ*. Dar telefonul continuă să tacă. Sună, în sfârșit, la două și jumătate. O secundă îmi ajunge

pentru a fi din nou veselă, degajată și spontană.

Dar pe ecranul mobilului scrie *OLIVER*.

Timp de câteva clipe șovăi dacă să răspund sau nu, dar până la urmă apăs resemnată pe butonul corespunzător; în subconștient, mă aștept ca Oliver să urle la mine, așa că prefer să țin mobilul mai departe de ureche.

Dar Oliver vorbește încet, aproape că nu-l aud.

Îmi cere s-o trimit pe Ingrid sau pe Hubert ca să-mi ia lucrurile din garsoniera lui.

Și apoi închide.

Praga, 22 mai 2000

Dragă Laura,

Duminică după-amiază m-am uitat la Maratonul praghez. Am ajuns târziu, așa că i-am văzut numai pe alergătorii care nu erau în cea mai bună formă. Unii deja renunțaseră să mai alerge și mergeau la pas, alții încercau să mai alerge, dar era un fel de alergare chinuită, zdrențuită, aș spune – arăta tare nefiresc (dacă n-ai fi știut că oamenii ăia sunt epuizați, aproape că ți s-ar fi părut caraghioși). M-am uitat la chipurile lor descompuse și transpirate și mi-am imaginat cum oare s-or simți. Trebuie să le fi fost de multă vreme clar că inițiativa nu le va reuși, cu toată bunăvoința, că nu vor reuși nici măcar să ocupe un loc onorabil, cu atât mai puțin să câștige.

Cu toate acestea, Dumnezeu știe de ce, depuneau un efort imens pentru a se se târî către îndepărtata linie de sosire... N-am reușit nici să-i aplaud, nici să-i încurajez cu voce tare (ce-i drept, de câtva timp încoace am anumite probleme de a mă manifesta în public în acest fel), dar îmi permit să afirm că i-am înțeles mai bine decât oricare dintre cele câteva sute de spectatori care mai rămăseseră acolo și care își exprimau în mod zgomotos simpatia la adresa lor. (De fapt, își mascau destul de prost un dispreț specific celor care, pe moment, sunt în formă, dar care, de fapt, n-ar fi reușit să parcurgă nici măcar un sfert din distanța parcursă de către acei alergători epuizați...) Inițial am crezut că o plimbare prin oraș îmi va schimba un pic dispoziția, dar până la urmă rezultatul a fost o cumplită depresie. Totul mi se părea nemaipomenit de trist. Probabil fiindcă știu eu însumi ce înseamnă slava amară a celui învins – în fond, sudoarea și lacrimile au un gust asemănător.

Poate că te întrebi de ce încă n-am renunțat eu însumi la cursă? De ce continui a-ți scrie, deși sunt conștient că gestul a devenit de multă vreme ridicol? Probabil că din același motiv din care milioane de oameni din toată lumea continuă să deschidă mailuri cu titluri suspecte precum I LOVE YOU sau NEW LOVE, deși au fost de mii de ori avertizați să nu facă acest lucru: pentru că (fie că recunosc sau nu) au atâta nevoie de dragoste, încât preferă să riște

siguranța unor fișiere care ar putea fi distruse decât trimiterea în folderul trash, de frica virușilor, a unei autentice scrisori de dragoste. Niciodată nu vor primi o asemenea scrisoare, dar continuă să spere.

Noi ne deshidem către dragoste, iar ea ne distruge.

Mă gândesc la tine tot timpul: la mâinile tale întotdeauna reci, la tenul tău palid, la cicatricea micuță de pe genunchiul drept... La felul cum îți ții fusta când cobori din mașină...

Cum închizi ochii în timp ce faci duș, dimineața...

Cum dormi... Cum respiri...

Cum trăiești.

Continui și să visez (ceea ce nu-i este pe plac doctorului Z., fiindcă el consideră visurile mele cu ochii deschiși un mod infantil și iresponsabil de a evada din realitate). De câte ori merg (singur, firește) la cinema, îmi imaginez că stai pe locul din stânga mea, ca înainte. Îmi dai ochelarii, eu îi șterg cu un șervețel de hârtie, ți-i înapoiez, iar tu ți-i pui din nou la ochi. Lumina se stinge, dar eu continui să te privesc din profil și în semiîntuneric – iar prin asta te tachinez un pic. Îmi simți privirea, te întorci către mine și zâmbești sfioasă. Apoi îți sprijini capul de umărul meu și îți strecori palma între genunchii mei.

Laura, locul tău este lângă mine.

Te iubesc. Întoarce-te!

Oliver

---

62 Firmă cehească de textile și îmbrăcăminte, care, în general, produce articole de calitate, dar pe care cehii înșiși nu pierd nicio ocazie de a o ironiza, mai ales în comparație cu marile firme internaționale care produc articole similare. A avea haine de la Prostějov înseamnă adesea, pentru cehi, a nu-ți permite produse de la alte firme sau a avea un gust îndoielnic pentru haine.

63 František Halas (1901-1949), poet ceh cu vederi de stânga.

Capitolul XXXII

Când te părăsește partenerul – Ce culoare are dragostea? – Cum de Oliver nu suferă? – Un nutriționist care practică sportul – Drama lui nea Chiflă

1/

EL nu sună nici a doua, nici a treia zi.

Nici în zilele următoare.

Îl privesc fotografia de câteva ori pe zi.

Când închid ochii, văd ecranul telefonului mobil.

Noaptea plâng cu nasul în pernă. Mama nu mă întreabă nimic, deși totul îi este clar. Uneori o surprind cum mă observă discret. Dacă ne ciocnim în ușa bucătăriei, ea este cea care se scuză.

2/

Citesc cartea *Când te părăsește partenerul*, scrisă de Doris Wolf, specialistă germană în psihoterapie. Am cartea de la Ingrid, care o cumpărase inițial pentru Hubert, dar, cum el a refuzat-o, acum urmez la rând eu... În prefață mi se promite că, după lecturarea broșurii, voi ști:

– cum să scap de durere și de disperare;

– cum să mă eliberez de amărăciune și ură;

– cum să-mi înving îndoielile și neîncrederea în mine însămi;

– cum să-mi înving sentimentul de vinovăție;

– cum să reînvăț bucuria de a trăi;

– cum să mă pregătesc pentru o nouă relație, care să funcționeze cu succes.

Măcar de-ar fi așa...

Nici în redacție nu mă simt mai grozav. Romana este bolnavă, așa că pentru paisprezece zile trebuie să preiau și rubricile ei. Scriu articole precum „Am degerat din cauza materialului de blugi" sau „Ce putem face când în apartament nu avem suficient spațiu de depozitare?". Practic nu mai vorbesc deloc. În fiecare zi, Vlasta și Zdena încearcă să-mi mai schimbe dispoziția povestindu-mi amuzate episodul anterior din serialul *Culorile iubirii*: Aurora s-a supărat pe Diego, fiindcă acesta nu i-a spus că are un frate. Se pregătește nunta lui Cheo si a Candaleriei, dar aceasta a dansat toată seara cu Eleazar, iar Cheo a așteptat-o zadarnic. Povestea de dragoste dintre Irene și Martin a fost pe neașteptate întreruptă de un telefon: Tadeo a orbit. Pepina a avortat și îl acuză pentru toate pe Diego... Le ascult fără pic de interes, dar la un moment dat toate aceste tembelisme trezesc în mine un scurt acces de furie:

— Știe ea, Pepina, ce știe! șuier printre dinți. Toți bărbații sunt niște porci și ar merita castrați!

3/

La sfârșitul săptămânii o urc pe Ingrid într-un taxi și o rog să-mi aducă lucrurile de la Oliver.

Mai târziu, în timp ce descărcăm din taxi și

aducem sus pungile și cutiile pline cu lucrurile mele, o întreb:

— Măcar *suferă*? Cel puțin așa sper...

(Desigur, nu îmi mai fac iluzii în legătură cu Oliver, dar înțelegeți, stimate doamne, că mi-e greu să-mi stăpânesc curiozitatea.) Ingrid ridică din umeri și cade pe gânduri.

— Vrei să spui că nemernicul ăla nici măcar nu suferă? continui. Cum ți s-a părut că arăta?

— Destul de normal.

O cunosc bine și îmi dau seama imediat că în răspunsul ei e ceva ce nu rimează.

— Era pilit? mai întreb.

— Poate. Nu cine știe ce. Un pic.

— Era singur?

— Nu, răspunde Ingrid după o clipă de șovăială.

Îi explic pe scurt cum arată Rusalca rătăcitoare.

— Da, confirmă Ingrid. Ea era.

Nu-mi vine să-mi cred urechilor. Nu că mi-ar păsa de Oliver – nici cât negru sub unghie... Totuși...

Lumea este un loc îngrozitor.

4/

Mama scoate din bufet o sticlă de vin roșu („Trei grații" – vinul tinereții ei), o deschide cu îndemânare și ne toarnă tuturor. Ne așezăm în bucătărie. Preț de câteva clipe flecărim vrute și nevrute, apoi Ingrid începe să ne povestească despre problemele cu studentul care

locuiește la ea în acest moment. Pentru informarea dumneavoastră: astăzi, Ingrid nu mai este în stare să locuiască singură. Cică nu-și poate imagina ca locul din pat, de lângă ea, să fie gol... Ca atare, cum face cunoștință cu un bărbat, cum îl aduce în casă.

No comment.

Ultimul dintre ei (până acum) se numește Ondra și este un sportiv împătimit. Practic nu are deloc timp pentru Ingrid, pe de o parte fiindcă încă studiază (la Facultatea de Educație Fizică și Sport), pe de altă parte fiindcă se antrenează pentru concursul „Bărbatul de fier". În fiecare zi merge două ore pe bicicletă, după care aleargă. Și trebuie să străbată alergând cel puțin zece kilometri pe zi. Miercurea și duminica, în loc să alerge, înoată. Uneori, Ingrid îl însoțește la bazinul unde se antrenează, dar el nici nu se uită la ea, fiindcă trebuie să înoate șaizeci de lungimi de bazin.

Mențiunea cu privire la înot îmi amintește de excursia subacvatică în compania LUI. Trag adânc aer în piept, ca să nu izbucnesc în plâns.

— Totuși, îl înțeleg, face Ingrid cu un gest aprobator din cap. Câți ani va mai putea face sport? Cinci? Zece? Sportivii își termină cariera la treizeci, cel mult la treizeci și cinci de ani. Și pe urmă gata...

Bea vin, apoi ne umple paharele tuturor.

Și cugetă cu voce tare:

— De fapt, sportivii au un destin la fel de tragic ca și noi, femeile...

Mama surâde cu mult curaj.

— Poate că m-am combinat cu el dintr-o anumită solidaritate... meditează Ingrid, care nu-și dă seama de gafă.

La început, datorită vinului, mă simt mai degajată, dar după al treilea pahar începe să-mi fie cumplit de dor de EL. Simt cum mi se umezesc ochii. Mama se ridică și aduce o pungă cu fistic. Ingrid mi se așază în brațe și mă mângâie pe spate.

— Acum vreo lună am cunoscut și eu un sportiv, zice mama. Unul *însurat*...

— *Însurat?!* se preface Ingrid scandalizată. Jana, zău așa...

Mama afișează un zâmbet de circumstanță și începe să povestească fără prea mult curaj (în general, nu prea face confidențe): se numește Cyril. Este medic nutriționist. Cică se întâlnesc din când în când în oraș, iau prânzul împreună sau merg la o cafea. Se culcă cu el, dar numai o dată pe săptămână, mai precis marțea, când nutriționistul merge la squash.

Mama este neobișnuit de deschisă – și pentru asta dau vina pe vin. Sau poate că vrea să mă amuze.

Întreb surprinsă:

— Și îl aduci în casa *noastră*?

Mama confirmă printr-un gest cu capul.

— Stai un pic, strigă Ingrid, adică după ce se culcă cu tine se duce să *joace squash*?!

— Nici vorbă, explică mama. Squash-ul este

numai un pretext.

Ingrid ia la cunoștință această informație cu un anumit sentiment de ușurare.

Pe un ton sec, mama adaugă noi detalii:

— Dar își ia echipamentul cu el, bineînțeles. Și pantofii, și racheta...

— Normal, zice Ingrid disprețuitoare.

— Ba mai mult, chicotește mama, își stropește echipamentul cu apă...

Reacția lui Ingrid este un țipăt strident:

— Îl *stropește*?!

Amândouă o privim pe mama fără să pricepem. Mama arată cu capul spre florile din fereastră.

— Cu stropitoarea asta pentru flori, ne explică. Din cauza neveste-sii, ca să nu intre la bănuieli.

Ingrid se ridică, se întinde după filtrul de la stropitoare și îl privește fascinată.

— Și asta nu-i tot, zâmbește mama.

Așteptăm...

Mama își drege glasul și continuă:

— Când umple stropitoarea cu apă, pune în ea și *sare*... Pentru ca lucrurile să arate mai autentic.

Expresia ei ironică s-a pierdut dintr-odată.

Și tot dintr-odată mama pare tristă.

5/

— Mami, mai avem vin? întreb.

Mama mai aduce o sticlă; cum o deschide, mă și

cinstesc.

— Doamne... *Bărbații ăștia*... dă Ingrid din cap a dezaprobare.

E clar că încă nu și-a revenit după istorioarele mamei.

Apoi începe ea să povestească:

— Odată am fost cu un tip care *economisea* în prostie. Când mergeam la film, luam bilete cu reducere cincizeci la sută – doar le știți. Sau venea la mine, pe drum îmi cumpăra revista *Cosmopolitan* și, când ajungea, mă punea să i-o plătesc... Vă vine să credeți?

— Cred că ăștia care *economisesc* sunt soiul cel mai rău... meditează mama.

— A locuit la mine cam o lună, își amintește Ingrid. Avea săpunul lui și pasta lui de dinți. Și-acu' să vă țineți bine: timp de o lună folosea *aceeași* ață dentară...

— Nu se poate?! exclamă mama.

— Jur! L-am spionat. În fiecare seară își depozita articolele de toaletă într-o cutie neagră. Acolo era și ața aia dentară. Într-un compartiment lateral. După ce o folosea, o clătea și o punea la loc.

— Ce scârbos! se cutremură mama.

Sunt la limita dintre beție și luciditate și din când în când mă cam clatin. Acum am senzația că gândurile îmi sunt cât se poate de clare, iar peste câteva clipe capul mi se îngreunează.

Încep să-mi plâng de milă:

— De ce mi se oferă atât de puțină dragoste? De

ce nu-i pot face pe oameni să mă iubească mai mult? De ce?

— Aiurea! reacționează Ingrid. Pun pariu că Oliver încă te iubește.

Mama i se alătură:

— Sau uite, Jeff! Ce, vrei să spui că Jeff nu te-a iubit?

Trebuie să recunosc în sinea mea că Jeff m-a iubit. Eu am fost aceea care l-a părăsit.

Părăsim – și suntem părăsiți.

— Da, Jeff mă iubea, zic eu cu acreală, dar numai dacă nu uitam să cumpăr *New York Times*, unt de arahide sau *marshmallows*...

Cineva sună îndelung la ușă. Tresărim toate. Mama îmi aruncă o privire întrebătoare și se duce să deschidă. Este nea Chiflă, îl aud cum salută. Îmi dau seama că nu l-am văzut de două săptămâni. În antreu este o liniște care mă frapează. Pun mâna pe umărul lui Ingrid și mă duc să văd ce se întâmplă.

Nea Chiflă stă cu spatele la mine. O îmbrățișează pe mama, iar umerii imenși îi tremură – în primul moment, scena este caraghioasă. Mi-l imaginez îngenunchind între coapsele mamei, cu fundul ăla mare și gras îndreptat către tavan... E o viziune cumplită.

Mama îmi aruncă o privire gravă și îl mângâie pe nea Chiflă pe umeri. Iar el oftează zgomotos. Plutește ceva rău în aer.

— Bună ziua, domnule Chiflă, spun stingherită, iar

din glasul meu se simte teama.

Nea Chiflă întoarce către mine fața udă de lacrimi și umflată de plâns. Își roade unghiile.

— A murit azi-dimineață, spune el.

Capitolul XXXIII

Supă de găină de sufletul celui dus –
De când v-a părăsit, aveți diaree? –
Vă acceptați disperarea? – Cum să-ți consumi
furia într-un bloc comunist?

1/

Mama merge la înmormântare, dar eu, în ciuda insistențelor ei, refuz.

— Eu o duc pe bunica la cimitir, îmi apăr punctul de vedere. De data asta e rândul tău.

Mi-e de ajuns să o văd pe mama în aceeași rochie de doliu pe care a purtat-o la moartea tatei.

În cursul săptămânii următoare, îi duce de două ori lui nea Chiflă câte o oală cu supă de găină – dar afirmă că asta a fost tot. Nu vrea să se implice mai mult. Cică a trecut ea însăși prin destule.

2/

Și eu am destule griji. Ale mele. Am completat un test din cartea *Când te părăsește partenerul*:

De când v-ați despărțit, ați făcut diaree? Da. *Dar constipație?* Nu. *V-ați pierdut apetitul sexual?* Nu. Dimpotrivă. *Dureri de cap?* Da. *Aveți senzație de apăsare în piept?* Da. *Probleme cu somnul?* Da. *Probleme în a vă concentra?* Da. *Tensiune interioară?* Da. *Vă bate inima mai repede?* Da. *Aveți accese de plâns spasmodic?* Da. *Accese de transpirație?* Da. *Accese de voracitate?* Da. *Aveți*

tendința de a apela la alcool? Da! *Neliniște interioară?* Da!! *Apatie generală?* Da!!!

Dacă veți răspune „da" la una sau la mai multe dintre întrebările testului, organismul dumneavoastră vă anunță că treceți printr-o criză.

Așadar, trec printr-o criză.

Condorm teoriei doctoriței Wolf, criza de după despărțirea de partener cunoaște patru faze. Primele două nu au nicio importanță. Până când acela dintre parteneri care a fost părăsit ajunge în faza a treia („Un nou mod de a te orienta în viață"), durează cică în jur de un an. Iar pentru atingerea celei de-a patra faze („O nouă concepție despre viață") este nevoie, zice-se, de doi până la patru ani.

Nemțoaica asta face mișto de noi, sau ce?!

3/

Mi-am băgat în cap că trebuie să îmi scurtez criza. Doar nu-mi permit să pierd, din cauza LUI, doi până la patru ani – viața este prea scurtă pentru asta. În fond, sunt destul de puternică pentru mă obișnui cu noua situație mai repede de atât. *(I am strong enough to live without HIM...)* Cine a absolvit școala de șoferi sub forma unui curs intensiv de trei săptămâni nu trebuie neapărat să fie un șofer mai slab decât aceia care au urmat un curs de câteva luni... Așa că mă decid să selectez din carte numai ceea ce este esențial:

„1. Îmi accept disperarea determinată de

despărțirea de EL.

2. Îmi voi limita la o oră pe zi timpul în care îmi voi îngădui să-mi exprim durerea în mod deschis și total.

3. Voi evita să-mi manifest sentimentele la locul de muncă.

4. Mă voi îngriji de aspectul meu.

5. Voi elimina din casă obiectele care îmi amintesc de EL."

De fapt, aceste obiecte sunt numai două: fotografia de pe iaht și scoica Saint Jacques. Le închid într-o cutie de bomboane pe care o sigilez cu câteva rânduri de scotch și o duc la subsol. Mă întorc apoi în cameră și mă așez în fața oglinzii.

Spun cu voce tare și mă străduiesc să sune cât mai hotărât:

— Sunt pregătită să accept realitatea că relația noastră s-a sfârșit.

Mama deschide ușa.

— Ai zis ceva?

— Nu.

Mă observă cu un aer de nemulțumire.

— Iartă-mă, dar am nevoie să rămân un pic singură, îi spun și aștept iritată să plece.

Apoi continui în șoaptă:

— Sunt dispusă să-mi accept durerea. Sunt pregătită să-mi accept însingurarea.

Mă simt penibil.

Mă simt singură.

Mă simt cumplit.

Înainte de a mă culca, îmi ofer *o baie fierbinte care să mă relaxeze* și beau *un pahar de lapte cald cu miere*, dar tot nu reușesc să adorm. Numai la EL mi-e gândul. De aceea, încep să respir cu mișcări ample ale burții: îmi plasez palma pe abdomen și încerc *să mă gândesc cum aerul pe care îl inspir ajunge până la nivelul mâinii mele și o ridică sus, atât de sus*, dar nici asta nu-mi prea iese.

Mă pot gândi la un singur lucru: „Cum a putut nemernicul ăla să-mi facă așa ceva?!"

Îmi dau seama că în mine sălășluiește încă prea multă furie. „Faptul de a resimți furie și ură este o fază necesară pe drumul către descătușare. Cei care nu reușesc să-și manifeste furia nu fac decât să-și prelungească procesul descătușării." Trebuie să găsesc un mod de a-mi manifesta furia. Dar cum? Apelez din nou la broșura galbenă: „Scoateți din frigider cuburi de gheață și aruncați-le pe podeaua din bucătărie. De câte ori aruncați, reproșați-i ceva fostului dumneavoastră partener. Cuburile de gheață aruncate pe jos sună ca sticla, dar au avantajul că nu fac aceeași mizerie." O fi, dar bag samă că nemții nu locuiesc în blocuri comuniste... „Mergeți cu mașina într-un loc pustiu, închideți geamurile și urlați până vă consumați toată furia. Oricum, în mașină nu vă aude nimeni." Excelentă idee, *Frau Doktor*, numai că eu n-am mașină! Transpir, iar senzația de apăsare din pieptul meu se accentuează. „Consacrați-vă

unei activități care presupune efort fizic. Faceți curățenie în apartament, lucrați în grădină, jucați tenis sau alergați. Puteți crește eficiența acestor activități imaginându-vă că mingea de tenis reprezintă capul partenerului care v-a părăsit, respectiv că, în timp ce alergați, călcați cu picioarele pe capul lui și îl zdrobiți de asfalt."

Asta e! Dintr-o mișcare, îmi scot cămașa de noapte și mă îmbrac în trening.

Mama iese din bucătărie exact în clipa în care îmi leg, nervoasă, șireturile de la teniși.

— Te duci să alergi? Acum, *noaptea*?

— Nu încerca să mă faci să mă răzgândesc!

4/

Tot cartierul doarme. În șirul întunecat de blocuri de vizavi mai sunt doar câteva ferestre luminate. În lumina portocalie a becurilor de pe stradă se văd zburând fluturi de noapte. Nu e nimeni pe trotuar. În timp ce alerg, calc cu picioarele pe capul LUI și ÎL zdrobesc de asfalt. Fără să vreau, grăbesc ritmul, așa că în curând încep să simt o arsură în piept. Traversez șoseaua fără să mă asigur, mă bazez numai pe auz. Alergând, mă îndepărtez tot mai mult în direcția Institutului. Într-un final mă opresc și mă aplec gâfâind.

Nu văd pe nimeni până hăt departe.

— Oliver, nemernicule! urlu cât mă țin bojocii. Te urăsc, Oliver!

Capitolul XXXIV

O tăcere rău-prevestitoare – Explodează emoțiile Laurei – Utilizarea eficientă a propriei dureri

1/

Este incredibil!

Mi-e dor de un alcoolic capricios în vârstă de patruzeci de ani, care mă înșală și căruia îi miros picioarele toată vara!

Ba chiar constat că încă îl iubesc!

Suratelor, vă vine să credeți?

Nici mie.

2/

Încerc să îl sun de vreo zece ori în cursul lunii iulie, dar Oliver îmi respinge apelurile. Iar când îl sun de pe alt număr, închide imediat ce încep să vorbesc. În august îi expediez o scrisoare lungă, dar mi-o trimite înapoi.

Nedeschisă.

Bineînțeles, încep să-mi reproșez că l-am înșelat pe Oliver. Conform teoriilor lui Doris Wolf, mă aflu în faza a doua, zisă „a exploziei emoțiilor": trec prin bruște schimbări de dispoziție, mă simt neputincioasă și goală pe dinăuntru, mă învinuiesc de distrugerea unei relații frumoase, mă chinuie îndoieli apăsătoare, mă văd grasă și proastă și am senzația că nu mai pot atrage pe nimeni (pagina zece).

O sun pe Ingrid în mijlocul nopții și țip:

— Tre' să dau jos cinci, șase kile! Ce-ar fi să mă operez și la țâțe, să mi le fac mai mici?

— Prostii! Arăți cât se poate de ochei.

— Sau poate tre' să mă mărit? Sau măcar să fac un copil?

— Trebuie să ți-l scoți din cap pe Oliver, obiectează Ingrid cu răbdare.

Recunosc, e ceva adevăr în chestia asta. Doris mă avertizează: „Nu îngăduiți ca gândul la fostul partener să decidă asupra sentimentelor și vieții dumneavoastră." Oferă și o soluție: o metodă destul de drastică, dar, după cât se spune, foarte eficientă de a te elibera defnitiv de dragostea pentru fostul partener – este vorba despre așa-numita „utilizare eficientă a propriei dureri". Este ceva asemănător ritualurilor de doliu ale unor civilizații din afara Europei, care, în loc să își reprime durerea, dimpotrivă, o stimulează prin a o *exprima*. În mod concret, lucrurile arată în felul următor: vă alegeți o zi convenabilă (de preferat, aniversarea căsătoriei sau ceva asemănător), vă ferecați în casă (trebuie să fiți singură) și, pe parcursul a cel puțin șase ore, retrăiți cele mai frumoase și cele mai plăcute amintiri cu privire la fostul partener (amintirile negative sunt strict interzise). Nu vă feriți de durere, nu luptați împotriva ei, ci, dimpotrivă, îngăduiți-i să vă potopească; cu cât va fi mai adâncă suferința de moment, cu atât mai eficient va fi rezultatul experienței. Disperarea se va scurge în exterior odată cu

râurile de lacrimi și veți deveni pentru vecie imună la amintirile dureroase (în caz de recidivă, repetați tratamentul).

— Ce părere ai? o întreb pe Ingrid.

— Păi, da... zice pe un ton șovăielnic. Eu aș încerca.

3/

Îmi aleg ziua în care se împlinește un an de când l-am cunoscut pe Oliver. (Împrejurările îmi sunt favorabile: mama nu este acasă, își însoțește nutriționistul într-o deplasare de serviciu de două zile la Karlovy Vary.)

După ce mă întorc de la lucru, mă închid în casă, trag jaluzelele în toate camerele, ridic din furcă receptorul de la telefon și îmi închid mobilul. Parcă m-aș pregăti să mă sinucid. Sunt ciudat de nervoasă și mi-e un pic rușine de mine însămi – când trec prin antreu, evit să mă uit în oglindă. Fac un duș, apoi îmbrac o rochie romantică de vară, pe care mi-a cumpărat-o cândva Rickie: e lungă până în pământ, de culoare alb-crem și are un model cu floricele albastre. Îmbrăcată în ea, mă simt ca o gospodină așezată la casa ei, dar Rickie afirma că mă prinde foarte bine. (De altfel, cred că această rochie exprimă cel mai bine imaginea lui cu privire la feminitate.)

O aveam pe mine anul trecut, când l-am văzut prima dată pe Oliver.

Inițial mă instalez în sufragerie, dar apoi mă

răzgândesc, mă mut în camera mea și mă întind pe patul făcut.

Pe același pat în care am făcut prima oară dragoste cu Oliver.

Nu pot să scap de senzația că doamna doctor Wolf mă observă în permanență. În casă domnește o liniște neobișnuită. Mă ridic și pun unul dintre CD-urile preferate ale lui Oliver. Și dintr-odată nu știu ce să fac mai departe. Toată situația e cam penibilă. Dar treacă de la mine. Încep prin a aduna pe pat lucruri care mă leagă de Oliver. Nu sunt prea multe: două albume de culoare alb-gălbuie cu fotografii din Insulele Canare și din Croația, un medalion și niște cercei din argint pe care mi i-a făcut cadou de ziua mea, aparatul lui de ras (pe care l-am utilizat atât de mult la epilarea propriilor picioare, încât, într-un final, Oliver s-a enervat și mi l-a dăruit), periuța lui de dinți și tricoul negru cu reclama pentru whiskey-ul Johnnie Walker, pe care îl purta la început, când rămânea peste noapte la noi. Toate aceste obiecte sunt lipsite de viață, Oliver este absent din ele. De-abia fotografiile îmi trezesc amintirile. Răsfoiesc gânditoare albumul din Croația – și dintr-odată îmi amintesc de cearcănele lui Oliver, de umerii lui lați, de ceasul pentru copii pe care îl purta pe mâna bronzată, de cămășile și puloverele lui ponosite...

Las albumul deoparte și îmi amintesc de Škodița lui cea veche și de excursiile noastre în afara Pragăi.

Îmi amintesc cum îmi sprijineam capul de umărul

lui în taxi sau la cinematograf.

Îl văd ajutând-o pe bunica să curețe mormântul tatei.

Aud cum întoarce cheia în broască.

Îmi imaginez felul în care mă atingea.

Îmi amintesc de râsul lui, de glasul lui, de respirația lui, de gesturile lui, de mersul lui, de oboseala lui, de săruturile lui.

(Și, desigur, în tot acest timp plâng zgomotos.)

Capitolul XXXV

Laura vorbește cu o fotografie – Happy Birthday! –
O toamnă ușor marcată de promiscuitate –
Suntem acuzate de feminism – Robert cel silitor

1/

Spre suprinderea mea, metoda începe să funcționeze. Încet, domol, totuși are efect.

Mai întâi mi-am impus *să încetez a spera* că Oliver îmi va scrie sau mă va suna. Pe parcursul săptămânilor următoare, am reușit să mă gândesc la el fără să izbucnesc în plâns (excepția confirmă regula). Mulțumită doamnei doctor Wolf, m-am convins că *nu m-a părăsit pentru a mă distruge*. Relația lui cu Rusalca rătăcitoare nu m-a umilit câtuși de puțin – *acest lucru nu spune nimic cu privire la atractivitatea mea ca femeie*. Iar faptul că mi-a tăinuit această relație este numai *dovada incapacității lui de a-și argumenta comportamentul și în același timp a faptului că se temea de reacția mea*.

Și basta!

La sfârșitul lui septembrie am îndrăznit chiar să scot de la subsol fotografiile lui Oliver. Am ales-o pe cea mai reușită și am așezat-o pe birou. Am putut chiar să mă uit în ochii lui.

Apoi i-am vorbit cu voce tare:

— Oliver, sunt dispusă să te iert. Ai făcut ceea ce ai crezut că este oportun – și cel mai bine pentru tine.

(Dar tot ești un nemernic!)

2/

Bineînțeles, progresele mele o bucurau pe mama. Ba chiar mi-a pregătit o petrecere-surpriză de ziua mea.

A fost ca în filme: era vineri după-amiaza, m-am întors acasă de la birou, am descuiat ușa fără a bănui nimic (ziua mea era de-abia duminică) și am încercat zadarnic să aprind lumina prin casă; niciun întrerupător nu funcționa. Peste tot era întuneric și pe deasupra auzeam și niște zgomote ciudate. Ceva nu rima acolo. Dintr-odată s-au aprins toate luminile, iar în fața mea au apărut mama și întreaga redacție a *Femeii echilibrate*: Romana, Vlasta, Zdeňka, Mirek și – mirați-vă, oameni buni! – chiar și Tesařová. Pe deasupra, și nea Chiflă. Ingrid ținea în mână un tort cu douăzeci și una de lumânări.

Toată lumea îmi cântă:

— *Happy Birthday,* dragă Laura, *Happy Birthday to you!*

Iar eu încep să bocesc ca o broască țestoasă.

3/

Totuși, la petrecerea aceea mi-am dat seama că pe toți acești oameni îi cunosc de prea mult timp și că am mare nevoie să fac și cunoștințe *noi*.

Suratelor, vreți să aflați cum și unde puteți face cunoștințe noi după ce v-ați despărțit de fostul partener? Iată ce vă sugerează doamna doctor Wolf: „la bibliotecă, la supermarket, la teatru, la cinematograf, la ștrand sau

la birou". Vi se pare prea general? Vă interesează cum am încercat eu această experiență în supermarketul TESCO? Ideea este să vă plasați căruciorul de cumpărături lângă un raft oarecare, apoi să vă descheiați doi nasturi de la bluză și să vă uitați nehotărâtă în jur, de parcă ați avea nevoie de ajutor. Imediat ce pe o rază de zece metri apare un individ care arată cât de cât ca lumea („Nu încercați să găsiți în acest fel marea dragoste a vieții dumneavoastră!"), intrați în vorbă cu el. E totuna sub ce pretext îl abordați: de exemplu, tromboniți- că nu știți unde este raftul cu făină de solamyla sau sos thailandez de kari. Iar dacă treaba asta vi se pare prea pretențioasă ca performanță actoricească, este suficient să lăsați capul în jos și să-l loviți pe individ cu căruciorul. „Cine nu încearcă să lege cunoștințe noi nu poate găsi noi prieteni" (pagina 102). Zâmbiți, vorbiți cu el (e totuna despre ce), permiteți-i să vă invite la o cafea sau dați-i de-a dreptul numărul de telefon. Dar mai ales „nu încercați să aflați cu orice preț dacă respectivul este interesat de o relație de lungă durată cu dumneavoastră". Mai bine nici nu vă gândiți la chestia asta. Nici nu știți cum vi s-ar citi pe față, iar „individul ar observa și s-ar retrage imediat".

Dar este o mică problemă: în procesul de a lega cunoștințe noi, nu puteți evita anumite... *situații fără ieșire* (ca să mă exprim pe ocolite). Eu una am trăit de trei ori asemenea experiențe pe parcursul acestei toamne. Nici până în ziua de azi n-am înțeles, de exemplu, cum

m-aș putea „manifesta activ în relația cu un bărbat“ atunci când mă aflu la ștrand sau la bazin, evitând în același timp promiscuitatea. Nu mi-e clar nici cum aș putea „să nu refuz diverse invitații“ într-un bar, fără a fi apoi nevoită să fac sex cu indivizii respectivi.

Mi-ar plăcea ca doamna doctor să îmi explice chestiile astea.

4/

Ingrid a început să mă târască după ea prin baruri și diverse cluburi (uneori ne însoțea și mama). În asemenea situații, abordam de obicei o mină tristă și suferindă, care sugera că fac toate astea numai din cauza lor. Și nu îmi făceam niciun fel de iluzii (știu de mult că probabilitatea de a face cunoștință într-un bar sau într-o cârciumă cu un bărbat cât de cât valabil este încă și mai mică decât prin alte locuri). Ce-i drept, însă, uneori asemenea situații oferă un spectacol de-a dreptul fascinant... Stimate doamne, dacă măcar din când în când ieșiți singure, cu o prietenă sau într-un grup de trei, știți precis ce vreau să spun. Bineînțeles, totul începe cu priviri semnificative de la masa de alături. Cred că toți bărbații ar trebui, măcar o dată în viață, să-și „exerseze“ privirile *semnificative* acasă, în fața oglinzii – poate că atunci ar înțelege mai multe. Fiindcă îmi este clar că ei habar nu au ce efect are asupra fețelor lor o asemenea privire pe care o aruncă după ce au consumat vreo patru pahare de tărie... Și ăsta este numai începutul. Mai

devreme sau mai târziu, unul dintre cei de la masa de alături se apropie de dumneavoastră neinvitat, vă admiră fără jenă decolteul și scoate din el ceva de genul „Ia ziceți, gagicilor, care-i treaba?“ (sau ceva la fel de original). După care își întoarce privirile pline de trufie către comesenii încărunțiți, în vârstă de vreo cincizeci de ani, care se strâmbă la dumneavoastră ca niște adolescenți, extrage un pumn de alune de pe farfurioara dumneavoastră și începe să și le arunce în gură cu mișcări amintind ritmul unui piston de locomotivă. Dumneavoastră îi dați un răspuns cât se poate de echilibrat, la care gura respectivului se lărgește într-un zâmbet cât o șură, astfel încât aveți ocazia să-i admirați limba acoperită de un strat alb-gălbui de alune (așa își imaginează el, pesemne, un zâmbet radios) – iar el reacționează:

— Clar, sigur!

Mama îi aduce la cunoștință pe un ton plin de răceală:

— Nu vă supărați, am vrea să ne lăsați singure.

— Cum singure? Păi lumea vine acilea să se *distreze*, fetelor! o dăscălește respectivul, dar în zâmbetul lui de om sigur pe el a apărut deja o fisură vizibilă.

— Din acest punct de vedere nu suntem altfel decât restul lumii, spune mama pe un ton liniștit. *Acum câteva minute* ne distram încă foarte bine.

— Da' cu noi v-ați distra și mai abitir, rânjește flăcăul, arătând către comesenii săi.

Mama îi cercetează cu privirea pe rând. Și

zăbovește intenționat.

Apoi continuă cu un zâmbet de gheață:

— Asta mi se pare foarte puțin probabil.

Individul dă impresia că o va insulta pe mama, dar până la urmă se mulțumește cu o remarcă referitoare la *feministele frigide*, pe care o aruncă la plecare.

Și așa mai departe.

5/

Prin octombrie am întâlnit în barul Nesiguranța solidă un băiat care se deosebea în mod plăcut de playboy-ii de care aveam parte în mod obișnuit. Se numea Robert. Era mic de statură, dar frumușel, studia la Facultatea de Pedagogie și venise la bar împreună cu un prieten pentru a sărbători un examen de care trecuseră cu succes. Nu ne prea băgau în seamă pe mine și pe Ingrid, așa că l-am întrebat (*manifestându-mă activ*) dacă ne putem așeza la masa lor

După vreo jumătate de oră, Ingrid și amicul lui Robert au plecat fiecare în altă direcție (cică tipului îi mirosea gura cam urât), dar noi doi am continuat să stăm de vorbă. Mă rog, un fel de a spune: Robert era genul de bărbat care, dacă nu tace, atunci vorbește numai despre el, așa că, sincer, m-am plictisit destul de agreabil în compania lui. Bineînțeles că, fată de societate fiind, i-am zâmbit în permanență, dar pe parcursul întregii seri n-a reușit să mă amuze *cu adevărat*. Și ce dacă, mi-am zis eu, oricum, e mai mult ca nimic. Unde scrie că viața

trebuie să fie o glumă crudă? Mai mult, în timp ce vorbea despre lucrările de seminar sau despre *examenul de absolvire* cu doamna conferențiar Machová, Robert avea în ochi ceva ca un foc viu și strălucitor... Imediat după ce ne-am achitat consumația, am pus mâna pe mâna lui:

— Locuiesc cu mama, așa că la mine nu merge, i-am spus. Stai departe?

Probabil că încercam să-mi depășesc însingurarea prin intermediul sexualității. Probabil că voiam să simt apropierea fizică a cuiva și să capăt sentimentul că pot fi dorită în continuare (pagina 106).

— În Strahov, mi-a răspuns uluit. La cămin...

Mi s-a părut nemaipomenit de romantic.

6/

În pat, Robert nu era cine știe ce. Pe de altă parte, mi-a fost rușine să-l „atac" de la bun început în așa fel încât să obțin rezultatele de care aveam nevoie. În aceste condiții, orgasmul a rămas doar un vis.

— Ți-a plăcut? m-a întrebat dimineața, la micul dejun.

Nu îi înțeleg pe bărbați: ar trebui să-i ducă mintea să își dea seama că, și dacă într-adevăr nu ne-ar plăcea, oricum nu le-am spune. Totuși, ei nu încetează să ne întrebe...

— Vrei un *calificativ*? l-am întrebat.

A zâmbit nervos – probabil la fel ca de fiecare dată când urma să primească o notă.

— Ai luat examenul. Zece cu felicitări, am declarat pe un ton cât se poate de serios, iar el a roșit încântat.

7/

Existența lui Robert se desfășura în ritmul ciclurilor semestriale de la facultate. Țelul său suprem în viață era să ia examenul de absolvire cu doamna conferențiar Machová.

Încercam să-l înțeleg.

Încercam să nu-i distrag prea mult atenția.

Ne vedeam o dată, cel mult de două ori pe săptămână, dar nu mă plângeam. Mă consolam cu gândul că, după ce Robert va fi luat examenul de absolvire cu doamna conferențiar Machová, vom sărbători evenimentul împreună și vom începe, în fine, să trăim.

Capitolul XXXVI

Un scris pe care îl cunosc bine – Laura nu face compromisuri – Simbolul verde al trăiniciei familiei – Schimbările de climă – Orfeu în metrou

1/

În 5 decembrie, când m-am întors de la lucru și, cu o mișcare îndelung exersată, am deschis cutia de scrisori, mi-a stat inima în loc. (Îmi amintesc bine data, fiindcă pe drumul spre casă am întâlnit o mulțime de Moși Nicolae și de îngerași[64].)

Am recunoscut imediat scrisul lui Oliver. Odată ajunsă în casă, mă așez pe scaunul cel mai apropiat și cercetez plicul cu privirea. Pe marca poștală recunosc un faimos tablou al lui Lada[65], „Satul peste care a nins". Știu că n-am voie să deschid scrisoarea („Nu-i telefonați! Nu-i scrieți! Nu răspundeți la scrisorile lui!" – pagina 41), dar în același timp ard de curiozitate. Simt cum vechile mele speranțe prind viață din nou. Înșfac mobilul și o sun pe Ingrid.

— Mi-a trimis o scrisoare! îi spun plină de înflăcărare.

— Robert?

— *Oliver!* Oliver mi-a trimis o scrisoare!

Ingrid trage adânc aer în piept.

Apoi mă întreabă nemulțumită:

— Sper că n-ai deschis-o?

— Nici s-o citesc n-am voie?

— Nu! îmi ordonă. Pune-o într-un plic mai mare și trimite-i-o înapoi!

Propun un compromis:

— Nu-i răspund, o citesc numai...

— Nu! o ține Ingrid pe a ei. În niciun caz!

2/

— Oliver mi-a trimis o scrisoare, o informez în aceeași seară pe mama. Ce să fac?

Îi arăt plicul. Încă nu l-am deschis, dar de câteva ore nu sunt în stare să mă gândesc la altceva.

Mama are un aer dezorientat. Se așază la masă și își aprinde o țigară. Plicul alb este pe masă, între noi.

— Știi cât țin la tine, copila mea, zice mama după câteva clipe. Aș vrea tare mult să-ți dau un sfat bun. Aș vrea tare mult să te sfătuiesc în așa fel încât să fii *fericită* – dar uită-te la viața *mea*...

Desface brațele, într-un gest de neputință. Acest unic gest spune totul despre toți anii care au trecut, despre toate relațiile ei ratate.

— Am *eu* dreptul să sfătuiesc pe cineva?

3/

A doua zi îi trimit înapoi scrisoarea lui Oliver.

Nedeschisă.

Sunt mândră de mine. Ba chiar mă laud în fața lui Robert că nu fac compromisuri.

Până la Crăciun mai primesc încă două scrisori de

la Oliver.

La sfatul lui Doris, al lui Ingrid și al lui Robert procedez cu ele exact în același fel.

4/

La câteva zile după Anul Nou, în drum spre birou, descopăr în metrou prima scrisoare. Bineînțeles, la început nu am habar despre ce este vorba, așa că mă apropii curioasă de cadrul metalic al reclamei și încep să citesc, la început fără a pricepe mare lucru:

Dragă Laura,

Tot ce mi-a rămas de la tine sunt amintirile. Când scriu asta, sună ca într-un hit american de doi bani, din alea de care râdeam câteodată împreună. Dar, dintr-odată, în clișeul ăsta se ascunde pentru mine un adevăr profund. Îmi amintesc de tine ore și zile întregi – la serviciu, în mașină, în sala de așteptare a doctorului Z., peste tot. Îmi amintesc, așadar, iar atunci când reușesc să descopăr în memorie vreo imagine nouă sau vreun detaliu nou, acestea mă însuflețesc pe moment, dar imediat după aia mă doboară...

Înțeleg imediat că Oliver este autorul scrisorii și că îmi este adresată. Mă sperii, pentru o clipă mi se taie respirația, roșesc ușor fără să vreau, mă îndepărtez un pic de panoul publicitar, mă uit discret și cu prudență în jurul meu, ca și cum vreunul dintre călători ar putea

efectiv să mă convingă că destinatara scrisorilor sunt cu adevărat eu...

5/

Mama, Ingrid și Robert s-au pus de acord că Oliver este un plângăcios exhibiționist și consideră că ideea lui cu scrisorile deschise este dezgustătoare. După o jumătate de an, eu însămi mă zbat între sentimente contrarii: uneori situația mi se pare cu adevărat neplăcută, alteori mă simt măgulită.

În martie, apariția celei de-a treia scrisori deșteaptă în Robert un oarecișice spirit de furie combativă: decide că este necesar să formulăm un răspuns comun pentru Oliver. Iar pentru a-l scrie apelează chiar la ajutorul unui prieten avocat.

Oliver nu se lasă.

Mai scrie trei scrisori.

Tenacitatea lui îmi impune și mă gândesc adesea la el.

6/

Dar scrisoarea din iunie este ultima.

În iulie circul zadarnic pe toate liniile metroului. Când trenul oprește în stație, alerg inutil dintr-un vagon într-altul – în cadrele metalice ale panourilor publicitare se află din nou numai reclame.

— Slavă Domnului! zice Robert cu acreală.

(Iar examenul de absolvire tot nu l-a luat.)

64 În tradiția cehească, sărbătorirea zilei de Moș Nicolae presupune că în seara de 5 decembrie îndrăgitul personaj umblă prin oraș însoțit de îngeri, pentru a-i răsplăti pe copiii cuminți și a-i pedepsi pe cei care de-a lungul anului nu și-au ascultat părinții.

65 Josef Lada (1887-1957), artist plastic ceh deosebit de popular mai ales ca autor al unor schițe și picturi cu obiceiuri de iarnă, imprimate pe ilustrate și cărți poștale.

Epilog

(Da, știu, stimate doamne... *Și mie* îmi plac finalurile fericite...)

La începutul lui decembrie trecut, la șase luni de la ultima scrisoare deschisă a lui Oliver, pe masa din sufrageria noastră apare o coroniță de advent cu patru lumânărele roșii.

— Ce-i asta? rămân uluită.

— *O coroniță de advent, honey*, răspunde mama.

Apoi îl privește pe Oliver și face o grimasă:

— Simbolul trăiniciei noastre familiale...

Se străduiește ca această propoziție să sune cinic, dar pe mine nu mă păcălește.

Dau din cap fără să pricep.

— Doar noi nu sărbătorim Crăciunul! obiectez.

— Te deranjează?

— Nu, nu... zic.

Mă așez în brațe la Oliver și mă uit gânditoare la coronița de advent. Oliver mă îmbrățișează cu grijă, iar cu mâna liberă îmi mângâie burtica enormă.

Mama se așază în fața noastră.

După câteva clipe, rostește:

— Au trecut zece ani. Poate că e momentul să mai schimbăm lucrurile.

— De ce?

— Îmbătrânesc, scumpo, asta-i tot. Ca urmare a schimbărilor de climă, încep să fiu insuportabil de

sentimentală. Nici nu v-ar veni să credeți ce idei îmi vin uneori...

O măsor din ochi, cu o anumită suspiciune.

— De exemplu?

Dintr-odată, mama pare stingherită. Își drege glasul și trage aer în piept.

— M-am gândit să-l invităm la noi în seara de Ajun pe domnul Chiflă.

— Pe *domnul Chiflă*?! izbucnim eu și Oliver practic în același timp.

Apoi o îmbrățișăm amândoi.